

q Veris partheni quid sentiam de tua in catullianum carmen lucubratione: an existimem in omnibus ad poetę sensum satisfacere: ego & si palā afferre iudicium meum inter tot maluola obtreptatorum ingenia quos nostra uidet etas: haud quāq; arbitror tutum: Dicam tamen aliquid: Sed minus certe: q̄ sentio: ne meo in te amor nimium credar indulgisse. Adortus es rem in primis arduam & a nullo antehac tentatam tum carminis ipsius duritie quam affectasse deinduitria poetā uterq; auctor est plinius: tum mutilati operis uetustatis incuria: deprauatione: in quo quid effeceris: iudicabit: qui commentarios tuos legent: omnibus placere imensum & supra uires prope humanas est. In hoc te dignū laude ducimus: q̄ ingenti id tu animo: quod nemo hactenus aut ausus est: aut potuit attingere: in magnis etiam non a seculis uoluisse abunde pulchrum: atq; magnificum est. Oblaturos tantis per scio si quos aut editione preuenisti: aut quibus suo pte ingenio calumniandi animus est. Donec intelligent nostro testimonio: te non ea causa ad catulliani carminis interpretationem adductum: ut aliis preptā laudem uelles. Sed simul & officii in cinem tuum gratia: & ut aliis excultius fortasse aliquid elucubrandi uiam aperires. Nos iure nostro id possumus uel ab omni calumnia tuti affirmare. Te uera ciuica dignum. Quod labentem iam: & a uetustatis iniuria pene obrutum ciuem: ingeni tui clypeo subleuasti: protexuq;. Quod huiusmodi epi grammate lusimus!

a ii

Haftenus abiecit cariosos docta libellos
Et mutilos lusus turba catulle tuos:
Lesbiacas norat lachrymas: nec passeris ullus
Funera: squalibat nobile uatis opus:
Maxima parthenius latę dispendia lingue
Non tulit: & patrię publica damna suę:
Excussit salebras: abitrusaq; senfa reclusit:
Amisumq; capit pagina prisca decus:
Intret in arcanum lepidi penetrare poetę
Quisq; gerit faciles iam noua charta iocos:
Vos reducem lauro uates ornate catullum:
Parthenio satis est ciuica sola meo .

ANTONIUS Parthenius Lacius Veronensis Iulio Póponio salutē. Pleriq; ciues mei optimat; Clarissimi uiri disertissime Pomponi auctoritate sua me coegerunt: ut tandem ederem ad cōmunem studiose inuentus comoditatem meas in lepidissimum poetam Catullum interpretationes anno iam quarto singulis lectionibus lucubratis. Ego & si noueram nullo pacto editionem esse precipitandam quum tamen grauissimis uiris negare minime auderem: mecum diu: multumq; consultaui. Cui potissimum homini hasce Catullianas enarrationes dicarem: non enim ignorabam: quantis inuidie iniurijs esset obnoxia fors: atq; conditio scriptorum omnium: quorum nemo a conditis litterarum monumentis usq; ad etatem nostram maiuolorum hominum difficilem nasum effugere ualuit: qua ego aduersa sorte monitus quum tutum aliquod operi meo profugium inquirerem: ueronensem patriam meam per uetustum: atq; sacratissimum diuinarum musarum templum: Cui libellus meus te authore dedicetur: delegi sperans fore: ut hoc uoto sit a uulgi temeritate inuolutus: nec nouo quidem exemplo opusculum meum immortalis presidio tuendum esse censui. Nam prisca quoq; rerum authores: penes quos omnia fere bonarum artium inuentiones claruerunt: quorum & ingenia: & mores non solum hec etas: sed etiam uetustas maxime mirata est: quum in plerisq; alijs rebus: tum in hac presertim prudentissimi fuisse inueniuntur: q; res: quas intemeratas: atq; memoria sempiterna munitas optabant quo tutiores forent diis immortalibus consecrabant: eorumq; tutelę: omni studio: & industria commendabant hinc publicas porticus theatra: Circos: amphitheatra multorum deorum numinibus dicata legimus: hinc urbium muros: arcium: moenia diis Cuiusq; ciuitatis patriis consecrata comperimus. Tu igitur doctissime pomponi unicum seculo nostro bonarum litterarum oraculum: & singularis camoenarum antistes sis huic dedicationi perinde ac pontifex maximus: Commentationum q; mearum Veronensi patrię meę dicendarum conceptis uerbis uota nuncupabis. Et tuę nuncupationi omnes celeberrimi academici tuę sectatores respondentes linguis: animisq; benigne fauebunt. Sic uelitis auspicijs lusus mei: meorumque studiorum primitię immortalitatem assequantur: uale.

ANTONII Parthenii Lacii Veronensis in Catullum commentationes.

e Diturus meas in Valerium Catullum interpretationes: sepe: ac multum mecum reuoluam: utrum prefatione miserandum poetę mei factum conquereret: an potius singulari lectione nascentem eius felicitatem profectui deberem. Nam quid in locupletissima litterarum re publica eque dolendum erat: q; doctissimum poetam Catullum usq; in hoc seculum nostrum in tenebris iacuisse: atq; a litteratis Cuiusbus suis Cylenio: Domitioq; prestantissimis latine linguę interpretibus fuisse desertum: & quod molestinus ferendum erat: ab illis externis poetis elegantissimis enarrationibus esse in lucem reuocatos? Quid deinde tanto gaudio meo mihi dignum uideri debet: q; si aut per meas lucubrationes: aut per nonnullorum uirosq; studia meę uigiliarum emulatione mota cum doctorum hominum: tum scholarum: atq; preceptorum: ulla familiaritate Catullus illustrabit. Quum igitur in oibus ciuitatibus oium fere poetarum: quę supersint scripta legerentur: ac solus Catullus tum quia eius scripta corruptissima erant: tum quia carebat interprete scholarum familiaritate orbatus esset hunc poetam ab eruditissimis scriptoribus nomine doctissimi: elegantissimiq; poetę honoratum in scholas: atq; magistrorum manus: quoad potuit nuper inducere tentauit. Et enim si utriusq; linguę periti nostro seculo ciues mei Cylenius: atq; domitius doctis enarrationibus suis interpretati sunt: alter tibullum: alter iuuenalem: Martialem: atq; Papium externos scriptores: quanto studiosius debui Catullum cuius meum quantulumcunq; mea declaratione interpretari? Atq; utinam Cylenio: Domitioq; mecum fuisset pro poeta nostro idem Consilius: eadem uoluntas: similisq; conatus: ut Catullum nostrum miserabiliter disiectum: ac exanimatum in tenebris iacentem in sua membra reducerent: atq; a tenebrarum sordibus in splendidam lectionum lucem reuocatum honori suo restituerent: quod si fecissent: poetam profecto nostrum: quem uix spirantem: ac male pedibus innixum respicimus: uiuendum: robustum: mitidum: exultantē haberemus. Catullus enī usq; ad hanc etatem in tenebris latebris iacuit: nec adhuc ullas prelectionum illustrationes ullius Interpretationis lumen habuit conatus igitur sum: atq; tentauit: ut possem huius lucubrationibus suscitare

ANT. Parth. lacius libello suo.

Chare liber superas tecum lature per auras
Nomina nostra uide cautus ut sit iter
Effuge sordidulos atra rubigine dentes
Et uulgum audacem grammaticasq; manus.
Laudius nihil est: nihil est nasutus illis
Pagellę criticę se tibi quisq; geret.
Infectos morsus & acutos forius unguis
Perfer: dum cuius sit tibi tuta salus.
Sic tibi perpetuum decus & per longa superstes
Secula sit uiuax gloria chare liber.

Catulli Vita.

e Aius Valerius Catullus Nobilis inter latinos lyricos poeta Veronę natus olympiade Centesima septuagesima tertia non humillimis quidē natalibus neq; obscuris parentibus fuit: nam patrē uirum Caii Cęsaris dictatoris hospitio clarum habuit. Sed paternę fortunę conditionē ingenio atq; uirtutis prestantibus meritis euicit. Romę admodum tener a Mallio deductus ingenii facilitate studiis moribusq; Cōciliantibus fuit oibus Romanis charissimus & perq; acceptus: qua gratia munitus. M. Tullius meruit patrocinium: Cuius rei testimonium extat poetę facetissimum Epigramma. Licinio autē Caluo nō inelegante Elegiarum poeta familiarissime usus fuit. Caro Mēmio pretori Comes in bithynniā profectus ac multa expertus incōmoda tandem rediit in patriā: peragrata prius magna ex parte asia: Phaseliumq; quo uetus fuerat diis geminis dicauit. Mallium uero cuius larga munificētia benigne tractatus fuit studiosissime coluit: eiusq; tum nuptias eleganti Epithalamio tum singularem liberalitatem elegia enixe celebrauit. Fratrem autē unicum in phrygia immatura morte raptū piissima elegorum deploratione profectus fuit. Olympiade centesima octogesima anno etatis suę tricesimo Romę mori: amauit autē tum Hypsitillam Cuiem suā tum Clodiam quam mutato nomine Lesbiam appellat. In Carmibus scribendis tres uisus est fecisse Conatus primum enim scripsit mundissimos Endecasyllabos & iambos: in quibus tantum honoris meruit: ut ab Eusebio & plerisq; alijs inter lyricos poetas recenscat:

a iii

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

CRÉDITOS SALE

a Quintiliano atq; Diomedē grāmatico ascribitur iambicis authoribus: quo in stilo ueteris comedie licentia usus cum plerisque alios Romanos optimates tum Caium Cēsare liberrima dicendi acerbitate laceratit: Sed quum Cēsari satisfecisset ab eo eadem die eēne fuit adhibitus. Quantis autem misarū auspiciis in secundo conatu scripserit heroica declarat uirgiliana in illis compilandis frequēs imitatio Tertium uero conatū in Elegos effudit: in quibus pro prisca illa elegancia & munda simplicitate q̄q; ab utroq; Plinio & se & uersus duriusculos fecisse dictus est: plurimum tamen leporis habet & gratie. Ac propterea eum Aulus Gellius elegantissimū atq; mundissimum poetarū appellauit. In toto autem hoc breuissimo libello id authoritatis est assecutus ut ab Ouidio Nasōne opponatur Virgilianę maiestati. Martialis uero quum plurimis in locis doctum Catullum nuncupauerit: se tandem poeta nostro minorem non erubuit confiteri. Frequens autem est inter doctos uiros opinio: cui ego quoq; Plini authoritate ductus assentior a Catullo alia quędam poemata fuisse cōposita: quę ueterum negligentia iamdiu perierunt. Fuit & quidam alius poeta nomine Quintus Catullus Gellū atq; Ciceronis testimonio commendatus.

I Yrici Carminis Origo a quo potissimum authore cēperit non facile dixerim: Nam etsi ante latinos nouem lyricorum fama floruit gręcia non tamen huiusce poematos principū apud gręcos extitisse affirmauerim: quippe si diuum Hieronymū grauem in primis authorem audimus: Origenes: Philo: Iosephus: atq; Cēsariensis Eusebius Sacraę litterarum leges: & hymnos Sapphico Endecasylla bo pindaricisq; muneris exanissim fuisse comprehensos asseruere. Constat autem confesso omnium doctorum hominū consensu Hebręos sacrorum hymnorum scriptores multis ante gręcam poetice seculis floruisse: Siquidem Dauid Rex diuino plenus spiritu: diuinorumq; Canticorum scriptor circiter centum: & quinquaginta annos ante primā olympiada fuisse comperitur. Sthesichorus autē siculus: et Alēman e nouem lyricis antiquissimi olympiade circiter quadragesima secunda claruisse dicuntur. Alēman e nouem lyricis antiquissimi olympiade circiter quadragesima quinta. Hos autem secuti sunt diuersis etatibus Anacreon: Simonides: Bacchilides: Pindarus: Hybicus. Sunt qui decimam addant Thebanā Corynnam. E latinorum uero poetarum numero neminem Catullo priorem lyrico claruisse carmine eō peri: quanq; Trimetros iambicos a Pario Archilocho inuentos Oratius se primum omnium latinis ostēdisse asserit: quum Catullus noster a Quintiliano iambicis ascriptus eo carminis genere ante Oratium usus fuerit: Carmē autē Heroicū Hexamerū Oraculo delphico deberi scribit Plinius: tametsi Iosephus: Origenes: & Eusebius grauissimi authores Mosen: qui primus diuino iussu Hebręis leges tulit: eo carminē usum memorie prodiderunt. Elegos uero: quibus tertium ingenii sui conatū effudit: incerto authorē adinuētos: atq; adhuc de illius metri origine litē sub grāmaticis agitari tradidit Oratius: quāq; Iulius Pollux Elegos inuentionē Eteocli Naxio: seu Eretrienfi assignauit: Nunc ad institutum meum accedendum est.

Ad Cornelium Nepotem.

q Voi dono lepidum nouum libellum. In hoc primo epigramate poeta Cornelio nepoti amico suo libellū hūc dicat: atq; in eius nomine opus edit assignans huius dicationis rationem uidelicet quia cornelius poetę scripta iam dudū plurimū semper fecerit. Quis autē fuerit hic cornelius quidam docti uiri a me dissentiant. Cornelium gallum elegiarū scriptorem

fuisse complures cōiectant: ego autē eusebii Tēpora secutus corneliū gallum intelli: gi posse negauerim: repugnante tempore ordine: Nā anno: quo Catullus uita functus est: cornelius Gallus uix infantie sue trimatū attingisse Inuenitur: preterea hunc: de quo Ait poeta Corneliū historię scriptorem

VAL. CAT. VERO. POETAE CL. AD CORNELIVM NEPOTEM:

q Voi dono lepidum nouum libellum
Arido modo pumice expolitur
Corneli: tibi: nanq; tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas:
Lā tum quum aulus es unus italarū

fuisse carmen ipsum demonstrat: Cornelium autem Gallum elegiarum poetam fuisse constat: uero igitur similis est intelligi cornelium nepotem historiographum: quem padi accolam scripsit Plinius: unde docti uiri cum Veronensem fuisse suspicantur. Quoi: datius antiquus ex analogia formatus: quo & M. Varro plerumq; usus est. Lepidum: splendidum: elegantem. Nouum. nuper absolutum ac nondum editum. Arido pumice. hunc puto locum esse in quo Seruius a Catullo pumicem feminino genere positum asserit: ut Catullum arida pumice credam protulisse: pumices: ut Scribit Plinius: sunt in usu corporum leuigandorum feminis iam quidem & uiris: & libris expoliendis: ut Idem Catulli auctoritate affirmat: Martialis libro octauo: nondū murice cultus: asperosq; morsu pumicis aridi politus Artanum properas sequi libelle. Nanq; tu solebas. rationem reddit cur potius cornelio: q̄ alteri dedecet libellum. Meas nugas. Sic poetę suos uersus lusius: & nugas uerecunde nuncupare consueuerūt: Oratius de se ipso. Nescio qd meditant nugarum totus in illis: Martialis in sex to dum nostras legis: exigisq; nugas: & alibi: Quis archetypas habere nugas.

Vnus italarum. precipuus ex omnibus italicis: Vnus pro precipuo. Virgilius Tum senior nautes Vnum: quem maxima pallas Edocuit. Omne euum. omne seculum preteritum: Quum autem dicit omne euum plane indicat Corneliū Nepotis chronica quorū meminit Gellius in noctibus atticis.

Tribus chartis. ex mira operis breuitate scriptoris ingenium singulare demonstrat & numerus finitus pro infinito. Iuppiter per exclamationem legitur & est paræthesis. Quare: concludit dictionem operis: Patroa uirgo. Sensus est uirgo & puella mea lesbia in his carminibus in tuo nomine editis diutissime maneat in hominum memoria: & per hoc poeta libello suo perpetuam optat uitam & immortalis auctoritatem.

Virgo puella mea: nam apud priscos uirgo non tantum inupta intelligebatur: uerum etiam puellam teneram ab ætatis qualitate significabat. uirgo in bucolicis. Ah uirgo infelix quæ te dementia cepit. Patroa. id est patria: hoc est (ut ita dixerim) Compatriota mea: uel tua ciuis: est autem grecum adiectiuum πατρώος ὡς ἴπῳ ἢ ὡς ἄλλῳ uero legunt. Patrona. scilicet mea: patronam usurpant pro matrona. id est domina mea: in cuius sum patrocinio: quemadmodum serui sub dominorum iure: nam patroni pro dominis accepti sunt: alibi poeta de hac ait. Ipsæ domum nobis ipsæ dedit dominam: scilicet Mallus dedit mihi lesbiam meam: & amatorum more amicam suam patronam id est dominam appellauit: Nam amantes suas amicas dicere dominas solent: Tibullus. hic mihi seruitium uideo dominam paratam: iam mihi libertas illa paterna uale. Propertius. stat mihi cum domina prælia dura mea. Perenne. aduerbium est & erit ordo uirgo maneat plus perenne id est perennius uno sæculo.

Passeris Deploratio.

Passer delicias meæ puellæ. Ex hoc carmine. Mar. hoc opus passerem appellari fortasse suspicatus est: in hoc autem poeta lesbiæ passerem deflet: quem quanto maiori uoluptati fuisse lesbiæ ostendit: puellam tanto acerbioris merore affectam ex auiculæ illius interitu significat. Comendat prius passeris delicias: & iocos: deinde mortem eius flebit: ac lamentationibus prosequitur: mala multa imprecatur orci tenebris omnia deuorantibus. Primum. pro primo aduerbiū est aut certe appetenti primum ipsum digitum quasi ante omnia digitum appeteret: & sic distinguendum est: aut primum digitum pro prima parte digiti: ut. Vir. primaque uetast consistere terra. & Terentius. lenoni eripuit meretricem i prima fabula: pro prima parte terre & prima parte fabule: Ordo est o passer delicias meæ puellæ libet nunc mihi iocari tecum scilicet desiderio meo. Nitenti. nitido splendido & ob hoc grato nam quæ nitent grata esse solent. Desiderio. amore meo: nam amicæ res charæ sunt amatori. Libet. mihi subaudi. iocari nescio quid charum. quendam paruum iocum exercere. Charum. scilicet mihi. Et solatiolum sui doloris. Sensus est: & credo hoc etiam solatiolum doloris lesbiæ: ut ego quoque possem ludere tecum o passer sicut ipsa olim ludere solebat. Solatiolum credo. scilicet quod sequitur ut tecum ego possem ludere sicut ipsa. Solatiolum sui doloris. sui pro eius posuit satis improprie. Grauis ardor. diffinitio iracundiæ amatoris: nam amatum iræ facillime accenduntur: in amore enim hæc omnia sunt uitia: iniuriæ suspiciones inimiciæ induciæ bellum pax rursum ut ait. Ter. Acq̃esset. restitutus esset aduersum me pro acq̃esset: alii legunt acq̃esset futuri temporis quod minime probo. Et tristis animi leuare curas. tam gratum est mihi: non enim solum credo id esse solatiolum eius doloris quod accipiet ex meis cum passere iocis: sed etiam hoc mihi quoque gratissimum est si leuauero puellæ meæ tristes animi curas: possumus tamen alium asserere sensum. Solatiolum doloris. id est credo hanc unam esse meæ puellæ consolationem pro minuendo eius merore ex passeris morte suscepto: si possem tecum o passer ludere. Et grauis ardor. id est grauis meror ex passis interitu proueniens. Aureolum malum. apud ouidium hæc fabula latissime patet: quemadmodum hippomanes aureis malis a uenere acceptis atalantam puellam in cursu certamine deceperit ac uicerit: nuptiisque eius sit potitus. Pernici. ueloci: nam pedum pernitate multos iuuenes impigros superauerat puella. Quod. malum aureum ex hesperidum hortis a uenere decerptum.

Omne æuum tribus explicare chartis
Doctis iuppiter: & laboriosis:
Quare habe tibi quicquid est libelli:
Qualecunque quidem patroa uirgo
Plus uno maneat perenne sædo.

FLETVS PASSERIS LESBIAE.

Asfer delicias meæ puellæ

Qui cum ludere: quem in sinu tenere:

Cui primum digytum dare appetenti

Et acris solet incitare morsus

Cum desyderio meo nitenti

Charum nescio quid libet iocari

Et solatiolum sui doloris:

Credo: ut quum grauis acquiescet ardor

Tecum ludere: sicut ipsa possem:

Et tristis animi leuare curas:

Tam gratum est mihi: quod ferunt puellæ

Pernici aureolum fuisse malum

Quod zonam soluit diu ligatam;
Lugete o ueneres cupidinesque
Et quantum est hominum uenustiorum:
Pater mortuus est meæ puellæ:
Quem plus illa oculis suis amabat:
Nam mellitus erat: suamque norat
Ipsam tam bene: quam puella matrem:
Nec sese a gremio illius mouebat
Sed circumfiliens modo huc modo illuc
Ad solam dominam usque pipillabat
Qui nunc it per iter tenebricosum
Illuc unde negant redire quenquam:
At uobis male sit malæ tenebræ
Orci quæ omnia bella deuoratis
Tam bellum mihi passerem abstultis
O factum male: o miselle passer
Tua nunc opera meæ puellæ
Flendo turgiduli tument ocelli.

litus. dulcis: iucundus. alibi Mellitos oculos tuos iuuenti. Fuc'la. mea lesbia. Pipillabat. diminutiuum uerbum a pipilo. as. uarro tamē in originibus latine lingue inquit: Mugit bos: ballat ouis: hinc equus: gallina pipat: sed ouis diuersa sentiens scribit accipitres pipant: miluus hiansque lipit: Cucurire solet gallus: gallina gracillat: papulat & pauo: trusat hirundo uaga. Ad dominam apud dominam: ad pro apud Virg. prima quod ad troiam pro charis gesserat argis. Tenebricosum. tenebricosum hic legendum est: unde sit tenebricosissimum apud ciceronem in uatinum: item in. L. pilonem tu ex te nebricosa popina consul extractus cum illa saltatrice censa senatum populi ro. occasum interitumque lugere uenturi. Orci. ab urgendo dictus est orcus: & apud euripidem Deus infernus accipitur in alce stide. O factum male o miselle passer. hic uersus per poetam licentiam collisionis regulam non teruat: quod rarissime inuenies: nisi uocali longa præcedente: ut infulge ionio in magno: & te Coridon o alexi. Flendo turgiduli tument ocelli. hunc illud iuuenalis: Aut tibi cuius Turbauit nitidos extinctus passer ocellos. Turgiduli ocelli. super omnes poetas amauit Catullus diminutiuas uocabulorum ior mas: ut supra solatiolum: aureolum miselle.

DE PHASELLO.

Hasellus ille quem uidetis hospites
Ait fuisse nauium celerrimus
Neque ullius natantis trabis impetum

mero non autem aiunt: soloecismus enim esset ne in pueris quidem ferendus. Celerrimus. sic quoque casu nō legatur: nō aut celerrimū ut imperiti uolūt: hæc aut duo in hoc uersu uerba octauo superiore anno quō catulli lectione in patria primus publice professus esset: sic in hac uerā lectione correxi: ac reclus mantibus inuidis: magis ratione quam opinione in hunc sensum adductus meam expositionem: atque huius loci emendationem sum tutatus cum reliquorum uersuum in hoc epigrammate comprehensorum capitibus omnibus a iambo inchoantibus: tu necessaria Congruentis Latinitatis Cōsequentiā: lepidoque maronis epigrammate: quod in sabinum quendam scriptū: ex hoc totū pene ad uerbum effectum est.

Soluit zonam diu ligatam. uirginalem puellæ pudicitiam tradidit hippomanes: ut solutam: Nam uirginalis puellarum uenter pro pudicitie custodia cingulo laneo cinctus seruabatur: nec licebat sponso noua nupta potiri: nisi prius zonam illam soluisset: & hoc est quod felix inquit: cingulo noua nupta præcingebatur: quod in lecto soluebat factum ex lana ouis: ut sicut illa in glomos sublata coniuncta inter se sit: sic uir suis secum cinctus: unctusque esset hoc herculano nodo unctum uir soluit omnis gratia: ut sic ille felix sit in suscipiendis liberis: ut fuit herculanus: qui septuaginta liberos reliquit. Cinxia item iuuenonis nomen sanctum habebatur in nuptiis: quod initio coniugii solutio erat cinguli quo noua nupta erat cincta: alibi tibi uirgines zonula soluunt sinus: alibi Quod posset zonam soluere uirgineam. Diu ligatam. usque ad nuptiarum tempus. Veneres. uenustates elegantie: nam uenus non solum amorum sed etiam omnium elegantiarum dea est: ut scribit doctissimus porphyrio. oratus: ordinis hæc uirtus est: & uenus: id est decus: & uenustas. Mel-

Phaselli Dedicatio.

Hasellus ille quem uidetis hospites
iambico trimetro nauium qua ex bythinia usque per diuersa maria symionem in patriam fuerat reuersus Castori: ac po. lucis nautæ tutelari syderi cōsecrat. laudans phaselli & celeritatem & nobili ex mote originē. Phasellus ille. melius masculino genere quam femini-

no. Ait. legendum est singulari numero.

Neque nequisse. id est quiuissse: lipo-
tes est: & subaudias ait. palmulis. res
pars pro toto. Linteo. uelo. Ne-
gat negare. affirmat affirmare: Inge-
niofa lipothes. Cycladas. ἀπὸ τοῦ
κύκλου. i. ab orbis quo mella plinio
et auctoribus disposita sunt: quod a
Seruio alioquin doctissimo gramati-
co negatum esse miror. Rhodum. a
rhodo puella neptuni filia dicitur: ut
scribit diodorus siculus: & est insula:
& urbs eodem nomine. Nobile. no-
bilitatem solis colosso: quem strabo
ionis esse sentit. Oratius laudabit alii
claram rhodon: Lucanus: claramque
reliquit sole rhodo: Martialis aut cla-
ram rhodon aut libidinosam. Horri-
da. aut propter frigora: aut certe belli
cosam: & feram. Oratius otium bello
furiosa thrace. Propontida. propo-
tis pars est maris: quod teste Mella no-
strum dicitur inter hellepōtū. & bos-
poron protensa. Trucem uel ponti-
cum sinum. supra bosporon thraciū
septentrionem uersus est pontus euxi-
nus: quem hic poeta trucem sinū inge-
niosam: ac perite dixit: Nam iucundus ē
maxime ad arcus scythici formā bre-
uis atrox nebulosus raris stationibus ui-
cinus aquilonibus: & quia nō profun-
dus est fluctuosus: atque feruens olim
ex colētiū seuo admodum ingenio
axenus id est inhospitalis post commercio aliarum gentium mollitis aliquāto moribus dictus euxinus
plura legito apud plinium libro sexto. Cytorio in iugo. Cytorius ut solinus & plinius scribunt mons
est paphlagonie apud amastri urbem buxo abundans: Strabo autem cytoron esse urbem olim sy-
pensū emporiū dictū a cytoro phryxi filio. Homerus libro iliados secundo urbē esse hoc uersu indicat
οἱ παῖδες τῶν ποταμῶν καὶ τῶν ποταμῶν ἀμφὲν ἐμὸν τόπον. Comata sylua. frōdosa: uenusta trāslatio a ca-
pite humano: Oratius i epodo Diffugere niues: redeūt iā gramina cāpis arboribusq; comae. Amastri
pōtica. in paphlagonia post partheniū amnem auctore strabone est amastris de Conditoris nomine ap-
pellata ea posita in peninsula portum habet: Amastris fuit uxor dionysii heraclei tyranni: & oxyartidis
filia fratris darii: qui cum alexandro bellum gessit. plura legito apud strabonē. Cytore buxifer. in
amastriano enim agro plurima: atq; optima buxus nascitur Virgi. Et iuuat undantem buxo spectare
cytorum. Hec tibi esse cognitissima. hec quē dicta sunt superius de uelocitate phaselli. Impoten-
tia. ad malum potentia: & uiolenta. Herum. me. Leua noxia Virg. & leuo contristat lumine ce-
lum. Dextera. prospera propitia Oratius in sermonibus quum uellem mittere operto me capite in
flumen dexter stetit aut Dextera siue leua. id est ab utroq; ueli latere Virg. in quinto pariterq; Sini-
stros nunc dextros soluere sinus. Iuppiter. aer Virg. Maturisq; nimis metuendus iuppiter uis. Ora-
tius Manet sub ioue frigido uenator tenere coniugis immemor. Secundus. prosper Virg. Neptunus
uentis impleuit uela secundis: a quibusdam exponitur secundus iuppiter id est neptunus cuius regnum
a ioue secundum est iuxta fabulam: Sic statius ibo tamen pelagiq; deos dextramq; secundi Quod si-
perest complexa iouis: Sed tamen aer non neptunus solet in uela incidere. In pedem. pars ueli: uel
femis est Virgilius una omnes fecere pedem. Neque ulla uota littoralibus diis facta sibi esse: magna
Laus est ex Summa foelicitate fatali. Diis littoralibus. diis in littore templa habentibus: qua-
les sunt glaucis. nereis. Melicerta. neptunus Thetys: Castor & polux. Hunc ad limpidum lacum
benacum. gardē lacum in ueronensi agro situm ingeniose laudat. Limpidum. clarum splendidum.

Nequisse praterire: siue palmulis
Opus foret: uolare siue linteo
Et hoc negat minacis hadriatici
Negare littus insulasue cycladas:
Rhodumque nobilem: horridamque thraciam
Propontida trucemue ponticum sinum:
Vbi: iste post phasellus: antea fuit
Comata sylua: nam cytorio in iugo
Loquente saepe sibilum edidit coma
Amastri pontica: & cytore buxifer
Tibi hac fuisse & esse cognitissima
Ait phasellus: ultima ex origine
Tuo stetit dicit in cacumine:
Tuo imbuisse palmulas in aequore
Et inde tot per impotentia freta
Herum tulisse: leua siue dextera
Vocaret aura: siue utrunque iuppiter
Simul secundus incidisset in pedem
Neque ulla uota littoralibus diis
Sibi esse facta: cum ueniret a mari
Nouissime hunc ad usque limpidum lacum.

Sed hæc prius fuere: nunc recondita
Senet quiete: seque dedicat tibi
Gemelle castor: & gemelle castoris.

seruntur nauigantibus propiti: unde Martialis. & gratum nautis sydus fulgere laconum: Oratius claz-
tyndaride sydus ab inimicis quasas eripiunt equoribus rates: horum fabulam in fastis ouidius late cō-
scripsit: Hyginus uero plura q̄ ouidius & alia multa de his geminis latius tradidit: Cur autē gemini na-
uigantibus præsint ac faueant legito apud diodorū libro quinto.

AD LESBIAM.

Iuanus mea lesbia: atque amemus:
Rumorelque senum leueriorum
Omnes unius ætatemus assis:
Soles occidere: & redire possunt:
Nobis cum semel occidit breuis lux:
Nox est perpetua una dormienda:
Da mi basia mille: deinde centum
Dein mille altera: da secunda centum
Dein usque altera mille: dein centum
Dein cum milia multa fecerimus
Conturbabimur illa: ne sciamus
Aut nequis ma'us inuidere possit
Cum tantum sciat esset basiorum:

facta suadet amoris occasione eē rapiendā iterea dū fata finūt iugamus amores tā ueniet tenebris mors
adoperta caput. & propterea quum semel infernas intrarunt funera leges Mon exorato itant adamā-
te uir. Aut nequis malus inuidere possit. ait basiorum numerum multiplicatione esse confundendū
ne cognito numero inuidus aliquis ea fascinare possit: fertur enim in fasciis tantummodo uiri esse:
quum rem certam & cognitam ueneficio illo contaminare contendat. Hic martialis nolo quot ar-
guto dedit exorata catullo lesbia pauca cupit qui numerare potest. Soles. dies an tangit epicureo /
rum opinionem: qui putarunt multos fieri & nasci soles plinius etiam multos soles uisos iussu tradit.
Breuis lux. lucem pro uita ut uirg. lucem q̄ perosi proiecere animas. Breuis. quid enim uita hu-
mana breuius: unde cicero in tusculanis quē uero etas longa est? aut quid omnino homini longum? nō
ne modo pueros modo adoloscens in cursu a tergo insequens nec opinantis affecuta est senectus?
Nox perpetua: uir. olli dura quies oculos & ferreus urget somnus in eternā claudūtur lumina noctē.
Ad flauum.

AD FLAVIVM:

Laui delicias tuas catullo
Ni sint illepidæ: atque inelegantes
Velles dicere nec tacere posses:
Verum nescio quid febriculosi
Scorti diligis: hoc pudet fateri:

q̄ egroto scorto dormis: propterea pudet te tuas has ieptias amorū fateri. Delicias. delicatā amicā. Inelegantes. uulgares sordidæ. Verū nescio qd febriculosi scorti diligis.
eleganter procedit catullus duplici entymemate probas flauū & amore & illepidā muliere potiri: q̄ ille-
pidā teneat amicā ratio est: quoniam nisi esset illepida eam non occultaret: q̄ autē heat scortū lecti ar-
gutatio & strepitus indicat planissime. Neq̄q; tacitū. nō tacitū neq̄q; pro nō: plus neq̄q; fundo

Recondita quiete. cōposito & col-
locato otio. Senet. confenescit i ge-
te: Seneo primum unde senesco.
Senet. phasellus dicatus castori & pol-
luci a nauigatione emeritis: Castor &
pollux in geminorum sydus translati
seruntur nauigantibus propiti: unde Martialis. & gratum nautis sydus fulgere laconum: Oratius claz-
tyndaride sydus ab inimicis quasas eripiunt equoribus rates: horum fabulam in fastis ouidius late cō-
scripsit: Hyginus uero plura q̄ ouidius & alia multa de his geminis latius tradidit: Cur autē gemini na-
uigantibus præsint ac faueant legito apud diodorū libro quinto.

Iuamus mea lesbia atque ame-
mus. lesbiam amicā suam hor-
tatur ut contemptis seueriorum homi-
num increpationibus in iuueniles amo-
res concitatis det operam uoluptati:
dum uita & tempus permittit amoris
occasione. Viuamus. epicureo mo-
re ait uiuamus: epicurei enim ueram ui-
tam in doloris atq; curarum uacuita-
te ac uoluptatis plenitudine posuerūt
hanc uitam solam ac ueram putar ubi
q̄ Martialis: Cicero in primo de natu-
ra deorum ex epicuri uerbis inqt: Nos
autem beatam uitam i animi securita-
te & in omni uacatione munerum po-
nimus. Talis est oratii exhortatio ad
amicam: miserarum est ne p amor: da-
re ludum: ne p diuici mala uiro lauere:
aut exanimari metuentes patruū uer-
bera lingue. Vnius assis. pro uini /
mo p̄rio posuit. Nox ē ppetua una
ormienda. sic tibullus moris mētiōe

Laui delicias. flauii familiaris
sui illepidos & ineptos in quod-
dā sordidū scortū amores redarguēs
hortat eundē ut sibi a: noxē suoxē noti-
tiā faciat: quoniam ipsū flauū & eius a-
micā laudibus ad celū efferre cupit po-
eta. Flauii delicias. sēsus: nisi illep-
dā & sedā amicā possideres mihi dices
nec tacere posses: sed q̄a cū sordido at

Suspiret nūmus in imo: uirg. & lūmo
clypei nequicq; umbone pependit.

Assyrio oliuo. unguento seu odore
amoni: amomum enim est assyriq; pe-
culiare: ex quo fit optimum unguentū
unguenta uero ut scribit plinius optie
seruantur in alabastris: odores autem
i oleo. Atritus hic & illic. id est duo
bus in locis duorum corporum pres-
su illis: quod signum est te non solū
iacere noctu. Perq; & que per abū
dat. Argutatio. strepitus resonās
concussio. Nam. pro igitur & ē cō-
clusio ab antecedētibus. Ista. ratio.
scilicet supradicta: ista autem est diale-
cticorum frequens terminus: frequen-
ter enim usurpāt pono tibi istam: pro/
bo istam & pleraq; alia huiusmodi.

Exfutura. coitu exhausta: uiam nimi-
us coitus laterum debilitatem atq; illium dolores parere consuevit & in senibus presertim: unde iuue-
nalis Quod lateri parcas nec q̄tum iussit anheles. Versu. carminibus meis: hoc exemplum esse po-
telt uersum singulari numero significare etiam plura carmina.

Ad lesbiam.

q̄ Veris quot mihi basiationes.

Amatorie petit ab amica inume-
rabiles basiationes: ut multiplicum o-
sculorum consilio incomprehensibi-
lis contra fascinationes amantibus tu
tam securitatem prester. Sint satis
super p. sufficiant mihi. Quā ma-
gnus numerus libysse harenē laserpi-
ciferis iacet cyrenis. hoc dicit q̄ infini-
tus est numerus harenē libycē in mau-
ritania apud amonis oraculum: tam ī
finita etiam est basiorum quē ex te opto multitudo: hinc illud uirg. ait libyci uelit eq̄noris idem dicere
q̄ multē zephyro turbentur arenē. Martialis item basia da nobis diadumene pressa: quot inquis oce-
ani fluctus me numerare iubes. Cyrenis laserpiceris. Cyrenas condidit aristus: qui battis obli-
guē obligationem dictus fuit: urbem autem cyrenen uocant a nomine puellē hisperi thessalē regis si-
liē ab apolline in ea loca deportatē: atq; quattuor ibi ex apolline filios olim enixē legito plura apud iu-
stinum. Cyrenis. & singulariter & pluraliter declinatur huius urbis nomen apud itrabonem iustitū
plinium. Laserpiceris. in cyrenaico agro locus est stadiorum quattuor produens preciosissime
ac medicinis optimē herbe genus: laserpiciū latini greci uero silphion uocant: succus eius lassē foliū
aut maspeum dicitur: Succi duo genera alterum ex radice rhizias alterum ex caule caulias appellatum
huius herbe folia apio maxime similia: plura legito apud plinium libro. xix. publicani ob uectigalium
auariciam pro pecorum pascuis: id herbe genus depascendo perdiderunt: ut idem plinius scribit: stra-
bo aut a barbaris nomadibus ob inuidiā in id icuriantibus penitus deletū sentit. Oraclū iouis iter
ēstiuosi. iouis amonis tēplū apud garamātas a libero patre cōditū ē i torrida libya: uel ab arenis: q̄bus
sitū ē uel ab amone pastore ut scribit hyginus ex hermippi auctoritate appellatū amonis iter septē mi-
rabilia mūdi ēdificia recēset. cuius excellētiā atq; oraculi p̄tatiā cū multi poetē tum p̄sertim. Qu. cur-
tius atq; lucanus elegantissime scripserunt: Sed accumulatiſſime curtius. Martialis de hoc dissimuletq;
deum cornibus ara frequens. Iouis ēstiuosi. iouis amonis cuius templum est in medio arenarum ri-
tu maris ēstuantium: Nam ut lucanus in nono eleganter scribit his in aridis locis arenē cumuli in mo-
dum marinorum fluctuum a uentis concitantur: hunc locum hammodem appellatum hyginus tra-
dit. Iouis ēstiuosi. id quod est loci ad personā tranſiit. Battis. qui cyrenarum conditor fuit: hūc
callimachus progenitorem suum fuisse scripsit: inde a papinio & catullo battiades dictus est.

AD LESBIAM.

q̄ Varis quot mihi basiationes

Tuā lesbia sint satis superque
Quam magnus numerus libysse arenā
Laserpiceris iacet cyrenis
Oraclum iouis inter æstiuosi:
Et batti ueteris sacrum sepulchrum:
Aut q̄ sydera multa cum tacet nox

Furtiuos hominum uident amores
Tam te basia multa basiare:
Vesano satis: & super catullo est:
Quæ nec pernumerare curiosi
Possint nec mala fascinare lingua.

AD SE IPSVM LESBIAE REPVDIVM.

Iser catulle desinas ineptire

Et quod uides periisse: perditum ducas.

Fulsere quondam tibi candidi soles
Cum uentitabas quo puella ducebat
Amata nobis: quantum amabitur nulla:
Ibi illa multa tum iocosa fiebant
Quæ tu uolebas: nec puella nolebat
Fulsere uere candidi tibi soles:
Iam nunc illa non uult: tu quoq; impotēs es:
Nec quæ fugit sectare: nec miser uiue
Sed obstinata mente perfer: obdura:
Vale puella: iam catullus obdurat:
Nec te requirit: nec rogabit inuitam
At tu dolebis: cum rogaberis nulli
Scelesta te ne quæ tibi manet uita:
Quis nunc te adibit: cui uideberis bella:
Quem nunc amabis: cuius esse diceris:
Quem basiabis: cui labella mordebis:
At tu catulle obstinatus obdura.

AD VERANNIVM.

Eranni omnibus e meis amicis

Antistes mihi milibus trecentis

Venisti ne domum ad tuos penates:

Fratresq; unanimes: tuamq; matrem

Venisti: o mihi nuncii beati:

Visam te incolumem audiamq; iberum

uerani antistes e meis oibus amicis trecentis milibus: Nam si conuertas: casus mutabit Sequens sic anti-
stes e trecentis milibus oium meorū amicorū: nec aliter recta latinitas posset procedere: unde illud i sa-
cris litteris male cōgrueret duodecim milia signati: nisi p anastrophem prolatum itelligas: ut ordo sit
signati duodecim milia: aliter icōgruū sit pro duodecim milia signatorū: scilicet hominū: Antistes. pri-
ceps laus amicitie ab excellētiā & p̄cipatu beniuolētiē: Venisti ne domū. scilicet ex hispania ubi fuisti
cum p̄sone quēſore: atq; inde mihi sudaria setaba misisti: ut paulo infra diceſ alio i epigramate: Vna/
nimes. nō solū ab amicitia sed etiā a fraterna pietate laudat ueranium: Nuntii. hic nūtiūs & hoc nuntiū
dicē res quē nuntiat: ut paulo post probabimus in atynis fabula: Beati. ab effectu facientis me beatū.
Iberum. flauius hispaniē ē: iberes teste itrabone sunt oriētis populi: unde uenerunt p̄isci hispaniē icolē

Furtiuos hominū uidēt amores. Iu-
uenalis hic illud: Sed luna uidet: sed sy-
dera testes intendunt oculos. Vesano
malesano ob amoris impotentiā pos-
sit nec mala fascinare lingua nam (ut
supra meminimus) cōstat ueneficia fa-
scinationesq; tātum nocere his rebus:
quæ cognitionē ueneficus aut fascia-
tor habeat: qd & supiori tertio epigrā-
mate: & hic aptissime indicat poeta.

Repudium lesbie.

Iser Catulle desinas ineptire. Les-
bie puellē suę repudium atq; ul-
timum uale mittens ei desolatē: atq; in
miseria uicturę insultat: primum se ip-
sum ad deserendam puellam hortat:
Deinde repudiū indicit: postremo ami-
cē delituitē miseris insultat: Miser. q̄
amant miseri sūt. Vir. Sed misera ate-
diem subit: q̄ accensa furore. Quod
uides periisse. tempus iam laborum
inutile studium amoris: Quōdam. dū
puella tua potiebaris. Candidi soles.
foelices dies: qui lapillo albo notant:
unde contra infoelices dies appellan-
turi: ut festus: seruus: uarro testantur.
Quoq; pariter. Impotens. impatiens
& non tolerans puellē fastus & infini-
ta tedia: Nec quē fugit. ordo est nec se-
ctare illam: quē te fugit: nec uiue mi-
ser: sed illam desere: ac uiue quietus &
foelix sine amorū molestiis: Obdura.
quod maius est q̄ perferre. At tu dole-
bis. insultat puellē miseris: Bella. faci-
lis aut pulchra: ut Martialis Bellus ho-
mo inflexos qui dirigit ordine crines.

Ad Veranium.

Erāni omnibus e meis amicis. ue-
rānium familiarem suum Catul-
lus humanissime alloquitur ac amicis/
sine percontat de illius ex hispania
reditu in patriam: optans & p̄ntiam &
confabulationem amici: hic enim ue-
rannius & fabullus cum. C. Pisonē q̄
store in hispaniā profecti fuerant: Ut
latius dicet in epigramate p̄sonis co-
mites cohorsinans: Omnibus e meis
amicis mihi milibus trecentis. Ordo ē

q iberi dicti sunt & ide fluius & prouintia dicuntur. Sed orientales tertie sunt declinationis: hispani uero secunde. Facta tua scilicet. Nationes. triplex enim potissimum est hispanie natio: & triplex distinctio: alia enim pars taracensis a taracone urbem qua parte sunt celtiberi: natio quidem gallica sed mixto nomine: alia betica a beti flumine: tertia lusitania a lusitanis natione sic dicta. Applicansq; collum. Terentius aliter hoc uerbum applico cum prepositione. Tum ille egens forte applicat primum ad chrysidis patrem.

De Meretricule impudentia.

u Arrus me meus ad suos amores. uari amici sui amores meretricios facete. describens impudentem meretricum petitionem lepide ostendit: ait enim se a uarro amico e foro ad amicam uisen / dam deductum post multa uerba de bithynicis & locis & magistratibus habita insidiosis meretricis p / cibis ac petitionibus pene deceptum: quum illa sub mutui nomine callide seruos a catullo petere non erubuerit. Varrus. ea etate duos uarros fuisse multi nominis similitudine decepti crediderunt: scilicet quintilium uarrum poetam cremonensem oratii atq; uirgilii familiarem: sed hic uariius dictus est: qui postea uirgilii eneida emendandam mandante augusto suscepit: q; apud eusebium corrupte legitur uarrus pro uariius: huius meminit porphyrio: uirgilius sed neq; iam uario uideor neq; dicere cinna di / gna. Alterum uero uarrum ducem ad quem uir. in bucolicis scribit sic uarre / tum nomen superet modo mantua nobis Cantantes sublimi ferent ad sy / dera cygni: hinc seruius scribit: uariius poeta fuit de quo Ora. scribens uario fortis & hostium uictor: uarrus autem fuit dux. Quid esset iam bithynia quod se haberet. bithyniam alie pro / uintiam ab oriente paphlagonis: & mariandyni terminant populi a septen / trione mare ponticum habet ab occi / dente propontis est: ad austrum misia & phrygia sunt confines: dicta bithynia a thynnis & bithynnis thracia na / rione: qui ex thracia in eam que prius bebricia dicebat transgressi regioni oc / cupate a se nomen dederunt siue a re / ge bithynno denominata est: bithyn / nia uero condita fuit a phenice: primu / mariandyna uocabatur: hec ex euse / bio: solino atq; strabone auctoribus.

Profuisset. scilicet bithynia. Aere. stipendio meminit pretoris mei quo cu illuc profectus fuero. Co / horti. pretorie scilicet. Cur quisq; caput unctius referret. id est nullam nobis fuisse pecuniam ex qua lautius aut delicatius uiueremus: nam lauti & delicati homines unguentis odoribusq; caput sibi colli / nunt: unde oratius ungere si caules oleo meliore caputq; ceperis in pexa sedu porigine. Martialis si sa / pis assyrio semp tibi crinis amomo splendeat & cingat florea ferta caput. Irrumator. libere in roma / norum pretorum mores inuehitur: qui clientes aut comites suos stuprarent: ac cine dis auari nihil tamé / conferrent si. Ieuolus de his apud luuenalem conqueritur. Quod tamen ulterius monstrum q; mol / lis auarus. Facerent pili. anastrophe est: nam pilifacio est paruifacio: & catulli sermo patrius garde / sis eni regio i qua omnia benaci oppida nos ueronenses recensemus sic loquuntur ut in frequenti sermo / ne pilum usurpent: & dicant pro quaq; re minima: cuius rei ego his in locis plurimum uersatus certissi / mum affero testimonium presertim patris mei iisdem ex locis oriundi sermone motus: sic catullus ali / bi. Ludere hac sunt ut lubet nec pili facit uni. Aere. pecunia que apud romanos seruius tullio regnat

Narrantem loca: facta: nationes:
Ut mos est tuus: applicansque collum
Iucundum os oculosque suauabor:
O quantum est hominum beatiorum
Quid me latius est: beatius ue?

DE VARRO.

u Arrus me meus ad suos amores
Visum duxerat e foro ociosum
Scortillum: ut mihi tum repente uisum e
Non sane illepidum: neque inuenustum:
Huc ut uenimus incidere nobis:
Sermones uarii: in quibus quid esset
Iam bithynia: quomodo se haberet:
Et quonam mihi profuisset are:
Respondi id quod erat mihi nec ipsis
Nec pratoribus esse: nec cohorti
Cur quisq; caput unctius referret:
Presertim quibus esset irumator
Prator: non facerent pili cohortem:
At certe tamen inquit: quod illic
Natum dicitur are comparasti
Ad lecticam hominis: ego ut puell

Vnum me facerem beatiorum:
Non inq mihi tam fuit maligne
Ut puincia qua male incidisset
Non possem octo homines parare rectos:
At mihi nullus erat nec hic neq; illic
Fractum qui ueteris pedem grabati
In collo sibi collocare posset:
Hic illa ut decuit cinadiorem
Quaso inquit mihi mi catulle paulum
Istos commoda: nam uolo ad serapin
Deferri: mane tum inquit puella.
Istud quod modo dixeram me habere
Fugit me ratio: meus sodalis
Cinna est grauis. is sibi parauit.
Verum utrum illius: an mei: quid ad me?
Vtor tam bene: q mihi pararem:
Sed tu insulsa mala & molesta uiuis
Per quam non licet esse negligentem.

romae se deferri uelle dicebat puella. Inquit. dico: alii legunt inquit preteritum antiquum ab inquit / Mane. expecta uerba catulli monentis puellam ne tam cito poetę uerba impudenter dicta capiat / pro ueris & mane breui posteriore dixit a tertia coniugatione: ut ipse alibi caue a tertia breuem protu / lit Oramus caue despuas oculo. Cinna. cornelius cinna epigramatu auctor de quo naso inquit. Ci / na quoq; his comes est cinnaq; procator anser. Grauis. egrotus. Insulsa. insuauis insipies sine sa / le hoc e sine suauitate ac condimento sapientie atq; leporis. Negligentem. scilicet in loquendo: nam / insulsa es & stulta quia non putas multa dici ac fingi ad iactationem: Sed tanq; uera dixerim a me ser / uos exigit: insulsa es igitur.

AD FVRIVM ET AVRELIVM.

f Vri & Aureli comites catulli
Siue in extremos penetrabit indos
Longe ubi littus resonante eoa
Tunditur unda:
Siue in hircanos: arabasq; molles:
Seu sacas: sagittiferosq; parthos:

auctores a quintiliano numeratus: cuius eusebius meminit scribens eum cremone natum fuisse: de hoc / Oratius ait iurius hybernas cana niue conspuit alpes. Penetrabit. catullus de se loquitur in tertia p / sona. Extremos. in ultimo oriente positos. Eoa unda. orientali oceano. Hircanos. hircania ab / oriente septentrionem uersus extenditur. Arabs. arabia in meridiem extensa duplex fertur eudem / & petrea id est foelix & deserta: plura legito apud solinum: mellam: aliosq; cosmographos. Molles. / propter celi temperiem nam (ut ait lucanus) Quicquid ad coos tractus mundi tepores nascit: emol / lit gentes clementia coeli. Aut molles. effoeminatos: uirg. molles sua thura sabet. Sacas. scythę / a caspio mari incipientes magna ex parte Daę appellantur: qui orientiores sunt massagetę dicuntur / & sacę: Strabo hec plinius aut scribit: ultra sunt scythę populi per se illos sacas uniuersos appellaue / rea proxima gente celeberrimi eorę sacę Massagetę: parthi uero scythi coterminati iter septentrionis: / & orientem extenduntur a scythiis oriundi: ac lingua scythica exules dicuntur parthi ut scribit iustinus.

Aere signata est pecudis imago ut scri / bit plinius. Beatiorum. ditiorum: ut / luuenalis uetule uesica beate: Oratius / Queritur argento puerisq; beata cre / andis uxor. Rectos. proceros: altos / luualis quas recto uertice portat ser / uulus infelix. Octo homines. ad le / cticam octophoron. Pedę fractu. / asserem lectice: partem pro toto po / fuit. Grabati. lecti uilissimi. Ve / teris. ad rei contemptum dixit: ut Te / rentius uetus uetus ueternus. Ci / nediorum. molliorem impudiciorum.

Queso inquit o mihi. Ordo e: pu / ella inquit mihi o mi catulle queso ac / comoda istos mihi. Sarapin. egyp / tiorum deus maximus aliis uocabulis / appellatus osiris Horus diuersis cęri / monis sol apud illos significatur: Le / gito macrobiu libro primo: huius au / tem dei templu & cęrimonias romani / receperunt: Lucanus. In romana tuam / nos templa recepimus isim: Semideos / q; canes: nam & sarapidis simulacrum / canino lupino atq; leonino capitibus / figurabatur ad huius igit dei templu

Ad furium & Aurelium.

Vri & aureli comites catulli. per / furium & aureliu comites ac fo / dales suos poeta diuortiu puellę suę i / dicit. laudat prius arctissimam secum / suorum sodalium amicitia ut eos mini / me pigeret comitari catullum suu usq; / ad ultimas & periculosissimas mundi / regiones: uersus autē saphicus notissi / mus habetur: hic est ille marcus furius / cognomēto bibaculus inter iambicos

bñ

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDOUSAL.FS

Septēgemius. tota una dictio: egyptum autem intelligit: quā nilus i septē alueos diuisus: meat. uir. et diuersa sonas septē discurret i ora: & uiridē egyptū nigra fecundat harena: Item in sexto & septēgemini turbant trepidā hostia nili. Colorat. denigrat lino: quem plurimum uelut fertur: nā ideo nilus quasi Νεῖλος: quē diodorus a nilo rege denominatum arbitrat. Monumenta castrorum munitio: quas cōtra gallos sepissime rebellantes extruxit: quare meminit ipse cēsar in cōmentariis & suetonius: aut monumēta idēst trophēa & alia signa uictoriarū cēsarīanarū: quē ipse cēsar extruxit. Rhenū. rhenus fluius Germanias a gallia diuertit. Gallicū. ad differentiam rheni fluminis: qui per bononiensem agrum fluit: de quo siluius i. vii. ait o cui priscā domus parui: et bononia rheni: defertur autem i padum: plinius libro. xvi. nullus sagittis aprior calamus quā in rhenō bononiensi amne. Britannias. insula britannia ut mella & plinius tradit inter occidentem & septentrionem porrigit: hec insula nunc anglia dicitur: priscis temporibus olbion nominata. Horribiles. asperos icultos: nā britannie populi sunt iculti omnes ac corpora iuncti: plurima de horum moribus mella tradit & cēsar quinto belli gallici cōmentario: Oratius usam britannos hispitibus feros. Ultimosque britannos. te me fin fecit duos in uersus unam dictionem distinguens. Omnia hęc. supradicta loca. Celitum uoluntas. secundum stoicos: qui putant omnia dei prouidentia fieri. Trecentos. finitus numerus pro inuito. Trecentos complexa nullum amans uere. Nullum uero amore prosequens sed omnes falsis blanditiis detinens: quod meretricum est. Rumpens illia. nam ut supra dictum coitus frequentia illam dolores contrahit. Culpa. lesio. Velut prati ultius flos. flos positus in ultia prati marginē: & est lepida similitudo ad demonstrandam sui amoris pulchritudinem extinctam: hinc illud uirg. in nono ductum. purpureus ueluti quum flos succissus aratro languescit moriens.

Ad Marrucinum.

Arrucine asini manu sinistra. Marrucinū asinii polliōis fratrem sudariorum furem monet: nī sibi reddat sudarium: quod ipsi in conuiuio abstulit: se furta illius recentior uersu criminatione ultimum: quia nō potest nisi ualde ac necessario amare id sudarium sibi ab amicissimis donatū. Marrucine. marrucini populi sunt campum iuxta pelignos & uelinos: ut strabo & plinius tradiderunt: hic autem marrucinus fuit asinii polliōis oratoris atque poetę frater. Asini. est uocatiuus cognominis: nam polliōis domus asinii dicti sunt. Non belle. male. In ioco atque uino. in iocoso conuiuio: uinum pro conuiuio: Oratius. uino & lucernis medus acinacis immane quantum discrepet. Fugit te. scilicet ratio: hoc est insanus si putas me falsum dicere. Sordida res ē. scilicet furari litea. Polliōi fratri. scilicet tuo cui multa furto abstulisti: de hoc asinio polliōe Quintilianus sic scribit. Multa in asinio polliōe inuenio summa elegantia: adeo ut quibusdam etiā nimia uideatur & cōsiliū & animi

Siue qua septēgemius colorat
Aequora nilus:
Siue trans altas gradietur alpes
Cēsaris uisens monumenta magni
Gallicum rhenum: horribiles & ultri
Mosque britannos:
Omnia hęc quęcunq; feret uoluntas
Celitum tentare simul parati
Pauca nunciate meę puellę
Non bona dicta:
Cum suis uiuat: ualeatque mœchis
Quos simul complexa tenet trecentos
Nullum amans uere: sed identidem omnium
Illia rumpens:
Nec meum spectet uelut ante amorem
Qui illius culpa cecidit: uelut prati
Ultimus flos: pratereunte postq;
Tactus aratro est.

AD MARRVCINVM ASINIVM.

m Arrucine asini manu sinistra
Non belle uteris: in ioco atque uino
Tollis linteā negligentiorum:
Hoc falsum est e putas: fugit te inepte
Quamuis sordida res: & inuenusta est:
Non credis mihi: crede polliōi
Fratri: qui tua furta uel talento

utrisque nitore & lucunditate ciceronis ita longe abest ut uideri possit secundo prior: hunc oratius tra-goediarum scriptorem fuisse testatur: unde uirgilius pollio & ipse facit noua carmina: & alibi: Sola sophocleo tua carmina digna cothurno. Mutari. posse redimi: mutari dixit ex antiqua consuetudine nam temporibus primis omne mercimonium: emptio: uenditio rerum commutatione constabat: ut feruius georgicorum tertio dixit: & instituta de emptione & uenditione: per suus Mercibus hic italis mutat sub sole regenti rugosum piper: Emere autem & uendere instituit liber pater ut testatur plinius. Est enim disertus pater leporum. polliōis eloquentiam laudat Quintiliano astipulans. Endecasyllos. Versus phaleucius a phaleuco iuentore: endecasyllos a syllabarum undecim numero dictus est: in hoc carminis genere plurimum gratię ac uelut natus habuit catullus. Verum est mnemosynon mei sōd. μνημόσυνον dicitur Memoriale: Siue monumentum: minus enim a fabullo & ueranio datum est catullo monumentum: & piagnus amoris: uirg. accipe & hęc tibi quę

Mutari uelit: est enim leporum
Disertus pater: ac facetiarum:
Quare aut endecasyllos trecentos
Expecta: aut mihi linteum remitte
Quod me non mouet aestimatione:
Verum est μνημόσυνον mei amoris:
Nam sudaria sethaba ex iberis
Miserunt mihi muneri fabullus
Et uerannius: hoc amem necesse est
Et ueranniolum meum & fabullum.

manuum monumenta mearum sint puer & longum Anodomachę testentur amorem. Setaba. Sudaria: siue linteā setabina: nam (ut strabo est auctor) setabis hispanię urbs est: in cuius agro campus est nominatus (partarius a sparto lini genere: plinius autem scribit & hispania citerior habet splendorem lini) precipuum torrentis in quo politur natura: qui alluit taraconem. Iberis. iber hispanię populus: Lucanus. si tibi durus iber: uel si tibi terga dedisse cantaber.

AD FABVLLVM.

c Oenabis bene mi fabulle apud me:
Paucis si tibi diu fauent diebus:
Si tecum attuleris bonam atque magnam
Cœnam non sine candida puella.
Et uino: & sale: & omnibus cachinis:
Hęc si inq; attuleris uenuste noster
Cœnabis bene: nam tui catulli
Plenus sacculus est aranearum:
Sed contra accipies meos amores:
Seu quod suauius: elegantiusue est:
Nam unguentum dabo quod meę puellę
Donarunt ueneres cupidinesque:
Quod tu cum olfacies deos rogabis
Totum ut te faciant fabulle nasum.

culis. promus idēst promptuaria cella. Plenus est aranearum eleganter: & facete ab effectu: & consequentibus pauperiem & egestatem suam expressit. Meos amores: beniuolum: & hilarem conuiuiaris animum ut Quidius: super omnia uultus accessere boni: Alii legunt. Meros amores. hoc est būi

Ad fabullum.

c Oenabis bene mi fabulle apud me. ad coenam fabullum sibi familiarē iocose inuitans facete monet secū afferat cū amica coenę opiparę apparatus si cōmode coenare delectaret: simulque poeta suę rei familiaris egestatem excusat: promittens suauē cōuiuui unguentū ac gratiosi animi amorem atque hilaritatem conuiuatoris.

Paucis diebus. breui tempore. Vino. quod mihi non est nisi uappa. Sale. salibus facietis: singularis pro plurali. Non sine candida puella. pro epicureo conuiuio: quod omnium uoluptatum generibus celebratur. Martiali ad liberum: & caleat blādo molli amore torus: Item de ungueto: quo discubaturi perungebant capita: Si sapientis assyrio temper tibi erinis amor: o splendeat: & cingant florea ferta caput: & de optimo uino: Cādida nigrescant uetulo cristalla phalerno. Sac-

parum & non fictum animum conuiuatoris. Veneres amores aut elegantiam & uenus elegantiam significat: ut diximus. Olfacies odoraberis. Totum ut te faciant fabulle nasum, locose ac face te dictum.

Ad licinium caluum.

n Ite plus oculis meis amarem.
Conqueritur de Inhumani-
tate calui: qui saturnalibus pro xeniis
numeribus catullo flagitiosissima quo-
rundam maledicorum poetarum car-
mina miserat: minatur itaq; catullus se
parem caluo malis carminibus gratia
relaturum. Lucundissime calue. du-
os ea etate caluos nomine fuisse Co-
perio: alterum licinium caluum poeta
cuius meminit oratius nil preter cal-
uum & doctum cantare catullum: & qui-
dus par fuit exigui similisq; licetia cal-
ui: hic enim tenui carmine quintilianum
amicam defleuit: proprius: hec etiam
docti confessa est pagina calui quum
caneret miserę funera quintilii: de po-
eta hic intelligit catullus: alterum ue-
ro caluum fuisse oratorem apud quin-
tilianum legimus: de quo plinius libro
xxxiii. scribit uasa coquinaria ex argē-
to fieri caluus orator queritur: hic au-
tem appellatus fuit cornelius licinius
caluus: ut idē plinius scribit libro. vii.

Isto. cum contemptu dixit: ut uirgi-
lius aut quid petis istis. Munere. sa-
turnalicio scilicet odissem te. Odio
uatiniāno. odio quo dignus est uatini-
us. In uatiniū enim quedam odiosa
ac mordacissima est ciceronis oratio
pro quo postea cicero depositis mini-
ciis orauit: aut certe. Odio uatini-
ano. tali ac tam acerbo odio q̄li to-
ta fere ciuitas romana uatiniū in se-
cuta est: uatiniū enim populo odio
sum fuisse testatur macrobius: scribēs
eum a populo ludis gladiatoris lapidatum fuisse: cicero in uatiniū. Odio enim tui in quo & si omnes
propter tuum in me scelus superare debeo: tamen ab omnibus pene uincor: sic sum incitatus. ut quum
te non minus contemnerem q̄ odissem: tamen uexatum potius q̄ despectum uelle. n. dimittere. Se-
neca ad nouatum. uatiniū hominem natum & ad risum: & ad odiū scurrā fuisse & uenitum & di-
cacem memorię proditum est. Quid feci quidue sum locutus. nec facto nec dicto te lesi. Malis
poetis. sceleratis malorum poetarum scriptis. Isti clienti. tuo. s. nam iocosus cliens caluo ea carmina
donauerat in saturnalibus: Caluus autem catullo misit. Tantum impiorum. tam flagitiosa carmi-
na. Nouum. nuper factum ab ipso fortasse litteratore sillone. Ac repertum. inuentum ab ipso sil-
lone. Ac. pro aut. Sillo. alii legunt silla sed de sillone itelligo: ad quem alibi catullus scribit aut
sodes mihi redde decem sestercia sillo: Sillus enim appellatur nasus sursum uersus & repandus: hic pu-
to dictum sillonem & sillum propria nomina. Sillones autem dicti sunt superciliis seruientes signifi-
catione manifesta: ut ait No. Marcellus. Litterator. pro grammatico ponebatur ab antiquis. Ini-
tio enim litterati dicebantur Poetarum interpretes: qui a gręcis grammatici nominantur. Messala
la coruinus eodem litteratore uocitatos ostendit: orbilius autem litteratum absolute doctum. Litte

AD CALVVM POETAM.

n Ite plus oculis meis amarem
Lucundissime calue: munere isto
Odissem te odio uatiniāno:
Nam quid feci ego: quid uesum locutus
Cur me tot malis perderes poetis?
Isti dū mala multa dent clienti
Qui tantum tibi misit impiorum:
Quod si ut suspicor hoc nouum ac repertum
Munus dat tibi fillo litterator:
Non est mi male: sed bene ac beate
Quod non dispereunt tui labores:
Dū magni horribilem & sacrum libellum
Quem tu scilicet ad tuum catullum
Misti continuo: ut die periret
Saturnalibus optimo dierum.
Non nō hoc ubi false sic abibit:
Nam si luxerit ad librariorum
Curram scrinia: casios: aquinos
Suphenum: omnia colligam uenena:
Ac te his suppliciis remunerabor:
Vos hinc interea ualete: abite
Illuc: unde malum pedem attulistis
Sardi incommoda pessimi poetæ.
Si qui forte mearum ineptiarum

ratorum uero mediocriter doctum diffiniuit. Mi. pro mihi. Non est mi male. non male tamen
Sed bene me habeo: possum enim te tuo gladio lugulare his: & talibus donis remunerando. Sacrum.
excrandum. Misti. pro misisti. Periret. catullus. Saturnalibus die optimo dierum. Saturnalia
mense decembri quin. p. uel septem cōtinuis diebus festa celebrabatur. legito plura apud macrobium:
optimo autem die dixit: quoniam his diebus omnes omni cura laboribus uacui iocis & lusiis dediti
genio inseruebant: domini quoq; seruos imperio: ac ministerio serui per id tempus liberatos conui-
uio accipiebāt. Die optimo. aut opinionem eorum tangit: qui uno die saturnalia constare dixerunt:
aut singularis pro plurali numero positus est. Non non. more gręco duplex negatio magis negat:
Sic abibit. sic impune feres ut falso speras. False. o decepte uana spe. Nam si luxerit. in uespera
enim id munus acceperat. Ad librariorum. nā apud librariorum seu bibliopolas in tabernis poetę tua
edebant: atq; publicabant carmina: aut pilis agglutinabant: ut publice legerentur: Oratius nulla taber-
na meos habeat: neq; pila libellos: & Martialis. contra cesaris est forum taberna scripulis postibus hunc
& inde totis omnes ut cito perlegas poetas. Scrinia. sunt capse librorum receptacula: Martialis Scri-
nia da magnis me manus una capit: Oratius. ne me crispini serinia lippi Compillasse putes: Cęsios.
nomen proprium poetarum: Cęsius autem non lentiginosus: Sed glaucus oculis significat: ut geilius
testatur: est autem epitheton palladis ad oculorum qualitatem relatum. Aquinos. Cęsium & aquil-
num maledicos ac mordaces impudicorum carminum scriptores fuisse Catullus indicat. Suphenū.
hic fuit dicax: atq; insulsius poeta: ut infra poeta dicit: Suphenus iste uarrem quem probe nosti. Vene-
na. uenenosa. atq; mordacia carmina. Si quis forte mearum ineptiarum. suorum scriptorum mode-
stam humanitatem ostendit: ut qui ea legerit nil sit moleste laturus. Mearum ineptiarum. poetarum
est suorum scriptorum merita humili appellatione uerecunde attenuare.

Lectores eritis: manusque uestras
Non horrebitis admouere nobis.

AD AVRELIVM:

Ommendo tibi me ac meos amores
Aureli: ueniam peto pudentem
Vt si quicquam animo tuo cupisti
Quod castum expeteres: & integellum
Conserues puerum mihi pudice
Non dico a populo: nihil ueremur
Istos qui in platea modo huc: modo illuc
In re praterunt sua occupati
Verum a te metuo: tuoque pene
Infesto pueris bonis: malisque
Quem tu qualibet ut libet moneto
Quantum uis: ubi erit foris paratum
Hunc unum excipio: ut puto pudenter:

a chryside. Pene. penē a pendēdo dictum dicebāt caudā nuuc aut in obscenis est: & significat uirile:
mēbrū. Ideo caudā salacē appellauit oratius. Qualibet. p. quoscūq; locos p. quęcūq; hominum mēbra.

Ad Aurelium.

e Ommendo tibi me ac meos amo-
res. Aurelio familiari puerum su-
um modeste ac caste commendans lo-
cose mōe ut Impudico pueri sui amo-
re: ac malo cupidine ablineat: quod
ni faciet Impudico homini stuprum:
& raphanorum ultionem mutatur:
Me. animum meum: qui est in pue-
ro meo: Se pro ministro suo posuit p/
sonam pro persona: Veniam pudē-
tem. uerecundum beneficium: ueniam
pro beneficio: Virg. orantes ueniam.
Quod castum & integellum. Sensus
est si unq; puerum quemq; castum: &
integrum appetiū. peto meum ne ap-
petas: Sed mihi conserues tua libidine
intactum. Expeteres. pro appeteres
nam expetimus tātummodo bona: ap-
petimus autē tam bona q̄ mala. Pla-
tea. uia publica lata. ἡ πλατεῖα grę-
ce dicitur: Sed detractō iota corripuit
mediam: A te metuo. proprie locu-
tus est. malū quod metumimus per accu-
satum prolatum huic uerbo iungi-
mus: res seu persona pro qua suscipi-
metus in datiuo profertur: ut metuo
pamphiluitem: res autem unde malum
ipēder ablatiuū sibi postulat: ut metui

Mala mens. prauum consilium: mala cupiditas. Furor uecors. infani a / moris diffinitio quia facit homines ue / rordes. Culpā. pro crimine: ut huic / uni forsan potui succumbere culpē: itē / crimē pro culpa cicero ad curionem: / ego te condemnabo eodem crimine.

Caput. uitam. Ah. dolentis & / exclamantis est. Mali fati. in foeli / eis: & male fortune: fatum enim pro / fortuna sepiissime legitur. Porta patente. quidam pro aperto podice accipiunt: ego uero portā pro / domustianua positi intelligo: nam extra ianuam aut ante ianuam apertam in maius Aureli dedecus / hoc se facturum minatur: ut luuenalis ducis plāta uelut ictus ab hercule cacus: & ponere foris. Rha / phani. tangit rem impudicam contra adulteros atq; puerorum sectatores hoc ultionis genus antiqui / excogitarunt: deprehenso enim quadrupes constituebant: ac uiolenter partibus posterioribus expi / latis per podicem summo cum cruciatu grandiores raphanos aut mugiles immittebant: inde apud / grecos uerbum παρὰνδρῶν aristophanes grandiores raphanos aut mugiles immittebant: inde apud / excrescunt: frigore gaudent sinum oderunt: apud plinium plura legito. Mugiles. ad idem in impu / dicos supplicium pisce mugile plerumq; utebantur: luuenalis Quosdam moechos & mugilis itrat: mu / gilum natura ridetur in metu capite abscondito totos se occultari credētium: & mugil & mugilis uera / q; terminatio dici apud strabonē: & pliniū inuenit: hunc piscem nūc uocari cephalū pleriq; arbitrat.

Ad aurelium & furium.

p Aedicabo ego uos & irruma / bo. Aurelio & furto bibaculo / familiaribus male de catullo ob lasci / ua scripta suspicantibus poeta stuprū / loco seminatur: excusatq; simul lasci / uam mollium uerborum licentiam: / quia liceat etiam honestis poetis ob / scoenis uti uerbis. Pathice. pathici / & cmedi atq; Catamyti & Conubi / ni iidē fere sunt: Irrumare a rumi id est / a mama dicitur nam rumis apud pri / scos dicebatur mama. Molliculi / libidinosi: ut luuenalis Magna inter / molles concordia. Nam castum ēē / decet pium poetam ipsum. hinc Mar / tialis innocuos censura potest permit / tere lusus: Lasciuia est nobis pagina: / uita proba est. Salem condimentū / suauitatem. saporem uoluptatis. / Incitare possint. commouere possint i / sensu corporeo aliquid quod pruritū / uenerum faciat non iunioribus: qui / facillime arrigunt: Sed senioribus: qui / arrigere desierunt. Pilosis. barbatis senioribus. Duros. aridos non molles: atq; immobiles ob / sanguinis defectum. Lumbos. in quibus consistit obscenus ueneris humor: Male. parum uel nō / marem: male pro parum aut non: posuit etiam Lucanus o male concordēs nimiaq; cupidine cecit: inde / male sanus id est non sanus.

Quod si te mala mens: furorque uecors / In tantā impulerit scelestē culpam: / Ut nostrum insidiis caput laceffas. / Ah tum te miserum: malique fati / Quem attractis pedibus patente porta / Percurrent raphanique mugilesque.

AD AVRELIVM.

PAedicabo ego uos: & irrumabo / Aureli pathice: & cinx de furi / Qui me ex uersiculis meis putastis / Quod sunt molliculi: parum pudicum: / Nam castum esse decet pium poetam / Ipsum: uersiculos nihil necesse est: / Qui tum denique habent salem ac leporem / Si sint molliculi: ac parum pudici / Et quod pruriat incitare possunt: / Non dico pueris: sed his pilosis / Qui duros nequeunt mouere lumbos: / Vos qui milia multa basiorum / Legistis: male me marem putastis / PAedicabo ego uos: & irrumabo:

AD COLONIAM.

o Colonia quem cupis ponte ledere longo / Et salire: paratum habes: sed ueris inepta / Crura ponticuli: ac sub his totus irrediuuius / Ne supinus eat: cauaq; in palude recumbat: / Sicut tibi bonus ex tua pons libidine fiat: / In quo uel salui uel subsalii sacra suscipiant: / Munus hoc mihi maximi da colonia risus: / Quendam municipem meum de tuo uolo ponte / Ire precipitem in lutum per caputq; pedesq;: / Verum totius ut lacus putidæq; paludis / Liuidissima maximeq; est profunda uorago / Insulsiſſimus est homo: nec sapit pueri instar / Bimuli tremula patris dormientis in ulna: / Cui sit iocus uiridissimo nupta flore puella: / Ut puella tenellulo delicatior hedo / Afferuanda nigerrimis diligentius uuis: / Ludere hanc sinit: ut lubet: nec pili facit uni: / Nec se subleuat ex sua parte: sed uelut alnus / In fossa liguri iacet separata securi: / Tantundem omnia sentiens: q̄ si nulla sit usq;: / Talis iste meus stupor nil uidet: nihil audit: / Ipse qui sit utrum sit: an non sit id quoq; nescit: / Nunc eum uolo de tuo ponte mittere pronum / Si potest olidum repente excitare ueternum: / Et supinum animū in graui derelinquere cœno / Ferream ut soleam tenaci in uoragine mula.

o Colonia quem cupis ponte ledere / re longo. Carmen quod angeli / cum dicitur a nuntii celeritate denomi / natum a stesichoro repertū ac ex duo / bus diuersorum uersuum cōmatibus / compositum a numero pedum hepta / metrum dictum: cōstat enim duobus / trocheis duobus iambis trocheo: da / & trocheo: admittit tamen in prio / & ultimo spondēum: coloniam quon / dam locum nobis incognitum impen / se precatur: ut quendam stolidum ho / minem sibi inimicum de ponte quodā / in fossas cœnosas precipitem excutiat: / quoniam homo sit stolidus ac nullus p / tii: Colonie & municipii proprietatē / legito apud. A. gellium: incognitū aut / est qua de colonia poeta loquatur. O / colonia. ordo & sensus ē o colonia ha / bes hominem paratū: quem cupis le / dere & de tuo ponte salire: Sed times / stulta ne pontis columnę corruat age / tamen precipita eū quia insulsiſſimus / ac stolidissimus est. Crura. colum / nas ligneas. Irrediuuius. irreparabi / lis non instaurabilis: rediuuius est ex / uetusto nouatus. Sic. utinam aduer / bium optantis bonum alicui: Oratius / sic te diua potēs cypri. Tibullus sic um / brosa tibi cōtingant testā priape. Li / bidine. uoluntate: Salustius ea uero cū / etas res ex libidine moderat. In quo / uel salui uel subsalii sacra suscipiant. / Hunc uersum & corruptissimum esse / & minime probabiliter exponi posse / tum uerba a sententia carminis aliena / tum multarum syllabarum depraua /

tio ac pedum confusio demonstrat: igitur de hoc ualde querendum arbitror: possumus tamen ex his / uerbis deprauatis hunc sensum asserere: utinam hic tuus pons sic bonus fiat & instauretur tuo arbitrio / ut sit solidus ac fortis ad saliorum sacerdotum graues saltus sustinendos: Salii sacerdotes martis a sal / tu dicti a numa pomp. instituti martis ancylia per urbem discurrentes humeris ulq; ad defatigatio / nē / gestabant. Subsalii. saliorum ministri possunt interpretari: sed hoc uocabulum quod meminere nū / q; legimus: igitur puto deprauatum: facile enim est salium cognoscere: sed uerum inuenire difficilimū / Suscipiant. syllabarum & pedum ratio hoc uerbum a poeta non fuisse scriptum indicat: alii legūt / supinant id est resupinādo extollunt. Sacra. ancylia. Municipem meum. ex meo municipio ori / undum id est ueronensem. Verum totius ut lacus. Sensus est: sed hic sine hominum damno merito / precipitabitur: quia insulsiſſimus ita ac stolidissimus ē sicut totius lacus & paludis sordidissima est uora / go. Vorago lacus & paludis. In quam ex ponte tuo eum precipitari peto. Liuidissima. sordidissi / ma est: & ideo bene conueniet insulso homini. Instar pueri. pro ifante pueri dixit & ē faceta ac lepi / da similitudo. Cui sit iocus puella. maximū stoliditatis indicium: quū paruifaciat suā delicatissimā spō / sam. Flore. pulchritudine & pīlātia. Terētius anni quot sexdecim: flos ipse. Nigerrimis. maturissimis / quę magno i aeris discrimine sūt: uirg. Maturisq; nimis metuēdus iuppiter uuis. Nec pilifacit. nullius / pīi facit: Cōrēnit: pilifacere paruifacere ē: ut supra dictū ē. Vni. pro unius genitiuus atiquus: paru / facit at q̄ nuptiag; dulcedies nō pēpit. Nec se subleuat. nihil prouidet nihilq; cōsultat sibi cōiugū one / ribus oppō. Ex sua pte. q̄tū i ipso ē. Alnus. arbor sub aq; diutissime pdurās: & ideo apd quosdā a / (pta nauigis: cōmo /

Ad Coloniā.

GRADOS UBALES

Quorum dentes comesse possunt
 filicem. hyperbole ad summā famē de
 monstrandam: Ligna. arida quale li/
 gnum est. Pulchre cōcoquitis. quia pa
 rum comeditis citissime digeritis cibū:
 nimius enim cibus est idigestionis cau
 sa: ut luuenalis & crudum pauonem in
 balnea portas. Nihil timetis. quia nihil
 boni amittere potestis: nam uobis ni
 hil domi est: Facta impia. ueneficia co
 gnatorum aut affinium: impia ob he
 reditatem isidias: Siccioria cornu. ob
 famem atq; perpetuam iediam: ordo
 est habetis corpora cornu sicciora ob
 frigus solem & esuritionem. Sudor sa
 lina mucus. hęc omnia ex ciborū sup
 fluitate proueniūt: Nec toto decies ca
 cas in anno. unum sequitur ex reliquo
 nam qui nō comedit nec cacat quidē.
 Culus purior saluo. hinc Martialis:
 ne p̄ enim ē culus qui non cacat olim.
 Define. subaudi iterum precari.

Ad Iuencium.

o Qui flosculus es iuenciorum. Iuencium puerum alloquitur Incepans eum q̄ furio pauperculo
 amoris delicias dederit: o admirantis est interiectio. qui. qualis. Flosculus. pulchritudo: Iuuen/
 ciorum. iuencii nobilis romę familia fuit. cuius liuius & Phinius meminerunt: ad eundum infra scribit
 sic mellitos oculos tuos iuenci: si q̄s
 me sinat usq; basiare: Arca. pecunię
 locus: Delicias. amorum suauitates
 puto amplexus & oscula: nam de eo /
 dem alibi dicit si quis me sinat usq; ba
 siare usq; ad millia basiem trecenta:
 Bellus pulcher: Martialis. bellus ho
 mo inflexos qui dirigit ordine crines:
 hoc. scilicet q̄ bellus homo sit. Obice.
 mihi te repr. hēdenti oppone ad tuam
 excusatiōem: aliter legitur abiice idēst
 contemne & deprime: unde abiectus
 dicitur uilis contēptus: uel Hoc. q̄d
 dico ne p̄ est huic seruus neq; arca aut
 paruifacias aut magnifacias ut lubet n̄
 curo: Eleua. uerbis extolle: pro tua de
 fensione: Tamen. q̄uis bellus sit tamē
 pauperrimus est.

Verum est & pater: & nouerca quorum
 Dentes uel filicem comesse possunt:
 Est pulchre tibi cum tuo parente
 Et cum coniuge lignea parentis:
 Nimirum bene nam ualetis omnes.
 Pulchre concoquitis: nihil timetis:
 Non incendia: non graues ruinas:
 Non facta impia: non dolos ueneni:
 Non casus alios periculorum:
 At qui corpora sicciora cornu
 (Aut si quid magis aridum est) habetis:
 Sole & frigore: & esuritione:
 Quare non tibi sit bene ac beate:
 A te sudor abest: abest salua:
 Mucusque: & mala pituita nasi
 Hanc ad mundiciem: adde mundio rem:
 Quod culus tibi purior saluo est:
 Nec toto decies cacas in anno
 Atque id durius est faba & lapillis:
 Quod tu si manibus teras fricesque
 Non unquam digitum inquinare posses:
 Hęc tu commoda tam beata furi
 Noli spernere: nec putare parui:
 Et sesteria quę soles precari
 Centum define: nam sat es beatus:

AD AMICVM IUVENCIVM.

o Qui flosculus es iuenciorum
 Non horum modo: sed quot aut fuerunt
 Aut posthac aliis erunt in annis
 Mallem delicias mihi dedisses
 Quam isti: cui neque seruus est neque arca:
 Quam sic te sineres ab isto amari
 Qui non est homo: bellus inquires est.
 Sed bello huic neque seruus est neque arca:
 Hoc tu q̄ lubet abiice: eleuaque:
 Nec seruum tamen ille habet: neque arcam.

Ad Thallum Cine dum.

Septenarius est uersus: qui sit quum lambico trimetro additur pes amphibrachus.

c In de thalle mollior cuniculi capillo. thallum impudicum adolescentem monet: ut sibi catullo re
 mittat pailum & sudarium: quę furto subtrahē pro suis usurpat: atq; ostentat: quę nisi reddat:
 poeta flagra thallo minatur. Mollior. tenerior: hinc Virgilius in obsequio carmine sumpsit. Qui
 dam mollior anseris medulla. Capillo. pilo: Sic persius lā liber & bicolor positus mēbrana capillis.

AD THALLVM.

c In de thalle mollior cuniculi capillo:
 Vel āferis medullula uel hinula mollicella:
 Vel pene languido senis: situque araneo so:
 Idemque thalle turbida rapacior procella:
 Quum diua mulier aues ostendit oscitantes:
 Remitte pailum mihi meum quod inuolasti:
 Sudariumque sathabum catagraphonq; linon.
 Inepte quę palam soles habere: tanquam auita
 Quę nūc tuis ab ūguibus reglutina: & remitte:
 Ne laneum latufculum: manusque mollicellas
 Inusta turpiter tibi flagella conscribillent
 Et insolenter astues: uelut minuta magno
 Deprhensa nauis in mari uāsaniente uento:

tem bruma: qui dies Alcyonides uocantur: faciunt septem ante brumam diebus nido: & totidē sequē
 tibus pariunt: Quibus omnibus maris tranquillitas est. Ut indicat hic Theocriti uersus χαλκίο/
 ves πορσεύοντι τὰ κύματα τὴν δὲ θαλάσσαν partis autem & iam hiantibus pullis statim
 insequitur uehemens maris procella. Ergo q̄tum ad hasce alcyones exponatur. Quum mulier dia.
 idēst alcyon: quę fuit mulier dia idēst generosa: ut dia camilla: & homerus δ-ιοσ ἀχιλλεύσ idēst ge
 nerosus achilles. Ostendit. demonstrat: nam septem post brumam diebus partis pullis discedunt: &
 Continuo sequitur procella rapax. Aues. pullos suos. Oscitantes. proprium est pullorum escam
 appetētium: dicitur autem oscito: & oscitor in eodem significato: ego uero potius sentirem hoc dictū
 de fulicis: quę ut scribit plinius clangore suo qui sine oscitatione non fit uentum pręnuntiant: & tūc di
 catur Dia mulier: Tethys. Aues oscitantes. fulicas oscitatione clangorem edentes. Inuolasti. fu
 ratus es a uola manus parte: alibi inuolare est inuadere: inuadere: Conuolare in aliquem a uolādo dictū
 Plautus in amphytrione Cum clamore inuolant impetu alacri. Setabum. hispanum a setabi urbe ut
 dictum est superius. Catagraphonq; linum. idēst linteum uariis filis inscriptū: ut iuuenalis inscripta q̄
 linteā uenit: κατὰ γράφω est inscribo. Reglutina. gluten latine gręce chola: inde glutino: coniugo:
 reglutino: Separo: disungo. Inusta. inflata. Conscribillent. uibicibus insigniant & depingant aut
 lacerent: ut uersa puluis inscribitur hasta: plautus Corpus tuum uirgis ulmeis inscribam: & catullus ali
 bi frontem tabernę scipionibus scribam. Veluti. amat catullus in carminum conclusionibus similitu
 dines: & comparationes facere. Minuta. parua: ut Cymba. Insolenter. inusitate pręter Solitum.
 Astues. commouearis ut maris estus:

AD FVRIVM.

f Vri uillula uestra non ad austri
 Flatus opposita est: nec ad fauoni

Austri flatus. tāgit quōr cardiales uētos. Fauōi. zephyri: Lucre. & reserata diu gēitalibus aura fauōi.

Ad Furium.

f Vri uillula uestra non ad austri.
 ad furiū bibaculum poetam scri
 bit sensus autē est furi uestra uilla non
 solo uento ut ceterorum hominū uil
 lę agitantur perturbatur: Sed quin
 cim millibus & ducentis uentis uexat:

Boree. latine aqlo dicitur flat iter ex
ortu estiuu: & septentrionem: ut Pli. &
gel. tradit. Apheliote. sub solanus la
tine dictus flat ab exortu equinoctiali.

Quideci mi. sueto: nuerus finitus
pro ifinito: Loca i que undiq: ueti co/
flat affliges dnr. Fior. horredu aspe
ru terribile. Pestilente. augumentu mali
cie na nullus uetus peior pestilenti e: ali
us tu sensus elici pot hoc mo: ut locas
dicat quu alie uille aliquo ueto ifeste
e ura uilla n ob aliquo uetu icomoda
e uege quu ab urbe distet quideci milia
& duetos passus hoc icomodu logi
qtatis hec taq horribilis: & pestiles ue
tus: O uetu hor. at. pest. totu hoc ioco
se dictu e i icomoda uille lo gngtate
q defatigabat illuc ex urbe recedetes.

m Inister ue. puer pha. Ministru suu hortat ut sibi teperet atq: porrigat capacia pocula: ipatq: ut
a melis suis aquas maximu hoibus nocumetu excludat. Phalerni. nigrum e uinu a Capani agro di
ctu: Martialis cadida nigrescat uetulo cristalla phalerno. Inger. porrige: Inger pro igere legat p Apo
copen ut uersus stet phaleucius. Mi. pro mihi. Amariores. fumosiores ipsius uini austeritate: aut af
piores haustu pp apla capacitate. Posthumie. hec illis teporibus fuit mulier uinofissima & maxie bi
bula: q Copotricibus: ac potioribus suis lege bibedi a se lata ta gradia idicebat pocula: ut amari ac dif
ficile cuiq: foret illa uno haustu ebibere. Ebriosa ac. ebrio. hic uersus corrupte: ac p q uiose legit i
oibus fere codicibus: sed elegatissima. A. gellii enarratioe emedet in hac formula: ut ebriosa acina ge
nere feminino casu ablt legat q: q alias acinu neutro genere proferat: acinu. n. totu uini plenu e. Lym
phe. aque. Seueros. graues austeros: atq: abstemios. Thyonianus. bacchicus. i. meru uinum: quale
bacchus thyoneus iuenit: Bacchus ferit ioue patre cedente matre semel ab inferis eduxisse: & imor
talitate donatam thyone a sacris que illi attribuit denoinasse: nam q uo sacra facio dicitur: unde ipse
liber ex materno nomine thyoneus appellatus est ut scribit Diodorus.

Ad Veranium & Fabullum.

p Isonis co. co. ina. Ad ueraniu & fa
bullu pifois hispanie questoris coi
tes: seu comitatus scribes eos interro
gat de lucro qd a pifoe auarissimo sit
consecuti: ac simul iuehit i flagiciofa
romano: libidine: q comites ac mili
tes suos magratu officii ca secutos ne
fario concubitu cotaminabat. Pifo/
nis. hic pifo a salustio sic describit: Ca
ius pifo adolescens nobilis sume auda
cie egēs factiosus i citeriore hispania
questor proptore missus e adnitente
Crasso: q eu ifellu inimicuq: Cn. Po.

cognouerat: neq: tuc senatus iuitus prouicia dederat qppe foedu hoiem a rep. procul ee uolebat: & in
fra: sed is pifo i prouicia ab egtibus hispanis: quos i exercitu ductabat iter facies occisus e. Cohors. mi
lites i cohorte ptoria. Inanis. ianiter nullas nulla utilitate uobis parata. Aptis far. & exp. hoc ioco
se i teuitate coe q erat pauprimi sine sarcinula: ipedimētis. Cu isto uap. cu pifone hoie uili ac sordi
do qualis e uappa uinu corruptu: uappa pro uilissimo: ac sordido hoie posuit: & pifus uappa lippus et
in tenui farragine medax. de uappa legito pli. li. xiii. ca. xx. In tab. i qbus lucri & ipesae coputatioes
scribitis. Ecqd lu. an aliqd lucri: ac stipendii uobis dati. Patet exp. manifestat uobis dinumeratu:
na expedere e dare & soluere pecunia alicui: antiq. n. oēs pecunias pedebat: un ipendere: & ipesae: atq:
expesa. Ut mihi. s. patet q nihil a meo ptore memio ex bithynnia rettuli. Meū pt. C. memiu bithyn
nie pretor e cu quo fuit catullus ut supius dixit: huius. C. memii asperrimis orationibus sepe proscissus
cesar ad cyathu & uinu stetit: diffamatus postea memio adeo huane indulgit: ut in petitione consula
tus se illi suffragatorē prestiterit. Memio item cuiusdam suum opus inscripsit Lucretius. Item. fuit Caius
Memius tribunus. pl. In festis nobilitati cuius menunt Salustius in lugurtha. Datum lucello. idest re

Nec faui boree: aut apheliote:
Verum ad milia quindecim: & duentos
O uentum horribilem: atque pestilentem.

AD PINCERNAM SVVM.

m Inister uetuli puer falerni
Inger mi calices amariores:
Vt lex posthumia iubet magistræ
Ebriosa acina ebriosioris.
At uos quo lubet hinc abite lymphæ
Vini perniciēs: & ad seueros
Migrate: hic merus est thyonianus.

Ad Ministrum Suum.

AD VERANNIVM ET FABVLLVM.

p Isonis comites cohors inanis
Aptis sarcinulis & expeditis
Veranni optime: tuque mi fabulle:
Quid rerum geritis: satis ne cum isto
Vappa: frigoraque & famem tulistis:
Ecquidnam in tabulis patet lucelli:
Expensum: ut mihi qui meum secutus
Prætozem refero datum lucello

O memi bene me ac diu supinum
Tota ista trabe lentus irrumasti:
Sed quantum uideo pari fuistis
Casu: iam nihilo minore uerpa
Farti estis. pete nobiles amicos:
At uobis mala multa dii: deaque
Dent opprobria: romuli: remique.

tio artificiosa: & uehemens facta per ironiam concessionem. Pete nobiles amicos. quia suprabre/
ris ab illis: pete autem pro appete per apheresin: sic igitur satyrico morfu: ac felle flagiciosos romanos
nobiliu mores aspsit. Di deq. & superi & inferi. Dent uo. q talia i amicos flagicia comittitis. Mul
ta mala opprobria. qualia & uos in familiares facitis. Romuli remiq: uobis o romani uocatiuus est:
romulus pro romano: ut persius bellum est an romule ceues.

IN. C. CAESAREM.

q Vis hoc potest uidere: quis potest pati?
Nisi impudicus: & uorax & aleo:
Mammurram habere: quod comata gallia
Habebat cuncta & ultima britania:
Cinæde romule hæc uidebis & feres?
Et ille nunc superbus: & superfluens
Perambulauit omnium cubilia:
Vt albulus columbus: aut dioneus.
Cinæde romule hæc uidebis: & feres?
Es impudicus: & uorax: & aleo:
Eo ne nomine imperator unice
Fuisti in ultima occidentis insula?
Vt ista uestra diffututa mentula
Ducenties comesset: aut trecenties:
Quid est: alit sinistra liberalitas?

posuisse: unde postea in eius triumphis tale carmē a militibus & ciuibus iactatum est: gallias cesar sub/
egit nicomedes cesarem: in hunc eundem cesarem atq: mammurram infra e illud epigramma: pulchre
conuenit improbis cinēdis Mammuræ pathicoq: cesariq. Romule. pro romano ut supra: romuli re
miq. Superfluens. diuitis superabundans. Omnium cubilia. quia mechus est temerarius: & su
perbus pre pecuniis. Dioneus. ueneris a dione uenere Cui dicat sunt columbe: Dione uene
ris mater fuit: a qua & filia denominata est. Eo ne nomine. sensus est ea ne de causa bellis es
depredatus britanniam ut metula & libido mammuræ tot sestertia illa a te data consumeret. Eo
nomine ea causa: ut Cicero q q: me nomine negligentē suspectum tibi esse doleo. Vnice. singula
ris. Ultima insula. britanniam dicit: quam cesar bis aggressus subegit ut ipse in commētariis suis la
te scribit. Occidentis. britannia tamen ut mella: & plinius tradunt inter septentrionem: & occiden
tem porrigitur. Ista uestra mentula. Mammuræ scilicet. Diffututa. coitu exhausta: ut supius cur nō
tam latera effututa pandas. Sinistra liberalitas. diffinitio prodigalitatis: hac de liberalitate cesaris
legito Ciceronem primo officiorum. Sinistra. noxia uitiosa. Liberalitas. cesaris scilicet.

c ii

fero stuppe mihi datu lucro: alii legut
retero lucellu mihi datu. Tota ista
trabe. metula tua lōga quāta e trabs:
ut Mar. tāta est que tityo colūna pen
det. Fuisti pari casu. pari cōditiōe
ac sorte mecu: nā nullo accepto lucro
suprati fuistis. Verpa. mentula: uer
pus aut iudeus circumcissus: lūue. Que
situm ad fontem solos deducere uer/
pos. Nihilo minore. q: sim fartus
ego. Pete nobiles amicos. prohibi

In. C. Cesarem.

q Vis hoc pot ui. q: pot pati. iabi/
co trimetro exclamat i prodigā
Caii cesaris largitione: q mammurram
phormianu quo cu stupri mutui com
mertu habet adeo locupletauerat: ut
is opu elegatia totius gallie: ac britan
nie diuitias exuparet. Quis hoc pot
uidere. peotatio est: & talis sensus. Ne
mo nisi impudicus atq: sceleratus pos
set ferre: ac pati mammurra pathicu he
re totius gallie atq: britanie diuitias.

Nisi ipu. obliq: i cesare dixit. Ma
murra. Cornelius nepos tradit primu
rome parietes crusta marmoris opus
se totius domus i celo mote mamur
ra phormis natu egte romanu prese
ctum fabrorum Caii cesaris in gallia
Hic naq: est mamurra Catulli Vero
nēsis carminibus proscissus: quem ut
res est: domus ipsius Clarius q: Catul
lus dixit habere quicqd habuisset co
mata gallia: hec plinius. Comata
gallia. gallia transalpina a cesare do
mita. Cinæde romule. impudice ce
sar: uehemens fama fuit. C. Cesarem
quum esset adolescens apud nicome
dem bithynnie regem pudicitiam de

Alit. mamurrę libidinę. Parę ex patrauit. parę ne libidine perdidit: & absumpsit. Est helluatus. diglutiuit: cōsumpsit helluones dicuntur imoderate bona sua cōsumētes ab helluēdo quod aspiratur: ut auiditas magis exprobrēt: helluari ē bona sua gulo: se: ac imoderate absumere. Paterna patris ipsius mamurrę. Lancinata. lacerata: lancinare ē dilacerare: plinius tot sinus peloponensem oram lancinant. Secunda pręda pontica. quā cęsar ex profligato pharnace mitridatis filio cepit: & mamurrę tradidit Pontica. nā pharnaces ponti rex fuit. Tertia iberia. hispania: prędam dicit: qua potitus est cęsar quū hispaniā prouinciā bellis ciuilibus pompeio ademit patreo: & affranio pompeii ducibus apud lerdam pđonitis: ut in quarto lucanus elegāter scribit: Tagus hispanię fluius aureis aquis diuulgatus.

Hunc. mamurrā. Timet. qā tantā rapiendi licentiā habeat a cęsare. Malum. in malā rem aduerbium ē per parenthesis: & exclamationē: ut sepe apud terētiū. Urbis. romę. Eo noie. ea causa: ut mamurra a uobis locupletatus oīa libidinibus absumeret. Perdidistis oīa. opes: & imperiū romanū: quod occupasse cęsar uidetur: ut mamurrę libidinibus opes suppeditaret.

Ad alphenum iuriconsultum.

a Lphene imemor atq; unanims false sodalibus. alphenū iuriscōsultū fallacię: ac pfdię arguit monēs eū deos hominū fraudibus: & piuriis iratos esse. Alphenus uarrus Cremo- nensis abiecta sutrina: quam i munici- pio suo exercuerat romā petiit: magi- stroq; usus sulpitio iuriscōsulto ad tā- tum puenit: ut & consulatū gereret: et publico funere effere: ihuius alpheni gellius & porphyrio meminerūt: ora- tius de hoc ut alphenus uaser omni abiecto intrumēto artis: clausaq; ta- berna. Sutor erat sapiēs operis. Fal- se. fallax. Vnanimis. datiuus plura- lis ē. Amiculi. mei. catulli. Fallacū. legēdum. n. est fallacū p syncopen ut stet uersus: hoc enim epigrāma habet metrum Coriambicū quod dicitur phaleuciū hexdeca syllabū: Coriambicum appellatur a pede: nā cō- stat ex spondeo tribus coriambis: & pyrrichio: phaleucium autē ab auctore: qui eo plurimū usus fuit: hexdeca syllabū a syllabarū numero: Cōstat enī ex sexdecim syllabis ad differentiā phaleuci endeca- syllabi. Deferis. bene deferis: nā Deferere est rem quam quispiā tueri debeat destituere: unde Virgi. desertorem asie dixit de ęnea: alphenus ut coniectare licet Catulli causam deseruerat. Cui habeant fidem. si iuriconsultus pfdus est. Ventos irrita ferre sinus. inuanū & incassum dicta fuisse facis: nam quę nullum effectum consequuntur a uentis & nubibus abripi dicuntur: Ouidius irrita uentosę rapie- bant cuncta procelle: & alibi Et iubet ęolios irrita ferre notos.

Ad Syrmionem patriam.

p Eninsulę: syrmio Insularumq; poeta ex bithynnia in patriam syrmionē reuersus: summo gaudio eā sibi omnium rerum charissimā iussit: omniq; hilaritate salutat: uersus autē est scazon iambicus: syrmio est peninsula benaci: quem nunc gardę lacum uocamus in agro ueronen- si putat a multis catulli nostri patria: quū tñ eū nō Syrmione: sed ueronę natum esse scribat Eusebius:

Parum expatrauit: an parum heluatus
Paterna primum lancinata sunt bona:
Secunda prada pontica: inde tertia.
Ibera quam scit amnis aurifer tagus:
Hunc gallia timet terra & britannia
Quid hunc malum fouetis: aut quid hic potest:
Nisi cuncta deuorare patrimonia?
Eo ne nomine urbis opulentissima
Socer generque perdidistis omnia?

AD ALPHENVM:

Lphene imemor: atq; uānimis false sodalib;
Iam te nil miseret dure tui dulcis amiculi.
Iam me prodere iam non dubitas perfide:
Nec facta impia fallaciū hominū cœlicolis placēt
Quæ tu negligis: ac me miserum deferis i malis:
Heu qd faciant dico homines: cui ue habeāt fidē:
Certe tu te iubebas animam tradere inique
Inducens in amorem quasi tuta omnia mi forēt
Idē nunc retrahis te: ac tua dicta omnia factaq;
Ventos irrita ferre: ac nebulas aereas sinis.
Si tu oblitus es: at dii meminerunt meminit fides
Que te ut poeniteat post modo facti faciet tui.

AD SIRMIONEM INSVLAM:

p Eninsularum firmio: insularumque
Ocelle: quascūque in liquentibus fragnis

Marique uasto fert uterque neptunus
Quam te libenter quanque latus inuiso:
Vix mi ipse credēs thynniam atque bithynnos
Liquisse campos: & uidere te in tuto
O quid solutis est beatius curis?
Quom mens onus reponit: ac peregrino
Labore fessi uenimus larem ad nostrum:
Desideratoque acquiescimus lecto:
Hoc est quod unum est pro laboribus tantis.
Saluo uenusta firmio: atque hero gaude:
Gaudete uosque lydia lacus undē:
Ridete quicquid est domi cachinorum.

numē: nā neptunus duplicē habet ptītē. s. in mari & lacubus dominat: uterq; n. dixit ad utq; neptuni numē significādū ut Mar. de diana expta ē numen moriēs utriusq; dianę: inuiso ad uidēdū uenio: Virg. urbis ne iuisere cęsar: terrarū p uelis curā. Thynnīā atq; bythynnos. thynnīa: & bithynnīa eadē ē de qua supius dicta sūt multa ex Strabone solino plinio auctoribus: Pli. tñ bithynnīę icolas duas i partes distribuisse uidet: quū scribat tenēt orā oēm thynni iteriora bithynni. O qd sō. ē be. cu. tedio iutiliū negotioq; pegre affectus laudat qetū domi otii: hic Ora. o rus qñ te aspiciā qñ p licebit: nunc uetę li- bris nūc somno & iertibus horis ducere sollicitę iucūda obliuia uitę. Curis sō. curis studioq; & musa rū q sūt ab oi negotio solutę. Hoc ē q unū ē pro lab. tāt. sensus: hoc quietū otii ē qd p tātos uitę nre labores querimus nā oēs mortales suas oēs curas labores negotia ad hūc dirigūt finē ut partis diuitis & honoribus beato fruāt otio: Ora. hac mēte laborē se se ferre: senes ut i otia tuta recedāt. Hero. me dño tuo. Lydię lacus uñ. benacū lydiā undā appellat: nā lydi thusci sunt: thuscoq; aut reges metro- polin habuerūt Mātua q plinio auctore thuscorū trāspadū sola reliqua sub thuscoq; iure benaci acco- le fuerūt: quos maro thusco tarconte duce ad ęneę auxiliū cōtra mezētium profecto: os describit Virg. Mātua diues auis sed nō genus oibus unū: gens illi triplex populi sub gēte quaterni ipsa caput popu- lis: thusco de sanguine uires: hinc quoq; qngētos i se mezētius armat: Quos patre benaco uelatus arū dine glauca Mincius infesta ducebat i ęquora pnu. Lydię. thuscę sub iure thusco: aut usq; Mātua m thuscā minciū influētes: itē eodē plinio auctore rhetorę & eugancoq; ueronā ē rheti a thuscis oriūdū: be- nacus aut ueronę ē. thuscus igit i. lydius benacus ē: thusci. n. habuerūt originem a lydis qui ex meonia quę postea lydia dicta est Tyrreno lydi fratre duce in eam italię partem profecti sunt.

Ad ipsitillam puellam.

a Mabo mea dulcis ipsitilla
Mox delitię: mei lepores.
Iube ad te ueniam meridiatum:
Et si iusseris illud adiuuato:
Neu quis liminis obseret tabellam:
Neu tibi libeat foras abire:
Sed domi maneat: parefque nobis
Nouem continuas fututiones:
Verum si quid ages statim iubeto:
Nam pransus iaceo: & satur supinus
Pertundo tunicamque paliumque

mine. obscenas rigido deo tabellas ducēs ex elephātidis libellis dat donū lalage rogatq; tētes si pictas opus edat ad figuras. Pransus. hic locus me monet ut ego mirer Cur seruius scripserit: apud priscos in usu nō fuisse prādia: quod falsum esse cōstat. Pertundo. perforo inguine tenso & saliente. c. iii

a Mabo mea du. ipsi. cibo potuq; satur atq; repletus & tētigine cō motus ipsitillā amicā rogat: ut domi maneat multiplicesq; coitus Cat. ppa- ret. Amabo. blādiētis ē aduerbium iube. uelis: ut Terē. lubeo chremetē saluere. Meridiatū. ad meridiē agē dū: dicit meridio & meridior utraq; terminatiōe teste prisciano: & idē ē q meridie ago seu tracto uñ merediatio nes apud Cice. i lib. de diuinatiōe legi- mus. Tabellā. ianuā postes pars pro toto: aut materia pro re denotiatio.

Nouē cō. fu. nouē diuersa cōcubitus genera scdm elephantidis poetę libel- los itelligit: quoq; cōcubitiū meminit naso i fine artis: & Vir. i oblcęno car-

nūc qd ē angustū cū theatri latericiū reliquis oppidum: olim aut urbs neq; exigua neq; obscura a pannonicis siue ungaris aliqñ instaurata: ut ego i quo- dam eleganti atq; antiquo grāmatici cuiusdā epigrāmāte Cōperi: syrmīū Irē oppidū dalmatię & ibi syrmīēsiū ciuitas ut scribit Pli. Peninsulaq; pe- ninsula Dicitur terra in mare lacūne lōge porrecta: quasi insula ex uno tā- tum sed angustio latere inherēs Conti- nenti gręce dicitur cherfonelus quasi χερσονησσα terra cōtinēs & ηησσον insu- la. Ocelle. res charissimā: nā rē cha- ram nobis solemus appellare oculū nostrū. Insularū. Insula terra est to- ta undiq; aquis circumdata. Vterq; neptunus. i. utriusq; & maris & lacuū

In Vibennios.

o Furū optie balneariorū. In uibē-
nios patrē & filiū Inuehit alteri
furta alteri supra nefāda obiciēs mo-
nēs: ut ab hoīum cōspectu diffugiāt.

Furū balneariorū. maxie furū q̄ fu-
rātur i balneis uelles hoīum se lauā-
tiū. Vibenī pater. itelligit ēt filiū eo
dē noīe fuisse appellatū. In oras ma-
regiōes ifoelices: ubi pereatis. Quā
doq̄dē. pro siq̄dē. i. q̄a. Nō po. asse
uen. i. nates tuas pilosas a pilosē sylua
liberare nō potes totius tuę pecūię ipē
sa. Asse. tota pecūiam: nā tota & inte-
gra sūma cuius: pecūię as dicit: & i duodeci uncias diuidit ut Pril. & uar. scribūt legit & uenditare. i.
uenū dare ut sit frequētatiū a uēdo & tūc assem pro numo accipias: ut sit sensus. Abite Roma: ubi am-
plius uiuere nō potestis quoniam patris furta detecta sūt: & Tu o fili pilosas nates oībus molestas & inui-
sas asse uno uendere nō potes.

Seculare Carmen sine Hymnus.

d Iane si. i. si. Puellē in tēplo dia-
ne secularē hymnū celeberrime
cōcinūt petētes a dea mēsiū tēporis et
anni duce foelices oīum frugū & fru-
ctū prouētus: ac romanę gētis fospi-
tatē. In fide. i. tutela: ut Ter. in eunu-
cho tuę me cōmēdo ac cōmitto fidei:
alii legūt eadē. i. tēplo: utra lectio sit
probabilior: uersus deprauatus sylla-
baze q̄titate non discernit: nā tres pri-
mi uersus nullā certā: nec secū: nec cū
sequentibus uersibus dimensionē ha-
bent: post. n. tres primos: reliqui fere oēs sūt glyconici ex spōdeo & duobus dactylis: alii uero sūt dime-
tri trochaici ex duobus trocheis & duobus iābis alii ex duobus iābis & duobus trocheis certa uersū
oīum distributione sequenti. Integri. incorrupti omni libidine intacti pudici. Puellę canamus. nam
hic uersus ut puto deprauatus est: nam una syllaba breuior est superioribus. Puellę canamus. nam
quamuis pueri etiam his hymnis interessent solę rāmen puellę dianę laudes decantabant: pueri uero
apollini pēanes celebrabant: unde Oratius dianā tenerę dicite uirgines: intonsum pueri dicite cynthiū
aliquando uero pueri & puellę simul secularē Carmen canebant: ut apud Oratium phēbe syluarum
que potens diana lucidum coeli decus o Colendi. Quam mater prope deliam deposuit oliuam. In
egeo pelago Delos insula eminet & illi circūstantes cyclades habet urbem in plano positam & apol-
linis atq; latonę templum: Cynthus autem mons sublimis & asper incumbit: urbi hanc insulam prisci
ortygiam nominarunt: fabulę autem tradunt latonam hoc in loco pariendi soluisse dolores apolline
simul & diana in lucem editis: Delos autem uocata fuit quoniam ut scribit Aristoteles repente appa-
ruit nata: nam δῖλος manifestus dicitur: uel ut sentit Macrobius quia ortus ē quasi partus luminum
omnia facit δῖλος id est aperta clarescere. Mater. latona: quam physici terram uideri uolunt: legi-
to Macrobiū in libro primo: hanc fabulam latissime interpretantem. Deposuit. in lucem edidit

Prope oliuam deliam. utrum Catullus an strabo errauerit melatet: nam strabo libro decimo de
lon describens & latonę partum de hac oliua nullum uerbum protulit: sed libro. xiiii. In ionię descrī-
ptione post ephesi mentionem ait: paulo supra mare est ortygia lucus omnis generis materię pulcher-
rimus presertim Cyparisso per eum Cenchrius amnis fluit: in quo dicunt latonam ex partu lotam: nā
hoc in loco fabulantur: et partum eius & nutricem & aditum in quo peperit: & proximam oleam ad
quam tradunt eam primō post partum quicuisse: ex his strabonis uerbis planum est ortygiam
esse lucum ionię in quo latona post partum oliuę incubuerit: Catullus autem clare ait latonam
apud deliani oliuam partum deposuisse: Vtrum igitur olea illa Cui inhehit latona Sit ut scri-
bit Catullus In delo quę & ortygia dicitur an magis Sit olea ortigia ionię lūco: Vterue horum
auctorum nominis Similitudine errauerit aliorum sit iudicium: mihi satis fuerit opinionum diuer-
sitate ostendisse. Montium domia ut fores. nam diana uenationū: quę ut plurimū i mōtibz &

ADVIBENIVM.

o Furum optime balneariorum
Vibenni pater: & cinæde fili

Nam dextra pater inquinatiore

Culo filius est uoratiore

Cur non exilium: malaque in oras

Itis quandoquidem patris rapinæ

Notæ sunt populo: & nates pilosas

Fili non potes asse uendicare.

CARMEN DIANAÆ.

d Iana sumus in aede

Puella: & pueri integri

Puellaque canamus:

Olatonia maximi

Magna progenies iouis:

Quam mater prope deliam:

Deposuit oliuam

Montium domina ut fores

Sylvarumque uirentium:

Saltuumque reconditorum:

Amniumque sonantium:

Tu lucina dolentibus:

Iuno dicta puerperis:

Tu potens triuia: & notho es

Dicta lumine luna:

Tu cursu dea menstrua

Metiens iter annuum:

Rustica agricolæ bonis

Tecta frugibus expleas:

Sis quocunque tibi placet

Sancta nomine: romulique

Antiquam ut solita es: bona

Sospites ope gentem.

q̄ i celo tribus uis mouet i altitudinē latitudinē & lōgitudinē. Notho. nō naturali neq; legitio: ut filii n̄
lehitimi dicūt nothi priora syllaba breui & sic legēdū ē: ut stet uersus: luna enī suū naturale lumē n̄ hēt:
nā ut scribit macrobius q̄a sola ip̄a sub sole ē & caducorē iā regiōi luce sua carēti proxia lucē nisi desup
posito sole cui resplēdet hēre nō potuit. A lumie. q̄d a sole mutuaf. Luna. uarro tñ aliud sentire uidetur
scribēs luna dicit q̄ sola lucet nocturna: & dicta noctiluca i palatio: nā ibi noctu lucet. Mēstrua. a mē-
se: quē cursu suo diebus uiginti octo fere absoluto oficit: nā ut macrobius tradit maiores nostri mensiū mē-
tiū ab exortu lune seruauerūt iō iunoni calēdas oēs addixerūt lunā ac iunonē eadē appellātes. Expleas
ipleas. Agricolę. singularis pro plurali numero. Sospites. sospitē facias: nā ut macrobius perite docet ui-
tā nostrā p̄cipue solet lūa modera ri strabo aut libro. xiiii. sic scribit artemis luna dicit eo q̄ itegros fa-
ciat sol quoq; & luna causa sunt tēperiei aeris & pestes & spōtanę his mortes applicaf. bona ope. bono
auxilio salubri aeris influenza.

AD CECILIVM

.Oeta tenero meo sodali

Velim cecilio papire dicas

Veronam ueniat noui relinquens

Comi mœnia: lariumque littus:

Nam quasdam uolo cogitationes

Amici accipiat sui: meique

Quare si sapiet uiam uorabit

Quamuis candida milies puella

Euntem reuocet: manusque collo

Ambas iniciens roget morari

Quæ nunc si mihi uera nunciantur

ceterę pōpeius strabo pōpeii magni pater colonos i cā restituit: q̄ icūbētes rheti uastauerāt: ide. C. scipio
tria hoīum milia i sup adiecit. postmodū diuus cēsar qnq; iqliorē milia ad hitādū dduxit: e qbus qngēti
Illustissimi fuere grēci: hos ēt ciuitate dōatos i hitato: numero descripsit haud tñ ibidē domiciliū ha-
buere: sed oppido nomē reliquētēs & nouū comū appellātes nouocomētes oppidāos uocauere: hinc lo-
co finitimus lacus larius est. Littus. pro rippa posuit: nam littus maris tantum est: rippa uero flumiorū
& lacuum: Delario uirgili. Inquit An ne lacus tantos te lari maxime te q fluctibus & frenu
assurgens benace marino. Vorabit. cito conficiet. Quę. puella cecili amica.

syluis fuit dea ē: Or. mōtiū custos ne-
morūq; uirgo: quę laborātes utero pu-
ellas ter uocata audis adimif. p̄ leto di-
na triformis. Saltūq; recōditore. uer-
sus hic ē hypermeter abiicit: p̄ ultimā
Syllabā collisione insequētis uersus.

Tu lucina dolentibus. apud diuerfos
auctores lucina mō iuno mō luna &
diana legitur & recte q̄dem: nā ut scri-
bit macrobius maiores nostri lunam
ac iunonē eadē putauerūt: legito ma-
crobiū libro primo. Lucina ut sentit
plinius a lūco romę nominat: uel ut
asserit uarro iuno lucina dicta est q̄ e-
terra ut physici dicūt lucet: uel ab luce
eius: q̄ q̄sceptus ē Qui. ifastis utq; p̄
tetigit gratia lucię ddit tibi noia lucus
uel q̄a p̄cipiū tu dea lucis habes: iuno
aeris arbitra ē. Triuia. luna: triuia di-
cit ut uarro placet q̄ i triuio ponit se
re i oppidis grēcis uel q̄ luna dicit ē:

Ad Ceciliū.

p Oetę tenero meo sodali. Chartā
suā alloquēs iubet moneat cecili-
um sodalē suū comi moratē nt como
atq; lario lacu relictis statim ueronā ad
catullū se cōferat: quoniam quēdā cōsi-
lia cuiusdā amici h̄t poeta cū cecilio
cōmunicāda: significat: q̄ neq; puellę di-
lectę amoribus neq; alio impedimēto
ceciliū morari debere: quis a blandis-
sima puella fuerit detentus. Cecilio. ca-
tulli fuit tēporibus: fuit itē statius cecili-
us mediolanēsis Enni cōtubernalis se-
cūdi belli p̄ncipis tēporibus de quo hic nul-
lo mō pōt itelligi. Papyre. o charta
mea: alii q̄d mihi nō placet itelligi cē
propriū nūti nomē. noui comi. comū
ciuitas gallię cisalpię a gallis duce bre-
ao cōdita: ut sentit iustius: de hac strā o
scribit comū mediocris erat Colonia

Impotente. impatiente. Legit. elegit cecilius. Enthetā. diuino spiritu plenā. alii indotatā Legit: sed male. Didymi dominā. aut dindymenē aut cybelē appellatā quo noīe deoz māter dindymi phrygi mōtis domia uocabat: unde dindymene dicit. Ignēs amores: ut uirg. & cēco carpit igni. Misere. s. puellē ceciliū amicē. Edūt medullā. nā uehēmēs amor medullas inferiores calefacit atq; cōsumit uirg. ē mollis flāma medullas Ignosco. ordo & sensus o puella doctior musa sapphica ignoscendum est tibi Si ceciliū uxorem ducentis amore carperis: Et enī tāta ē ceciliū sapientia ut eius uxor ex eo grauida iam magna mater uocetur: quo noīe deorū mater appellabatur. Doctior sapphica musa. poetica mulier mytilenā phaonē mercatorem iadoctū admauit: hęc ceciliū amica prudentius facit: quē ceciliū pōdētū: ac generosū iuuenē depit. Inuocata magna mater. propter sponsi sui sapientiam. Inuocata. appellata: alii legunt. Inchoata magna mater ceciliū. i. iam facta pgnans incepta ē mater infantis ceciliū a patre nominandī.

Ad Amicam ipsitillam.

a Nnales uolusi cacata charta. ipsitilla ueronēs puella catulli amica uouerat: Si catullus sibi foret restitutus: ueneri atq; cupidini. Se fore concrematūrā uolusi ipsi poetę scripta & ānales: quos uolusius ābitiosus poeta pro gratia cōsequēda puellę donaauerat: nūc aut catullus i patriā ueronā reuersus exultat atq; a puella ueneri & cupidini notū solui debere uolusi nūgatoris chartis insultās proclamat. Annales. qd inter sit inter historias & annales seruus atq; gellius contraria fere tradentes exponunt. Volusius. poeta fuit patauinus: unde alibi catullus ut uolusi annales pataui moriētur ad urbem & laxas scombris sepe dabunt tunicas. Pro mea puella. ipsitilla de qua superius amabo mea dulcis ipsitilla. Restitutus essem. s. ueronē: unde abfui aliquādiū in bithynnia & romę moratus. Dedit se ipsi puellę. iambos. meos iambicos uersus. Vibrare. Celeriter imittere in uolusium: illi autē ad deriuationem & uelocitatem iambici: nam iābus ut scribit diomedes dicit *ἄπο τοῦ σωμα πάλαι* id est a crebiter torquendo. Truces asperos. Tardipedi. uulcanus tardipes dicitur: quia e cēlo a iunone pēpitatus: aut ut scribit flaccus in argonauticon. iiii. a ioue quia iunonem matrem a suspendio liberant e cēlo deiectus in lemnō cadens crus infregit: Columella quin & tardipedi sacris iam rite solutis *Ustilanda. inurenda: nam ustulare est inurere uirgilus in obsceno carmine seruienti caput ustulare ferro. Infelicitibus lignis. infelicitium arborū lignis: prisci enī arborum alias felices alias infelices dixerunt nam ut macrobius tradit ueranius de pontificalibus uerbis ait: felices arbores putant esse quercus esculi iulex fagus corylus sorbus ficus alba pirus malus uitis prunus cornus lotus: Tarquinus aut priscus in ostentario arborario sic ait: arbores quęq; inferū deorū auertentiūq; in tutela sūt: eas infelices nominat ficus nigra inter infelices recēset. Nūc o ceruleo creata pōto. uenus ex maris spuma celi testibus agitata nō procul a cytheris isulis creata dicitur de aphrodite & aphrogēia a gręcis uocat *ἄπο τοῦ φῶπου* id est a spuma: a cytheris cytherea inde i cypron insulā propinquā quā transiisset cypris & cyprogenia denominata ē: hęc hesiodus in theogonia. Sāctū idaliū. idaliū & idalia cypri nemus ē in quo oppidū breue ē ut scribit seruus: uirg. idalię lucos: itē idalicūq; nemus: plinius aut idaliū cypri oppidū ponit. Vriofq; aptos. urig. urbis icolas ē aut uria urbs appulię i appia uia nō lōge a uenusia distās: ubi cultā uenerē dicit Catullus: hic uenus appias ab ouidio dicta uidet quoniā i appia uia ad uria celebri tēplo solē niter colebat: ē itē uria lacus i etolia Aptos. patētes: i loco patēti sitos: aut mēnibus disiectis nō clausos.*

Illum deperit impotente amore:
Nam quo tempore legit entheatam
Dindymi dominam: ex eo misellæ
Ignes interiores edunt medullam
Ignosco tibi sapphica puella
Musa doctior: est enim uenuste
Magna ceciliū incohata mater.

AD ANNALES VOLVSI.
a Nnales uolusi cacata charta
Votum soluite pro mea puella:
Nam sanctæ ueneri: cupidinique
Vouit si sibi restitutus essem:
Dedissemque truces uibrare iambos
Electissima pessimi poetæ
Scripta tardipedi deo daturam
Infelicitibus ustulanda lignis:
Et hoc pessima se puella uidit
Iocose lepide uouere diuis
Nunc o ceruleo creata ponto
Quæ sanctum idalium: uriosque aptos:

AD ANNALES VOLVSI.

a Nnales uolusi cacata charta
Votum soluite pro mea puella:
Nam sanctæ ueneri: cupidinique
Vouit si sibi restitutus essem:
Dedissemque truces uibrare iambos
Electissima pessimi poetæ
Scripta tardipedi deo daturam
Infelicitibus ustulanda lignis:
Et hoc pessima se puella uidit
Iocose lepide uouere diuis
Nunc o ceruleo creata ponto
Quæ sanctum idalium: uriosque aptos:

bus iuncta continenti faciens gnydon quodammodo biurbem: nā maxima eius pars insulam habitat. Arundinosam. gnydos arundinibus abundat & piscibus. Ouidius piscosamq; gnydō: ibi colitur uenus: ut testis est oratius o uenus regina gnydi paphiq; gnydon nobilitauit uenus praxitelis opus in toto terrarū orbe celeberrimū: quā ut uiderent multi gnydon nauigarūt ut scribit plinius. Amathūta. amathus ciuitas est cypri: unde cyprii amathusii sunt dicti: amathus ē urbs est laconię ut strabo scribit: item amathus fluuius arcadię idem parnisus appellatus: etate uero strabōis mamaus dicebatur hic poeta de cypri urbe intellexit Amathunta item in iudea scribit iosephus. Colchos. apud colchos cultā ē uenerē testis ē. v. flaccus i argonautis. Dyrachiū adrię tabernā. Dyrachiū epiro urbs olii epidānos dicta. Rōani nomē mutauere qā uelut i damnū ituris id nomē uisū ē. auctores mella: & plinius: Sed plus neutro genere protulit: Mella & lucāus feminino: Lucāus ilyris ionias uergens epidānus i undas. Tabernā. hōspitiū. Adrię. maris adriatici: huc enī ē fuga nautarū: quū totas adria uires mouit & i nubes abiēre ceraunia. Pleni thuris. nā ex uilioribus chartis fuit rerū uēaliū uolucra: ut pīus ait Nec scōbros metuētia carmia nec thus: & Martialis & thuris piperisq; sis Cucullus de libello suo iquit. Infacetiarū. rerū inelegantū & fordidarum.

Quæque ancona: cnidumque arundinosam
Colis quæque amathunta quæque colchos:
Quæque dyrachium adriæ tabernam:
Acceptum face: redditumque uotum
Si non illepidum: neque inuenustum est:
At uos interea uenite in ignem
Pleni thuris & infacetiarum
Annales uolusi cacata charta.

AD CONTVBERNALES.
f Alax taberna: uosque contubernales:
A pileatis nona fratribus pila
Solis putatis esse mentulas uobis:
Solis licere quicquid est puellarum
Confutere: & putare cæteros hircos:
An continenter quod sedetis insulsi
Centum an ducenti non putatis ausurum
Me una ducentos irrumare sessores:

AD CONTVBERNALES.
f Alax taberna: uosque contubernales:
A pileatis nona fratribus pila
Solis putatis esse mentulas uobis:
Solis licere quicquid est puellarum
Confutere: & putare cæteros hircos:
An continenter quod sedetis insulsi
Centum an ducenti non putatis ausurum
Me una ducentos irrumare sessores:

bus constat dicta uulgo dicimus apothecā. Cōtubernales. sotii sub eodē Cōtubernio habitātes: Cōtuberniū dicit cōtubernaliū hitatio: Cōtubernales dicūt a tabernis: q̄ siebāt ex tabulis: uñ & tabernacula sūt dicta: licet ex tētoriis & pellibus fiat. Nona pila. appositio ē. Pila. officina ad pilā nonā structa: sic expōit locū certū: quē intelligat: nā pile in romāo foro erāt quędā tāq; colūne ad quas rerū uenaliū tabernę habebāt. Mar. Nulla catenatis pēincta ē pila lagenis: ad has pilas i aptissimo sitas ābitiosi poetę carmia sua ut uulgo legerēt apponere solebāt: Oratius nulla taberna meos hēat neq; pila libellos. A pileatis fratribus. i. a fratribus libertis oli seruus pileatis: hoc ē q̄ es pila nona i ordie post pileatorę fratru stationē. Serui quū manumittebāt a dñis pilea capitibus iponebāt: uñ libertini dicūt pileati. Per sius hęc mera libertas hāc nobis pilea dōat: plautus ut sumo hoc bñficio hodie capiā pileū. Putatis. qā soli meā puellā subagitare multis. Hircos. riualiū cōtēptores hircus. n. solus ex oibus aialibus riualē suis semis nō odit aut cauētia alia at fere oia aialia de uenere cū riualibus certāt: hic ē q̄ hominē uxori suę riualis & adulteros nō cauētē hircū seu caprū uulgo appellāus. Cōtinēter. cōtinuato sedēdi ordie sine ullo iteruallo iuxta sedeat. cōtinēter cōtinuato sine iteruallo cicero i q̄rto rhetoricorū & si nō utemur cōtinēter similiter cadētibus: itē in eodē Repetitio ē quū cōtinēter ab uno & eodē uerbo in rebus similibus ac diuersis principia sumunt. Insulsi. demētes sine ingenii sale uerbū ē Catullo familiarissimū. Ducētes. uos cum contubernaliibus uestris. Sessores. sedentes frequentissime. Oratius in uacuo lētus sessor plausorq; theatro. Vna. Simul. se salacissimum ostendit poeta in riualium suorū indignationē. Atqui. certe.

Ancona. in agro piceno ancon ciuitas est a syracusanis condita dionysii tyrannidem fugientibus: Sta est in promontorio inclusum completēte pontum dum a d septentriones circū flectit: uini aut ac frugum uberrima hęc ex strabone: habebat item ancon ueneris templum cuius meminit sic iuuenalis. ante domum ueneris quā dorica sustinet ancon. Gnidonq; arundinosam. in carię asiaticę partis frōte insula est: quę septem stadiorum ambitum habet theatralis & alta & aggeri

Ad Riuales suos.
f Alax taberna. Scazone Trimestro insectat quosdā sotios in ea dē officina seu taberna cōtubernales: Qui detinebant puellā quę a Catullo fugerat & apud hos cōtubernales eandem subagitatē delitescēbat: itaq; illis poeta & stuprū & uerba in sitarū iniurię ultionē mināt. Salax. libidinosa: nā salire ē coire: & feminā inire: ouidius sitq; salax aries: alibi nec mius erucas aptū ē uitare salaces: Oratius testes Caudāq; salacē demeterēt ferro. Taberna. forēsis officina: a tabulis ex

Nāq; totius uobis frōtē tabernę sci
pionibus scribā. i. oium ueltrū frōtem
ita soporifera uirga pcutiā ut oēs i so/
porē solutos facillime possim irruma
re. Virgulti gēus qddā ē cuius uirga si
cuipiā tēpora tāgant ille statim profū/
dū soporē resoluit de quo uirgulto si
lius in. x. loquēs de sōno iquit oculisq;
quietē irrorat tāgēs lethęa tēpora uir
ga ideo apud uirgiliū sōnus fingit ra/
mo lethęis ags madido palinuro tem
pora pcutisse atq; i altissimū soporē
resoluisse. Puella. icertū ē an de lesbīa: an de ipsitilla: an de alia loq̃tur puella. Istic. apud uos. Bo/
ni. Ironicos. Beati. ut uidemini uobis iudisse dixit. Pusilli: contemptibiles & uiles: luuenalis. nec unū
Sanguine cauidici maduerunt rostra pusilli: alias pusillus paruus dicitur. Martialis pusillum pro pusil
lanimē posuit. Semitarii. uulgares & i semitis ad uulgaria & uilia scorta uersātes: nā uiliores homines
i semitis & āgiportis ad uiles mulierculas ispectādas captādasq; uersantur.

Ad Egnatium.

t Vprēter oēs une de capillatis. i
uchitur i egnatiū natiōe hispanū
qui nulla locog: rerū: tēporū rōne ha/
bita iēptissime ridebat iaduēsis homi
nū rebus i letis aut i fūlissimos cachi/
nos effūdēbat: ridēdi enī atq; cachinā
di morbo laborabat: icertū habeo an
hic sit lutiū egnatius eques romanus
quē cicero i. xiii. epistolę sibi familia
rissimū fuisse asseuerat uersus dissimi/
les sunt nā primi sūt scazōnes interdū
iterpōitur hendecasyllabus: non nulli
uero deprauati ut opinor ac corrupti
dimēsiōne carēt. Prēter oēs. supra
oēs. Vne. p̃cipue uir. Tum senior nau
tes unū tritonia pallas quē docuit. Cel
tiberię. hispanię pars ē taraconensis i/
qua celtiberi cōtinētur populi: ex celtis
gallis i eam iberię partē delati: & inde
mislo nomie nūcupati. Lucanus. Gal/
log: celtę miscētes nomē iberis. Cu
niculose. cauernose: & plurimis effodiēdoge metalloz cauernis & cuniculis est plenissima: ibi. n. prēter
cēteras regiōes aurū: & argentum effoditur copiose. De capillatis une. idest p̃cipue de oibus capil
latis nam hispani longas nutriunt comas: Martialis hispanis ego contumax capillis. Egnati. fortasse
denominatus ab egna quam strabo inter hispanas urbes recenset. Et item egnatia urbs apulię in uia quę
per daunios samnitesq; usq; beneuentum tendit. Opaca. densa & obscura. Facit bonum. probum
esse ostendit. Et dens iberā. hispani adeo sordidis moribus uiuunt ut ex urina diu inter cloacas colle
cta sibi lauacra faciant strabo de his scribit: hispani nulla educatione instituti: sed necessitatis magis &
brutorum animantium affectione & deprauatis moribus uitam agunt nisi quispiam ad educationem
bonam eos uitam degere existimet: qui ex lotio diutius inter cloacas seruato lauacra sibi conficiant qui
q; sibi suisq; uxoribus intritis purgamentis dentes obstergeant quemadmodum cantabros confinesq; il
lis factitare fama est. Male est tuo catullo. idest ego tuus catullus male me habeo. hic poetę in egna
tiū iracundia excandescit: qui quum esset in luctu ac merore egnatius ad ipsum accedens cōsolandigra
tia risus & cachinos effudit. hic igitur merito poeta conqueritur. Carnifici. se crucianti. Quem. me
catullum. Qua. quali? percontatio quasi dicat quā iportunissima me salutasti allocutione meis erūinis
minime conuenienti. Meos amores. quos perditos merore prosequēbar. Sic meos amores. i. so/
latus es: sic. t. am inepte ridendo quum potius flere deberes: nam ut p̃cipit Quintilianus in. xi. nec iocis
lachrymas ubi opus erit sed miseratiōe sicabimus. Paululū quodlibet allocutiōis mēstius lachrymis
simonideis. hic locus mācus ac maxime deprauatus nullam accipit interpretatiōē uersum. n. circiter tri
um oratio & lēsus deest. Lachrymis simōideis. i. lachrymabili cōmiseratiōe tali q̃les simōides defūctos

Atqui putate: nanque totius uobis
Frontem tabernę scipionibus scribam:
Puella nam modo quæ meo sinu fugit
Amata tantum quantum amabitur nulla
Pro qua sunt mihi magna bella pugnata
Consedit istic: hanc boni beatique
Omnes amatis: & quidem quod indignum est
Omnes pusilli: & semitarū mœchi.

AD EGNATIVM.

t Vprater omnes une de capillatis
Cuniculosa celtiberiæ fili
Egnati opaca quem bonum facit barba
Et dens iberā defricatus urina
Male est carnifici tuo catullo
Male est me hercule & laboriose
Et magis ac magis indies & horas:
Quem tu quod minimum facillimumque est
Qua solatus es allocutione?
Iraſcor tibi sic meos amores?
Paululum quod lubet allocutionis
Mœstius lachrymis simonideis
Egnatiusque candidos habet dentes

Renidet usquequaque seu ad rei uentum est
Subsellium cum excitat orator fletum:
Renidet ille: seu ad pii rogum filii
Lugetur: orba quom flet unicum mater:
Renidet ille quicquid est: ubicunque est
Quodquunque agit renidet: hūc habet morbum
Neque elegantem (ut arbitror) neque urbanum:
Quare monendus es mihi bone egnati:
Si urbanus esses aut sabinus aut tyburs
Aut parcus umber: aut obesus hetruscus
Aut lauius acer atque dentatus:
Aut transpadanus ut meos quoque attingam/
Aut quilibet qui puriter lauit dentes
Tamen renidere usquequaq; te nollem
Nam risu inepto res ineptior nulla est:
Nunc celtiber celtiberia in terra
Quod quisque mixt hoc sol & sibi mane
Dentem atq; rufam defricare gingiuam.
Ut quois te uester expolitior dens est
Hoc te amplius bibisse prædicet lotus:

bus institutus. Aut sabinus. Nā sabini graues & Rigidi fuerūt Ora. uel gabiis uel cū rigidis c̃q̃ta sabinis.
Tyburs. Tiburtius. Tibur oppidū Argeo positū colono i latio dicatū herculi. Vmber. ūbria pars thu
scię: plinius: umbrogē gens Antiquissima italię existimabitur. ut quos umbros a gr̃cis dictos putēt: q̃ in
undatiōe terrarū ibribus sup̃fussent: Hetruscus itē hetruria thuscię pars latio finitima interdū pro to
ta thuscia ponit. Obesus. p̃pinguis: alias obesus gracilētū signat. ut scribit Gellius. Acer. fortis. Trāspa
dāus. regio trāspadana a pado appellat̃ tota ē mediterrāea ultra padū usq; ad ōfinia protēdit uenetię:
quā plinius a trāspadana regiōe sepat: Sed catullus uenetiā i qua ē uerōa i trāspadāis itelligit: quū dicit
ut meos quoq; attigā. Renidere. ridēdo abblādiri. Risu iēpto. difinitio cachini. Ruffā. rubrā. epithetō
gigiue: Ut quo iste uester expolitior dens ē. sensus ē. adeo q̃sq; matutia sui urina lauat gingiuā & dentē
ut quāto tersior & expolitior ē dens uester: tāto plus urīne uos bibisse significet. Quo. quāto. Hoc.
tāto. Lotus. dens uester. Prædicet. publice significet: legiſ &. Amplius lotii. i. plus urīne: lotiū. n. urina ē.
In raudum rualem.

ADRAVDVM:

q Vx nam te mala mens miselle raude
Agit præcipitem in meos iambos?
Qui deus tibi non bene aduocatus
Vecordem parat excitare rixam?
An ne ut peruenias in ora uulgi?
Quid uis qualibet esse notus optas:
Eris quandoquidem meos amores
Cum longa uoluisti amare pœna:

Excitare. mecū cōtrahere. An ut puenias in ora uulgi. q̃nquidē laudibus i hominū noticiā atq; cogni
tiōē deuenire nō p̃t: meis famosis uersibus cupis cū tuo dedecore dignosci. Meos amores. meā puel
lā. Cū pœna. cū infamia. Lōga. lōgo tēpore i carminibus meis duratura. Qualibet. per. quālibet rationē
& uiam uel per famam uel per infamiam.

uita deflēs cōscripsit. Simōides ex insu
la coea oriūdu lyricus poeta. isignis
ac bacchilidē lyrici patruus cōdēdoge
carminum auctor egregius q̃ p̃inouit
idē lamentationes quas alii ēw: tēpore
dixerūt. i. funebres orōnes optie oium
cōscripsit. Nā teste fabio p̃cipua eius ē
uirtus i cōmēdāda miseratiōe: hic iter
cēteras funebres laudatiōes singulari
carminū cōmiseratione p̃secutus fuit
Cōuiuas suos apud scōpan thessalum
coenaculi ruina collisos unde ēt artifi
ciosę memorię obseruationē repisse
tradit. Simonideis. i. talibus & tam
moestis q̃libus simōides defūctos d̃fle
uit Or. de Simonidis orōne flebili: c̃q̃
retractes mūera Nenię. Rei. reus di
cis nō solū noxiū & accusatus sed ēt
q̃cūq; cuius cā i iudicio agit. auctor ci
cero. Ridet at cōtra naturę legē Nā ut
ait iuuē. plorare ergo iubet cām lugen
tis amici q̃lorēq; rei. Ad pii rogū si
lii iuuē. naturę impio te mius cū funus
adultę uirgis occurrat uel terra clau
dit ifās & nior igne rogi. Subsellū
tribūal iudicii. Subsellia ut a scōnius ex
pōit sūt inq̃bus triūiri Tribū. plē. q̃
stores: & alii miores magistratus ius dī
cebāt. Urbanus. urbis & ciuitatis mori

q Vē nā te mala mēs miselle raude.
excādeset i raudū rualē suū: q̃
poetę amicā aut amabat aut abduxē/
rat: miā itaq; illi catullus rabiosā iam
bicoz uersū uiltionē: quoniā Raudus
nulla alia rōne i uulgi ora deuenire po
tuisse uidet. Mala mēs. malū cōsiliū.
Raude. alii legūt rauide: sed n̄ stat uer
sus. nisi forte p̃ syncopē proferat Rau
dus uel raudū dicebat̃ es ab antiq; ut
uarro & festus scribūt. In meos iābos.
i meā iracūdiā & rabiosū odiū ab effe
ctu cām itelligi uoluit. Nō bñ. male.

In Acmen meretriculam:

a Cme an illa puella defututa. Catullus acmes meretricule blanditiis ac deliciis plectus illi (ut amantes solent) promiserat p codicillos decem milia nummum puella uero credens sibi rem factam allatis codicillis lute promissionis a Catullo decem milia poposcit poeta Itaq; in Iracundiam exit exclamans Illa ne agne totiens fututa poscit a me tota illa decem milia reddat mihi meos codicillos. Acme nomen meretricule puto legendum esse per. c. nam ἡ ἀκμή Vigor dicitur & flos etatis

DE ACME PVELLA.

Acme an illa puella defututa:
Tota milia me decem poposcit:

Ista turpiculo puella naso
Decoctoris amica formiani:
Propinqui quibus est puella curæ:
Amicos medicosque conuocate.
Non est sana puella: nec rogate
Qualis sit: solet hæc imaginofum.
Adeste andecasyllabi quot estis
Omnes undique quo quot estis omnes.
Iocum me putat esse mœcha turpis:
Et negat mihi uestra reddituram
Pugillaria si pati potestis:
Persequamur eam & reflagitemus:
Quæ sit quaritis illa quam uidetis
Turpe incedere myrmice ac moleste
Ridentem catuli ore gallicani
Circumsistite eam: & reflagitate
Mœcha putida redde codicillos
Redde putida mœcha codicillos.
Non assis facis olidum lupanar:
Aut si perditius potest quid esse
Sed non est tamen hoc satis putandum:
Quod si non aliud potest ruborem
Ferreo canis exprimamus ore:
Conclamate iterum altiore uoce:
Mœcha putida redde codicillos:
Redde putida mœcha codicillos:
Sed nil proficimus nihil mouetur:
Mutanda est ratio modusque nobis
Si quid proficere amplius potestis:
Pudica & proba redde codicillos.

quod nomen conuenit puellæ: Acmen iuliæ Augusti filiæ ancillam cæsaris iussu iteremptâ scribit iosephus. An illa puella. interrogatiue & cum per cōtatione legitur. Legitur & ancilla pro an illa quod non placet. Defututa cum uehemente iracundia dixit quasi sit ratio cur tam impudicæ mulieri nihil seruetur promissum: aut nihil illi omnino credatur. Tota. integra. Decem milia. s. nummorum. Ista turpiculo. hæc omnes uituperatiōes cū ingenti selle dicuntur tāq; rationes & argumenta contra fidem meretricule ut omnino nihil illi sit credendum: nā tam deformi mulieri quicq; tam grande seruo promitti non est uerisimile.

Decoctoris. decoctor is dicitur qui grandi ere alieno oppressus credito / res fallēs aufugit: formiani: utrum marmuram formianum an alium intell / gat Vide. Propinqui quibus est puel / cu. hæc dicit ut eius petitioni fidem de roget quasi non ratione sed infania moueatur ad poscendum. Qualis sit. an infana: an egrota: an phreneti / ca: an cerita. Imaginofum. laruæ imaginationes. Solet. uidere. Medicos. ut mediam pertendant ue / nam furētis. Iocum me putat. idest ridiculum me habet: aut quia me deci pit: aut quia p pugillaria petit ea quæ minime debeat. Pugillaria. meas tabellas in quibus amatoria promissa continentur. Myrmice. tarde gra / diu formicino nam. ἡ μύρμηξ for / mica dicit. Ac modeste. gradu ma / tronali: & bene incedere dixit quod ē proprie grauium personarum: Alii le / gunt moleste sed non conuenit cū præcedentibus uerbis. Ore. rictu. Nō facis. non estimas uno asse: aut lupana ris quæstum minorem uno asse facis tā uilem tui corporis prostitutiōem au / ra facis. Olidum. epitheton lupana ris: Oratius. Contra alius nullam nisi olētī i fornice stantē. Et iuuenalis. Fu / mo q; lucernæ feda lupanaris tulit ad puluinar odorē. Ruborē. uerēcūdiā pudorē: q; oris subito rubore demon / strā. Ferreo. duro. Canis. rabidi Ratio. oratio: aut consiliū.

DEAMICA FORMIANI:

Alue nec minimo puella naso
Nec bello pede: nec nigris ocellis
Nec longis digitis: nec ore sicco
Nec sane nimis elegante lingua:
Decoctoris amica formiani
Ten provincia narrat esse bellam:
Tecum lesbia nostra comparatur:
O sacrum insipiens & infacetum.

ē aptissima forma. Nec ni. oc. oculoꝝ & supcilioꝝ nigricies i muliebri uēustate querit: nā q; mulieres natura nigra nō hēbant supcilia denigrabāt arte: quod tetigit luuenalis scribēs ille supciliū madida fuligine tinctū obliqua producit acu pingitq; tremētes attollēs oculos. Nec longis di. nec ore si. quæ oia insignē deformitatē faciūt: luuenalis sicco uenit altera naso & iam grauis es nobis & sepe emunge ris. Lingua. oratione quæ plurimum potest ad amorem & gratiam comparandam.

ADFVNDVM.

o Funde nos ter: seu sabine seu tyburs:
Nam te esse tyburtē autumāt qbus nō est
Cordi Catullum lædere: at quibus cordi est:
Quouis sabinum pignore esse contendunt:
Sed seu sabine siue uerius tyburs:
Fui libenter in tua suburbana
Villa alia qui tam pectore expulsus sum
Non immerenti q mihi meretur mens:
Dum sumptuosas appeto dedit coenas:
Nam sextianus dum uolo esse conuiua
Orationem munacii petitorum
Plenam ueneni & pestilentie legi:
Hic me grauedo frigida & frequens tussis
Quassauit usquedum in tuum sinum fugi
Et me recurauit ocioque & urtica.
Quare refectus maximas tibi grates
Ago: meo quod non es ulta peccatum:
Nec deprecor iam si nefaria scripta
Sentire cepso: quin grauedinem & tussim
Non mihi sed illi sextio ferat frigus:
Qui tunc uocat me cum malum librum legit.

Munatius plancus orator non incelebris fuit Ciceronis temporibus. ac ut quibusdam placet Cicero / nis discipulus. Petitoꝝ. ordo est orationē petitoꝝ Munacii. i. petitionē ipsius munacii. Veneni. ra / bie uenenosę criminatiōis. Pestilētię. pestiferorū sceles; ac cōuiciorū: scelerata. n. cōuicia uenenū ap / pellat: ut supius suphenū oia colligā uenena. Otio. qeta trāqila & otiosa. Vrtica. aut pro quacūq; illi herba aut q; urtica medet tussī ut scri. Pl. de urticę medicinis. legas Pl. li. xxii. ē Item urtica mari nus piscis q; a grecis dicit. ἡ ἀκαλὴν Deprecor. recuso. Virgilius. Egdē merui nec deprecor inquit de huius uerbi significatis plura differit Gellius. Cepso. icepero siueicipiā futuꝝ ātiqū imitatiōe gręca Sentire. audire uix auribus admittere. Grauedinē. catharrū. Non mihi sed sextio. urbane dictū.

In Acmen Puellam:

Alue nec minimo puella naso. in sectat & exagitat eandē acmen omnē sere puellarē deformitatē obui / cients illi: quæ & bella ē dicebat. & cū lesbia inepte atq; in iute compabat.

Nec mi. maxio: nasi magnitudo cū i uiris sit deformis i muliere deformior hēf. Nec bel. pe. aut tortuoso: et clau do aut nimis lōgo. pedis. n. longitudo i puella laxioris nature suspiciōe fa / cit: uñ. Qui. i. iii. amoꝝ de puellari uēu state loquēs ait Pes erat exiguus: pedis

Versus Scazon de Agro suo.

o Funde no. seu sabine seu tyburs.
Agro suo tyburtino seu sabino gratulatur agit p maximas grās: q; ab eo sit cōmodissime hospitatus ac libē tissime i eius uilla p aliquot dies mora tus: quā a Sextii cōuuiio incōmodissi / mo euassisset. Sabini latii populi tybur tinis cōfines unde dissensio erat utrū Catulli prædiū iter Sabinos an magis i tyburtinis recēferef. Plint. Sabinū ut qdā existimauere a religione & deorū cultu seuini appellati sunt: Aulus Gel / lius ex. M. Var. snia refert Sabellos & faunites a gręcis appellari eos q; alati / nis Samnites dñr qui a sabinis orti fue runt. Autumāt. opinātur: cēsent exi stimant. Nō est cordi. nō placet. Le dere Catullū. qui fundū suū Tyburtē appellari uult. Alia q; tam pectore expulsus sim. sensus ē. qui ego Catul. ex alia uilla sextiana sum ob eius incō moda expulsus tā merito pectore q; mihi mea mens & aius malo consilio illac ductus meret. Alia. ex alia uil / la sextii. Pectore nō imerēti. mei pe / ctoris meriti tussim & exagitationem grauedinosā aer. n. ibi grauedinosus est. Dedit. uilla sextii. Sextianus. i. Sextii pro quo egregio ciue romano Tullius orauit extatq; adhuc Cicero / nis pro Sextio Oratio. Munatii.

De Septimii Amoris.

a Cmen septimius suos amores. se
ptimii & puellę acmes amatum
amores felicissimos auspiciatissimosq;
describit: quorum arctissima uincula
amatoria deliciasq; uenereas ab amo
ris deo confirmatas ostendit. Perdi
te. misere ac uehementissime: In li
bya. ibi. n. & i india præcipui & magni
tudine & feritate nascuntur leones.

Cefio. cefiorum oculorum: Cefius.
n. dicif oculorum color ceruleus seu
glancus quales oculos habere dicitur
pallas: Vnde cefia dicta est grece autę
γλαυκόντιος appellatur quia habeat
oculos noctuę similes idest glaucos:

Sinistra. a sinistra parte dicetis: quę
dei amoris dextera est: Nam quę no/
bis sinistra sūt deo & cęlitibus dextra
dicuntur unde Virgilius itonuit leuū.
Nam auguria & signa quę a superis
ueniunt si a sinistra ueniunt prospera
habentur. Sternuit. Innuit unde fre/
quentatium sternuto. Huic domi/
no. amori cuius statuiam habemus a si
nistis. Ignis. igneus amor. Syrias
britanniasq; . plurales pro singulari/
bus numeris: & pro quibuscunq; pro
uinciis. Vnam. precipuā & solam.

Auspiciatorem. feliciorē ab auspi
ciis feliciter captis omnium rerum ini
tia sumebant antiqui. Legito liuium li
bro primo ab urbe cōdita: & Cicero/
nem secundo de diuinatione.

Ad seipsum:

i Am uer egeidos refert tepores:
se ipsum hortatur ut tepido uere
incipiente e phrygia transeat in maio
rem asiam simul comitibus suis secum
in bythynniam phrygiamq; profectis
uale ultimum renunciat. Ver. uer/
num tempus nam in phrygia hyema/
uerat poeta. Refert. reducit. Te/
pores. tepidiores dies. Egeidos. pa/
rum gelidos e p. epositio iminuit. hu/
ius uerbi gelidi significatum: iterdum
uero egeidus nimium gelidū significat Vir. m. viii. ut procul egeido secretū flumine uidit. Furor. insa
nus & sirens uentor; impetus Euris eni siue subfolanus usq; in uernū tēpus furit: ingresso autē uere si/
lescit spirante eius cōtrario Zephyro. Cęli equi. ab egnocctiali ortu flat euris: qui latine nauticus &
subfolanus dicif grece apheliotes ut senit gellius. Plinius aut ab egnocctiali ortu flare aphelioten q &
subfolanus dicitur scribit: Eurum autem & alium uentum esse & alia ex cęli regione uenire asserit.

DE SEPTIMIO.

a Cmen septimius suos amores
Tenens in gremio: mea inquit acme

Ni te perdit amor: atq; amare porro
Omnes sum assidue paratus annos:
Quantum qui pote plurimum perire
Solut in libya indiaq; tosta
Cefio ueniam obuius leoni.

Hoc ut dixit amor sinistra ut ante
Dextra sternuit approbatione:
At acme leuiter caput reflectens:

Et dulcis pueri ebrios ocellos
Illo purpureo cre suauia
Sic inquit: mea uita septimille
Huic uni domino usq; seruiamus:

Vt multo mihi maior acriorq;
Ignis mollibus ardet in medullis:

Hoc ut dixit amor sinistra ut ante
Dextra sternuit approbatione:

Nunc ab auspicio bono profecti
Mutuis animis amant amantur:

Vnam septimius misellus acmen
Mauult q̄ syrias britanniasq;.

Vno in septimio fidelis acme
Facit delicias libidinesq;.

Quis ullos homines beatiores
Vidit: quis uenerem auspiciatorem?

AD SE IPSVM.

i Am uer egeidos refert tepores:
Iam cęli furor æquinoctialis
Iucundis zephyri fulescit auris:

Linguntur phrygii catulle campi:
Niceæque ager ruber æstuosus:
Ad claras aliæ uolemus urbes.
Iam mens prætrepidans auet uagari:
Iam laxi studio pedes uigescunt.
O dulces comitum ualete cœtus:
Longe quos simul a domo profectos
Diuerſæ et uariæ uix reportant.

ſini: ut uella dabant læti. Trepidās. festinans. Diuerſę. ex diuerſis locis porrectę. Varię. diſſimi/
les. Reportant. in patrias ſuas aut a patria in phrygiam.

AD PORTIVM ET SOCR.

Orti: & ſocraton: duæ ſiniſtræ
Piſonis ſcabies famelque mēmii
Vos ueraniolo meo & fabullo
Verpus præpoſuit priapus ille.
Vos conuiuia lauta ſumptuoſe
De die facitis: mei ſodales
Quarunt in triuio uocationes.

ſimę. Scabies. peſtes ſcabioſę ac peſtiferę libidines. Aut ſcabies. foeditates & hoc totum oio ama/
rulęte dictū ē. Fames. famelici cōcubini aut. Fames. auaritia. Mēmii. Mēmii prætorē ait de quo
ſupra o Mēmi bene me ac diu ſupinū. Priapus ille. Piſonis mentula. i. Piſo prætor mentulatus pars pro
toto. Verpus. circūciſus recutitus: nā Romani ſiue quicūq; alii gētiles in iudeorum ſectā tranſeuntes
genitalia primū circūcidere cogebantur: ut ſcribit Tacitus nō igitur mirum ſi a Catullo romanus Pi
ſo per ſatyricam deriſionem perinde ac iudeus circūciſus notetur. Verpus. proprie dicitur iudeus
circūciſus. Martialis. Dilapſa eſt miſero ſibula uerpus erat. Præpoſuit. præſtantiores elegit: & illis
ante poſuit contemptis meis ſodalibus. Vos de die facitis. ex magna apud piſonē auctoritate ueſtra.
ſumptuoſe. prodige. Mei ſodales. ueranius & fabullus: qui hoc idem olim potuerūt apud piſo
nem quod nunc uos poteſtis. Lauta. ad delicias: ſumptuoſa ad Copiam & magnificentiam referi:
hec duo faciunt omne conuiuium eſſe probandum. Quarunt. quia mendicare quaſi cogunt. Vo
cationes. inuitationes: ut ab aliquo ad conuiuium inuocentur. Inde qui inuitabant uocatores dicebant.
Martialis. iam dices mihi uapulet uocator. Quarunt. quia egent conuiuiis: quum uos tam ſumptuo/
ſe conuiuia faciatis.

AD IUVENCIVM.

Ellitos oculos tuos iuueni
Si quis me ſinat uſque baſiare:
Vſque ad milia baſiem trecenta

ſia. Vſq; ad milia baſiem trecenta. ardentem pii animi affectum intimum q; amorem penitus expreſ
ſit: Nam ut Plinius libro .xi. Inquit: oculos quum oſculamur animum ipſum uidemur attingere.

Phrygii cāpi. phrygię cōtermina ē
bithynnia cuius metropolis fuit Ni/
cēa iuxta lacū aſcaniū: ibi cāpus ingēs
& ualde felix circūſtat: ſed cõtate non
admodū ſalubris: ideo Cat. ait Niceę
q; ager ruber cõtuoſę. Niceā primus
cōdidit Antigonus philippi filius: &
Antigoniā nō iauit: Poſtea lyſimachus
quā ab uxoris filię Antipatri nōie Ni
cēā appellauit: urbis ambitus ē ſtadio
rū ſexdecim: Nicea prius oliua & pru
ſias dicta fuit ut ſcribit plinius: itē al/
tera fuit ſub hippio monte. Lęti. ſer/
ſini: ut uella dabant læti. Trepidās. festinans. Diuerſę. ex diuerſis locis porrectę. Varię. diſſimi/
les. Reportant. in patrias ſuas aut a patria in phrygiam.

In Portium & Socratonē:

p Orti & ſocraton duę ſiniſtrę. in
portū & ſocratonē impudicos
adoleſcētes ſcribit notās eos magna
infamia: q; ſtupri meritis a piſone pto
re ppoſiti ſint aliis duobus adoleſcen
tulis. ſueraniolo & fabullo. Aptiſſime
poeta idicat portū & ſocratonē fuiſ
ſe Piſonis luſpanię ptoris quos ptor
ueraniolo & fabullo contemptis præpo
ſuit: hoc itaq; moleſte ſerēs catullus i
hos Cingēdos exclamat o porti & So/
craton. Siniftrę. noxię infēlices peſ

Ad Iuencium adoleſcentem.

m Ellitos oculos tuos iuueni. face
te atque amatorie ſcribit ſe nul/
la oſculorum iuueci uenuliſſimi pue/
ri Copia ſaturari poſſe: hic eſt ille iu/
uēcius de quo ſupra. o Qui ſoſculus
es iuueniorum: & alibi Circa operis
finem. Surripui tibi dum ludis mellite
iuueci ſuauiolū dulci dulcius ambro/
ſia. Vſq; ad milia baſiem trecenta. ardentem pii animi affectum intimum q; amorem penitus expreſ
ſit: Nam ut Plinius libro .xi. Inquit: oculos quum oſculamur animum ipſum uidemur attingere.

Mellitos. dulci amore plenos. Vt
m. sepe. Seges. densitas. Virgilius:
Telox. seges. & iaculis icreuit acutis.

Ad Ciceronem.
d Isertissime Romuli nepotum. Ci-
ceroni patrono suo maximas a-
git gratias: ac modestissime Carnunū
suorum merita deprimis.

Ad Licinium Calvum.
h Esterno licini die otiosi. Ad lici-
nium calvum poetam scribit se
neq. Cibus neq. somnum capere po-
tuisse: postea q. eius presentia iucundis-
sima priuatus fuerit. Mutua. scilicet
carmina. Per iocum atq. uinum.
per iocum conuiuium: sic supra: nō
belle uteris in loco atq. uino. Poe-
ma. carmen. Hunc. dolorem meū:
Audax. temerarius improbus. Ca-
ueas. eutes. Oramus caue despuas
ocello. caue breui scda protulit: a ter-
tia coniugatioe. Sic Or. Vade uale ca-
ue ne titubet madataq. frāgas: Prop.
Tu caue nostra tuo contemnas carmi-
na fastu. Despuas. contemnas: persius
Despue quod nō es Tollat sua mune-
ra cerdo: Nemesis dea ē ut scribit Ma-
crobius que colitur cōtra superbiam
superboq. persequitur: Nemeseos si-
mulacrum ab agoracrito statuario fa-
ctum coluit Rhamnus atticę pagus:
huius item deę statua Romę in capito-
lio erat quīs latinum nomen non sit:
ut scribit Plinius libro. xxviii.

De Lesbia
i Lle mi par esse deo uidetur. ue-
nustatem atq. suauissimum Les-
bię amorem laudat significans se p-
otium quod est omnium fere amorę
& malorū causa: uenusto lesbię amo-
re captum esse. Dulce. dulcem ri-
sum: quod qui dulcis risus. Ois
eripit sensus mihi. me facit attonitum
& exanimatum. Nihil est super mi.
id est postea q. te aspexi adeo fio atto-
nitus & pene amēs: ut nullum mihi su-
per sit uerbum quod ego amēs lo-
qui possim: hic deest in omnibus fe-
re codicibus uersus adonius: Sed ex
superioribus atque sequentibus uer-

Nec unquam saturum inde cor futurum est:
Non si densior aridis aristis
Sit nostra seges osculationis.

AD M. TVLLIVM CICERONEM.

d Isertissime romuli nepotum:
Quot sunt: quotque fuere marce tulli:
Quotque post alius erunt in annis:
Gratias tibi maximas catullus
Agit pessimus omnium poeta:
Tanto pessimus omnium poeta:

Quanto tu optimus omnium patronus:
SD LICINIVM CALVVM.

h Esterno licini die otiosi
Multum lusimus in meis tabellis:
Vt conuenerat esse delicatos
Scribens uersiculos uterque nostrum:
Ludebat numero modo hoc modo illoc:
Reddens mutua per iocum atque uinum:
Atque illinc abii tuo lepore
Incensus licini: facetusque:
Vt nec me miserum cibus iuuaret:
Nec somnus tegeret quiete ocellos:
Sed toto indomitus furore lecto
Versaret cupiens uidere lucem:
Vt tecum loquerer simulque & essem.
At defessa labore membra postquam
Semimortua lectulo iacebant:
Hoc iocunde tibi poema feci
Ex quo perspiceres meum dolorem:
Hunc audax caueas: precesque nostras
Oramus caue despuas ocello:
Ne poenas mensis reposcat a te:
Est uahemens dea ladere hanc caueto.

AD LESBIAM.

i Lle mi par esse deo uidetur
Ille si fas est superare diuos:
Qui sedes aduersus idēdem te
Spectat: & audit
Dulce ridentem: misero quod omnis
Erripit sensus mihi: nam simul te
Lesbia aspexi nihil est super mi

Quod loquar amens:
Lingua sed torpet: tenuis sub artus
Flamma demanat: sonitu suo pte
Tintinnant aures: gemina teguntur
Lumina nocte.
Ocium catulle tibi molestum est:
Ocio exultas: nimiumque gestis:
Ocium reges: prius & beatas
Perdidit urbes.

INNONIVM Strumam:

Vid est catulle: quid moraris emori?
Sella in curuli struma nonius sedet:
Per consulatum peierat uatinus:
Quid est catulle: quid moraris emori?

Nonius senator est filius strumę Nonii quem Catullus poeta in sella Curruli uisum indigne tulit: legito
amplius plinium: De uatinii cōsulatu q. p. paucos dies durauit loquit Macrobius i tractatu de risibus:
in hunc uatinium Cicerōis extat oratio in qua Cicero quęsturam puteolanam deinde hispanensem le-
gationem ac Tribunatum plebis sordide ac iniquissime gessisse uatinium ostendit: Nonius autē legat
non nouius quod uersus indicat De sella uero curruli Romam translata diuersa seaseruat Lilius Ma-
crobius Plinius apud latinos gręci uero strabo & dionysius halycarnaseus.

AD Rusticum.

r Isi nescio quem modo e corona
Qui cum mirifice uatiniana
Meus carmina caluus explicasset:
Admirans ait hęc manusque tollens.
Dii magni solopechyum disertum:
Othonis caput oppido est pusillum:

uerba effutiuit: Caluus uatinio in sensus fuit nā eius in uatinū hoc amarulentissimū extat dictū: perfrī-
ca fronte & die te digniorē qui fieres p̄tor q. Catonē. Nescio quē. puto hūc fuisse libonem ut ipse
poeta statim uidet innuere in calce huius epigramatis. Admirans. carmina mea a Caluo recitata
seu explicata. Salapantium. hic est unus de catullianis locis obscurissimis atque difficillimis no-
dus a multis sane doctis uiris multum diu q. tentatus: sed gordiano (ut arbitror) iugo nō explicabilior
inuentus alexandri ergo uiolētia & ense hūc nodū dissoluamus. Quū igit inter oēs doctos constet ua-
riā huius loci lectionē deprauatiōe restā intelligentiā ipediente perplexā esse: coniecturis inquirenda est
uera aut uerisimilior lectio: Nō. n. dubiū est quod dixi catullū significare a se derisum fuisse insulsum
hominē qui hęc dubia uerba barbare ridiculus effutiuit: Dii magni salapentiū disertum: quum hac ex-
clamatione laudans catulli ingeniū uellet dicere Dii magni sapientiū disertū. i. Catullū: Effutiuit igit
salapentiū uel salipentiū pro sapientiū: ut rudis lingue natura est plurima uerba deprauata incaute ac
barbare fundere cū risu auditor: ut Catullus se risisse hic fatetur lepidesunt qui putent Salapantium
apud priscos significasse cerebellū siue igeniolū: nō nulli uero sane docti hūc locū corrigētes legūt so-
lopyciū: idq. interpretantur totū cubitalē hominē quasi Catullus uoluerit significare hominē pusillū
staturę Cubitalis: qd si admittit nō solopyciū: sed solopechyum legendū est ab ὀλοσ quod est totus
& πηχυς cubitus. Othonis. cuius lege theatri nonius i quarto decimo ab orchestra ordine sedet:

d iii

bis sic suppleri potest: Quod loquar
amens lingua sed torpet. Flamma.
amor Virg. est mollis flamma medul-
las. Demanat. subintrat decurrit.

Tintinant. Tinnitum faciunt quod
propriū est attonitorum: & exani-
matorum: Est autem tintino uerbū fa-
cticium. Gemina. duplici: Martialis
Nam q. grauem gemino Cornu sic ex-
tulit uersum. Nocte. obtenebratio-
ne: propter mentem meam tuo aspe-
ctu stupentem. Reges. ut sardana-
palum troianos. Beatas urbes. Tro-
iam: athenas: Tarētū & multas alias
In Nonium & Vatinium.

q Vid ē Catulle qd moraris emo-
ri. Trimetro iambico ad mortis
usq. destinationē indignatur ac disrū-
pitur: Nonio pessimo homini Curru-
lem magistratum: ac uatinio spurcissi-
mo consulatū contigisse: huius Nonii
strumę de opalo gēma scribēs plinius
sic meminit ab Antonio proscriptus

Ad Rusticum.

r Isi nescio quē mō e corona. p̄e-
ta fateat Rustico risū suū quē cō-
ceperat ex cuiusdā insulsi hois inepta
uani loquētia demōstrās quē dolorē
ex libonis sordibus atq. uentris effu-
sione tulerit: quū. n. licinius Caluus su-
perius scriptū Catulli in uatinū Car-
men in cētū & Corona forentū expli-
casset: quidā fatuus libo uolens poetę
igeniū laudare exclamās insulsi sima

hic ē ille rofius o to Tribunus plebis q
Cefaris iulii tēporibustulit legē thea
tralē de qua Or. Roſia dic fodes me/
lior lex: & alibi contēpto otone ſedet
luue. Sic libitū uano q nos diſtinxit o/
toni. Caput.igeniū a quo infula illa
lex fuit lata. Oppido. ualde. Hoc
lucūde. hoc i oibus fere codicibus diuifū ē a ſupiori epigrāmāte: ſed iperite qdē: quū totū ſit unū epī/
grāma cū ſupiori. Dolorē. quē cōtraxi ex libōis ſordibus ac ſetore. En. ecce ad indignationē dixit.
Ruſtice. propriū nomē. Semilauta. ſordida. Peditū. proprie ē ſetida uentris eſſatio ſed hic pōt
accipi pro inepta laudatiōe quē ē tāq; cacatio: ut ab abſcōdo abſcōditū ſupinū ſic apedo peditū protu/
lerūt antiq; & a ſugo ſuctū: a mado māſū a ſugio fugitū protuliſſe repiunt. Leue. ſubiens leuiter na/
ſum. Subtile. ſubtiliter exiēs & nare ſubiēs. Liboni. multi ſuere libōes ea etate: unus cumis plerūq;
meminit cicero i epistolis: alius ſcribonius libo ſunt i ptribus pōpeianis cuius meminit Lucanus i primo:
Et ceſar in commentariis.

Ad Iulium Cefarem.

s In oia diſplicere uellē. Hic uer/
ſus picipiū ē epigrāmatis qd cō/
ſtat quicq; phaleuciis quoq; medius
p uetultatē amiſſus: ut pleraq; alia Ca/
tulliana magnū p buit errorem libra/
riis: q duos priores uerſus ſupiori epī/
grāmāte & duos poſteriores ſequēti
aſcripſerūt ſed hic error luce clariſus patet tā ex prioribus q; ex poſterioribus uerſibus quoq; nulla ē cō/
grua cū pōditis epigrāmātibz ſnia audeamus igit reſcidere hāc catullianā carmis uomicā: ſcribit. n. hoc
phaleuciū ad. C. Cē. excuſas ſupius i uatiniū & ſtrumā Cef. amicos epigrāmā: nā p i terrogationē ſigāt
nō debere moleſte tulīſſe libos quos nō ad ceſaris iudiā: ſed ad ſtrumē atq; uatiniū notā ſcripſerit: Le/
gat. Itaq; totū hoc tetraſtichon p i terrogationē i hūc ſenſū: irāſceris ne & indignaberis iterū ac moleſte
feres iābos meos quos nō i te ſcriptos nōllē tibi eē moleſtos. Irāſcere. futuri ē tēpris ut tertia ſyllaba
ſit producta. Iterū. ſemel ſupra i Mamurrā & nūc iterū i ſtrumā & uatiniū ceſaris amicos. Vnice
io. hoc niſi de iulio ceſare dici nō pōt: uñ apparet error eoz q hos uerſus Camerio aſcribuit ſic ſupra
eo ne noie inator unice. Oia. ſ. ſcripta mea quē i alios & nō i te diſtrinxī. Diſplicere. moleſta eſſe.

Sufficio ſe. q fuerit iſte ſufficius ualde querēdū arbitror. Recocto. i eūdē magratū ſepius reſecto
ac plerūq; ſuffecto: eſt aut metaphora a fabrilī opere: Nā uetera ferramēta recoquuntur ut reſciant:
Oratius: plerūq; recoctus ſcriba ex quinquiro coruum deludet hiantem.

Ac Camerium

o Ro ſi tibi forte nō moleſtū ē. Ca/
meriū puellarū cathedras: atq;
cōplexus ſectatē iocoſe icrepat ſigni/
ficās ſe ad laſſitudinē uſq; deſeſſū dū
ipm p diuerſa urbis loca queritat ro/
gatq; ut ſibi tādē locum ubi latitat de/
monſtret. Tenebrę. tenebroſę late/
brę meretricia ganea. Minore cāpo.
minore dixit ad cāpi martii differen/
tiā: hunc aut cāpū minore arbitror eē
eū quē nūc Campū agonē dicūt. In
circo. circū maximū tarqnius priſcus
ēdificauit ut Liuius Plinius ſcribunt.
In templo ſuperi iouis ſacrato. Ca/
pitoliū dicit ioui optimo maximo ſa/
cratū a Tarquinio ſupbo conditū his
n. in locis publicis facillime Inueniri
poſſunt q querunt. In oibus libellis.
aut i oibus bibliopolaz tabernis qd nō placet: aut legēdū ē oibus locellis. i. i oibus occultioribus urbis
locis. In magni ſimul ambulatione. pompeia porticū plane indicat: cuius Pl. meminit: Naſo in arte:
Tu modo pōpeia Lētus ſpaciare ſub umbra: & Mar. i. v. ſic ueterē ingrati pōpei querimus umbrā: Vi/
deo. legēdū ē uideo nō uidit ut ſtet phaleucius & ē tū plēs pro pterito. Papillis. māmillis: pars pro toto

Hoc iocunde tibi poema feci
Ex quo perſpiceres meum dolorem:
At en ruſtice. ſemilauta crura:
Subtile: & leue peditum liboni eſt.

AD .C. CAESAREM:

I non omnia diſplicere uellem
Tibi & ſufficio ſeni recocto:
Irāſcere iterum meis iambis
Immerentibus unice imperator!

AD CAMERIVM.

o Ro: ſi tibi forte non moleſtum eſt
Demonſtres ubi ſint tuæ tenebrę
Te quaſi uimus in minore campo:
Te in circo: te in omnibus libellis
Te in templo ſuperi iouis ſacrato:
In magni ſimul ambulatione:
Foemellas omnes amice prahendi:
Quas uultu uideo tamen ſereno:
Auellite ſic ipſe flagitabam
Camerium mihi peſſimā puellā:
Quādam inquit tibi nudulum reduce:
En hic in roſeis latet papillis:

Sed te querere iam herculis labos eſt:
Tanto te in ſaltu negas amice.
Dic nobis ubi ſis futurus: ede:
Audaſter: comiti hoc licenter ede.
Num te lacteolę tenent puellę?
Silinguam clauſo tenes in ore:
Fructus proicies amoris omnes:
Verbosa gaudet uenus loquela.
Vel ſi uis licet obſeres palatum:
Tu noſtri ſies particeps amoris.

uenus. n. i. ope nō uult taciturnitatē ut zōi kōi pōxh mō ſub lodice relictis: hic Mar. i. vii. de galla i ope
uenero muta cōquerit accēſſi quonē ad opus mihiſq; mouēur i guinibus: cūnus nō tacet ipa taces. Et
alibi i. xi. de chiōe: A chiōe nō ſent opus nec uocibus ullis adiuvat: abſentē marmoreāq; putes. Gaudet.
triſyllabū p digreſim ē. Sies. pro ſis & .ſ. abicit: ut ſiat dactylus pes ſcēs & ē ſenſus: Tu tuū amorē mihi
quātū uis taceas ego tñ te meoz amoz picipē faciā nec te celabo quicquā.

Ad Catonem:

AD CATONEM.

o Rem ridiculam cato: & iocoſam
Dignamque auribus & tuo cachinno
Ride quicquid amas cato catullum:
Res eſt ridicula: & nimis iocoſa:
Deprahendi modo pupulum puellę
Truſantem: hunc ego ſi placet dione
Pro telo rigida mea cecidi.

nē: pluriſ aūt fuiſſe catōes diligēter ſcribit gellius. Tuo ca. hoc uticēſi Cat. dici nō pōt ſtat. n. illū rigi/
diſſimū fuiſſe ut cicero i orōne pro murena plane indicat. Pupulū. atq; pupū puez & puellā pupā dixe/
rūt. Varro māā lactis ſugētē poſcere pupū. Inde diminutiua pupulū & pupilū. Truſatē. mētulā i exte/
riora genitaliū agitatē i pellētē: Nā & trudere de re uenera dicūt. Martia. trudit & digitis pānucea mē/
tula laſſis. hic moleſ truſatiles dicūt quē manu agitant ut ē apud catonē i re ruſtica a quo Truſare. Dio/
ne. mater ſuit ueneris a qua ſilia dione denomiata ē: Papm. i. achileide Sed ſolā nimū uidiſſe diōem. Ce/
cidi. pēdi pēdicaui. Mea ri. ſ. mētula. Rigida. turgida protēſa: Martialis i molli rigidū libenter hēs.

In Mamurram & Cefarem.

DE MAMVRA ET CAE ARE.

p Vlchre conuenit improbis cinadis
Mamurę pathicoque caſarique
Nec mirum maculę pares utriſque.
Vrbana altera: & illa formiana:
Impreſſi reſident nec eluentur.
Morbosi pariter: gemelli utriſque
Vno in lectulo erudituli ambo:
Non hic q ille magis uorax adulter:
Riuales ſoti: & puellarum
Pulchre conuenit improbis cinadis:

pſſē. i. eoz facie uitaq; iſami iſixē ſūt. Eluēſ. delebūſ. Morboſi. flagitioſi. Vno ilec. lectū cabicu/
lariū dicit ubi flagitioſas libidies agitāt. Hic. mamurra. Quā ille. Cefar Vorax. prodigus luxurio/
ſus gulofus ut ſupra. Et ſi ipudicus & uox: & aleo. Riuales ſoti & pu. ordo ē & ſoti riuales puellulaz.

Herculis la. ē. maxius & ceteris hoī/
bus iexplicabilis qles fuerunt herculis
labores quos et ſi multi tātū mō. xii. nu/
merāt: tñ et apud Qui. mar. & apd dio/
doz ſiculū circiter xxx. repiūt. Co/
miti. mihi tuo comiti: Alii legūt cōmit/
te: ſed ipite qdē qd uerſus arguit q ſic
legēdus ē audaſter comiti hoc licēter
ede. i. dic luena. Ede ubi ſiſtas. iqua te
quero proſeuca. Lacteolę. tenelle.
Clauſo. triſyllabū ē: p digreſim ut ſiet
uerſus: ut Or. nunc mare nūc ſyluę: &
aulai pro aulę: & poeta ſupra q zonā
ſoluit diu ligatā. Verboſa ga. ue. lo.

o Rē ri. ca. & io. puſionē quendā q
rei uenerē ipitus poetę amicū ſi/
bagitare cupiēs iepte tētabat: atul. in
cōatu dephēdit illūq; fruſtra laborātē
mentula ſua pcuſſit: Cat. itaq; alloq;
eiuſq; cachinū ad ridēdū excitat. icer/
tū ē: quē nā cat. itelligat poeta: uticēſi
itelligi non poſſe affirmari: Nā quū
hec Catul. ſcribebat iā iulius ceſar ut
bis ſupius patuit impiū romanū occu/
pauerat: Et cato iā uticēſi aū ceſaris ipe/
riū ſe pmerat niſi forte dicamus nul/
lū eē certū horum epigramatum ordi

p Vlchre conuenit improbis cinedis
Satyrico morſu iulii ceſarē atq;
Mamurrā phormianū exagitat neſā/
daſeoz libidies rapias effeminataſq;
mollicies carpēs: In hos extat poetę
illud ſupius amarulētiffimū iambicū.
Quiſ hoc pōt uidere qſ pōtpati. Macu/
lē. iſames uitioz notę & eoz auarici/
as atq; rapias itelligit aut certe eoz in/
ſamia adulteria ſignificat. Vrbana al/
tera. urbana ceſaris adulteria q illi in/
triūpho a militibus uerſu feſcenino li/
bere obieſta ſūt ut notat trāgllus hoc
uerſū ſeruare uxores mēchū caluū ad/
ducimus. Illa phormiana. nā mamur/
ra fuit phormiāus ut ſupra dictū ē. Im

Ad Caelium Pretorem.

c Aeli lesbia nostra lesbia illa. lesbie sue ifatiables & multiplices libidines coitusque cum populo agitato faete indicat caelo p̄tori. Celi. hic est ille marcus celius p̄tor pro quo ciceronis p̄stans extat oratio Angiportis. hoc angiportū dicitur. ut Terentius illud agiportū nō ē puum. Et hic Angiportus Oratius flebis i solo leus angiportus. Et ut scribit donatus angiportus ē angusta & curua uia alii dixerunt q̄ sit locus Angustus inter portus & domos. Glubit. excoiat expoliat. aut. n. dicit lesbia facta mere trix publica iuuentutē romanā spoliat & denudat aut rem pudēdā tāgit Nā mulier crissans uirilia membra excoiat Glubit. n. significat denudat & spoliat erūpit. M. uarro de re rustica Gluma uidetur habere etymon uocabulū: a glubēdo q̄ eo folliculo deglubet granū. Cato in re Rustica. Quē semen maturū n̄ habebit quō glubet tēpestiua erit. Magnanimos. ironice. Nepotes. posteros. Remi. pro romulo posuit. supra disertissime romuli nepotū.

Ad Camerium.

n On custos si ego fingar ille cretū. tū. importunas camerū latebras iterū iocose arguit significās sibi nulas tam magnas uires nullamq̄ tam in domitam celeritatē posse dari: quas in querēdo camerio defatigatione non consumeret. Non. subintelligendum ē te iueniam: aut aliquid tale. Custos cretum. Dedalus mitionis filius athenis capitis iudiciū effugiēs in cretā delatus ingenio adeo acceptus fuit minoi ut athenientibus bellū inferens illum regni procuratorem reliquerit: Vnde custos cretum a Catullo nuncupatur: lūt qui referant ad labyrinthi custodiam quod nō placet. De dedalo legas didorum siculum libro. v. Cretum. cretensium cres cretis declinatur. Pegasēo. pegasi equus alatus ex medusē sanguine ortus dicitur poeta: carminibus maxime decantatus. Aethiopia ut ait plinius libro. xii. cap. xxi. generat equos pennatos & cornibus armatos quos pegasos uocant. Ladas. ladas uelocissimus fuit cursor cuius cicero in rhetoricis meminit. Martialis in secundo inuitum iubeas subire ladam Mirū igitur ē neq̄ a plio neq̄ a folio egregios cursores describētibus huius lade: quē probatissimi tres auctores celebrarunt usq̄ nomen positum fuisse. Perseus. filius iouis & danaes achrysi arguorum regis filie ex aureo imbri ut ferunt fabulę genitus Missus a polydece magnus filio ad gorgonas a Mercurio qui eum dilexit talaria & petasum accepisse existimatur plura de perseo legito apud hyginū. Nō rhesi. rhesus eronei filius thracis rex equos habuit uelocissimos in quibus ad troiam ducendis pendebant facta troiana quum eos ad troiam duceret: ac iam clausis portis noctu i litore castra posuisset: Diomedes auertit equos in castra priusq̄ pabula gustassent troicę xantumq̄ bibissent. De rheso legas homerum i. x. liados. Bigę. biuges equi. Plumipedas. i. alipedes hoc est ueloces: ut calais & zethys fuisse feruntur. Volatiles. ut omnia Volatilium genera. Ventorum. qui alati a poetis finguntur: luuenalis in quinta satyra. Nam dum se continet auster dum sedet & siccit madidas in carcere pennas. Quidius hec boreas aut his non inferiora locutus Excussit pennas. Omnis n. equilis. Exprellio est extreme defatigationis quum medullitus se defessum conqueratur. Et multis langoribus pressus. hic uersus i omnibus quę adhuc legi exemplaribus corruptus est. Nam secundus pes qui debet esse daetylus iuenit spō deus: nisi forte suspicari uolumus a catullo scā epēthesin ut sit langoribus pro langoribus ut idupator.

AD CAELIVM.

Aeli lesbia nostra: lesbia illa:
Illa lesbia quam catullus unam
Plusquam se: atque suos amauit omnes:
Nunc in quadriuiis: & angiportus
Glubit magnanimos remi nepotes.

AD CAMERIVM:

On custos si ego fingar ille cretum:
Non si pegaseo ferar uolatu
Non ladas ego penniferue perseus:
Non rhesi niue citaeque bigę:
Adde huc plumipedas uolatilesque:
Ventorumque simul require cursum
Quos iunctos camerū mihi dicares:
Defessus tamen omnibus medullis
Et multis langoribus peresus
Essem: te mihi amice queritando.

IN RVFVM.

b Ononienis rufa rufum fellat:
Vxor meneni: sape quam in sepulchris
Vidistis: ipso rapere de rogo cornam:
Quom deuolutum ex igne prosequens panem:
A femiraso tunderetur ustore.

gere & irrumationē ore pati. Sepe quā i sepulchris hāc mulierē. ad maius rufi dedecus magā eē ostēdit quū eā in sepulchris uersari dicat: ubi. n. magē ossa magica colligūt & mās eliciūt ut scribūt Oratius & lucanus. Tibullus de muliere magica: Hec cātū finditq̄ solū manesq̄ sepulchris euocat: & tepido deuorat ossa rogo. Cēnā. silicerniū dicit mortuorū cenā aut mortuorū mēbra q̄bus pro cenā uesceret aut Tibullus & tepido deuorat ossa rogo. Vitores. ustores dicūt alio uocabulo bustuarii: & hi q̄ rogis cōburē disq̄ cadaueribus opam locabāt. Vstrina uero dicit locus ubi rogi fiebāt. Tūderet. pcuteret stipite aut torre aliquo uerberibusq̄ abigere. Semiraso. nā ustores illi sic uerticē semiraso habebant ut nunc sacerdotes.

AD CAMERIVM

n Vm te leana montibus libyffinis:
Aut scylla latrans infima inguinum parte
Tam mente dura procreauit ac tetra:
Vt supplicis uocem in nouissimo casu
Contemptam amici haberes tam fero corde.

hoc ex fabula dictū: fer. n. scylla phorci circes odiosis uñficiis pube tenus i latratia mōstra cōuerfa ac seculissimū siculi maris piculū facta itaq̄ naues illuc transeuntes imaniissime absorbens p̄cipue crudelitatis extat exēplū: unde uirg. latratibus inguina mōstris. Vocē. p̄ces meas. Amici. i. mei q̄ sum tibi ami / custodes fere codices hnt animi repugnate secūdo pede: q̄ iambus eē debet corrigat igit uersus sic. Cōrē p̄tā amici hēres tam fero corde.

EPITHALAMIVM Iulie & Malli:

c Ollis o heliconii
Cultor: uraniae genus
Qui rapis teneram ad uirum
Virginem o hymenae

stros hymenēo ad ignes Et cecini fausto carmia digna toro. hos poeta secutus tertius quātū litterarum monumētis extet papinius uiolāthille neopolitanę matrōe: ac itellē: nobilis poetę uenustissimū cōiugium huiusmōi carmie nobilitauit Apud grēcos uero ut ex eorū scriptis colligi pōt primus Apollo nuptiale carmie cecisse tradit. q̄ ut plato ex eschylī tragoedia uerba recitās demōstrat tethidis & pelei nuptias nō satis auspicato cātū celebrauit: In hoc epithalamio imitatioe dignissimo poeta primū iuocat hymenēo ad has nuptias auspiciatissime celebrādas: Deinde fausto carmie iugii mūera cōmēs oēs Antiquarū nuptiarū ritus elegātissime demōstrat. Vtrāq̄ gēus. hymenēū ex urania musag. una genitū dicit. & iō eū helicois musag. natalis soli cultorē & habitatorē fingit. Martiāus aut capella i prio carmie de mercurii nuptis scribit hymenēū ueneris & bacchi fuisse filiū. Heliconii collis. helico boetie mōs ē p̄naso emulus affurgit a p̄naso tū aliquātū distat uterq̄ niuib. pulsar. musis natale solū ē. Strabo: & pli testat. Rapis bñ rapis. Nā ut scribit festus Rapi simulat uirgo ex gremio matris aut si ea n̄ ē proxia necessitudie quā ad uirū tradit: q̄ uidelicet ea res feliciter romulo cessi. poeta ifra q̄ natā possit cōplexu auellere matris itē rapi ēt fax dicit i nuptiis q̄ p̄luce noua sub deducta ē ab utriusq̄ amicis ne aut uxor eū sub lecto uir ea nocte pōat: aut uir i sepulchro cōburēdā curet: quo utroq̄ mors propiq̄ alterutrius captari putat

In Rufum irrumatorem.

b Ononienis rufa fellat. Scazone uersu rufi nefaria libidine amara lacerat: q̄ cuiusdā mulieris magē os irrumabat: Rufus p̄ simplex. f. scribi debere signat martialis quū hoc nomē quicq̄ tātū litteras cōtinere scribat. Fellare. ē namā lactere & sugere ide solinus ait ubera fellitanda. hic trahit fellare mētulā ore excipe ac sugere & irrumationē ore pati. Sepe quā i sepulchris hāc mulierē. ad maius rufi dedecus magā eē ostēdit quū eā in sepulchris uersari dicat: ubi. n. magē ossa magica colligūt & mās eliciūt ut scribūt Oratius & lucanus. Tibullus de muliere magica: Hec cātū finditq̄ solū manesq̄ sepulchris euocat: & tepido deuorat ossa rogo. Cēnā. silicerniū dicit mortuorū cenā aut mortuorū mēbra q̄bus pro cenā uesceret aut Tibullus & tepido deuorat ossa rogo. Vitores. ustores dicūt alio uocabulo bustuarii: & hi q̄ rogis cōburē disq̄ cadaueribus opam locabāt. Vstrina uero dicit locus ubi rogi fiebāt. Tūderet. pcuteret stipite aut torre aliquo uerberibusq̄ abigere. Semiraso. nā ustores illi sic uerticē semiraso habebant ut nunc sacerdotes.

Ad Camerium.

n Vm te leana montibus libyffinis. camerii q̄ poetę p̄ces nō admittebat durā imanitātē atq̄ i placabilem aiū cōquerit. Mōtib. libyffinis. in mōtib. libyę imanes & p̄cipui nascuntur leōes: ut apud uirgiliū i. iiii. eneid. patet: & gel. in adrochi historia docet: a libya libyus & libyffus & libyffus et libyffinus deriuat. de mirabili leonē p̄ tu legito plura apud gel. aut scylla.

hoc ex fabula dictū: fer. n. scylla phorci circes odiosis uñficiis pube tenus i latratia mōstra cōuerfa ac seculissimū siculi maris piculū facta itaq̄ naues illuc transeuntes imaniissime absorbens p̄cipue crudelitatis extat exēplū: unde uirg. latratibus inguina mōstris. Vocē. p̄ces meas. Amici. i. mei q̄ sum tibi ami / custodes fere codices hnt animi repugnate secūdo pede: q̄ iambus eē debet corrigat igit uersus sic. Cōrē p̄tā amici hēres tam fero corde.

c Ollis heliconii. Epithalamion hoc poeta i iulie nobilis roma / ne ac malli torquati auspiciatissime cātū Epithalamion. i. nuptiale car / mē apud latinos primus auctor cuius memoria litteris tradat catullus noster afferat: huius felix secutus auspiciū Quidius fabii cuiusdā maximi nuptias carmine celebrauit. ut ipse poeta eundem fabiū quadā i epitola elegāter alloquēs sic indicat ille ego qui dixi ue /

Hymen o hymenee hymen. uersus i
tercalaris boni auspicii causa frequen
ter repetitus. Ex illo i cassina plautino
sumptū uideat: age tibi cū dū nouā nup
tam foras ducit cantu cōcelebra oēm
hāc plateā hymenēo. Io hymen hyme
nee o hymen. Cingentē tēp. fl. nam
fertis redimitus semp nuptiis interesse
fingit. Amaraci. amaraci regii pueri
fabulā recitat seruius i primo ēneidos
herba ē amaracus suauissima salsus
alto uocabulo appellata nūc maiora/
nā puto uocari De amaraco siue san/
sico legas pliniū libro. xxi. cap. xi.
Flameū. quo noue nupte caput ad pu
dorē demonstrādū obtegīt ē aut uela/
mē flamei. i. rubri coloris: & ide deno
minatū pliniū libro. xxi. cap. viii. Lu/
tei uideo honore antiquissimū nuptia
libus flameis totū foeminis cōcessum.

Letus. causa boni auspicii: nā nisi
letus intersit nuptiag: ifoelicē exitum
demonstrat ut i orphei & eurydices nu
ptiis factū ē. Pelle humū pedibus. tal
tatiōis diffinitio: oratius. Gaudet inui/
sam pepulisse fossor ter pede terrā: &
alibi alterno pede quatit terrā. Car
mina nuptialia. Epithalamion grēce
latine nuptiale carmen dicit: Appella/
bant itē antiq carmē fesceninū ut scri/
bit festus quod iocis mordacibus ple/
nū i sponū proferebat ab urbe fabia
seu osca fescēnia de quo lucanus inq.

Nec more sabino excepti tristes cōicia festa maritus. Tinnula. acuta uocabulū ē facticiū a uocis sono
aereis instrumētis eliso. Spineā quate tedā. oēs codices quos ad huc legeri habēt pineā: sed ego dua/
bus rationibus motus correxi legēdū esse spineā: primū ex pinu fax ni fumosa et propterea nuptiis lucu
osa esse nō pōt: quod a catullo ad nuptias inuocari ē ipsissimū. Preterea plinius de arbore nomiata spia
scribit in eodē sitū comitat & spina nuptiag: facibus auspicatissima: quoniam ide fecerit pastores qui ra
puerūt fabinas: ut Autor ē massurius nūc facibus carpius & corylus familiarissime: festus scribit ex spia
que alba dicit facies fieri solitas legito festū i Vocabulo patrimii: Quinq: aut neq: plures neq: pauciores
fuisse nuptiag: facies multis de causis scribit plutarchus in quēstionibus. legito eū itē de facibus festus scri
bit facē in nuptiis i honorē cereris pferēbant aqua: spargebat noua nupta siue ut casta pura: ad uirū
ueniret: siue ut ignē atq: aquā cū uiro cōmunicaret Lactātiū lib. ii. aquā & ignē i nuptiis pferri solitum
ait ad significandā liberog: procreationē quoniam ois genitura calore & humore cōstat: Seruius lib. iii.
ex. M. uaronis. auctoritate diuersa tradit. Idaliū cypri nemus ut scribit plinius & testat seruius ueneri
sacru. Magna iulie sponse laus que ueneri pulchritudis deē cōparet. Venit ad phrygiū. Nā tunc ue/
nus: ut reliquis deabus pferret oī studio & arte se multo pulcherrimā ostēdere conata ē. Bona alite.
bono auspicio sine quo neq: publice neq: priuate quicq: apud ātquos gerebat aut initū habebat. Cice
ro liuius ualerius scribūt inde nuptiag: copulatores auspices nūcupati sunt. luuenalis ueniet cū signatori
bus auspex. Et lucanus cōtentiq: Auspice bruto. Alite. pro auspicio: Sic oratius: scriberis uatio fortis
& hostiū uictor Meoni carminis alite. Myrtus asia. hūc locū deprauatū esse certū ē: quū nūq: cōstet
que nā sit asia myrtus: ita assueuerim legēdū ēē agia cuius uerbi similitudine decepti librarii asia legē
dū sed falso pēbuerūt. Tria nāq: myrti genera cato & plinius prodiderunt candidam nigram & con/
iugalem hēc agrēcis αὔπτοσ αὔρα idēst myrtus sancta dicitur: quia nuptiis & coniugio dicata sit: itaq:
litteris quidem grēcis αὔπτοσ αὔρα legendum puto. plura de myrti generibus legito apud plinium
lib. xv. Hamadryades deē. nymphē que una cū arboribus & nascunt & pereūt: Syluag: n. nymphē sūt.

Hymen o hymenae hymen :
Cinge tempora floribus:
Suaue olentis amaraci:
Flameum cape: latus huc
Huc ueni niueo gerens
Lutheum pede soccum :
Exitusque hilari die
Nuptialia concinens
Voce carmina tinnula
Pelle humum pedibus: manu
Spineam quate tedam.
Nanque iulia mallio
Qualis idalium colens
Venit ad phrygium uenus
Iudicem: bona cum bona
Nubet alite uirgo:
Floridis uelut enitens
Myrtus agia ramulis :
Quos hamadryades deæ
Ludicrum sibi roscido
Nutriunt in humore.
Quare age huc aditum ferens
Perge linquere thespiae

Rupis aonios specus:
Nympha quos super irrigat
Frigerans aganippe:
Ac domum dominam uoca
Coniugis cupidam noui :
Mentem amore reuinciens:
Ut tenax hedera hac & hac
Arborem implicat errans.
Vos item simul integræ
Virgines: quibus aduenit
Par dies: agite in nodum
Dicite o hymenae hymen:
O hymen hymenae hymen
Ut lubentius audiens:
Se citat ier ad suum
Munus: huc aditum ferat:
Dux bonæ ueneris: boni
Coniugator amoris:
Quis deus magis amatis
Est petendus amantibus:
Quem colent homines magis
Cœlitum: o hymenae hymen:
O hymen hymenae hymen
Te suis tremulus parens
Inuocat: tibi uirgines
Zonula soluunt sinus:
Te timens cupida nouos
Captat aure maritos:
Tu fero iuueni in manus
Floridam ipse puellulam

amoris. honesti & recti: qui est cōiugalis amor. Quis deus. non Cupido neq: uenus neq: alius quisq:
sed hymeneus tantū. Suis. scilicet filiabus. Tibi uirgines zonula soluūt sinus. in gratiā & honorē
tuū uirgines uirginale siue uētris claustrū dissoluūt: Nam ut supius in passere dictū est cingulo quodā
nona nupta pcingebatur quod uir in lecto soluebat factū lana ouis: plura legito superius & apud se
sum. Sinus. pro gremio posuit: nam eo cingulo gremium deuinciebatur: Est item uestimenti ge/
nus quo puerorum pectora inducebantur Papinius in syluis Nunc herbas imitante sinu i. thoracis in/
dumento. Soluiat. per dieresim trisyllabum est: ut superius: Qui zonam soluit diu ligatam. Te
timens. idēst timens officium tuum in primo cōpressū durum uirginibus. Captat. eligit: nam capere
est eligere: Virgilius Aut capere aut captas lam despectare uidētur. Timida aure. idēst ipsa puella ti
mida ne malum maritum eligat. aut timide de singulis iuuenibus. qui suum expectant Coniugium.
Aure. auditu ipso quo bene disquirat ne luuenē in res uenereas nimis serum & proteruum eligat.

Quare age huc aditum ferēs. con/
clusio Inuocationis. Thespiae rupis.
Thespiae urbs est boetiæ liberū. n. opi/
dum ait plinius Thespis uir fuit nobi/
lis atheniensis erichthei filius q' impe/
rans ei que ab ipso denominata est re/
gioni ex pluribus fēminis filias genuit
quingenta plura legito apud Diodo/
rum sieulum libro quin: o Thespias
nobilitat uir cupido praxitelis opus su/
ismanibus sculptū Donū uero sacra
uit thespienfibus Glyceriū meretrix.

Thespiae rupis. i. boetii heliconis.

Specus. antrum Corycum in mōte
parnaaso unde musc corycides dicun/
tur. Aonios. boetios nā prius aonia
deinde boetia dicta est. Nympha.
quasi λύμνη Aganippe. fon/
tes in boetia siue aonia plurimi sunt.
Plinius preterea fontes in boetia edi/
podia psamate: dirce epigranea: are
thusa hipocrene. Aganippe. garga/
phie. Dominā. ex amātium cōsuetu
dine dixit quia micas uocāt dominas:
ut in primo epigramate dictū est. aut
dominam matrē familias intelligas.

Tenēs. amplectens: Oratius. Arctius
atq: hedera procera astrigitur ilex lē/
tis adherens brachiis. Integre. in/
tactē: sed uiris desponsatē. que nouā
nuptam ad uirū comitami: & ideo
quibus aduenit idēst instat. Par dies.
scilicet thalami ac nuptiarū ineunda/
rum. In nodū. in choreā rotundam.
salationis genus tangit. Virgines. ut
hymenē cōcināt hortatur. An tūgit
uirgines patrimas & matrimasa qbus
nona nupta deducebatur ad uirum.

Ad sinū. munus. ad coniugiū deuin/
ciendum. Dux: auctor pteses.
Bonæ ueneris. lūsti co tus q est in solo
matrimonio legitimo extra cuiuster/
minos nulla uenus probari potest.

Bonæ. legitime iuste: pro humanis
& diuinis legibus & Institutis. Boni

Matris a gremio sic de dis. Antiquarū nuptiarū ritus singulatim exprimit: Nam ut ex festis prescrip-
to est supradictum & Catullus infra expressit scribens qui natā possis cōplexu auellere matris: & iuue-
ni ardētī Castā donare puellā Rapi simulat' Virgo ex gremio matris aut si ea nō est proxima necessitu-
dine cu ad uirū traditur: q̄ uidelicet ea res feliciter Romulo cessit: In oibus fere codicibus deest hic uer-
sus. Dedis o hymenē hymen: sed addendus est: ut sensus stet hoc modo Tu dedis fero iuueni puellulā
in manus a gremio matris suę: quē uersum si detrahas neq̄ sensus stabit: neq̄ ordo Catullianus: Nam
Poeta in hoc carmine nunq̄ hymenēū nominat nisi duobus contiguis uersibus eū inuocet: unde appa-

ret librationū errore adēptū esse prio-
rem quē posui uersum. Nil potest si-
ne te uenus fama quod bona compro-
bet cōmoda capere. Inistātia & cōmo-
ratio est honestatis coniugalis quam
bonā uenerem & bonū amorē incon-
iugio supra dixit nunc cōmodū bona
fama cōprobandū ait. Huic deo hy-
mēo. Quis nemo deorū aut ho-
minū. Domus: familia: uirgilius hic
domus enee cūctis dominabitur oris.

Liberos: filios legitimo matrimo-
nio genitos. Liberos. ueros filios:

Liberos. tam fēminas q̄ mares anti-
quorū proprietates intellexit: Itē appel-
latione liberorū unū filium siue etiam
unam filiam intelligere possumus legi-
to Gellium in noctibus atticis. Nec
parens stirpe deuincier. scilicet potest:
Sensus est nulli parentes sobolis pro-
creatione sanguinē aut nomen suū se-
necta periturū propagare possunt si-
ne legitimi cōiugii uinculo: Nam filii
nō legitime cōcepti neq̄ patris genus
neq̄ hereditatē sequuntur: maternāq̄
tantū cognationē & cognomen seq̄
possunt: & hoc legibus civilibus singu-
lariter constitutum ac sancitum est.

Stirpe. prolis successione Stirps pro-
pria dicitur de descendētibz & poste-
ris. unde parentū nostrorū genus eorū
Stirpē appellare nō possumus. Deuin-
cier. propagari. Quae tuis careat sa-
cris nō queat dare p̄sides terra fini-
bus. Aut dicit in fēdere inter populos
iungēdos dari nō possunt obsides ni-
si sint iusto matrimonio concepti: &
tūc p̄sides pro obsidibus intelligas:
aut certe ait magistratus & provincia-
rum seu reuorū administrationes non dari nisi hominibus legitime natis. Finibus. regnis regioni-
bus provinciis terminos pro toto locorum Spatio posuit: ut Virgilius. Finibus expulsum patriis noua
regna petentem. Pandite. o ianitores. Claustra ianuę. id est ianuam Māli Claustram. Comas. flā-
marum apices. qui sunt facum comę. Splendidas. Splēdide ac clare lucentes: Iudicium est fausti con-
iugii: quum facies nuptiales claras edunt flammās. Quatiunt uibrant ob agitationem p̄ erorum
portantium. Tardet ingenuus pudor. cum interrogatio ac seu percōtatione legendum est tanquā
diceret & si pudor honestatis Iudicium est tamen tantum erit connubii cōmodū ut Virginalis pudor
opprimi debeat. Ingenuus. Ingenitus uel generosus nam pudor uirginitatis est comes. Tardet
retineat ne quasi dicat nō. Quē audiens. cui pudori obēperās aliquantū. q̄ quia. Ire. ad uirū trāsire.
Necesse ē. parētū iussu & cōnubii pactis cogētibz. Flere desine. exhortatio hūana: ut nō timeat
ad iugē prodere. ac facie suā q̄ hactenus celata fuit detegere quū nulla puella subsole pulchrior iueiāt.

Matris a gremio suę
Dedis o hymenæe hymen.
O hymen hymenæe hymen:

Nil potest sine te uenus:

Fama quod bona comprobet:

Commodi capere: at potest

Te uolente: quis huic deo

Comparariet ausit:

Nulla qui sine te domus

Liberos dare: nec parens

Stirpe uincier: at potest

Te uolente: quis huic deo

Comparariet ausit:

Quæ tuis careat sacris

Non queat dare p̄sides

Terra finibus: at queat

Te uolente quis huic deo

Comparariet ausit:

Claustra pandite ianuæ:

Virgo adest: uiden ut faces

Splendidas quatiunt comas:

Tardet ingenuus pudor:

Quem tamen magis audiens

Flet: quod ire necesse est:

Flere desine: non tibi

Herculeia. filia herculei: hic mihi uidet' fuisse. L. Herculeius Sertorius i bello quēstor: qui quū. L. Mā-
lium proconsulem: & M. Antonium legatum p̄elio uicisset postea a. Qu. Metello proconsule cū exer-
citu cēsus fuit. Talis in uario solet. aptissima pro uenustate demonstrāda comparatio. Diuitis do-
mini. & ideo bene culto hortō: Cultura hortorū claruerunt Alcinous hesperides superbus Tarqui-
nius. Cyrus. Epicurus hortorum magister: legito pliniū. Flos hyacinthinus. hyacinthi in florem cō-
uersi fabula ab Ouidio latissime narratur. Eius radix bulbacea mangonicis uenalicis pulchre nota

quē in uino dulci illita pubertatem co-
ercet & nō patitur erumpere Plura le-
gito apud Plinium libro. xxi. Pro-
deas. Proceas ad maritiam uiam: aut
prodeas ex eas hoc est te detegas abie-
cto flammeo & Ingredere sponsi do-
mum. Nostra uerba. nostrum car-
men fescenine licentię plenū. Aureas
comas. bonū Auguriū futurę in cōi-
gio fēlicitatis. Aureas. Splendidas
quale aurū. Non leuis tuus. fescenina
earmina exorditur: & est sensus: Vir-
tuus deinceps non erit illicitę ueneris
uarietate detentus: sed cōstans p̄seue-
rās inter cōiugii terminos a tuo cōple-
xu nō alienabitur. Non leuis. Cōstās
& stabilis in matrimonii fēdere. Ma-
la. impudica. Adultera mēcha pol-
lice. Probra. Improbāda adulteria.
Secubare seorsum cubare. Pappilli-
lis quę delicatissime & iocundissime
sunt. Lenta quę uelut ad sitas. Sen-
sus & ordo ē: Vir tuus implicabit' i tu-
um cōplexū uelut lēta uitis quę iplicat
arbores ad sitas. & est lepidissima Si-
militudo. Lenta flexibilis. Ad sitas
iuxta sitas: & prope plātatas. Arbo-
res. ut Populos ulmos & alia uitū pe-
damēta quę tan q̄ mariti sunt uitibus:
est. n. apta & frequens locutio inter
coniugium & uitis societatem: Ora-
tus Ergo aut adulta uitium propagi-
n altas maritat populos. Ocubile
quod omnibus candido pede lectis.
Quę tuo ueniūt hero. Sensus est Ocū-
bile Māli gaudeas quia q̄ plurima &
q̄ optima atq̄ maxima gaudia omni-
bus lectis ueniunt ad tuum herum mā-
lium. Ocubile. ordo est ocubile gau-
deas. Quot. f. gaudia subaudias ab
Ineriori. Quę qualia q̄ optima gau-
dia. Quanta. q̄ maxima & quę &
quanta Intertogatiue legas. Omni-
bus lectis. f. tui domini. Cādido pe-
de. felici accessu: & fausto pede Ve-
niunt pedem & passum seu gradum

Herculeia periculum est:
Nequa foemina pulchrior
Clarum ab oceano diem
Vident uenientem:
Talis in uario solet
Diuitis domini hortulo
Stare flos hyacinthinus:
Sed moraris: dies abit:
Prodeas noua nupta: si
Iam uidetur: & audias
Nostra uerba: uide ut faces
Aureas quatiunt comas:
Prodeas noua nupta:
Non leuis tuus in mala
Deditus uir adultera/
Probra turpia persequens /
A tuis teneris uolet
Secubare papillulis:
Lenta quæ uelut ad sitas
Vitis implicat arbores:
Implicabitur in tuum
Complexum: sed abit dies
Prodeas noua nupta.
O cubile: quot omnibus
Candido pede lectis:
Quæ tuo ueniunt hero
Quanta gaudia: quæ uaga
Nocte: quæ media die

pro aduentu & accessu poetę frequenter posuerunt: Iuuenalis. Quid tam dextro pede cōcupis: ut te
cōatus nō peniteat: Ouidius i. iii. metamorph. Quē postq̄ tyria lucū de gēte profecti Insaulto tetigere
gradu. Sic alibi poeta pro felici aditu mollē pedē dixit Quo mea se Mollū cādida diua pede Innixā ar-
guta cōstituit solea. Nocte uā. aut i qua hoium libidines Vagāt aut māibus et ubris uagātibus cōcēssa.

Gaudeas. in omnibus fere catullianis codicibus legitur gaudeat sed satis imprudenter ne dicā imperi te Nā & O. uocantis & tuo pronomē qd nisi ad secundā psonam nō profertur docent Legendū esse gaudeas nec possumus illud pronomē tuo ad sponfam referre. sed tuo hero ad cubile p apostropheu protulit. Tollite. aut extollite & eleuate. aut tollite auferte. & remouete faces qā iam aduētat spōsa.

Pueri. patrimi & matrimi pueri tres adhibebāt in nuptiis unus q facē praeferret ex Spina alba: qā noctu nubebant: duo qui nubentē tenebant hęc festus. Plutarchus tamen ut supra dictū est: nuptiales quinque nec plures nec pauciores fuisse tradidit. Vnius itē facis nuptialis meminit Papinius in Stellę Violātille epithalamio: Dat luno uerenda uincula et insignis geminat concordia tela. In modos. in numeros & uersus: quos & luuenalis modos apellauit: Nec tūc quicūq; canoris eloq; um uocale modis laurūq; momordit.

Ite. opueri & iuuenes ab his enim fescenini uersus i Spōs decātabātur. Fescenina locutio. fescenini uersus: qui in nuptiis canebant: ex fescenina urbe campanię dicuntur allati: siue ideo dicti: quia fascinū arcere putabātur. hęc festus: hi aut uersus omnī uenerarū lasciuiae opprobriorūq; plenissimi erant. & ideo poeta procacem idest lasciuā & petulantē locutionē apellauit: ut Lucanus. Cōiucia Non solia lufere sales. Nec more sabino exepit tristis conuicia festa maritus. Nec nuces pueris neget. pueri cōcubini seu cinēdi deponēt: s nefandissimū libidinis seruitiū spargebāt nuces: quę puerorū ludi erant. ad significandū libidinis seruitiū: & cetera puerilia iam a se relinquunt: nuces puerorū ludū fuisse testis est Martialis Scribens: iam tristis nucibus puer relictis. Et blando male peditus fritillo: & alibi Alea parua nuce & nō damnoſa uidetur: Sepe tamē pueri abstulit illa nates Persius. Et nucibus facimus quęcūq; relictis: Nuces itē in nuptiis spargebantur Cuius rei rationem hanc fuisse scripsit Marcus uarro. Vt iouis omine celebretur matrimoniū: ut nupta matro ja sit: sicut iuno: Nuces enī in iouis tutela sunt. unde & iuglādes sunt appellatę quasi iouis glandes: illud autē ut ait seruius uulgare est: ideo spargi nuces ut a rapientibus pueris fiat Strepitus: ne puellę uox uirginitatē amittētis possit audiri Hanc tamen uulgarem de nucibus opinionē secutus est plutarchus Et luuenalis tetigit scribens: Audiat ille testarum crepitus cū uerbis Plinius autē libro quīto decimo aliā attulit de nuptiarū nucibus sententiā his uerbis. Nuces iuglandes q; ipse nuptialū fesceninorū Comites multo pineis minores uniuersitate eedemq; portioe ampliores nucleo: nec nō & honor his naturę peculiaris gemino protectis opimento puluinati primū calicis Mox lignei putaminis: Quę causa nuptiis eas fecit religioſas tot modis foetu munito. quod est uerissimū. q; quia cadēdo tripudiū sonūue faciunt hęc ille. Catullus igitur duplici de causa lubet a cōcubino Mālii nuces dari pueris sparsuris p tabulata seu pauimenta Videlicet & significet se iam a libidinoso Mālii seruitio liberatū & emeritū: atq; ut de nuptiarū more nuces illas a cōcubino relictas. Spargant pueri. Satis diu lusisti nucibus. satis diu puerilia seu muliebria passus es. lā fias uir necesse ē: quū donum tuus uxorē d cat. Lubet. Mālio domino tuo. Talassio. nupti s matrimonio: nec amplius cinēdos sequi: Talassii nomē in nuptiis romani crebro inuocabant: ut scribit plutarchus aut propter lanificiū: quod quassillū uocant romani & Sponſa introducentes pellem ouinā subſternunt aut uerū est id quod historici tradiderunt adolescentem quēdam in rebus bellicis strenuū & i primis pclarum: & alioquin uirum optimum Talassium nomine Romę fuisse. Sed postea q; Romani Sabiorum filias: quę ad ludos uenerant de composito rapuissent: Virgo egregia specie Talassio ferebatur a popularibus quibusdā & Talassii cliētibus clamātib; quo tutius eam auferret: nec quīq; accederet qui eā distraheret uiolaretq; puellā Talassio ferri Reliqua igit multitudine Talassii honoris Cā bonis oibus: & uotis puellā profecuta ad Talassiu deduxerūt: ex illo quoniam nuptię felices fuissent solēne per

Gaudeas: sed abit dies.

Prodeas noua nupta.

Tollite o pueri faces

Flammeum uideo uenire

Io hymen hymenae io

Io hymen hymenae io

Ite concinite in modos:

Ne diu taceat procax

Fescenina locutio:

Nec nuces pueris neget

Desertum domini audiens

Concubinus amorem:

Da nuces pueris iners

Concubine: satis diu

Lusisti nucibus lubet

Iam seruire thalasio:

Concubine nuces da:

transit: Et quemadmodū gręci hymenęum ita latini talassiu omnis boni causa in nuptiis nominaret: Hęc plutarchus: Sane notādū q Talassius & Talassus dicit Martialis: Nec tua defuerint uerba talasse tibi: Et Talassione legimus apud eundē. Quid si me iubeas Talassione uerbis dicere con Talassio nis.

Sordebant tibi uillicae

Concubine hodie: atque heri.

Nunc tuum cinerarius

Tondet os: miser ah miser:

Concubine nuces da.

Diceris male te a tuis

Vnguentate glabris marite

Abstinere: sed abstine:

Io hymen hymenae io:

Io hymen hymenae io:

Scimus hac tibi quę licent

Sola cognita: sed marito

Ista non eadem licent.

Io hymen hymenae io

Io hymen hymenae io.

Nupta tu quoque quę tuus

Vir peter: caue ni neges:

Ne petitum aliunde eat.

Io hymen hymenae io

Io hymen hymenae io

En tibi domus et potens

Et beata uiri tui:

Quę tibi sine seruiat.

Io hymen hymenae io

Io hymen hymenae io:

Vsq; dum tremulum mouens

Sordebāt. sordide uidebāt displicebant: spernebantur Virgilius: buc. Et faciam quōiā sordēt tibi munera nostra Papinius sylua secunda digna deę sedes nitidis nec sordet ab altris. Villicę. quarum amores & uenerē asyna baris quum dñi indulgētia flueres delicus. Nūc. quōiā nullo medicamento dñs tuus pubertatem aut barbā tuā pululantē coerceat: nec te iberbē esse itudeat afficere. Cinerarius. Cinerarii & ciniflones dicūtur tonsores a conflādis calamitroz cineribus in qbus calamitra ad iuuenū puellarūq; capillos uibrādos calefaciebāt: ut scribit porphyrio: uarro Item ait calami / strum quo calefactū in cinere capillus ornat q ea ministrabat a cinere cinerarius est appellatus: Grātius ciniflones nominauit: Custodes lectica ciniflones parafite: Martialis Tōdebit pueros iam noua nupta tuos. Diceris male te a tuis. apostrophe ad sponſum ioco fesceninaq; dicacitate pmissa.

Vnguentate. qd indicū est effoemina te libidinis. Tuis glabris. tuis iberbi / bus cinēdis: Glaber depilē & iberbē si gniſicat: Nā cinēdi medicaminibus qbusdā barbā & pubertatē errupētē coarcebāt: aut iā pululantē pumicibus eradebāt: luuenalis catanētī i pumice lūbū squallentes producit auos. Martialis: Sit Nobis cōtate puer nel pumice leus. hoc & Plinius de pumicibus scribēs testat. Scimus hęc quę licēt seice nina mordacitate ait Mālio sola puerorū supra haētūs fuisse cognita nō aut muliebres coitus adhuc nouisse: sed mox cum sit factus maritus nullā puerilis libidinis licētiā habebit.

Hęc quę licent. puerorū amores qui lege quę prius scatua postea iulia di /

cta sunt Catulli temporibus nondum: prohibebātur etiam Iuliam appellam patet instituta de publicis iudiciis ad legem iuliam. Scimus. ordo est scimus hęc sola quę licent esse tibi cognita: sed tibi maritofacto ea non licent. Hęc sola. supra scilicet puerorum quę adhuc licebant nulla lege prohibente. Sola. nam puellarum uiolatio iam legibus prohibebatur. Cognita. familiaria uisitata. Eadem. puerorum supra. Nupta tu quoq; quę tuus. coniugali lege uxor cogitur in omnibus coniugali bus marito parere. Aliunde. ab adulterio: En tibi domus ut potens. gratulatur iulię qm statim facta erit materfamilias: Nam ut scribit Gellius materfamilias apellata est ea sola quę in mariti manu mātēpioq; essent quoniam non in matrimonium tantum sed in familiam quoq; mariti in sui herę / dis locum uenisset: Matronę autē alia est significatio legito Gellium. Domus potens familia nobilis. Beata. diues. Sine fine. perpetuo matrimonio: ut Virgilius Cōubio iugam stabili propiam p dicabo. Vsq; dum tremulum mouens. cum superioribus coniungatur sed ordoturbatus est intere / lari uersu ordo enim uerus & rectus est quę domus sine ut seruiat tibi usq; dum tremulum. Quę. domus mālii. Sine. permittas concedas patiaris. Vsq; dum donec quousq;. Anilitas. senectus

Cana tempus . habens tempora cana figura notissima poetis: aut mouens tremulū tēpus & est pars pro toto capite. Omnia . cōmoda cūcta Annuit . concedit. Omnibus . hoibus. Transfer omine cū bono . puellā ianuē appropinquātē ut de more uiri domū ineat hortatur: Apud priscos nuptiarū ritus religiosus erat ne spōsa mariti domū ingrediens pedibus limē ostiū tāgeret: quoniam ut scribit Plutarchus romani qui primas mulieres rapuerūt sic eas domibus intulerūt nō ipse ingressē sunt siue q̄ eo inuitē ingredi uideri uolūt: ubi pudicitia sunt Amissurē An hoc potius signū est ipsam suā Spōte domū nō exiturā nec suos relicturā fuisse nisi cogere quēadmodū ui coacta ingressa esset: Aliā & fortasse pro

babiliorē opinionē de limine euitādo affert seruius i secundo eneidō q̄ ue stibulum ianuē sit cōsecratū uestē un/ de nubētes puellē nō tangūt limen ne locum numini dicatum calcātes sacri legiū cōmittāt. Transfer . ordo est: ser aureolos pedes trās limē cū bono omine. Fer . duc Lucanus de hoc: trā/ slata quētat cōtingere limina planta Plautus in cassina sensim super atolle limē pedē noua nupta & sospes iter in cipe. Rasilem . rasam politā. Forē . raro in singulari numero iuenit. Qui dius tamē in fastis posuit Custos in fo re nulluserat. Aspicce . cōgratulation cōsolationis causa. Accubās tyrio i toro . hic mos nūc nō seruatur: Nam antiquus uir i sede ornata locatus spō sam domum ingredientē expectabat Amplexuq; excipiebat. Toro . sede Virgilius inde toro pater ēneas sic or sus ab alto . Vnus . solus aut precipu/ us. Tyrio . purpura strato. Totus . aio & corpore. Immineat . in te acci piendā amplexadāq; sit intētus. Il li nō minus ac tibi . exhortatio a pari a more maritali. Acq; uritur . amore ardet uehementi. Flamma . igneus amor. Sed penite magis . magis peni tus hoc est interius urit: magis . s. q̄ tu.

Penite . pro penitus qd̄ ualde itus si gnificat. Mitte brachiolum teres . puerum paranympum hortatur ut sponsam cubiculo appropinquātem sub brachio capiens in uiri thalamū perducatur. Pretextate . puer enim ali quis pretextatus fiebat paranympus sponsamq; in uiri lectum ducebat ac discalciabat: de hoc uocabulo pretextato multa legito apud Macrobiū .

Mitte . pro Immitte in iuce . Puellu/ le . Sponsē . Iam cubile adeāt uiri sen sus est iam est tempus felices hic ma neant: ut puellam in mariti lecto de

more collocent: Sponsus teste plutarcho in quēstionibus primum sponsē non in luce: sed tenebris iungitur: siue q̄ eum pudet: quia anteq; coeat alienam putat: siue q̄ ad propriam uerecundē accede/ re meditans assuefecit: siue ut Solon scripsit sponsam malo Cydonio degustato thalamum ingredi solitā: ut primus cōplexus nihil triste aut iniucūdū haberet. Iam nunc . q̄a nox sit cōcubia. Sedibus unis . uno in lecto cū spōso: alii legunt imis . i. in imo lecto & cubili. Bonē cognitē pronubē . feliciter notē i nuptiis faustis copulādis. Iā li . ue . ma . uersus hypermetrus q̄ excusat pp̄ seq; uocaliicipiētē.

Cana tempus anilitas
Omnia omnibus annuit:
Io hymen hymenæ io
Io hymen hymenæ io:
Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes:
Rasilemque subi forem.
Io hymen hymenæ io
Io hymen hymenæ io:
Aspicce unus ut accubans
Vir tuus tyrio in toro:
Totus immineat tibi
Io hymen hymenæ io
Io hymen hymenæ io
Illi non minus ac tibi
Pectore uritur intimo
Flamma: sed penite magis.
Io hymen hymenæ io
Io hymen hymenæ io
Mitte brachiolum teres
Pretextate puellulæ:
Iam cubile adeant uiri
Io hymen hymenæ io
Io hymen hymenæ io
Vnis sedibus bonæ
Cognitæ bene foeminæ
Collocate puellulam.
Io hymen hymenæ io
Io hymen hymenæ io
Iam licet uenias marite:

In thalamo . la gentali lecto a γάλλω quod ē germino . Parthenice . uirgo: Nam grēce η παρθενης καὶ ἡ ἀργεννή dicitur uirgo: Hesiodus . καὶ ἡ ἀργεννή ἀπαλίσχρος οὐ δαίδησι . aut Par thenice uelut: similitudo est apta pro puellari candore demonstrando ex duarū herbarum floribus par thenice ut plane apparet flos est cuius herba est a Plinio parthenion appellata quā alii leucanthen idest candidum florem: Alii Thānacum uocant: Celsus apud nos pelecium & muralium . Nascitur in or/ torum sepibus flore albo odore mali sapore amaro erit igitur η παρθενης hęc parthenice flos par thenii herbę . Velut parthenice alba . idest florido ore nitens uelut nitet flos parthenice albus

Vxor in thalamo est tibi
Ore floridulo nitens
Alba parthenice uelut:
Lutheumue papauer.
Non diu remoratus es:
Iam uenis: bona te uenus
Inuenit: quoniam palam
Quod cupis capis: & bonum
Non abscondis amorem:
At marita tuum tamen
Celites . nihilominus
Pulchra res: neq; te uenus
Negligit: sed abiit dies
Perge: ne remorare
Ille pulueris erythrei
Syderūq; micantium:
Subducat numerum prius
Qui uestri numerare uult
Multa milia ludere.

& impatientem ne pudore concepto te impudicitie suspectam uiro & aliis reddas: nam & si celes: pul chra res est: nihilominus & pucher amor coniugalis: in omnibus fere codicibus hic uersus deprauatus est: neq; sensu neq; syllabis stantibus: nam si legitur ad maritum tamen iuuenē secundus pes qui semper in hoc uersu Dactylus esse debet nō inuenitur tertius nō qui aut dactylus frequenter: aut etiam inter/ dum spōdeus solet esse nūq; habebit partes suas & multas syllabas ultra tres pedes inueniemus. Ce lites . occultes a celo celas frequentatium. At marita tamen . temesis est ut sit ordo attamen o mari/ ta idest o sponsa illia celites. Pulchra res . pulcher est mos nimū celitari a sponsa: alii legunt. Pul chre . sed non stat primus pes qui in hoc uersu semper debet esse trocheus: ut in reliquis patet. Ille pul ueris erythrei . puluerem erythreum intelligit harenam rubri maris de quo Mella scribit Rubrū mare grēci siue quia eius coloris est siue quia ibi Erythras regnauit Erythrā thalassan appellāt procellosum asperum mare profundum: & magnorum animalium magisq; cetera capax Plinius autem libro . vi. de orientalibus scribens ait irrumpit deinde & in hac parte geminum mare in terras: quod rubrum di xere nostri: grēci Erythram a rege erythra: aut ut Alii solis percussu talē reddi colorem existimātes alii ab arena terra q̄ alii tali aque ipsius natura Sed in duos diuiditur sinus: is qui ab oriente est persi/ cus appellatur ex aduerso est arabia rursus altero Ambitur sinu arabico nomiato qui influit oceanū: Subducat . supputatione colligat. Vestri ludere . uestri lusus: infinitū uerbū pro rei appellatione . ut Persius Et nostrum niuere triste pro ista uita tristi: & alibi uelle suum cuiq; est: uelle idest uoluntas .

Et breui libero date. coniugii finis est filiorum procreatio ideo coniuges liberos q̄ primum dent ex optat atq; hortatur. Papinis in tertia sylua. Eia age preclaros latio properate nepotes q̄ leges qui castra legant qui carmina ludat: Tam uetus nomen. tā antiquū familie uestre genus. Nomen pro cognomine dixit: Torquatorū Māliog: uetus fuisse cognomen probat historia illiusq; q̄ prius Torquatus a torque hosti gallo iugulato detracta fuit appellatus: Notissima est huius rei memoria apud Iuui: plinium: Geliumq;. Indidē. similiter: ut itidem. Torquatus uolo paruulus. hinc Virgilius sumpsi se uidetur: Sigs mihi paruulus aula lu deret eneas qui tantū ore referret.

Hiantē labello. sic ipse torquatus. la bro parū hiantē os habebat: depraua ta est i oibus fere codicibus dictio pro hiantē mihi ante. Et attēdēdū: ē q̄ par uulū torquatū dixit marē nō q̄ diui/ net marem primū esse oriturū: sed ab blandis uotis patrū: q̄ semper exoptāt atq; omnibus uotis expectunt sibi ma rem gigni: ut apud Terentiū in adel phis: qui se in sui gremio positurum puerum Dicebat. Et pudiciā suę matris indicit ore. Nam patrum simili tudo in filiorū ore certum est mater nē pudicię testimoniū. Qualis uni/ ca ab optima Matre Telemacho ma net fama penelopeo. aptissimum exē plum ad maternam pudiciam com/ probādā ex homeri odyssēa sumptū Nā homerus penelopes castitatē pu/ diciamq; impense probans ulyssis uerissimam effigiem in telemacho fi/ lio ingenitam esse scribit. Penelo/ peo. filio penelopes. quę fuit filia ica/ rii scribente ouidio Me pater Icarus uiduā discedere lecto cogit & immen sas increpat usq; moras: ut apud alios legitur icariotus. unde ipsa icariotis dicitur a Propertio. Quęq; terunt fa/ sus icarioti tuos: & ab ouidio icarioti da telam appellatam inuenies pro pe nelopea tela. Vnica fama: ex unico telemacho gloria: Nam ulyssis & pe/ nelopes filius unicus fuit telemachus. Claudite ostia uirgines. epithalamii peroratio. Virgines. ostiarie.

Ostia. Cubiculi aut domus quia iā abeundi sit tempus. Lusinus. uer/ sus & carmina poetę modeste ac ue/ recunde appellare lusus consueuer: Virgilius ludere quę uellem Calamo permisit agresti. Oratius. lusinus tecum: quid & hunc in annum/ Martialis: in uocuos censura potest permittere lusus. Boni. beati & bono faustoq; amore cōiuncti. Munere assiduo. assiduo matrimonii officio: q̄ honeste ueruem officium tetigit. Exercete. fatiga te in frequentem usum consumite. Valenter. ualidam & uiribus p̄ditam.

Ludite: ut lubet: & breui
Liberos date: non decet
Tam uetus sine liberis
Nomen esse: sed indidem
Semper ingenerari.
Torquatus uolo paruulus:
Matris e gremio suę
Porrigens teneras manus:
Dulce rideat ad patrem:
Sed hiantē labello
Sit suo similis patri:
Mālio & facile insciis
Noscitetur ab omnibus
Et pudiciam suę
Matris indicet ore.
Talis illius a bona
Matre laus genus approbet:
Qualis unica ab optima
Matre telemacho manet
Fama penelopeo.
Claudite hostia uirgines.
Lusinus satis. at boni
Coniuges bene uiuite: &
Munere assiduo ualentem
Exercete iuuentam.

HEXAMETRV M carm̄ nuptiale Edylion.

Nū. u. Esp̄ adē: iuuenes cōsurgite: uesp̄ olympo
Expectata diu uix tādē lumia tollit:
Surgere iā tempus: iā pigues liquere mēsas:
Iam ueniet uirgo: iā dicitur hymenæus:
Hymen o hymenæe hūm̄ ades o hymenæe:
pu. Cernitis inuptæ iuuenes: cōsurgite contra:
Nimirum eos ostendit noctifer imbres
Sic certe: uiden ut perneciter exiluere:
Nō temer̄ exiluere: cauent quo uiser̄ parent.
Hymen o hymenæe hūm̄ ades o hymenæe.
Iu. Aspicite iunuptæ secū ut meditata requirūt:

dāt: Tādē puelle cedūt adoleſcētibus: priō nūcijs qd̄ introductus loq̄r monetq; iuuenes adhuc nuptia libus mēsis discubētes uespero appropinquātē: lā esse surgēdū iā decantādū esse a poeta hymenē: nū manifeste apparet hoc carmē ante superius Epithalamion fuisse pronūciatū. Vesp̄ adēst iuuenes cō/ surgite. Nūcijs loquit̄. Lumina expe. magna spe a cōiugibus desiderata. Tādē. ex uoto expectan/ tiū dixit tādē qd̄ aduerbiū ad rei tarditatē semp̄ dicit̄. Lumina. sydera. Pingues mēsas. opiparas lautas sumptuose apparatus abūdātes lauta cpulaz uarietate. Iam ueniet uirgo: qā iā ad uesperas cōti Nā apud antiquos cauebat̄ ne maritus sponſe cōiungeretur Luce: sed tenebris: qā ut plutarchus autu/ mat eū pudet: q̄ ante q̄ coeat alienam putat siue q̄ ad propriā uerecūde accedere meditatur et se assue facit Seu quēadmodū Solon scripsit sponſam malo cydonio degustato thalamū ingredi solitā: ut pri/ mus cōplexus nihil triste aut Inuicundū haberet sic Romanus legū lator: si quid absurdū aut deforme Corpori aderat occultauit: Siue q̄ accusatio quēdā & calūnia erat illicitē ueneris: q̄ et iustus atq; legiti mis cōnubijs uerecūdia & pudor quidā adhibeat̄ hęc plutarchus. Dicet̄. decātabis. Hymen. hy. hy. ades o hy. theocriti uersum emulatus est: ille enī in helenes nuptiis ait. ὦ ὑμέναιε γάμου ἐσσι τῶνδε γάμων. Cernitis inuptę. puelle incipiunt cōtētionē hortantes se cōtra nuenes in ipsas tēdē tes. Cōsurgite. o inuptę. Cōtra. aduersum iuuenes. Nimirū eos ostendit noctifer imbres. sen/ sus ē: Certe ex uesperis prognostico nobis nūciat̄ futura tēpestas: hoc ē ex iuuenū motu nobis onditur eoz in nos ipetus. Nimirū. certe. Eos imbres. pluuias ab oriēte surgētes: & ē metaphora ex aeris tē pestuosi qualitate sumpta. Noctifer. hesperus ueneris stella uespertinum tempus ferens: & pro occi/ duo cēlo sumit̄ hoc ex prognosticorū cognitiōe ductū. Nam ut plinius ex Arati atq; uirgili p̄ceptio/ nibus scribit si in ortu aut occasu cōtracti cernentur radii imbrem significant: Item si circa occidentē candidus Circulus erit noctis Lenem tempestatem si nebula uehementiorem: si candente sole uentum Virgilius Item de solis occasu scribit: Nam sepe uidemus ipsius in uultu uarios errare colores. Ceru/ leus pluuiam denūciat igneus euros: Sin Maculę incipient rutilo Immiscerier igni omnia tum pariter uento nymbisq; uidebis feruere. Igitur noctifer. idēst uesper seu hesperus: hoc est occiduum cēlum ubi sit hesperus qui latine noctifer interpretatur: Veneris enī Stella: ut docet Cicero phosphoros grę/ ce dicitur latine lucifer quum Antegreditur solem: quum autem subsequitur hesperos: qui a Catullo latine noctifer interpretatur: huius syderis naturam deprehendit pythagoras famius: Legito Plinium libro secundo cap. octauo Sed ut scribit Hyginus quartus planeta seu quarta errantium stella ueneris est lucifer nomine: quam nonnulli iunonis esse dixerunt: hunc eundem hesperum appellari multis tra/ ditum est historiis hic autem omnium syderum maximus esse uidetur: Nonnulli autem hunc aurorę & cephalī filium esse dixerunt pulchritudine multis p̄stantem ex qua cum uenere dicitur certasse: ut et heratosthenes dicit eū hac de cā ueneris appellari exoriēte sole: & occidēte uideri: quare iure hūc & luciferū & hesperū nominatū: Sunt tamē qui legāt oetęos ignes. i. stellas siue igneos splēderes occidui solis qui ab oera obseruabat̄ aut Ortus ab ida Sic Virg. Tibi deserit hesperus oetan & Statius in syluis Totidē oetęe paphięq; reuifunt lāpades. Sic certe. subaudi ē. Exiluere. ex sedibus mēsarū surrexo re. Parēt. obtemperāt nūcio: q̄ dixit surgite. Visere. ire ad uisendas nos. Nō temere. nō sine causa. Aspicite. sensus & ordo ē. o iuuenes aspicite ut in nuptę uirgines iter se meditata & cogitata uerba cō/ serūt. Aspicite. iuuenes loquūt̄. Reqrūt. frequēter inquirūt aio p̄traclāt & uolūt. Secū. intra se.

Edylion Nuptiale.

Esper adēst iuuenes cōsur. Totū Catulli opus tris in partes plane distributū est: In lyrica epigramata: In heroica carmina & i elegica: Ilyricis igitur absolutis: Altiori sūlo exordit̄ he/ roicū hoc qd̄ quātū itelligere possum in lissē iulie & Mālii Nuptiis a uirgini bus & adoleſcētibus i Amēbei carmis modū fuit decātātū pōt aut̄ appellari tō ē ἱαλὸν qd̄ latine dicit̄ paruū poe ma q̄lia multa theocritus i ptolemēi helenes multozq; aliog laudes cōscri psit: in hoc autē edylion seu poemate breui puelle adoleſcentesq; itroducti amēbei carmis more inter se de dānis atq; utilitatibus cōiugii: Puelle tps nu ptiale querelis insectāt: quoniā ex eo multa icōmoda nascāt̄. Adoleſcētes at horā cōiugii eiusq; cōmoda collau/

Nō fa. nō. difficile cōsequemur uictō/
riā ex eis quē prius cōtra nos diu cogi/
tauerūt: & p̄meditatē sunt pugnam.

Aequales uocatiū pluralis est. o
equales comites mei. Iure igit̃ uin.
cōclusio. Cōmittite. i. unū cōtrahite
& cōponite iuicē mētes & consilia ue/
stra. Incipiet̃. puellē. Decebit̃. nos
iuuenes. Respōdere. puellis nuptalia
iura cōquestiōe insectatibus. Hesper/
re: puellē loquunt̃. Crudelior te. q.
puellas ad raptū trahis ex matrū gre/
mīs. Possis cō. auel. ma. hoc dixit ex
antiqua: nuptiarū ritu: ut ēt supra ret
tuli ex festi p̄scripto. Rapi simulat̃ uir
go ex gremio matris aut si ea non est
proxia necessitudie: plura legito supe
rius. Retinētē. remorātē & se pro ui/
ribus cōtinētē sic i epithalamio supio/
re de hymenēo inq̃t: Tu sero iuueni in
manus floridā ip̄e puellulā mris a gre/
mio dedis. Ardēt. ipatiēter amātī.

Ardētī castā. pathos mouet p̄sona
q̃litate. Quid fa. ho. Itē pathos ex si
militudie atq; cōpatiōe ut Vir. qualis
populea merēs philomela sub umbra.
Hesperē q. c. lu. i. u. ignis. Iuuenes rīdēt
cōiugalīs horē cōmoda memorantes
Et notādū carmīs amēbei leges optie
hic seruatas: q̃ sunt ut aut plus maius
ue rīdeat̃: aut nō inferius aut trariū
obiectis. ut hoc i loco elegāter Catul.

Tua flā. tua luce: cuius apparitiōe nu
ptiales faces accēdūt. Despōsa. pro
missa participiū ē. Quod. quā cōnu
biog̃ pactionē et ē sensus: qd̃ cōnubiū
maris seu spōsi: & spōsorum parentes
promiserūt: & pepigerūt id prius non
cōiugūt nec ratū facere audēt priusq;
hesper apparēs suū extulerit splēdorē
q̃si is sit nuptiarū cōfirmator: & dux.

Aeq̃les. o puellē mee: comites puella
rū cētus loquūt̃. Abstulit. ex gremio
materno ac nostro cētū. Tuo adnē.
o hesper. Vigilat cu. sem. resp̄hēsiō &
icufatio maliciē ab effectu: nā nisi eēt
noxia & pessima stella eius aduētū ne/
q; suę rapię timerēt neq; custodię ui
gilarēt aut excubię fierēt. Idē. tu o
hesper. Reuertēs. matutino tpre solē
pcedēs. Cōphēdis. dephēdi facis.

Eodē. noie quo diceris: sed legat̃ po
tius eosdē fures. s. Mutato no. q̃a q̃ i
uesp̄tino tpe dicebaris uesp̄: matutino lucifer appellaris. At lu. inu. adolescētēs loquūt̃. Te car. te re
phēdere o hesper. Fictōq; que. falsa querela. Reqrūt. meditat̃ cogitat̃ te atq; tuū munus exoptāt. Ta
cita mē. occulto aio atq; cupiditate tecta. Ut flos i se. apta similitudo ad hōestatis & pudicitie amissē
deformatatē demōstrādā. Aurē. fa. Mulcēt. fouēt. Qui. placidiq; tepētibus auris Mulcebāt Zephyri
natos sine femine flores. Dum chara suis. dū pudica ē: & domi manet sequens ab antecēdēte posuit.

Non facilis nobis aequales palma parata est:
Nō frustra meditat̃: habēt mēorabile qd̃ sit.

Nos alio mētes: alio diuissimus aures:
Iure igitur uicemur: amat uictoria curam:
Quare nunc aios saltem cōmittite uestros:
Dicere iā incipient: iam respondere decebit.

Hymen o hymenae hymē ades o hymenae.

Pu. Hesperē qui cōlo lucet crudelior ignis:
Qui natā possis cōplexu auellere matris:
Cōplexu mris retinentem auellere natam:
Et iuueni ardenti castā donare puellam.

Quid faciunt hostes capta crudelius urbe:
Hymen o hymenae hymē ades o hymenae

Iu. Hesperē qui cōlo lucet iucundior ignis:
Qui natā possis cōplexu auellere matris
Qui despōsa tua firmes cōnubia flamma:
Quod pepigere uiri pepigerūt ante parentes

Nec iunxere prius: q̃ se tuus extulit ardor.
Quid datur a diuis felici optatius hora?

Hymen o hymenae hymen o hymenae.

pu. Hesperus a nobis aequales abstulit unam:
Nāq; tuo aduentu uigilat custodia semper:
Nocte latent fures: quos idem saepe reuertēs
Vespere mutato cōphēdis noie eodem:

Hymen o hymenae hymen o hymenae

Iu. At lubet innuptis ficto te carpere questu:
Quid cū sic carpunt: tacita q̃ mente reqrunt
Hymen o hymenae hymē ades o hymenae

pu. Ut flos in septis secretus nascitur hortis
Ignotus pecori: nulli cōtus aratro:

Quem mulcent aurae: firmat sol: educat iber:

Multi illum pueri multa optauere puellae:

Idem cum tenui carptus defloruit ungui:

Nulli illum pueri nulla optauere puella.

Sic uirgo dū itacta manet: dum cara suis: sed

Cum castum amisit polluto corpore florem:

Nec pueris iucunda manet: nec cara puellis:

Hymen o hymenae hymē ades o hymenae.

At lu. inu. adolescētēs loquūt̃. Te car. te re
phēdere o hesper. Fictōq; que. falsa querela. Reqrūt. meditat̃ cogitat̃ te atq; tuū munus exoptāt. Ta
cita mē. occulto aio atq; cupiditate tecta. Ut flos i se. apta similitudo ad hōestatis & pudicitie amissē
deformatatē demōstrādā. Aurē. fa. Mulcēt. fouēt. Qui. placidiq; tepētibus auris Mulcebāt Zephyri
natos sine femine flores. Dum chara suis. dū pudica ē: & domi manet sequens ab antecēdēte posuit.

Iu. Ut uidua in nudo uitis quae nascitur aruo:
Nunq̃ se extollit nunq̃ mitem educat uuam
Sed tenerum prono deflectens pendere corpus:
Ianiam contingit summum radice flagellum:
Hanc nulli agricolae: nulli coluere iuueni.
At si forte eadem est ulmo coniuncta marito
Multi illam agricolae multi accollere iuueni:
Sic uirgo dū itacta manet dū inculta senescit
Cara uiro magis: & minus est inuisa parenti:
Et tu nec pugna cum tali coniuge uirgo:
Nō aequum est pugnare: pater cui tradidit ipse
Quom par cōnubiū maturo tempore adeptā es
Virginitas non tota tua est: ex parte parentum
Iple pater cum matre quibus parere necesse est:
Tertia pars matri data: pars data tertia patri:
Tertia sola tua est: noli pugnare duobus
Qui genero sua iura simul cum dote dederunt
Hymen o hymenae hymen ades o hymenae.

nec pu. cū ta. cō. uirgo. lepidā ad puellā admonitio exhortatioq; ne uiro q̃q; abnuat aut denegat: exē
plo parētū: q̃ nouo marito sua i puellā lura cesserūt. Nō equū. Inuistū ē paternē uolūtati nō consenti
re. Maturo. p̄fecto & pleno: ut Vir. iā matura uiro iā plenis nubilis amnis. Virginitas nō to. tua ē. le/
pida elegāsq; distributiōis snia: quē probat a liberis parētū uolūtati parēdū eē ac p hoc mrimonio pa/
rētū iussu cōtracto succubēdū. Noli pugnare duobus. pulchra & honesta conclusio.

De aty Cybeleio Puero.

DEBERECYNTHIA ET ATY:

s Vper alta uectus atys celeri rate maria

s Vper alta ue. at. ce. rate ma. Gal/
liambicon metrū ex duobus gal
liābis uersus cōpositus: prior enī pars
uersus hēt pyrrichion & tres trocheos: Altera pars hēt scdm galliābi genus ex pyrrichio trocheo duo
bus pyrrichis: prior pars. Talis sup alta uectus atys: Altera pars: celeri rate maria: prius tñ cōma spon
deū i prio & i scdo iterdū admittit: sed raro: ut deuoluit laetes acuto: De Galliābico metro plenius le/
gas apud seruiū i cētimetro: Itē Dio. Galliābi duo ponit genera: ex qbus hoc Catul. metrū cōpositū iue
nies. Scribit aut̃ Cat. de Aty puero cybeleio: quē admodū i phrygiā nauī delatus cybeles amore illius
pueri uisi correptē numine i furorē cōuersus ē: ac q̃ primum numinis instinctu uirilia: sibi āputauit: Re
liquosq; comites cybeleios ad cybeles sacra sūptis sacroq; istrumētis celebrāda mētēq; furore hylarā/
dā hortatus post lōgā defatigationē fuit sopore solutus: inde a dea cybele i gremio susceptus quū cui/
rati corporis dāna mēte agitare cepisset patriē absentia ceterasq; suas crūnas lamētatus miserrime de
fleuit: Dea uero ut puer sibi dilectū a talibus remoueret luctibus: unū de leōibus suis: q̃ puer p̄tereface
ret i misit: quo terrore atys exaniatus i nēora cybeleia se cōiciēs ibi ē ppetuus cybeles minister effectus.
Hec Catul. de Aty puero poetica licētia scribit: Sed Diodorus siculus probatus iter grēcos historicus
asserit a cybele prouecta etate adolescētē quēdā eius regiōis noie atyn dilectū: quē postmodū dixerūt
pappā cū eo clam coies cybele grauida facta ē: qd̃ ut parētes norūt i regiā accitā ut uirginē pater susce
pit: noto filiē peccato & atyn & puellē nutrices Interfici iussit atq; insepultos abiici: Cybelē tū amore
pueri atys tū dolore nutricū peulsa ifanā effectā i publicū produisse scrūt psallētēq; cū tympano solā
uniuersā patriā sparsis capillis deambulasse: Itē de cybele. Talē tradit Idem auctor historiā: phrygiē li/
byesq; incolē asserūt regē priscū fuisse Mennonē & ab eo uxore ductā Dindymenē noie a parētibus
expositā diuina quadā sorte pardalis aliq; ferē lacte nutrierūt: hāc infantē mulier pecora pasces tulit
atq; a loco cybelē noiauit aucta etate pulchritudie prudētiaq; excellēs igenio mirabili fuit Nā & phy
stulā plurimis calamis cōpactā & ad lulū choreasq; cymbalū tympanūq; priā oium adiuuenit: p̄terea
pecorū puerorūq; morbis remedia introduxit: itaq; tum propter infantes quibus uerborū medicamini
bus salutem prēbuit: Tum quia plurimos uelut in sinu fouit matrem ab omnibus dictam ferunt. Post

modū: ut supradictū ē: etate prouecta adoleſcētē atyn adamauit: cetera ſupius expoſita de cybele tradunt phryges aut teſtātē Macrobio circa matrē deū & atynē fabulānt: hāc deam leōibus uehi ualidis ipetu atq; ſeruore aialibus: quē natura cēli ē: Cuius ambitu aer cōtinet: q̄ uehit terrā ſolē uero ſub noie atynis ornāt: & phryſula & Virga: phryſula ordinē ſpiritus inēqualis oſtēdit: uirga ſolis prātē aſſerit: q̄ cūcta moderat. Cybeles autē: & Atynis fabulā Oui. in falſis enarrat: quā ne multas hic paginas explicē prētermittēdā cenſui. Sup̄ alta maria uectus atys. unde aut uectus ſit icertū habet. Nemus. dyndimū aut cybelē mōtē nemoroſū. Lo ca opaca ſylus. umbroſa ſyluis aloc phrygiē mōtes p̄dictos. Vt. tanq̄.

Furenti rabie. ab effectu q̄a rabies hominē furere facit. Stimulatus. cō citatus ſpiritu cybeleio: Nam corybātes Cybeles ſacra peragentes uatorū gregorū ſonitu in furorē cōcitant: qd̄ Ora. de furore loquens ſic tangit: nō Acuta ſic geminant corybantes era. luuenalis: De conuiua corybāta uidebis. Vagus ai. oēs fere codices hēnt amnis: ſed nullus ſenſus probādus in/ de poteſt elici: legatur ergo animi uagū: nā lam aſſatus deē furore mentē uagam cēpit habere. Deuoluit ſibi. amputauit ſubito ſilicis ictu p̄ furorē cybeleū. Lactes. in teſtinoꝝ partes poſuit pro inguine pendēt: quo ablatō etiā lactes ſecute ſunt: & ingēs igui nis uulnus expreſſit quo nō ſolū genitalia exteriora: ſed et lactes interiores ſibi amputauerit aut certe deuoluit. i. deiecit & fluere fecit per inguinis uulnus. Lactes. proprie ſunt in oue & i hominē uentriculo in teſtinoꝝ par/ tes per quas labitur cibus. Plinius ab

hoc uentriculo lactes in oue & hominē: per quas Labitur cibus: in ceteris eē illa: quibus capatiora inte ſtina ad alium. Sine uiro. ſine uirilitate: hinc poſtmodum inſtitutum fuit: ut Cybeleii Galli teſta ſibi Gemalia ſecarent: q̄q; & Catullus ſilice: & Ouidius ſaxo hoc factum ab Aty fuiſſe tradunt: Ouidius ille etiam ſaxo corpus Lamauit acuto: longa quoq; inuindo puluere tracta Coma eſt. Voxq; fuit me rum: meritas de ſanguine penas Ah pereant partes quē nocuere mihi: Ah pereant dicebat adhuc onus inguinis auferit: Nullaq; ſunt ſubito ſigna relicta uiri: Venit in exēplum furor hic molleſq; miniſtri ce/ dunt lactatis uilia membra comis. Sola ſanguine maculant. ex hoc ſanguine purpureum colorem traxiſſe marmor Synadicum ſcribit Papinius Libro ſyluarum ſecundo. Citata. atys furore concita tus: nam cum poeta genere ſeminino appellat ſepe: quia uirilitate ſam priuatus erat ut ſemina. Leue tympanum. Inſtrumentum quod uerberatum ſonitus terribiles emittit. Tympanum cybeles tubam. anadiploſis & appoſitio. Tubam. quo utebantur pro tuba in ſacris Cybeles: luuenalis: Et reſupina/ ti ceſſantia tympana galli. Mater. uocatiuus eſt o cybele deorum mater. Tua initia. tua myſteria: Initia tamen dicuntur etiam cereris ſacra. Terga tauri caua. tympani diffiniō. Eſt adorta. i. cepit atys canere. Hoc. carmen quod ſequitur. Tremebūda. atys tremens ſine propter furorē quo agi tabatur ſeu propter dolorem inguinis abſciſſi. Calle. anguſta ſemita: aliter legiſ: galleg. i. o uos ſacer dotes Caitrati. galleg aut dixit genere ſeminino q̄a erāt effeminati ut Vir. o uere phrygiē neq; n. phry ges. Vaga pe. pars pro toto uos comites uagis pectoribus agitati. Dñe din. deē cybeles quē appel/ ta ſunt dindymene a dindymis phrygiē monte ubi colit: Strabo. Mons qd̄a urbi inuinet noie dindyma a quo Dindymena dicit̄ quē admodū a cybelis cybele. Diodorus tñ ut ſupra relatū ē dixit cybeles ma tre fuiſſe dindymenē appellatā: unde fortaiſſe nō eſſet abſurdū filiā et uocatā fuiſſe dindymenē de ma tris noie: ut uenus Dione a matris nomine denoiatur. Petentes. accedētes adeūtes. Exules a patria noſtra excluſi. Executē. muliebri noie ſuos comites euiatos appellat. Sectā meā. doctrinā meā igui nis ſecādū & cybeleii ſacri celebrādū. Secta. a ſequēdo dicit̄: uel a ſecādō. i. tenēdo ut ille uia ſecat ad na ues. Comites mi. mi pro mihi. i. comites mei. Hilarate aium. letamini: cōcipite hilaritatē: & ē ſenſus poſtq; per furorē euiatus Corpus ueſtrū hanc rem in lēticiam uerute: ac exhilarate animos ueſtros.

Phrygium ut nemus citato cupide pede tetigit
Adurque opaca ſyluis redimita loca dea:
Stimulatus ut furenti rabie uagus animi
Deuoluit lactes acuto ſibi pondere ſilices:
Itaque ut relicta ſenſit ſibi membra ſine uiro.
Etiam recenti terrā ſola ſanguine maculans:
Niueis citata capit manibus leue tympanum
Tympanum tubam cybeles: tua mater initia
Quatiens terga tauri & teneris caua digitis
Canere hoc ſuis adorta eſt tremebūda comitibus
Agite ite ad alta gallæ cybeles nemora ſimul
Simul ite dindymenæ dominæ uaga pectora
Alienæ: quæ petentes uelut exules loca celeri
Sectam meam executæ duce me mi comites
Rapidum ſalum tuliftis/ truculentaq; pelagi:
Et corpus euiatis ueneris nimio odio

Excitatis erroribus. adeſt uagis grefſibus. Tarda. morē propriū epitheton. Cedat. decedat
creat ex mente ueſtra. Ite. uenite mecum. Cymbalum. Idem fere quod tympanum. Maius tamen
tympanum maioremq; facit ſonitum. Vox ſonat cymbalum. figurate dixit: ut Virgilius nec uox ho
minem ſonat. Tibicen. ubi canit phryx Tibia phrygum inuentum eſſe uidetur: q̄q; de palladis tri/ toniē tibia fabulam refert Ouidius Plinius tamē ſcribit obliquam tibiam Midam in phrygia geminas
tibus Marſiam celeneum in eadem gente inueniſſe: huiusmodi effeminatos tibiariū ſonos etiam Vir

Hilarate are excitatis erroribus animum:
Mora tarda mente cedat: ſimul ite: ſequimini
Phrygiā ad domū cybeles phrygia ad nēora dea
Vbi cymbalum ſonat uox: ubi tympana reboant
Tibicen ubi canit phryx ubi curuo graue calamo:
Vbi capita mō nades ui iaciunt hederigeræ
Vbi ſacta ſancta acutis ululatibus agitant:
Vbi ſueuit illa duce uolitare cohors uaga:
Quo nos decet citatis celerare tripudius
Simul hæc comitibus atys cecinit nota mulier
Thyſis repente linguis trepidantibus ululat:
Leue tympanū remugit: caua cymbala recrepant
Viridem citus adit idam properante pede chorus
Furibūda ſimul ahelās uaga: uadit aio gemens
Comitata tympano atys per opaca nemora dux:
Veluti iuuenca uitans onus indomita iugi:
Rapida ducem ſequuntur gallæ propere pedem:
Itaque domum cybeles tetigere: laſſulæq;
Enimio labore ſomnum capiunt ſine cerere:
Piger his labentes oculos ſopor operit:
Abit inquieti mollis rabadis furor animi.
Sed ubi horis aureis ſol radiantibus oculis
Luſtrauit æthera album ſola dura: mare ferum
Reppulitque noctis umbras uegetis ſonipedibus
Vbi ſonus excitum atyn fugiens citus abiit

Nota mulier atys. i. atys qui iā mulier noſcebat. Thyſis. ſaltatiōibus choris ἀπὸ τοῦ γυμναſίου qd̄ ſignificat ipeti/ ſacere ſacrificare & excitare. Idam. ida mons troiē iminēs: olim hūit oppidū: ut apud homerū & dionyſiū legius. Vaga atys. iteg atq; iteg ſemā uocat atym euiatū. Gemēs. aut hulu/ lans pp̄ furorē aut eiulans pp̄ inguinis lacerati dolorē. Veluti iu. apta ſimilitudo ad effeminatā laſci uia oſtēdēdā. Galleg. ra. Cybellei ueloces: galli ſacerdotes dicti ſunt ut ait Ph. a gallo phrygiē fluuiio: cuius aqua epota furorē mētibus excitat: Naſo i falſis. Inter ait uiridem cybelē altaſq; celenas Amnis lē ſana noie gallus aqua Qui bibit ide furit. Piger ſo. ſonus iners ab effectu q̄a hoies facit pigros. Abit. diſcedit ex gallogē aīs. Horis au: horē ab horo. i. a ſole: quē egypti horū appellāt: aureas aut dixit ad ſolis ſplendorē reſpiciēs. Aethera. pro aere poſuit: ut heu ganā tātī cinxerunt æthera nymbi. Sola du. terrā ſolidā durā. Mare feg. Elegās epithetoꝝ diſtributio: nam aer cādidus ē terra dura: Mare ſeuū. Circa quē tria elemēta ſol ſuū hēt illuſtrādū officiū. Mare teg. ſeuū ut maria aſpera iuro. Sonipedibus. equis. Virg. ſtat ſonipes ac frena ferox ſpumantia mādīt: Solis equi ſerūtur quattuor: pyrous: eous: & ethon: & phlegon. Qui. iterea uolucres pyrous eous & ethon ſolis equi quartuſq; phle gon himitibus auras flāmigeris implent: uegetis uiuidis fortibus. Dea cybele pueri amore correpta.

Sinu pasitheo gremio suo deos omnes continenti deorum omnium capaci: Nam cybele πασιθεα
græce appellatur πασιθεα deus dicitur: Deorum enim mater dicitur. Cuius rei ratio ex dior/
doro superius est relata. Rapida. uelox atys. Simul. postq. Pectore. animo arcano. Sua fa/
cta. superius narrata. Recoluit. recogitauit in animum reuocauit. Liquida. serena clara sine furo/
ris prioris nube. Sine quis. sine quibus uirilibus. Vbi. in quo loco esset a patria procul. Vfus ani/
mo estuater. i. quā abusus esset animo suo estuanti & furibundo. Tetulit. antiquum pteritū a tollo.

O mei creatrix o mei genitrix. Satis puerilis lamentatio: Creatrix & genitrix idem significat: sed poe/
ta pro poetico decoro facit: ut puer/
flens & conquerens idem diuersis uer/
bis repetat: quod satis conuenit ex ni/
mio dolore lamentatibus. Quam.
patriam meam genitricem. Herifu/
ge fa. fugitui serui herum suum fugie/
tes. Tetuli. attuli. Niuem. idē iuga
sunt plerunq. niuosa. Ideo etiā ait geli/
da ferarū stabula. Pupilla. pro oculo
pupula inde pupilla oculi lumen ē.

Rabie fera carens dum breue tēpus
aninus est. ordo est dum animus ē ca/
rens fera rabie: & dum tēpus est te sci/
licet respiciendi. Ferar. protrahar.

Patria bonis amicis genitoribus abe/
ro. hęc nullo oratorio dicuntur ordi/
ne: Nam neq. naturę neq. dignitatis:
neq. argumēti ordo procedit: sed pro
poetico decoro pueris & afflictis per
sonis accommodatissimo Ingeniosus
poeta hęc uerba disposuit: Oratorię
autem fuit seruandus dignitatis ordo
qui talis esset patria parētib. amicis
bonis. Sed elegantior fieret ordo ar/
gumentū sic bonis Amicis parentibus
patria. Genitoribus. pro parentibus
dixit prestantiori sexu inseruiēs. Fo/
ro palestra stadio gymnasiis. hęc oia
spectacula sunt magis puerisq. uiris gra/
ta: Ideo puer horum priuationem mo/
leste fert. Foro. spectaculis ludorū
sorsum. Palestra. quam latine di/
cimus luctā. Cuius auctor tradit mer/
curius Oratius de Mercurio Catus &
decere more palēstre: Ouidius lēte ly/
rę pulsu nitida quoq. lēte palestra.

Stadio. Cursus certamine. Gym/
nasiis. gymnasia scholę sunt ubi palē/
stra: saltationes gestulationesq. ac ceteri ludi gymnici exercentur: Ludos autem gymnicos in Arca/
dia Lycaon primus inuenit: t sentit Plinius. Querendum lamentandum. Etiam atq. etiam. ue/
hementer plerunq. Anime uocatiuus casus est apostrophe ad suum animum qui eum illuc addu/
xit. Genus. nobilitas. Figura. pulchritudo. Quid est. quid ualeat: sine patria & parentibus.

Nunquid. Cur. Abierim. ex patria discesserim. Mulier. quia uirilibus careo. Mulier. sum
nunc intelligitur: sed olim fui puer ephebus adolescens: peruerso uerborum utitur ordine prę dolore
nim o gymnasiū fui flos. pulchritudo gymnicorum fui: continens pro contento posuit. Decus olei.
decus. alestre: ut exercent patrias oleo labente palēstras: Oratius. Psallimur & luctamur achiuis do/
ctus uictis: Et ē cōmoratio rhetorica. Mihi ia. frę. frequētatę amatoribus meis & salutatoribus ma/
tur na munera ferētib. Limina tep. amicor. & amator. cętu exercitata & p hoc calētia cōtrarium
posuit perius uide sis ne tibi forte limina irigescant idē claudantur & a te frequentari non possint.

Trepidantem eum recapit dea pasitheo sinu

Ira de quiete molli rapida sine rabie:

Simul ipse pectore atys sua facta recoluit:

Liquidaq. mente uidit sine quis ubi p. foret

Animo æstuanter usus redditum ad uada tetuli

Ibi maria uasta uisens lachrymantibus ocellis

Patriā collocuta est ita uoce miseriter mæstula:

Patria o mei creatrix: patria o mei genitrix:

Ego quā miser relinquens: dominos ut herifuga

Famuli solent: ad idæ tetuli nemora pedem:

Vt apud niuē & ferarum gelida stabula forem:

Et earum oia adirem furibunda latibula:

Vbinā: aut quibus in locis te positā patria reor?

Cupit ipsa pupilla ad te sibi dirigere aciem:

Rabie fera carens dum breue tempus animus ē:

Ego ne a mea remota hæc ferar in nemora domo:

Patria: bonis: amicis: genitoribus abero:

Abero foro & palæstra: stadio & gymnasiis:

Miser ah miser querendum est etiā atq. etiā aie

Quid. n. genus figura est: ego nūquid abierim?

Ego mulier: ego adolescēs: ego ephebus: ego puer

Ego gymnasiū fui flos: ego eram decus olei:

Mihi ianuæ frequentes: mihi limina tepida:

Mihi floridis corollis redimita domus erat. consuetudo erat apud Antiquos: ut amatoris ianuæ
& liminibus ferta & corollę imponerentur Tibullus: Te meminisse decet q. plurima uoce peregi Sup/
plice quū possi florida ferta darem. Ouidius. in amorū remediis Meminit sic. effice nocturna frangat/
ianua rixa: Et tegat ornatas multa corona fores: Die item nuptiali hoc fieri cōsueuisse testatur iuuenat/
lis scribens. Nece coronā postibus & densos per limina tēde corymbos. Vbi. in qua domo mea.
Esset mihi linquēdum cubiculum orto sole. Sensus est domi meę tam delicate uiuebā q. nisi orto so/
le nunq. egrediebar cubiculo meo.

Mihi floridis corollis redimita domus erat:

Liquendum ubi esset orto mihi sole cubiculum:

Ego ne deum ministra cybeles famula ferar?

Ego manas: ego mei pars: ego uis sterilis ero?

Ego uiridis algida idæ niue amicta loca colam?

Ego uitam agā sub altis phrygiæ columinibus?

Vbi cerua syluicultrix: ubi aper nemori uagus.

Iā iam dolet quod ægi: iā ianq. pœnitet.

Roseis ut hinc labellis palā sonitus abiit

Geminas deorum ad aures noua nuncia referens

Vbi iuncta iuga resoluens cybele leonibus:

Leuūq. pecoris hostem stimulans ita loquitur:

Agedum inquit eia age ferox face ut hunc furor

Fac ut huc furoris ictu redditum in nemora ferat:

Mea libere nimis qui fugere imperia cupit.

Age: cede terga cauda: tua uerbera patere:

Fac cuncta mugienti fremitu loca retonent.

Rutilam ferox torosa ceruice iam quate iubam.

Ait hæc minax cybele: religatque iuga manu:

Ferus sese ipse adhortatus: rapidum incitat aium

Vadit: fremit: refringit uirgulta pede uago.

At ubi ultima albicantis loca littoris adiit:

Tenerumque uidit atyn prope marmora pelagi

Facit impetum: ille demens fugit i nemora fera:

Ibi semper omne uitæ spacium famula fuit:

Dea magna: dea cybele: dea domina dindymi

Procul a mea tuus sit furor omnis hæra domo

Alios age incitatos: alios age rapidos.

da sicut & equore aures: namq. & has notas generosissimo cuiq. natura tribuit: immota ergo placido/
clemens: blādimentoq. similis quod rarū est. crebrior. n. iracūdia eius in principio terra uerberatur in/
cremento terga ceu quodā incitamento flagellantur plura de leonū ingenio legas apud plinium libro
viii. Religatq. iuga manu. leones ad currū primus Romę iunxit. M. Antonius ciuili bello leonumq.
simul pugnam pluriū romę princeps edidit. Qu. Seuola. P. filius in curuli edilitate. centū aut iubatorū
primus omnium. L. Silla: qui postea dictator fuit in pretura post eū pompeius magnus in circo quin/
gentorū ac in his iubatorū trecentos quindecim: Cesar dictator quadringentos. Ferus. quadrupe/
des oēs feras aut feros appellamus ut ceruus equus & cetera eiusdē generis. Fremit. rugiūt leōes: naso
tigrides idomite raucat: rugiūtq. leones. Orcāt lynces: idē. dū lynces orcatō fremūt ursus ferus uncat.
Dindymi. phrygię mōs ē q. didyma dūr rarissime singulari nūero legit strabo pluraliter tātū posuit.

Peliaco quondam prognatæ uertice pinus: Poeta decantaturus thetidis et peleu nuptias: ab argo/ nauarum navigatione carmen elegans ingeniose orditur. Regiarum q; nuptiarum apparatus descri/ bens: in bacchi & ariadnes nuptias amore q; digreditur: postremo parcas Nuptiale carmen canentes atq; achillis fata prædicentes inducit: De argonautarum navigatione hoc habet historia. Iasonem tra/ dunt esonis filium extitisse nepotem peli thessalorum regis Qui quæ esset robustus corpore animiq; præter ceteros suæ ætatis elati aliquid memoria dignum agere optans ex su/ periorum exemplo maxime persei ali/ orumq; plurimum exarsit animo ad il/ lorum opera imitanda. Itaq; com/ municato cum rege cōsilio pelias eius desiderio assensit: nō ut adolescentis gloriam augeret: sed sperans potius il/ lum in belli expeditione periturū hāc suspicionem occultam tenens pollici/ tus est se belli auxilia latū si expedi/ tionem in colchos pararet ad uulga/ tum uelut aureum rapiendum At ia/ son laudis appetens quū certamē dif/ ficile nō tamē penitus impossibile pro/ positum uideret: sed quo maius esset eo se ampliore gloria uictorem fore necessaria ad id bellum parauit: Pri/ mum iuxta montem pelum: Nauem edificauit: magnitudine atq; appara/ tu longe maiori q; quæ ad eam diem fieri cōsueuerint: Valerius autem flac/

PELEI ET THETIDIS NVP TIAE.

P Eliaco quondam prognata uertice pinus
Dicuntur liquidas neptuni nasse per undas
Phasidos ad fluctus & fines Aethæios
Quom lati iuuenes argiuræ robora pubis
Auratam optantes colchis auertere pellem
Ausu sunt uada falsa cita decurrere puppi
Cerula uertentes abiēgnis æquora palmis.
Diua quibus retinens i summis urbibus arces:
Ipsa leui fecit uolitantem flamine currum:
Pinea coniungens inflexæ texta carinæ:

cus in argonauticis scribit iasonem a patruo pelia sub hortatiōis specie iussu uelleris aurei rapiendi expeditionem suscipere. Pinus arbor est apta nauigiis. Prognatæ uertice peliaco. ortæ in pelio mō/ te thessaliæ: Nam ut scribit Diodorus iuxta pelum nauem edificauit: de cuius nautis edificatiōe ex/ tat illud enianum utinam ne in nemore pelio securibus cesa cecidisset abiēgna ad terram trabes neue inde nauis incohanderet exordium cepisset: quæ nunc nominatur argo. Phasidos ad fluctus. pha/ sis fluius est in colchide per quem ex mari ascenderunt Argonautæ ad Aetæ regnum. Aethæios ad fines regni Aetæ. Aetæ colorum regis. Aetæ solis filius uxorem habuit hecaten: quæ perempto perse patre patruo nupsit tresq; liberos genuit duas foeminas circen & Medeam marem unum: Egialeum nomine. Lecti. electi ex tota grecia. Iuuenes. numero quinquaginta fuerunt heroes. quorum principatus herculi datus est. q; iason nauis & expeditionis auctor erat: ut scribunt flaccus & Diodorus. Robora. uires fortitudo nam omnes fere erāt heroes. Auratam pellem. uellus aureū secundū fabulas: phrixus & helle athamantis filii ex grecia fugiētes ac transirentes super aurei uelle ris ariete helle in pontū delapsa helle ponto nomen dedit: phryxus quum in colchida peruenisset Arie tem imolauit pellem martus. templo dicauit: Sunt qui tradant Arietem fuisse nomine pedagogi: quo duce phryxus in colchos peruenit: plura legito apud Diodorum siculum. Puppi cita. naui argo. quā teste Diodoro quidam putarunt dictā Argon ab eius celeritate. Nā ἄργος significat uelocem flaccus tamen & idem Diodorus putant denominatam ab Argo eius Architecto: Cicero autem ab Argo. ar go dictam Arbitratur quoniam argui in ea delecti pellem inauratam arietis petebant. Palmis inde diminutium palmule: Et est palma latior remi pars aquas eruens. Quibus. iuuenibus ausu talia: & est datius casus est autem ordo quibus iuuenibus diua retinens arces in summis urbibus re/ cit currum uolitantem leui flamine. Diua retinens arces. pallas arcum tutelā habet arces enim pal/ ladi sacratæ sunt quod ideo fingitur quia de capite iouis nata est: sed quia dea ē artiū: & ingenii ideo hæc ficta sunt: nihil enim est excellentius ingenio: quo uniuersa reguntur. Virgilius: pallas quas cōdidit arces ipsa colat pallas igit a Valerio flacco appolloniū secuto fingit ex Thespiis quēdā architectū ar/ gū noie seuocasse ac Nauim argo ingeniose fabricare ipasse legito flaccū libro primo. Arces. mōtiū apices & loca sūma tutelæ urbū arces appellant ab arcadibus teste solino. Currū. pro nam acute di/ xit alludēs ad palladiū currū: aut certe q; imitatiōe terrestris currus: nauis aq; pcurrat. Inflexæ. icuræ.

illa rudem cursu prima imbuit Amphitritē. hypallage: secundum fabulas ait: hanc nauim primam maria nauigasse ut Lucanus de eadem scribens. Inde laceffitum primo mare quum rudis Argos Mi/ seuit ignotas temerato littore gentes: Plinius libro septimo longa naue iasonem primū nauigasse: phi/ lostratus auctor est: Mella uero asserit maria nauibus adire ac classe configere imperitare gētibus & pleraq; alia esse inuenta phoenicum: cui opinioni asipulatur Tibullus his uersibus: utq; maris ua/ stum prospectet turribus æquor Prima ratem uentis credere docta Tyrus: Plinius autem mul/

Illa rudem cursu prima imbuit amphitritem
Quæ simulacrostro uentosum proscidit æquor
Totaque remigio spūmis incanduit unda:
Emergere feri candente gurgite uultus
Aequoreæ monstrum nereides admirantes
Illaque atque alia uiderunt luce marinas
Mortales oculi nudato corpore nymphas
Nutricum tenus extantes e gurgite cano.
Tum thetidis peleus incensus fertur amore
Quom thetis humanos nō despexit hymenæos
Quom thetidi pater ipse iugādum pelea sensit:
O nimis optato sacrorum tempore nati

tum diuersa scribit hunc in modum: Nauem primū greciam ex egipto Danaus aduexit ante ratibus nauiga/ batur: inuentis in mari rubro inter in/ sulas a rege Erythra. Reperiuntur q; Mysios & troianos priores excogi/ tasse in helle ponto putent quum trā/ srent aduersus thracas: Sed ut Dio/ dorus scribit plato secundum creten/ ses primus nauigandi arte inuēta clas sem instituit eiusq; præfectus est a sa/ turno factus. Rudem. imperitā na/ uigationis adhuc sibi ignotē. Am/ phitriten. pro mari posuit fuit autem amphitrite filia Nerei & Doridos ut scribit Hesiodus. Tortellius cum ser/ uio aliud sensit. Quæ. carina nauis.

Feri uultus. aut feris similes. aut qa uariarum ferarū imagines bellus ēē dicuntur: ut uarro & Plinius docent:

ideo quædam aquatilia ferarum nomina sortiuntur ut aselli lupi Mulli: torpedines & similia. Cā/ dente. spumoso. Nereides. marinæ nymphæ. nereï & doridos filii: sunt enim maris monstra in hu manam effigiem: Gallie legatus diuo Augusto scripsit apparuisse in littore exanimes Nereides: Pli/ nius auctor: Monstrum. monstrōsam nauim præter naturæ modum aquas tentans: nam mōstra dicū tur omnia naturæ modum egredientia ut sensit festus. Oculi mortales: mortalium hominū oculi.

illa quæ atq; alia luce. sensus: illo die atq; sequentibus mortalium oculi uiderūt marinas nymphas nudis corporibus extantes tenus uberibus: extra maris undas. Nymphas marinas. Nerei & doridos filias numero quinquaginta ut scribit Hesiodus: item ex oceano & tethyos natæ sunt nymphæ circiter octo triginta: quarum omnium nomina refert Idem hesiodus. Tenus nutricū. tenus uberibus & mā/ mis: quæ nutriunt fētus. obseruatum est: ut tenus in singulari numero cū ablatiuo in plurali uero mā/ gis cum genitiuo construat: ut uirgilius & erurum tenus. Tum thetidis peleus incensus fertur amo re. Tanta est poetarum licentia in abutendis uocabulis ut plura & diuersa nomina in unum plerumq; cōfundant unde effectum est: ut quod sit diuersarum personarum uni tantum attributū ingentem lectoribus pariat errorem. ut in hoc nomine tethys cuius tamen diuersum significatū diuersa scriptu/ ra interdū demonstrat. Thetis igitur syllaba priore breui aspirata chironis filia peleo nupsit: & ut flac cus Apollonium secutus in primo scribit peleo Achillem peperit anteq; ad colchicam expeditionē cū argonantis se conferret. Sed Catullus fabulam magisq; historiam incipiens scribit pelem tum pri/ mum thetidem nouisse maris deam quum in colchiden nauigaret: qui fabule error inde ortus est: q; & thetis simillimo nomine fuit filia nereï & doridos quā uult Catullus primū nunc a Peleo adama/ ri ceptam ac tandem in uxorem ductam: fuit item tethys syllaba secunda aspirata & cum .y. græco scripta filia celi & telluris & oceani soror & coniunx ex quo flumina genuisse traditur ab hesiodo: q; scribit thetidē Nerei & doridos filiam peleo nupsisse: atq; achillē genuisse. Humanos hymeneos. hominis matrimonium: Nam ex quinquaginta Nerei filiabus. duæ mortalibus nupsisse feruntur pfa/ mathe Aeaco: thetis peleo. Pater. iuppiter aut nereus thetidis pater. Sensit. pro consensit: Nam quum a Proteo audisset ex thetide oriturum filium qui paternam maiestatem superaret nympham: Cuius ardentissimo flagrabat amore nepoti suo peleo ducendam concessit: timuit enim exem/ plum suum ne quomodo ipse Saturnum patrem: item quandoque ipsum fili regno eicerent. Vnde Statius. Magnanimum facidem formidatamque tonanti progeniem: & patrio uetitam succedere cælo: scripsit: Tempore nimis optato. tempore felici quod omnes mortales optant.

O heroes nati ut uirgilius Magnanimi heroes nati melioribus annis: Te aucte te o peleus cuius dignitas aucta est immortalibus thetidis nuptiis: Columnen. presidium totius thessalie. Tethys. celi & telluris filia & oceani soror & coniunx. Suam neptem thetidem secundam que fuit oceani & tethys neptis Nam oceanus & tethys genuerunt multas nymphas inter quas fuit doris: ex qua & Nereo nata est hec secunda thetis. Neptunine. patronymicum est lingue iados: & est ordo: tene tenuit pulcherima thetis neptunine. i. filia neptunus: q. & pontus dicitur ab hesiodo. Neptunine igitur patronymicum est: ut Nerine a nereio Adrastine ab adraсто concessit ne duceres neptunum neptem filiam Nerei: q. filius dicitur fuisse pontus: que neptunum appellat poeta. Que lucet. qui dies nuptiales: Thessalia. at thessalo filio hemonis: a quo hemonia nuncupata fuit teste strabone: pharsalia a pharsalo oppido: emathia ab emathione duce ut fessit iustinus. Dona ferunt. hic mos est nostris seruatur temporibus: ut nuptiis regis sui populi munera conferant uniuersi. Prese declarant. ostendunt sua gaudia ex regis nuptiis concepta. Nam principum commodis decet omnes gaudere. Scyros. insula obiecta littori thessalico Nam ut scribit strabo in nono frequenter contra magnesia thessalie littora incumbit insule. Clarissima uero est scyros propter lycomedis cum achille affinitatem: scyros ut tradit Plinius a Naxo quatuordecim milia passuum hinc sepulchro ueneranda longitudo. xxv. mil. passuum. olim phenice appellata. Scyros. pro prolepsim pro occupatam nondum affinitas cum peleolycomedi regi scyrio erat propter quam scyri ad has nuptias se conferrent. Phiotica. thessalia a phthia urbe achille patri. Domos graiugenas. thessalicas a graio rege: unde graia dicitur fuisse larissa thessalie urbs: ite larissa & in creta & in peloponesso & in eubea: & in asia & in attica legito strabonem in nono. Humilis uinea. aut quia uitis imbecilla est aut certe: quia ut scribit collumella in epyro & thessalia breuissimum sunt uites & pene per terram errantes. Ipsius ad se. regie nuptiarum: luxus & apparatus describitur. Gaza. pferum lingua thessaurus dicitur. Puluinar. pro plumbeo lecto & geniali thalamo in quo noua nupta cubitura est cum

sponso. Geniale. coniugale. Indo dente. ebore indici elephantis ad differentiam eboris maurici ut uenalis dentibus ex illis quos mittit porta sienes. Conchylis purpura. purpura ex conchylio pisce est enim conchylium ex genere concharum: de quo & purpura legito multa apud plinium libro nono capitulo. xxxvi. Hec uestis. pro tapete siue auleo ponitur: Nam uestis generaliter dicitur qua quicquid induitur aut etiam tegitur: ut Velus stragula: Qua lectus cubileque tegitur.

Heroes saluete: deum genus: o bona mater:
Vos ego saepe meo uos carmine compellabo:
Teque adeo eximia thetidis felicibus aucte
Thessaliae columnen peleu: quom iuppiter ipse
Ipse suos diuum genitor concessit amores:
Tene thetis tenuit pulcherima neptunine
Tene suam tethys concessit ducere neptem
Oceanusque mari totum qui amplectitur orbem:
Qua simul optatae finito tempore lues
Aduenere: domum conuentu tota frequentat
Thessalia. oppletur latanti regia coetu:
Dona ferunt: praese declarant gaudia uultu:
Deseritur scyros: relinquunt phthiotica tempe
Graiugenaeque domos ac moenia larissa
Pharsaliam coeunt: pharsalia tecta frequentant:
Rura coit nemo: mollescent colla iuuenis.
Non humilis curuis purgatur uinea rastris.
Non glebam prono conuellit uomere taurus:
Non falx attenuat frondatorum arboris umbram
Squalida desertis rubigo infertur aratris.
Ipsius at sedes quacunque opulenta recessit
Regia fulgenti splendent auro atque argento:
Candet ebur solis: collucent pocula mensae.
Tota domus gaudet regali splendida gaza.
Puluinar uero diuae geniale locatur
Aedibus in mediis: indo quod dente politum
Tineta tegi roseo conchylis purpura fuco.
Hae uestis prius hominum uariata figuris
Heroum mira uirtutes indicat arte.

Namque fluentifono. Digressio poetica: Ecclasis apparationis seu ornatus causa: talis habetur in tabulis fabula depicta quemadmodum theseus in cretam profectus cum septem uirginibus & sex maribus pro tributo annuo Minoi persoluendo parta de Minotauro uictoria Ariadna Minois filiam suo amore captam abstulit eamque in insula dia que Naxos dicitur reliquit: bacchus ab indis reuertens ac puellam in litore insule conuerentem inueniens illam amplexu consolatus sibi uxorem coniugauit. Dicitur Naxi insule: que prius dia dicebatur ut Plinius strabo Diodorus scribunt Plinius lib. iiii. naxus a delo. xviii. mil. passuum cum

Nanque fluentifono prospectans littore dia
Thesae cedentem celeri cum classe tuetur:
Indomitos in corde gerens ariadna furores
Nec dum etiam seseque sui tum credidit esse
Vt pote fallaci quae tum primum excita somno
Desertam in sola miseram se cernit harena
Immemor at iuuenis fugiens pellit uada remis
Irrita uentosa relinquens promissa procella:
Quem procul ex alga moestis minois ocellis
Saxea ut effigies bacchantis prospicit eua:
Prospicit & magnis curarum fluctuat undis:
Non flauo retines subtilem uertice mitram:
Non cuncta leui uelatum pectus amictu:
Non tereti strophio lactetis uincta papillas:
Omnia quae toto delapsa e corpore passim
Ipsius ante pedes fluctus salis alludebant:
Sed neque tum mitram neque tum fluitantis amictus
Illa uice curans toto ex te pectore theseu
Toto animo tota pendebat perdita mente:

gis cretae & europes a ioue olim raptae auctor eusebius. Saxea ut effigies. ordo est: minois ut saxea effigies quae bacchantis prospice procul ex alga moestis ocellis. Aene. bacche thyadis ab uoce bacchantium aut ab euate Bacchi cognomine Euate. Subtilem mitram. aut pro muliebris capitis ornamento posuit: aut certe mitram dicit quae regum filiarum utitur Virgilius non mitram sed coronam appellauit libro primo: & duplicem gemis auroque coronam. an mitram pro thiaara posuit: est aut mitra ut scribit Seruius barbararum gentium incuruus pileus de quo pendet buccula tegimen hoc phrygii maxime utuntur. quod hiarbas in cneam exprobrauit Meonia mentum mitra crinemque madentem subnixus. Strophio. strophion ut catullus plane indicat fascia est pectoralis ad puellares mamas deuinciendas: Marcellus sic strophion fascia breuis quae uirginearum papillarum errorem coeret: Hec a Martiale fascia pectoralis lemmate appellatur cuius distichon est: fascia crescentes digne coperce papillas ut sit quod capiat nostra tegatque manus σπώφιον aut greci ut ait suidas accipiunt pro uolubili quodam & torque: est ite strophio ut festus scribit in signo quoddam latine stropus quod pro insigni ponebat in capitibus sacerdotum: alii id coronam esse dicunt de quo plinius libro. xxi. de coronis tractatus hec scribit Tenuioribus coronis utebantur antiqui strophia appellantes: unde nata strophiola. Quin & uocabulum ipsum tarde inde est communicatum inter sacra tantum & bellicos honores coronis nomen suum uendicantibus. Alludebant. commouebant agitant Terentius in adelphis finito hunc congrum in aqua ludere paulisper. Vicem. forte: oratius uicemque superbe te maneant ipsum. Ericina. uenus ab erice Siculo monte in quo eneeas matri templum posuit: ut ait Virgilius. Ericino in uertice sedes fundabat ueneri idalie: erat item ueneris ericine templum Rome apud portam collinam ut strabo in sexto testatur cuius etiam: Naso in fastis meminit sic Tempora frequentari colline proxima portae: Nunc decet a Siculo nomina colle tenet: Erat praeterea ueneris ericine sedes in Capitolio ab atilio fabio: ut scribit Liuius Libro Vigesimo tertio.

Externauit. exterruit exanimauit a mente alienauit. Marcellus aut. exponens hunc locum ait externauit pro cōsternauit dementē fecit. Spinofas. noxias molestas. Serēs. inferens pro seminans. Illa repestare ferox. ordine poetico eleganter utitur. cuius lex est historias tractandas nō a primo exordio sed rerū medio incipere & postmodū tandē ad primum rei principiū reuerti: hanc enim thesei & Ariadnes historiā superius exorsus erat a miserrima Ariadnes destitutione: Nūc ad rei principiū idest ad thesei historiā reuertitur. Pirēi. pircus & munichia duo celeberrimi athenarū portus naualibus aptis simi fuere. Et pircus trissyllabum est secunda pae diphthongū grēce scribitur. Περσεύς καὶ Περσίδης ποῖ: Propertius inde ubi pirēi capient me littora portus. Cortina. cretensia a cortina urbe cretē. Templa. pars pro toto nam principū regū q̄ idem erant & sacerdotes domus templū ali quod habebant: alibi tamē nō tēpla sed tecta legitur quē rector mihi uidetur lectio. Electos iuuenes. septem mares: & totidē puellē inupte tributo Minoi singulis annis soluebantur ab atheniensibus Notissima est historia: Virgilius in foribus letum androgeotum pendere penas cecropidē iussi. mi serum septena quotannis copora natōrum stat ductis sortibus urna: duos fuisse Minoas legito apud diodorum libro quarto: Nā primus parata clas se maris imperio potius est Plinius in septimo: Classe princeps depugnauit Minos. Quis. pro qbus. Augusta. sancta palladi sacrata. Ipse theseus. isocrates & plutarchus atq; eos secutus cicero theseū Neptuni filiū fuisse testantur qbus & Hyginus astipulat Diodorus autē modo tradit theseum ex ethra picteī filia & neptuno natum esse: modo plane subdit thesei patrem fuisse egeum theseaq; nutritum in Troezenē penes picteum maternū autē Legito Amplius Diodorum. Alii uero quos Ouidius & Catullus preferunt sequuntur Theseū egei egeū uero Neptunii filium fuisse scribunt: inde illud luuenalis: Perq; tuum pater egei neptune Tridentem. Pro charis Athenis. quas ipse ex duodecim uicis primus muro cinxit cecrops enim primum multitudinem in ciuitates. xii. habitandas digessit: Theseus uero postea illas duodecim in hāc unā cōgregasse ciuitatem denuo memorat. Plura q̄ uolet legat apud Strabonē libro nono. Cecropiē. athenarū a cecrope q̄ ex noīe suo unā de duodecim tribū seu ciuitatē nuncupauit. Supbas. nobiles aut crudeles ob impium tributū. Cupido lumine. Tibullus si nescis oculi sunt in amores. Virgo regia. Ariadne. Costus. inter odorū genera costus habet p̄ciosa cuius sic meminuit plinius libro. xii. cap. xii. Radix & foliū indis ē maximo p̄cio radix costi gustu seruens odore eximio frutice alias inutili. Quales. apta compatio pro puellari uenustate mōstrāda: mirtus arbor littoralis calidis locis gaudēs: Idō ueneri sacrata. de huius generibus plura supius dixi. Tu eurotē. Eurotas fluius laconicē regionis. In corde miti. i. corde puellari qd̄ mite hūanūq; solet esse. Aura uer. zephyrus uerno tpe spirās. Flāmā. flāmēū & ignē amorē: usitatissima pro amore trāslatio. Sāctē. diuinē hūana stulticia cōsacratē. Quiq; re. col. uēs cū filio cupidie apd̄ colchos supsticiofissime colit ut flaccus i argonauticis plexq; tāgit & poeta noster supra testat de uenere scribēs: Quēq; ancona enidūq; arūdināsam colis quēq; amathūta quēq; colchos idaliū cypri Nemus de quo supius satis dictū est.

Ah miseram assiduis quam luctibus externaui
Spinofas ericina serens in pectore curas:
Illa tempestate ferox: & tempore theseus
Egressus curuis e littoribus pyrēi
Attigit iniusti regis cortinia tecta:
Nam perhibent olim crudeli peste coactam
Androgeaneā p̄nas exoluere cādīs:
Electos iuuenes simul & decus innuptarum:
Cecropiam solitam esse dapem dare minotauro:
Quis angusta malis quum mœnia uexarentur:
Ipse suum theseus pro charis corpus athenis
Proicere optauit: potius q̄ talia cretam
Funera cecropiā: nec funera portarentur:
Atq; ita naue leui nitens ac lenibus auris
Magnanimū ad minoa uenit: sedesq; superbas:
Hunc simulac cupidō cōspexit lumine uirgo
Regia quam suauis expirans costus odores
Lectulus in molli complexu matris alebat.
Quales eurotā pergignunt flumina myrtos:
Auraue distinctos educit uerna colores.
Non prius ex illo flagrantia declinauit
Lumina: q̄ cuncto concapit corpore flammam
Funditus atque imis exarsit tota medullis.
Heu miserā exagitant in mīti corde furores
Sancte puer curis hominum qui gaudia misces:
Quiq; regis colchos: quiq; idaliū frondosum:
Qualibus incensam iactasti mente puellam

Flauo hospite. flauus i amātibus color gratissimus hēf ut pote uiuidior atq; calidior: & iō ueneri gratior Ora. p̄misit exptus fidelē iuppiter i ganymede flauo. Timores. amor sēp i Timore uersat ut apd̄ Oui. Penelope: Res ē solliciti plena timoris amor. Sequi mō. Minotaurē. Promittēs. Ariadna pro theseo: cuius amore tā cepit flagrare. Nā ue. aptissima similitudo ad uacillatē se titubātē amātis animū demonstrādū. Taurē. taurus mōs Asiē uariis noībus pro regionū q̄s tāgit uarietate appellatus. ut solinus: & Mella: atq; Pli. Scribūt. Sudātī cor. pi. pius cortex resinā exudat Pli. at scribit Pinus fert nūmū resinē iterdū ex nucibus ipis de qbus dictū ē: uixq; ut ascribatur generi Pinafter nihil aliud est q̄ pinus syluestris mira altitudie: & a medio ramo sa sicut pinus i uertice copiosiorē dat hęc resinā. Sequi. crudelē Minotaurū. Inde. a minotauo mortuo. Regēs uenit eū Ariadna docuerat Virg. in. vi. Dedalus ipse dolostecti ambagesq; resoluit: cēca regēs filo uestigia: Higinus uero i tractatu de corōa. Ali ter Theseū euasissē labyrinthū scribit legito eū. Frustraret. decipet & falleret theseum. Labyrinthē. labyrinthos portētūsum hūani ingenii opus quattuor fuisse scribit Pli. Prius fuit i egypto factus aū annos tria milia sex cētos a petesucho rege: siue tithoe hic utiq; fuisse dedalū exēplar eius labyrinthi quē fecit in creta nō ē dubiū sed centesimā tantū portionē eius imitātū: tertius fuit i lemno: quartus i Italia: quē fecit sibi porfena rex heturiē sepulchri cā simul & ut externoge uanitas quoq; ab Italis suparet. In obf. cr. error qui ēt obseruādo euitari nō possit: Vir. hoc igeniose imitatus iqt. Hic labor ille domus & inextricabilis error. Ego a pri. dig. car. i. a pricipali carmis mei proposita narratione: q̄ sic procedere a pricipio cepit: q̄ theseus ad Minoem uenit: Ariadne uero eū cōspectum adamare cepit: sequitur itaq; p̄ ordinē sic ariadne iqt. filia genitorē & cōsanguineq; cōplexū: matrē deniq; thesei amoribus postponēs illū secuta ē relictā patriā aut p̄ poccupationē talis ē sensus sed nō opus ē ut ego a Pelei nuptis digressus: qd̄ pricipale & primū ē mihi carmē plura cōmemorē de ariadne: & tū dicit uerborū iteriectiōe plura. Cōsanguineq; phedrē q̄ filia fuit Deucaliōis Ariadnes fr̄is: eā. n. ut filiā amant Ariadna. Matris. pasiphaes q̄ solis & Crete nymphē fuit filia. Quē dep: oppressa. exanimata pasiphae. Luctu misero natē. miseris lachrymis pro absentē nata fuis. Cōiux. theseus: qui cōiugium perpetuum lure iurando puellē promiserat. Acie. uisum oculoq; Cōscēdere. pro cōscēdisse. Tollētē. eleuātē. Tegmina. tunicas: quē ēt Suras tegūt. Mollia. tenuia. Aestus. fluctus q̄stuosos.

Fluctibus in flauo saepe hospite suspirantem:
Quantos illa tulit languenti corde timores:
Quanto saepe magis fulgore expaluit auri.
Quom sauum cupiens cōtra cōtēdere mōstrum
Aut mortē oppeteret theseus aut prēmia laudis.
Non ingrata tamen frustra munuscula diuis
Promittens: tacito suspendit uota labello:
Nam uelut in summo quatientem brachia tauro
Quercum: aut cornigerā sudanti cortice pinum:
Indomitus turbo cōtorquens flamine robur
Eruit: illa procul radicibus exturbata
Prona cadit: late quā cōminus omnia frangit:
Sic domito sauum prostrauit corpore theseus
Nequicquam uanis iact intem cornua uentis
Inde pedem sospes multa cum laude reflexit
Errabunda regens tenui uestigia filo:
Ne labyrinthē e flexibus egredientem
Tecti frustraretur inobseruabilis error.
Sed quid ego primo digressus carmine plura
Cōmemorē: ut linquens genitoris filia uultum
Vt cōsanguineā complexum: ut denique matris
Quā misero gnata fleret deperdita luctu:
Omnibus his thesei dulcem praeferret amorem
Aut ut uecta ratis spumosa ad littora dix
Aut ut eam dulci deuictam lumina somno:
Liquerit immemori discedens pectore coniunx.
Sape illam perhibent ardenti corde furentem:
Clarifonas imo fudisse e pectore uoces
Actum praruptos tristē conscendere montes:
Vnde aciem in pelagi uastos protenderet æstus:
Tum tremuli salis aduersas procurrere in undas
Mollia nudata tollentem tegmina furā:
Atque hęc extremis mœstam dixisse querelis:
Frigidulos udo singultus ore. cientem:

gum perpetuum lure iurando puellē promiserat. Acie. uisum oculoq; Cōscēdere. pro cōscēdisse. Tollētē. eleuātē. Tegmina. tunicas: quē ēt Suras tegūt. Mollia. tenuia. Aestus. fluctus q̄stuosos.

gum perpetuum lure iurando puellē promiserat. Acie. uisum oculoq; Cōscēdere. pro cōscēdisse. Tollētē. eleuātē. Tegmina. tunicas: quē ēt Suras tegūt. Mollia. tenuia. Aestus. fluctus q̄stuosos.

Siccine me patriis. omnis oratio pathetica abruptum initium habet: ut me ne incepto desistere uicta.
Nec tantum tale habet initium: sed etiam omnis oratio pathetica breuibus sententiis est. Crebris figurarum mutationibus uelut inter estus Irae undique fluctuare debet: ut hec tota Ariadnes conuulso for-
mata ē. Siccine iter ceteras talis ora-
tiōis figuras creberrime sit interrogatio:
seu percontatio perbreuis: Has aut oēs
querelas imitatus pene ad uerbum Qui-
dius in epistola Ariadnes ad Theseū.

Perfide. qui fidem mihi iure iurando
a te datam frangis. Numine diuum.
per quos iurasti mihi fidem. Deuo-
ta periuria. execrationibus meis ad in-
fortunium destinata. Apisci. adipi-
sci: Lucilius ut ego hinc fugiam quod
ego te imprimis Cupere apisci intelli-
go. Nil metuunt iurare. Naso i arte:
Iuppiter ex alto periuria ridet amātū:
& iubet eos illos irrita ferre notos. Ger-
manum. Minotaurum fratrem meū.

Dilaceranda dabor feris. hic in lit-
tore deserto relicta a feris sum deuo-
randa. Alitibus. quū periero ab ali-
tibus deuoranda. Neque tumulabor.
quia nemo hic in insula adest. Inie-
cta terra. quod sepulture genus habe-
tur. Virgilius: aut tu mihi terram ini-
ce: Oratius: at tu nauta uage ne parce
malignis arenę ossibus & Capiti ihu-
mato particulam dare. Quod ma-
re. aut dicit hoc quia Theseus Neptu-
ni filius dictus est: aut certe ut Scribit
Gellius poetę ferocissimos & imanes
& alienos ab humanitate tanquā e mari
gentes Neptuni filios dixerunt: ut cy-
clopa cerciona lestrigones. Quę syr-
tis quę scylla uorax quę uasta caryb-
dis. hic Virgi. pene ad uerbum. Quid
syrtes aut scylla mihi quā uasta caryb-
dis profuit? Homerus in. xvi. οὐ ἀρα
σοι γέινει πώτα πηλεὺς οὐδε γέ
τις μὴ τὴν γλαυκὴν δέσσει τε: & ὅλα
ὥσα πέτρα τε τὴν λιβάδα τὴν ὅτι τοῖ νό-
ος ἐστὶν ἀποιοῦσθαι. Quę leena. ut
Virgilius duris genuit te cautibus hor-
rens caucasic hyrcanęq; admorunt
ubera tigres. Ouidius: te lapis & mon-
tes innataq; rupibus altis robora te se-
ue progenere ferę: aut mare quale
uides. Sequa fors. Crudelis fortuna.

Prisci parentis. ueteris egei. In-
uidit. inuidendo abstulit aut uetuit:
Vt Liber pampineas inuidit collibus
umbras. Nostis questibus inuidit
auras. meis querelis negauit auras ne
ad hominum aures deferrentur.

Siccine me patriis abducta perfide ab oris
Perfide deserto liquisti in littore theseu?
Siccine discedens neglecto numine diuum
Immemor ah deuota domum periuria portas?
Nullane res potuit crudelis flectere mentis
Consilium: tibi nulla fuit clementia praefto?
Immite ut nostri uellet miserescere pectus:
At non hac quondam blanda promissa dedisti
Voce mihi: non hoc miseram sperare iubebas:
Sed connubia lata: sed optatos hymenaeos:
Quae cuncta aeris discerpunt irrita uenti:
Tum iam nulla uiro iuranti forma credat:
Nulla uiri speret sermones esse fideles:
Qui dū aliquid cupiens animus praegestit apisci
Nil metuunt iurare: nihil promittere parcunt.
Sed simulac cupida mentis satiata libido est:
Dicta nihil metuere: nihil periuria curant.
Certe ego te nō medio uersantem turbine la-
ti Eripui & potius germanum amittere creui:
Quā tibi fallaci supremo in tempore deesssem.
Pro quo dilaceranda feris dabor: alitibusque
Prada: neque iniecta tumulabor mortua terra.
Quānam te genuit sola sub rupe leana?
Quod mare cōceptū spumantibus expuit undis:
Quā syrtes q̄ scylla uorax quā uasta charybdis:
Talia qui reddis pro dulci pramia uita?
Si tibi non cordi fuerant connubia nostra:
Sæuaque abhorrebas prisci praecepta parentis:
Attamen in uestras potuisti ducere sedes:
Quā tibi iucundo famularer serua labore:
Candida permulcens liquidis uestigia lymphis:
Purpureaeue tuum consternens ueste cubile:
Sed quid ego ignaris nequicquā cōquerar auris
Extenuata malo: quā nullis sensibus aucta:
Nec missas audire queunt: nec reddere uoces:
Ille autem prope iam mediis uersatur in undis:
Nec quisquam apparet uacua mortalis in alga:
Sic nimis insultans extremo tempore saeva
Fors etiam nostris inuidit questibus auras.

Iuppiter omnipotens. hos uersus Maro diligenter emulatus est: & ad uerbum pene transfudit: foelix
heu nimium felix si littora tantum nunquā dardanię tetigissent nostra carinę. Cnosia. Cretētia: Cno-
sos cretę urbs a Curetibus corybantibusq; Conditā: ut scribit Eusebius. Cecropię. athenienfes. In-
domito: qui ante Thesei aduentum indomitus fuerat. Stipendia. ad historie ueritatem rettulit: Nam
quatuordecim athenienfis nobilitatis liberi Minotaurum in stipendium singulis annis dabantur: philo-
chorus teste Eusebio scribit Taurum Minois magistrū fuisse Inhumanum atq; crudelem: & quia Mi-
nos super mortem Androgei agōem
statuerat p̄mii nomine pueros atticos
largiēs: & ille in agone fortissimus uni-
uersos superabat: tandem factum est:
ut a Theseo i palestra superaret. Re-
ligasset. soluisset cretā uersus. Cru-
delia. crudelitates. Dulci. blada. Cō-
siliū. seu adendi labyrinthi: Nam ut
Diodorus scribit Ariadna Thesei spe-
cie ac pulchritudine capta: & consiliū
operamq; dedit minotauri occidēdi:
& labyrinthi egressum edocuit. Nā
quo me referam. alia conuulso mise-
randa a loco desolatissimo. Idme-
neos ne petam montes. sunt qui expo-
nant montes idmeneos idē cretēses
ab idomeneo rege cretensi sed inepta
quidem est expositio cum q̄ talis syn-
copa incognita est in propriis & pro-
priorum nominum deriuatis: tum ue-
ro q̄ post Ariadnen per multos ānos
fuit idomeneus. Ego autem puto locū
esse uetustate deprauatum. Non esset
absurdum si legeretur idē ne petā
mōtes ab idā cretensi. An patris au-
xilium. a causa quia cogit nihil ex patre
sperare. Languescit lu. morte. bono
usus ē ordine: Nā ut tāgit Plu. oculi lu-
cis usu uitā distinguunt a morte primū
ergo mortis signū in oculis ē deinde re-
liquo sensu amissio sequit. Mul-
cta. supplicii pena & est uocabulum
osculi. Nullo litus sola isu. te. uerū a
loco misericordiā cōmouet: Quare
facta uirū mulctates undice pena Eu-
menides. iracūdia & muliebris impre-
catio: obseruatū aut est in oratiōe pa-
thetica indignationē cōmouēte: ut ad
extremum orationis finem maledicta
ira indignationem euomente diffun-
dantur. Deę. Eumenides furie o di-
re aspirate meis uotis. Inuito numi-
ne contraria dicere uidetur: q̄ annue-
rit: & inuitus fecerit: quod dei non est:
Sed annuit iuppiter iuste ultionis ipreca-
tionibus: iustus autē fecit motus The-
sei & egei misericordia: & q̄ diuinitas
promptior ad pietatem q̄ ad ultio-
nem esse consueuit: Sed Ariadnē pro-
ditę honeste negare non potuit iuste
ultionis uotum. Quo. numine.

Iuppiter omnipotens utinam nec tēpore primo
Cnosia cecropiā tetigissent littora puppes:
Indomito nec dira ferens stipendia tauro
Perfidus in cretam religasset nauita funem:
Nec malus hic celans dulci crudelia forma
Consilium nostris quāsisset sedibus hospes:
Nam quo me referam? quali spe perdita nitor?
Idmeneos ne petam mōtes? a gurgite lato
Discernēs pontū truculentū ubi diuidit æquor?
An patris auxiliū sperem quē ne ipsa reliqui
Respersum iuuenem fraterna cæde secuta?
Cōiugis an fido consoler memet amore?
Quiue fugit lētos incuruans gurgite remos:
Præterea nullo litus sola insula tecto:
Nec patet egressus pelagi cingentibus undis:
Nulla fuga ratio: nulla spes: omnia muta:
Omnia sunt deserta: ostētant omnia lœtum:
Non tamen ante mihi languescēt lumina morte
Nec prius a fesso secedent corpore sensus
Quā iustam a diuis exposcam prodita mulctam
Cælestumque fidem postrema comprecser hora
Quare facta uirum mulctantes uindice pœna
Eumenides: quibus anguineo redimita capillo
Frons expirantis præportat pectoris iras:
Huc huc aduentate: meas audite querelas
Quas ego nūc misera: extremis pferre medullis
Cogor inops ardens: amenti cæca furore:
Quæ quoniam uere nascuntur pectore ab imo:
Vos nolite pati nostrum uanescere luctum.
Sed quali solam theseus me mente reliquit
Tali mente deæ funestet seque suosque.
Has postq̄ mœsto profudit pectore uoces
Supplicium sæuis exposcens anxia factis:
Annuit inuito cælestum numine rector:
Quo tunc & tellus: atq; horrida contremuerunt:

Tunc tellus atq; horrida cōtremuerūt equora. hec ē dei maiestas & infinita potestas Quī & Apol-
lo Milesius de ludeoꝝ numine cōsultus sic expressit ἡλεθεὶν γαστήρα καὶ θένει τινα πρὸ πόν-
των ὃν τρέμεται γαῖα καὶ οὐρανός ἡλεθεῖ λαοὶ τὰ τάρπεον τε μύχοι καὶ ἀάμωνες ἀποφρί-
τουν. Et Ora. reges in ipsos imperiū ē iouis clari giganteo triūpho cūcta supercilio mouētis sic Virg.
Annuit & Totū nutu tremefecit olympū. Mūdus. celū. Nā Plī. ait Mundum & hoc quod noīc alio
celū appellari libuit. Cōcussitq; micantia sydera. Sic Homerus. μέγαν δὲ Ἀλῆϊφον Ὀλύμπου.

Signa. uela cādida in signū salutis con-
seruate. Dulcia pa. que procul uisa
iucunditatē egeo parētī Thefei dedis-
sent. Calligine. obliuioe quē ē men-
tis tenebrosa caligo. Diū. palladis.
Vnde appellatē sunt athenē αὐτὸ τῆς
ἐγ-μινεῖ. a pallade ut Naso cōfirmat
seribēs dictas a pallade terras. Red-
dite. restitute mihi in extrema senecta
Nam ut scribit Diodorus. Theseus ut
Herculis gesta imitaret. mare igressus
adiecit aiūm ad ea certamina: quē lau-
dē & gloriā sibi essent allatura. E pri-
mū Corinetū deinde schinō scyronē
Certiona proculsten pnciosos hoies
substituit qbus rebus gestis Athenas in
patris regnū puenit: ut & Catul. nunc
Tangit dicēs reddite i extrema nuper
mihi sine senectē hec oia Legas apud
Quidiū. li. vii. Metamorphoseos: post
aūt athenaz ingressum Minotauri ex-
peditionem suscepit. De Thesei gestis
plura legito apud Diodoz & plutar-
chū. Virtus feruida. fortitudinis dif-
finitio. Cui. mihi. Lāguida lu. ocu-
li seniles lā annis languētes. Caniciē
terra atq; infuso puluere sedans. hoc i
sumis doloribus atq; supremis calami-
tatibus factitabāt Antiqui ut Homerus
de Achille patrocli necem lugente de-
mōstrat: & Vir. de latio atq; allete pal-
latis nutritio scribit: sic egeus filiū in-
certū Minotauri periculū mittens mē-
rorē suū c. p. tis sedatioē testat. Di-
cet. demōstret Nā & Indico indicis di-
citur: sed principū est indicare. i. dicē-
do mandare et denunciare. Ferrugi-
ne hibera. ferrugo ut scribit seruius est purpura nigrior hispana: ut Virgilius Et ferrugine clarus hibe-
ra. Et Tum Caput obscura nitidū ferrugine textit: itē idem alibi scribit ferrugo coloris genus est: q uici-
nus ē purpure subnigrē: & hibera: nō hispana sed pōtica hec seruius cuius expositionē miror quū hibe-
ram modo hispanam exponat modo neget hispanā esse. Marcellus autem tradit ferrugineum. colorē
ferro similem esse uolunt: uerū ferrugineus ceruleus est Vir. & ferrugineos hyacinthos. Coccū i em ut
asserit duobus in locis plinius gramen seu granū rubēs est galatiē oppidi hispani eius usus est in conchi-
li colore: ferrugo igitur hibera ut oppinor coccineus conchylio milus Color est: hic autem Catullus
ferrugineum non coccineum: sed subnigrum Ceruleo admittum intellexit: ut Virgilius: & ferruginea
subuectat corpora Cymba: Et Tum caput obscura nitidum ferrugine textit. Q. od tibi si sancti con-
cesserit incola ithyni. ithynon templū mimerū poliadis athenis uetustum in saxo surgit in quo lucis in-
extinctē lychnus est: & uirginū domus ab ithyno conditore ithynon appellata: & a Plinio uerbo grē-
co parthenonia dicta in qua ē palladiū siue Mimerū ex ebore Phydē opus pfectū: Est præterea ithon
mons thessaliē palladis tēplo celeberrimus uñ ithonia pallas dicit seilo & strabone authoribus & apd
paulianam elegans extat epigramma quo a pyrro cestag: spolia palladi ithoniē dicata fuisse ostēdit.

Aequora concussitque micantia sydera mundus;
Ipse autem ca ca mentis caligine theseus
Consciū obliuio dimisit pectore cuncta:
Quæ mandata prius constanti mente tenebat
Dulcia nec mœsto sustollens signa parenti
Sospitem & ereptum se ostendit uisere portum.
Nanque ferunt olim classi cum mœnia diua
Linguetē gnatum uentis cum crederet a geus
Talia cōplexus iuueni mandata dedisse:
Gnate mihi lōga iucundior unice uita:
Gnate ego quē in dubios cogor dimittere casus:
Reddite in extrema nuper mihi sine senecta:
Quādoq; dē fortuna mea: ac tua feruida uirtus
Eripit inuito mihi te: cui languida nondum
Lumina sunt gnati chara saturata figura:
Non ego te gaudens latanti pectore mittam:
Nec te ferre sinam fortunæ signa secundæ:
Sed primum multas expromā mente querelas
Canitiē terra: atq; infuso puluere fœdans:
Inde infecta uago suspendam lintea malo:
Nostros ut luctus nostraq; incendia mentis
Carbasus obscura dicet ferrugine ibera.

Incola. habitatrix. Sancti Ithyni. sacratē parthenoniē ab ithyno cōditē. Deprauata est apud stra-
bonis interpretē dictio ictinus pro ithynus. Annuit. cōcedit. Quē nostrū genus. Nā athenaz tute-
la Minerva ē. Tauri. Minotauri. Funestā uestē. nigra uela: qbus Antenna & malus uestiunt. No-
stros Colles. E montibus Atticis maxime hi sūt nobiles hymetus Brilessus lycabetus: parnes: & cory. la-
lus. Lumina. oculi tui. Niuei mōtis. pro Niufi. Vt. sicut: uel qñ. prospectū ad prospiciēdū. Mi-
noidi. Ariadnē. Quē. ariadna. Aspectās. procul aspiciēs. thesea ad se accipiēdā reuertētē. Pater

Quod tibi si sancti concesserit incola ithyni
Quæ nostrum genus ac sedes defendere lueta
Annuit ut tauri respergas sanguine dextram:
Tum uero facito ut memori tibi condita corde
Hæc uigeant mandata: nec ulla oblitteret atas
Ut simulac nostros inuisent lumina colles:
Funestam antennæ deponant undique uestem
Candidaque intorti sustollant uela rudentes:
Quam primum cernens ut lata gaudia mente
Agnoscam cum te reducem a tas prospera listet:
Hæc mandata prius constanti mente tenentem
Thesea ceu pulsa uentorum flamine nubes:
Aerium niuei montis liquere cacumen:
At pater ut summa prospectum ex arce petebat:
Anxia in assiduos contollens lumina fletus:
Cum primum inflati conspexit lintea ueli
Præcipitem sese scopulorum e uertice iecit:
Amisum credens immiti thesea fato:
Sic funesta domus ingressus tecta paterna
Morte ferox theseus: qualem mincidi luctum
Obtulerat mente imemori talem ipse recapit:
Quæ tamen aspectans accedentē mœsta carina:
Multiplices animo uolebat faucia curas:
At pater ex alia florens uolitabat iachus:
Cum thyaso satyrorum: & nisygenis sileneis:
Te quærens ariadna: tuoque incensus amore
Quātū alacres passim lymphata mente furebāt
Eu oe bacchantes eu oe capita inflectentes
Harum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos:
Pars e diuulso iactabant membra iuuenco:
Pars sese tortis serpentibus inungebant:
Pars obscura cauis celebrabant orgia cistis:

frustulatim discerpebat ac circūferens terribiliter ostētabat: sic persius ex Neroniano carmine: de Me-
nadibus inquit Et Raptū utulo caput ablatura superbo Bassaris. Orgia. bacchi sacra sunt apud la-
tinos: qñ apud grēcos quēcūq; sacra deoz τὰ ὀρῖα dñr ὀρῖαζω sacrificio & festa duco figāt. Ob-
scura. nocturna. Causis cistis. tympanoz descriptio: aut certe cistis. i. uānis: siue cribris mysticis: qbus
antiqui utebātur: in mysticis bacchi piaculis: hæc Cistā mysticā iachi uānū dixit Virgilius in georgicis.

iachus. liber pater bacchus. Nā quum
Theseus in Dia permanēs p somnum
Dionysū sibi nisi ariadnam dimisisset
minitatem timore pculsus muliere di-
missa ex insula discessit Dionysus no-
ctu sumptā ariadnā in mōtē tulit: q ap-
pellat Drios: & hic primū euannit ut
deus. Tūc quoq; Ariadne nō amplius
uisa ē. Cū thyaso. Thyasus bacchica
saltatio dicitur. Satyroz. satyri pa-
nes: silenus fauni Syluani dii Agrestes.
bacchi comites sunt ultra theon meri-
dionalē mōtē panas & satyros aialia
incolere Mella nō fabulosū cē scribit.

Sileneis. silenus nutritor siue peda-
gogus bacchi fuit: de quo Ora. An cu-
stos famulusq; dei silenus alūni: de si-
leneus a Cat. formatū nomē. Nisigne-
nas autē appellauit Nisē urbis indicē
baccho sacratē icolas sileneos qā bac-
chi et sileni sūt comites. Oe. Mono-
syllabū ē. sic apud Iuuenalē legēdū ē:
Satur est quū dicit Ora. eu oe. iperitio
res aut legūt ohe bisyllabū Interiecta
aspiratiōe. Sed Oratiū uerba a luuēale
repetita falsam cē lectionē demōstrāt
q sunt hec. Eu oe. recēti mēns trepidat
metu plenoq; bacchi pectore turbidū
Lētat eu oe. parce Liber parce graui
metuende thyrsos. Eu oe. utraq; di-
ctio grēca ē & aspiratiōe caret scribit
n. eu oi. Tecta cusp. thyrs. tota Catul.
lectio doctē Vetustatis plena ē: pēdet
n. ex historia quū tecta cuspide dicat
Nā ut ut docet Macro. Thyrsus ē ha-
sta seu telū latēs: Cuius mucro ē hede-
ris uolutus: ac cōtēctus: bacchus nāq;
thyrsos & Ceruuloz pellibus instructus
thyasos exercet ut euripides his docet
u. eribus. Διόνυσος ὁ ὑρσοῖς καὶ μέ-
θρην δ' ὀρῖς κατὰ πτός ἐν πύκναι
σι πᾶν πᾶσαν καὶ τὰ ὠρῖα χερσὶν

Pars e diuulso iactabāt mēbra iuue.
Nā bacchanalis cētus per montes sal-
tusq; discurret uitulos aut iuuecos uel
forte oblato: uel studiose compertos

Orgia quæ frustra cupiunt audire profani. Nā his sacris nulli nisi hisdē iniatio interesse licebat: profanos autē his orgiis se imiscētes aut fugabāt aut discerēbāt: hęc nefandissima bacchanalia sacra nocturna primū romę cognita supplicii: coercita atq; a Valerio Flacco & portio catone censoribus prohibita ac tādē sublata sūt: ut plenissime scribit Lilius. lib. ix. quartę decadis. Plāgebāt. pētiebāt.

Cornua. quoy cātu bacchanalia celebrant: unde p̄sus ex Neronis uersibus recitat: Torua Mamilo/ neis ipserūt cornua bombis: q̄q; hic apud persum uersus aliter a porphyriōe legis bombos pro sonitu strepētū posuit: ut & apud p̄sū: sed proprie bobus a gręcis dicitur culicis & apis sonitus. Tibia bar

ba. aut ad ritus barbaricos facta aut certe a barbaris inuēta: Nā ut docet plinius obliquā tibiā inuenit Midas i phrygia: geminas tibiae Marfiae eadē genere lydios modulos Amphion. Tali/ bus ampli. ue. deco. si. perita digressio nis cōclusio: quę ad eadē uerba a qui quis incepit reuertit in fine et i principio huius fabulose digressiois inq; hęc uersis priscis hoīum uariata figuris. Amplifice. magnifice: aduerbiū ē: puluinar. lectū plāneum ut supra puluinar uero diue geniale locat. Decedere: pro cedere de abūdat. Sāctis diuis. aut peleo & thetidi aut certe diis: qui ad nuptias celebrādas se cōtulerāt cesserūt abierūt: post oīum apparatus otēplationē. Quę. q̄s picturas spectādo. Expleta. satiata est iuuentus thessala. Diuis. q̄ paulopost ueniētes recipiētur peneus: Doris prometheus: iuppiter: luno. Horrificās. horridum faciēs. Sub lumia. circa primū solis ortū. Vagi. nūq; eundē toto anno circūculū seruātis: nā singulis diebus singulos gyros conficit: siue qd uerisimilius ē: ut Astrologi tradūt sol a primo p̄to cācri usq; ad primū capricorni p̄tū firmamētū raptu centū octoginta duos parallelos circulos designat: q̄ nūerus duos dies ad singulū parallelū cōsumi demonstrat: uagū igit solē dixit per tot parallelos annuo cursu transeūtē. Quę pulse. undę. f. Ca chini. pro marino murmure posuit.

Purpurea. rubicunda luce aurorę. Nā & ab homero. πορροδύκτοιο dicta est. Nantes. affluētes dilabantes. Vestibuli tecta. idest uestibulum

regiorum tectorū ut sit hypallage: est autē uestibulū prima ianuę pars exterior Camerato fornice lanuam tegens a uestia dea dictū ut seruius: & Oui. scribūt: Macrobius autē: & gellius alias afferunt huius uerbi deriuatiōes. A se quisq; uago passim pede discedebāt. ordo ē q̄sq; pede passim uago discedebāt a se. i. unus ab altero discedebat pedibus errātibus: & passim uagātibus. Abitū. discessum.

Peli. pelion mons ē thessalię in Cuius antris uersatus ē chiron Centaurus achillis maternus iunus & p̄ceptor: Saturni: & philires filius. Fecūda aura tepidi fauo. paucis uerbis fauonii deriuatiōe: & naturalē uim tetigit: nā fauonius q̄ & Zephyrus dicitur tepidus ē: dictus a fouendo: q̄a fecūdu est: & fouet Cuncta in terris nascentia: unde Lucretius auram genitabilem appellauit Scribens: Et reserata iugget genitabilis aura fauonii. Plexos. Complicatos. Quis. pro quibus. Permulsa. delinita mollefacta suauitatibus. Risit. resplenduit: Complacuit translatio ab hoīe ad locū: Nam Qui ridet facie resplēdet: et consequēter placet: cōtra tristis facies nubila & tenebrosa ē: iō displicet aspiciētibus.

Orgia quæ frustra cupiunt audire profani
Plangebant alii proceris tympana palmis
Aut tereti tenuis tinnitus are ciebant:
Multi raucifonos efflabant cornua bombos
Barbaraque horribili stridebat tibia cantu:
Talibus amplifice uestis decorata figuris
Puluinar complexa suo uelabat amictu:
Quæ postquam cupide spectādo thessala pubes
Expleta est: sanctis cœpit decedere diuis.
Hic qualis fiat: placidum mare matutino:
Horrificans zephyrus procliuas incitat undas
Aurora exoriente uagi sub lumina solis
Quæ tarde primum clāmenti flamine pulsa
Procedunt leuiterque sonant plangore cachinni
Post uento crescente magis increbrescunt
Purpureaque procul nantes a luce refulgent:
Sic tum uestibuli linquentes regia tecta
A se quisque uago passim pede discedebant.
Quorum post abitum princeps e uertice peli
Aduenit chiron portans siluestria dona:
Nā quodcūq; ferunt cāpi quos thessala magnis
Mōtibus ora creat: quos propter fluminis undas
Aura parit flores tepidi faconda fauoni:
Hos in distinctis plexos tulit ipse cotollis
Quis permulsa domus incundo risit odore

Peneos. fluius thessalię auctos claritate ortus ex pindo mōte iuxta gōphos iterq; ossam & olympum memorosa cōuale defluēs q̄ngētis stadiis dimidio eius spacio nauigabilis acceptisq; thessalię am nibus p̄ tēpe ad erupendū progredit: hęc ex plinio atq; strabone. Peneos. nominatiuus gręcus & est zeugma: nam ab inferiori subaudis linquēs ut sit ordo peneos linquēs uiridatē tēpe adest: peneū aut fluiū a peneo oceani & tethyos denominatū fuisse scribit Diodorus siculus. Linquēs tēpe. Nam ut scribit Plinius in penei fluminis cursu tēpe uocant q̄ng; miliū passuum longitudie & ferme sex latitudi

Confestim peneos adest uiridantia tempe:
Tempe quæ syluæ cingunt super impediētes:
Mniosion linquens chloris celebranda choreis
Nonacrius: nanque ille tulit radicitus altas
Fagos: ac recto proceras stipite laurus
Non sine nutanti platano: lentaque sorore
Flāmati phaethontis & aerea cupressu:
Hæc circum sedes late contexta locauit:
Vestibulum ut molli uelatum fronde uireret:
Post hunc consequitur sollerti corde prometheus
Extenuata gerens ueteris uestigia poenæ
Quam quondā silici restrictus membra catena
Perfoluit pendēs e uerticibus praruptis:

nacrius. arcadicis a nonacri arcadico mōte: a quo arcadię pars nonacria dicta est: sunt qui nonacriam totam arcadiam dici putent montis nonacrios meminit plinius. Celebrando choreis nonacriis. cur dorida choreis nonacriis celebrādā dixerit Cat. alii uiderit. Ille. peneus. Platano. platanus arbor trāsmarina umbrę deliciis atq; cōniuiis cōstuiis familiarissima: & umbrę gratia tātū ex alieno petita orbe de qua plura legit: si lubet apd pli. li. xii. Lēta sorore phaethō. sol ex rhode asopi filia: ut phe recides & eustachius senserūt: aut ut ovidius & alii nostri scribūt ex climene genuit phactotē Aeglen lā peciam & phetufam: phaethonte aut in eridanū lapsa atq; extincto sorores eius prēdictę fratris fatū in padi ripis lugentes in arbores populos cōuersę sunt. ut Ouidius in metamorphosi eleganter expli/ cuit: Virgilius in decimo tetigit: Nāq; ferūt luctū cygnū phaetontis amati populeas inter frondes um/ bramq; sororę dum canit: silenus tñ apud Virgilium in bucolicis canit Tum phaetontides musco circūdat amarę corticis atq; alte proceras erigit aluos: & notandū q̄ phaeton trium syllabarę est nec ullā habet diphthongū Quum apud grecos scribat φάετων ut homerus ἡλίου φαέτωνος ἑταῖρος / χεῖται ἄκνινες οἶν Varro tamen teste fabio p̄syneresin protulit inusitatissimā in talibus litteris. Flā mati: participiū sine uerbi substantia: ut Virgilius talia flāmato secū dea corde uolutans. Aeria. alta

Cupressu. Ouidius scribit cyparission puerū ab apolline amatū: & in arborē sui nominis mutatū: Seruius. aut i georgicorę primo ex uirgiliū uerbis cōiecturā fortasse ducēs cyparisso a syluāo adamatū & in arborem mutatū fuisse tradit. Hęc. has arbores. Vestibulū ianuę regię peli. Prometheus. prometheus climenes & iapeti filius atlātis menoeti epimetheiq; frater quum iouem sacrificiorum ossorum fraudibus decepisset ignemq; ab etherea sede furto subductum mortalibus reddidisset iouis imperio ferrea catena in caucaso monte scythię intestina eius aquila assidue corrodeute alliga/ tus ad trigessimū annum fuit ut Aechylus sensit Quū aut iuppiter ut supius dictū est thetidis cōnu/ biū pulchritudine ductus peteret: illo tempore parę cecinerunt fataq; p̄fici natura rerum uoluit: qui/ cūq; thetidis esset maritus eius filiū paterna uirtute fore clariorē: qd sollerti prudētia intelligens pro methheus non uolūtate: sed necessitate uigilās auditū ioui nūciauit: iuppiter aut huiusmodi fatū ueritus thetidisq; cōnubiū deuītans prometheo merita pro beneficio rettulit gratiā: eumq; uinculis liberauit: a thetidis & peli nuptis interesse iussit: sed nō remisit supplicii qd illi iurauerat Nam memorię sem piterne gratia ex utraq; re idest ex lapide & ferro promethea sibi digitū uincere iussit qua postmodū cōsuetudine homines usi quo satisfacere prometheo uiderētur ānulos lapide ferroq; cōtūfos habere ceperunt. Vestigia. signa. Extenuata. Pene deleta & euanescentia Sanatione post aliquot solutionis annos: aut uestigia extenuata idest pedes attenuatos Compedum corrosione. Ve/ teris poenę. Veteris supplicii: ad quod iouis ad eternum fore iurantis iussu fuerat alligatus.

Pater diuū. iuppiter. Cōiuge. iunone. Natis. filiabus: quod tamen non placet nā potius dixisset natus sed cum natis. i. filiis iulcano & mercurio: cū quibus & uenus intelligit apolline atq; pallade relictis. Vnigenā. mincrum ex iouis cerebro unigenitā: sola enī ex iouis cerebro nata dicitur. Pal/ lada. cultricem ithyni. nam ut supra dictum fuit pallas est incola sancti ithyni qđ numerū uirginibus domiciliū est in arce atheniensī periclis opa pfectū. Nam tecū pariter soror asp̄nata est. Apollo enī & pallas asp̄nati sunt his nuptiis interesse: ēschylus aut contraria sensit scribens apollinē thetidis & pelei nuptiis epithalamio cecinisse: ac naticinatū futurā foelicitatem qđ thetis apud ēschylū multis uerbis cōque rit. Qui. diū sup̄ius noiati. Infirmitas instabili nutati ad fatore confirmatio nē aut gestus cātātū expressit. Veridicos cāt. uera & fixa fata: cātus aut naticinia a cano qđ interdū est diuino ut ip̄a canas oro et capiti cane talia de mens dardanio. Vestis candida. hic est habitus parcae felicia statuētū fa/ ta: alii legunt questus: ego uero sentio legendum esse uestis candida. Ora. limbo uestis extremitate: Quē instita ēt dicif. Residebant. repositę erant alias residere ē cessare & otiosum esse unde resides dicunt: iterum uero si gnificat q̄scere hor. iiii. oday bellū resedit protinus. Rite. de consuetu/ dine sua. Eternū laborē. fatū eternū & immutabile. Colum. antiq̄ teste prisciano indifferēter protulerūt hic & hęc colus unde catullus amictū par ticipium masculino genere apposuit.

Deducens. deducere propriū est mu/ lieris filum agētis ut sensit seruius ex/ ponens illud uirgilianū deductū dice/ re carmen. Libratū. suspensum aut immissum martialis qđ certa fuit libra to dextera tēlo. Turbine. impetu aut uolūtōe. Atq; ita decerpēs equa bat semp opus dens. Nentiū. mulierū morē eleganter ex̄ssit. Morfa. hoc morsum declinauit. Lanç. canden/ tis. cādide pro felicitibus satis deducē/ dis. Calathisci. hic calathus eius di/ minutius calathiscus forma grēca: ut syrus syrisceus. Virgati. uirgis cō texti. Diuino. uaticinante diuināte: ut oratiū diuina mota anus urna.

Perfidie. falsitatis mendacii. O de/ cus eximium. Hoc est parcarum epithalamion canentium uaticinium super thetidis & pelei nuptiis fa/ ctum: quo achillem fortissimum ex illis oriturum ac plurimas de troianis strages daturum esse canūt thetidis autem & peleos epithalamion cecinit apollo & pene omnia quę hic a parcis dicuntur predi/ xit: ut scribit Claudianus. Nato. propter filium achillem claros honores adepturę. Columen. pręsidium: aut tutelam & est ordo o pelei clarissime nato decus eximium augens emathie columen accipe id est intellige. Aemathie. Macedonia ut iustinus scribit ante a nomine emathionis re/ gis cuius prima uirtutis experimenta in illis locis extant emathia Cognominata est prius emathi/ am fuisse dictam testatur Plinius: Lucanus autem emathia macedonia thessaliam & pharsaliam pro eadem prouincia indistincte posuit: Quum apud Plinium: strabonem atq; alios multos geogra/ phos thessalia sit ab emathia diuersa: Catullus item emathia pro thessalia dixit.

Inde pater diuum sancta cū coniuge natisq;
Aduenit cælo te solum phœbe relinquens:
Vnigēamq; simul cultricem montis ithyni
Pallada: nam tecum pariter soror asp̄nata est:
Nec thetidis tædas uoluit celebrare iugalis:
Qui postq̄ niueis flexerunt sedibus artus:
Largæ multiplici constructæ sunt dape mensæ;
Quum interea infirmo quatientes corpora motu
Veridicos parca coeperunt edere cantus:
Iis corpus tremulum cōplectens undiq; uestis
Candida purpureis ramis intinxerat ora.
At roseo niueæ residebant uertice uitæ:
Aeternūq; manus carpebant rite laborem:
Leua colum molli lana retinebat amictum:
Dextera tum leuiter deducens fila sup̄inis
Formabat digytis tum prono in pollice torquens
Libratum tereti uersabat turbine fufum:
Atq; ita decerpens æquabat semper opus dens:
Laneaq; aridulis hærebant morfa labellis:
Quæ prius in leni fuerant extantia filo:
Ante pedes autem candentis mollia lanæ
Vellera uirgati custodibant calathisci:
Hæc cum clarifona pellentes uellera uoce
Talia diuino fuderunt carmine fata:
Crimine perfidiæ quod post nulla arguet atas.
O decus eximium magnis uirtutibus augens
Emathia columen peleu clarissime nato:

Leta luce. foelici die nuptiali. Sorores. parce. Sed uos. apol̄rophe ad fufos fata nentes. Cur/ rite. pro pere noluite: est aut uersus intecalaris sēpissime repetitus. Subtegmina. stamīa uel pēsa. He/ sperus. Nā ut sup̄ius ēt alio epithalamio dixit poeta uestpina hora noua nupta ad uirū ducebat. Por/ tans. afferens. Optata maritis. Desideria uobis nouis cōiugibus. Fausto. foelici. Sidere. Distat enī Quę sidera te excipiant. Animo flexo. in tua uota inclinato & iam placato: Quū ante abhorreret a coniugio. Parcat. apparet & instituat. Languidulos. ab effectu: qđ faciunt homines languidos.

Leuia. nitida mollia. Substernens supponēs ut tibullus. huic tu candētes humero suppoē lacertos: & magnę re/ gum despiciantur opes. Tales. tam pares: tāq; foelices. Tali foedere. tā fida coniunctione. Expers terroris. impavidus: magnanimus: ut magnani/ mum facidē formidatq; tonātī proge niē canit papinius. Notus. noscendus sed notus dixit poeta ex persona sua.

Præuertet celeris uestigia ceruę. hoc i homero legit. ῥέπνην πτόας ὠκύς ἀχιλλεύς. flāmea uelocia nihil enim uelocius igne. Vestigia. pedes Phry/ gii ri. xanthus & simois: hoc itē ex ho/ mero sumpsit. Obsidēs. media sylla laba producta ex ob & sīdo. Lōgin quo. pro lōgo & fere decēnali: lōgin / quū aut magis de loco: distātia dicif qđ de tēpore: ut longinqua prouincia india scythiaq; dicif. Tertius hērēs pelopis. agamēnō a pelope tertius: nā pelops tantali filius theyesten & Atreū genuit genuit: ex atreo nati sunt Aga/ mēnon & menelaus. Periuri. qđ per/ iurio decepit myrthillum i hippoda / mię certamine: ut fabulę tradunt: hi/ storię autem ueritatem legito apud diodorum siculum circa quinti libri finem. Matres. troianę mulieres.

Putrida. anilia. Variabunt. liuo/ re percussionebusq; maculabunt: Sca/ mander troię regionis est fluuius: tres enim fluuii ex quodā idē colle oriū/ tur: Scamander: granicus: & esapus: Sed duo posteriores in septentrio/ nem & propontidem tendunt: Sca/ mander uero ad occasum discurrit: distatq; ab illo uiginti stadiis. scamandrius item prius appellabatur hecto/ ris filius: qui postea alyanax dictus fuit. ut scribit homerus. Quę pas/ sim rapido diffunditur helleponto. Nam ut strabo describit scamandri ostium in hellepontū prorumpit.

Accipe quod lxta tibi pandunt luce sorores
Vendicū oradū: sed uos quæ fata sequuntur:
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
Adueniet tibi iam portans optata maritis
Hesperus: adueniet fausto cun sydere cōiunx
Quæ tibi flexo animo mentis pfundat a morem
Languidulos q; parat tecum coniungere somnos
Leuia substernes robusto brachia collo:
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
Nulla domus unquam tales contexit amores
Nullus amor tali coniunxit foedere amantes
Qualis adest thetidi qualis concordia peleo.
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
Nascetur uobis expers terroris achilles:
Hostibus haud tergo: sed forti pectore notus.
Qui per sape uago uictor certamine cursus
Flāmea præuertet celeris uestigia ceruæ.
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
Non illi quisquam bello se conferet heros
Cum phrygii teucro manabunt sanguine riuī
Troicaque obsidens longinquo mœnia bello
Periuri pelopis uastabit tertius hæres:
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
Illius egregias uirtutes: claraque facta:
Sape fatebuntur gnatorum in funere matres:
Cum in cinerem canos soluent a uertice crines:
Putridaque infirmis uariabunt pectora palmis
Currite ducentes sub tegmina currite fusi:
Nanque uelut densas prosternens messor aristas
Sole sub ardenti flauentia demetit arua
Troiu genum infesto prosternet corpora ferro
Currite ducentes subtegmina currite fusi:
Testis erit magnis uirtutibus unda scamandri:
Quæ passim rapido diffunditur helleponto:

Tepefaciet. secundam syllabam produxit licenter. Quum ubiq; apud alios auctores naturaliter Corripiatur. Bustum. achillis sepulchrum: apud siggum troiæ oppidum extructum: fuit item ibi achilleon oppidum iuxta tumulum achillis a mytilenæ cōditū ut testatur Plinius. Terræ excelso aggere. alii legunt teres bustum excelso aggere. Virginis. polyxenæ: achillis enim polyxenæ amore capti ac paridis dolo perempti umbra sepe græcis ad troiam adhuc bellantibus apparuisse fertur ac petiisse polyxenæ morte suis umbris & manibus parentari debere: quod capta troia pyrrhus pius filius polyxena ad patris tumulū ducta executus est.

Fessis. Longo bello fatigatis: hinc Oratius: Et ademptus hector tradidit fessis leuiora tolli pgama graiis.

Vincla. eoagmentionēs iuncturas & lapidum cōpages. Neptunia. neptuni manibus facta. Truncum. truncatū. Quare. cōclusio. Coniūx. maritus peleus. Nō il. nū. sensus ē: nutritrix thetidis mane nō amplius ad thetidem afferet stamina nenda: neq; illam circūdabit pensis glomerandis: quia non amplius Sit puella sed iam facta sit maxima matrona. Orien. ti luce. primo mane. Circundare. circum sepire: nam ita solent plerumque nutrices suas alumnas multis fuis de glomerandis circundare. Hesternofilo. hesternodie facto. Coluum. genitiuus pluralis est trisyllabus a quarta declinatione: aliter nō stat uersus.

Mesta discubitu puellæ discordis. Sensus est nec mater thetidis moerebit unquā propter ullam filiæ suæ cū uiro discordiam: aut propter separatam a uiro noctem: non enim unquā a uiro discordabit aut ab eius nocturno amplexu secedet thetis. Secubitu. separato procul a uiro cubitu Secubare est scorsum & procul cubare. Mittet. pro dimittet: non enim desperabit de nepotum generatione ob aliquem filiæ a uiro secubitum.

Parce. a partu dictæ. Præsentēs. nanq; ante domos. moralis totius carminis conclusio: moralisq; ratio: cur sit credendum humanis cœtib; deos olim interfuisse: ac tādē mortales sceleribus contaminatos de feruisse. Pietate. iustitia: cuius has facit partes plotinus innocentiam cōcordiam: amiciciam: pietatem: religionem: affectum: humanitatem: cice/ro addit fidem & ueritatem. Spreta. ab hominibus contēpta: Sic Ouidius Nondum iusticiam facinus mortale fugarat. cētū curus. certamina olympica Dicit. Terra. per terrā.

Tēplo ful. tēplū olympiū itelligit.

Cuius iter cæsis angustans corporum aceruis
Alta tepefaciet permista flumina cæde:
Currite ducētes subtegmina: currite fusi:
Deniq; testis erit morti quoq; reddita præda:
Quum terræ excelso coaceruatū aggere bustū
Excipiet niueos percussæ uirginis artus.
Currite ducētes subtegmina: currite fusi:
Nam simulac fessis dederit fors copiam achillis
Vrbis dardaniæ neptunia soluere uincla
Alta polyxenia madefient cæde sepulchra:
Quæ uelut ancipiti succumbēs uictima ferro
Proiiciet truncum submisso poplite corpus:
Currite ducentes subtegmina: currite fusi:
Quare agite optatos animis coniungite amores:
Accipiat coniunx felici fœdere diuam.
Dedatur cupido iam dudum nupta marito.
Currite ducentes subtegmina: currite fusi.
Non illam nutritrix orienti luce reuifens
Hesternofilo poterit circundare filo.
Currite ducentes subtegmina: currite fusi.
Anxia nec mater discordis mœsta puellæ
Secubitu charos mittet sperare nepotes:
Currite ducentes subtegmina: currite fusi.
Talia præfantes quondam felicia pelei
Carmina diuino cecinerunt pectore parca:
Præsentēs nanq; ante domos inuisere castas
Sæpius: & sese mortali ostendere cœtu
Cælicolæ nondum sprete pietate solebant.
Sæpe pater diuum templo insulgentē reuifens
Annua dum festis uenissent sacra diebus
Conspexit terra centum procurrere currus.

Liber uagus. aut quia semper cum sua turba uagatur aut quia uagans totam asiam & præsertim indiam percurrisse fertur. Euantes. bacchantes. Vertice summo parnasi. nam ut scribit Lucanus: & quantum occiduo tantum summotus coo cardine parnasis gemino petit æthera tolle: Mons phœbo bromioq; sacer cui numine misto delphica thebanæ referūt trieterica bacchæ: in phocidæ regiōe boetiæ adiuncta parnasis poetarum carminibus celeberrimus ad occiduos phocidis mōtes locatus est: eius latus in occasum prospectans locri & ozolæ possident: australe uero delphi locus sane petrosus &

Sæpe uagus liber parnasi uertice summo
Thyadas effusis euantes crinibus agit:
Quum delphi tota certatim ex urbe ruentes
Acciperent læti diuum fumantibus aris.
Sæpe in lætifero belli certamine mauors
Aut rapidi tritonis hera: aut rhamnusia uirgo
Armatas hominum est præfens hortata cateruas:
Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando
Iusticiamq; omnes cupida de mente fugarunt:
Persudere manus fraterno sanguine fratres:
Destitit extinctos natus lugere parentes.
Optauit genitor primæui funera nati.
Liber ut innuptæ potiretur flore nouerca:
Ignaro mater susternens se impia nato:
Impia non uerita est diuos scelerare penates:
Omnia fanda: nefanda malo permixta furore
Iustificam nobis mentem auertere deorum.
Quare nec tales dignantur uisere cœtus
Nec se contingi patiuntur lumine claro.

didit inde & ibi adraestia regio & adraestia dea dicta est: legito strabonem in. xiii. Nemesis aut latino nomine caret: q; q; quidam fortunam esse autumāt: Nam & fortunæ & nemeseos eadem potestas idemq; numē uidet: ut hic apud Catullū suspicari licet: Nemesis aut pro iustitia hic accipe possumus: ut apud hesiodum inuenimus ἀθανάτων μετὰ φύλον ἰτὴν πρόλιπον τῶν ῥώπων ἀλάως καὶ νέμεσις Alii tamen hoc in hesiodi uersu aliter interpretantur nemesis: Sed Catulli carmina sequentia indicāt quo de numine intellexisse hesiodum arbitrari debemus cum dicat pudor & nemesis iuerunt ad im/mortalium cœtum relinquentes homines: & catullus sed postq; tellus scelere est imbuta nefando iusti/ciamq; omnes cupida de mente fugarunt: Sic & ovidius nondū iusticiam facinus mortale fugarat: ulti/ma de superis illa reliquit humum: & luuenalis de iusticia: de pudore: seu pudicia & iusticia iquit Pau/latim deinde ad superos astræa recessit: Hac comite atq; duæ pariter fugere sorores. Persudere ma/nus. Sic & Ouid. inuitur ex rapto non hospes ab hospite tutus: Nō socer a genero fratrum quoq; gratia rara est imminet exitio uir cōiugis illa mariti: filius ante diem patrios inquit in annos: uicta iacet pie/tas & uirgo cœde madentes ultima cœlestium terras astræa reliquit. Optauit genitor. ut de catilla re/seret salustius. Ignaro mater. ut iocasta oedipodæ filio. Scelerare. scelere cōtaminare: ut parce pius scelerare manus: in tertio uirgilius. Penates diuos. Qui sint dii penates Macrobius libro tertio ca/pitulo quinto accurate docet. Auertere. remouerunt: fugaueruntq;. Iustificam. beneficā: nā boni/tas & benignitas: seu liberalitas dicitur quæ sunt inter iusticiæ partes. Mentem. uoluntatem.

Tales. tam sceleratos. Contingi. uideri: nam tangere tam ad oculos & animam q; ad ma/nus relatum inuenitur: ad animum ut papinius in achilleide. Nec solos tangit atridas iste dolor: Ad oculos ut hic Catullus ad manus latissime patet. Lumine. aut Visu: oculo: aut certe Lu/ce clara: nam nymbo aut nube septi se adesse significant.

Ad Ortalum.

Et si me assiduo confectum cura dolore. hec tertia totius operis pars elegos tantummodo continet: nam superius dictum est: Hoc opusculum tris in partes a poeta distinctum uidetur. in lyrica carmina: si hexameter: siue heroica: & in elegos. scribit aut hanc primam elegiam ad ortalum familiarem suum excusans se multis curis ex fratris morte susceptis implicitum musis & carminibus operam dare non posse: ac obtemperaturum tamen eius petitioni quoad possit fatetur: petierat enim ortalus a poeta: ut callimachi elegiam berenicee comae fabulas continere latinis uersibus interpretaretur: quod se facere poeta: & si curis affectum promittit: ne ortalus aut eam sua laboris sui seipe noluisse aut petita negligentem amici oblitum fuisse suspicaret. Cura meror ex fraterna morte susceptus.

Doctis uirginibus. a musis ois sciētis p̄sidibus. Seuocat. remouet separat.

Musarū dulces foetus. quasi est uer suū: seu carminum diffinitio: carmina enim sunt musarū foetus. Fluctuat. fluctuat: concutit: uexatur. Hominū mens. non solū mea mens: sed cuiuscūq; hominis tantis malis quanta sunt mea commouetur atq; perturbat animus.

Tantis. quantis mea turbat. Namq; nuper lethæo i gurgite fratris. ordo ē namq; manans unda pallidulū pedē mei fratris alluit nuper in lethæo gurgite: per quod significat fratrem suum apud troiam extinctū iam ad inferos descendisse: catullus enī ex bithynia in italiam reuertens fratrem in phrygia relictū paucis diebus post immatura morte raptū amisit: cuius nunc interitum merore testatur. Lethæo gurgite. nam q ad inferos descendebant securos latices & longa obliuia potat: a ueteribus putabantur: aut lethæum gurgitem pro stygia palude ultra quam aīe portatur charōtis cymba posuit: lethæi flumiū ē scribit lucanus & strabo & plinius in cyrenaica regione aphyce: sylus aut italicus in primo lethæi scribit in hispania: legito supra scriptos auctores de lethæi in hispania scribentes: filius i priō quiq; super granios lucētes uoluit harenas inferne referens populis obliuia lethæi. Troia. trisyllabū adiectiū est: ut uirgilius & troia gaza p̄undas. Littore rhyeteo. rhyeteum troie oppidum est in colle sitū unde rhyetea littora dicta sunt aiacis sepulchro maxime illustra: hec ex plinio strabone: mella: dicūt: Lucanus & graio nobi le bustū rhyeteum. Audiero nūq; tua uerba loquentē: Nunq; ego te uita frater amabilior. ordo est o frater amabilior uita: nūq; audiero tua uerba: nūq; te loquentē posthac aspiciā. Carmina. meos uersus: q deberent alioq; cātari. Moesta. moerētia p̄ mortē tuam. Qualia sub densis. Artificiofa similitudo pathos mouendi causa: hinc tractū illud uirgilianū de orpheo: qualis populea merēs philomela sub umbra Amissos foetus querit. Daulias. progne pādionis filia: uxorq; terei thracie regis in aenē lusciniā conuersa: notissima est apud Ouidiū fabula: cuius historica ueritatē thucydides in secundū historiarum libro demonstrat: Nam tereus nō in thracia ut nostri scribunt: sed daulie rex fuit: aulidemq; in phocide sitam tenuit: est autem daulia siue daulis in sinibus boetie ad parnaſum montē paup̄is ad orientem secundū delphos oppidum: ubi tireum thracem regnum tenuisse aiunt: est igitur aulis quedam: que a græcis δαυλία dicitur: & quia progne ab athenis daulian transiens ibi cum uiro tereo habitauit: ideo simile & oppidi & aulis nomen locum fabule dedit: Daulis prius appellatum est id oppidum ut est apud homerum a posterioribus daulia dictum: sane non ignorandum quosdam sensisse terei scelera: mutationesq; illorum omnium in aues factas esse: Daulie: sed plinius & solinus scribunt q; bizia est arx regū thracie a terei nefasto crimine inuisa hirudinibus. Ilyei. itys & ityleus dictus ē prognes & terei filius: Iulius Propertius. in. iii. increpet abſūptū nec sua mater itym.

Fata. dilacerationē. Assumpti. Consumpti: extincti. Expressa. ad uerbū fere conuersa & interpretata.

AD ORTALVM.

e Tū me assiduo confectum cura dolore

Seuocat a doctis ortale uirginibus:

Nec potis est dulces musarū expromere foetus:

Mens hominum tantis fluctuat ipsa malis:

Nanque mei nuper lethæo in gurgite fratris

Pallidulum manās alluit unda pedem:

Troia rhoeteo quem super littore tellus

Ereptum nostris obterit ex oculis:

Alloquar: audiero nunquā tua uerba loquentem

Nunquam ego te uita frater amabilior:

Aspiciam posthac: at certe semper amabo

Semper moesta tua carmina morte legam:

Qualia sub densis ramorum concinit umbris:

Daulias assumpti fata gemens itylei:

Sed tamen in tantis mororibus ortale mitto

Battiade. callimachus a batto cyrenarum rege: ac conditor e fuit: ut ipse de se scripsit originē confectus: Aristeus enim cognomine battus cyrni filius cōdidit cyrenē in aphyce australi littore: uocauit q; cyrenen a cyrene puella ab apolline ex thessalie monte pelio rapta: & in illam regiōem deportata: Inde regio cyrenaica uocata eadem pentapolitana dicta illustrat ammonis oraculo: his plura legito apud iustinum: & de regiōis Situ apud Plinium: Strabo autem scribit Cyrenē cōdidere therei: qui ex laconica profecti theran insulam coluerunt: Thera olim callisto dicebatur: ut callimachus ait nomine

callisto primum: sed postmodo Thera dicta fuit tellus urbis origo megalud quoq; animaduertendum uidetur q; quā insulam theran Strabo & callimachus appellant: iustinus theramen uocatam refert. Battiade. callimachus a batto oriundus patria cyrenus poeta simul: & grammatices studiosus fuit: ut scribit Strabo: Quidā Strabonis uerba negligenter accipietes dicūt duos fuisse callimachos unū poetam: alterum uero grammaticū: quum idem callimachus & grammaticus: & poeta fuerit: Hic Callimachus poeta non diu post primi belli punici initium alexandrie apud ptolomēum regem celebratus fuisse dicitur ab A. gellio libro. xix. Sponsi. amantis: q cupit illius puellē fieri sponsus: ut maritus dicitur non tantum qui est: sed etiam qui esse cupit: Virgilius Quos ego sum toriens iam dedignata maritos. Virginis. amice puellē: quā

adamat adolescens: hec similitudo causa ornandi tendit ad obliuionis imprudentiam ostendendam.

Huic uirgini: cui pomum imprudenter excidit. Omnia qui magni dispexit lumina mundi. Hec sunt carmina ex callimacho a poeta translata: & ortalo petenti promissa tandemq; donata: in quibus a callimacho expressa fuerat crinium Berenices historia: siue fabula huiusmodi: Quum ptolomēus berenicen ptolomei: & aristois filiam sororemq; suam duxisset uxorem: ac paucis post diebus Asiam oppugnatum profectus esset: uouisse Berenice dicitur: Si uiuē ptolomēus redisset se detonsuram crinem suum quo uoto damnatos crines in ueneris Arlinoes consecratos disposuit templo: eos quoq; postero die nō comparuisse ferunt: quod Quum rex egre ferret Conon famius mathematicus cupiens regis inire gratiam dixit crinem inter sydera uideri collocatum: & quasdam uacuas a figura Septem stellas ostendi quas esse crinem fingeret. Hanc Berenice nonnulli cum callimacho dixerūt equos alere: & ad olympia mittere solitam: Alii dicunt hoc amplius ptolomēum Berenices patrem multitudine hostium perterritum fuga salutem petiisse: filiam autem sepiissime consuetam insiluisse in equum & reliquam exercitus copiam constituisse: compluresq; hostium interfecisse: reliquos in fugam coniecisse: Addit autem his callimachus berenice magnanimitatem fuisse: Heratosthenes uero his amplius Dicit eam uirginibus lesbis dotem cuiq; relictam a parente: quā nemo soluerat iussisse reddi: Hi Crines igitur Berenices septem stellis Configurati a Conone ad leonis caudam in triangulo sunt collocati: Hec omnia a callimacho in regis cui gratus erat gratiam & assentationem conscripta Catullus non minus ingeniose q; eleganter Interpretat: apud callimachum igitur Coma: uel crinis Berenices Sic loquitur Catullo interprete. Omnia qui magni dispexit lumina mundi. ordo est ille Conon qui omnia luminū mundi dispexit: quiq; cōpit ortus: & obitus stellarū: ac ut solis nitor obscuret: & ut sydera certis temporibus decedat: atq; ut triuia sub latmia saxa relegas dulcis amor deuocet a gyro aerio: id ē me cēfariē uidit in cēlesti munere e Bereniceo uertice clare fulgētē. Dispexit. disquisit p̄ ueritatē disceunt ac dignonit: Virgilius: nec auras dispiciunt clausi tenebris & Carcere cēco: Terentius in andria iam aliquid dispiciam. Mundi. cēli: ut Plinius mundum & hoc quod nomine alio cēlum appellari libuit. Rapi. ueloci: Virgilius geor. Si uero solem ad rapidum lunasq; sequentes ordine respicies.

Obscure. eclipsis patiat. Rationem defectus utriusque solis. s. & lune primus Romani generis in uul-
gus extulit sulpitius gallus: qui Consul cum M. Marcello fuit: Sed tunc tribunus militum sollicitudine exer-
citu liberato pridie quam per se rex superatus a paulo est in concionem ab imperatore productus ad pre-
cinendam eclipsin mox ut composito uolumine: Apud grecos autem inuestigauit primus omnium
thales milesius olympiadis. xlviii. anno quarto predicto solis defectu: Qui sub halyatte rege factus
est urbis condite anno. clxx. plura legito apud Plinium. Cedant. discedant ex aspectu nostro: neque
amplius per certa tempora nobis appareant. Amor. Endymion lunę fuit amator: ut fabule per sua-

seruit: & Cicero in prioribus thulesarum
scribit: latmos carie mons est: In quo
Endymion lunariis pnoſcedis cur-
sibus a luna sopitus fuisse tradit: Na-
ut Plinius scribit luna modo humilis: modo ex-
celsa est: & ne id quod uno modo sed alias
adnota celo alias contigua montibus
nunc in aquilonem elata nunc in austros
deiecta: Quę singula in ea deprehen-
dit primus hominum Endymion: & ob
id amore eius fama traditus. Co-
no. duos conones memoratu dignos
fuisse compio: Alter clarum athenien-
sium ducem a iustino: emilioque pro-
bo egregie laudatum: Alterum illustre
astrologum natione Samium: De quo
hic Catullus agit & multa sunt a me
superius commemorata. Berenice
uertice. ex capite berenices regine de
penikn grece scribit: unde apparet er-
ror illorum: qui aut Beronice pro In se-
cunda syllaba scribunt: aut Bernice
trisyllabum legi debere sentiunt: Il-
la. Berenice. Multis dearum. multis
deabus greca constructio per multas
deas intelligere possumus uenerem amo-
ris: & coniugii presidem: lunone nu-
ptiarum & matrimonii curam habentem:
ac palladem deam bellorum: quibus
ptolomeus Berenices maritus detine-
batur: gratias ite Quę amoris & Be-
niolentie fauores sunt. Auctus.
potentior: ac scilicet factus. Qua
rex tempestate. codices deprauati ha-

bent quare ex tempestate: Cum sit legendum qua rex tempestate: & est sensus: & ordo Berenice pol-
licita est Cesarium suum fulgentem ea tempestate: qua rex ptolomeus auctus nouo sororis Berenices
matrimonio iuerat uastatum assyrios secum afferens amoris Coniugalis signa. Protendens. ad ce-
lum eleuans. Qua tempestate. Quo tempore. Vestigia Signa intemperati amoris morsus unguiumque
uirginorum signa Dicit & notas Quas puella marito primitias uiolenter auferenti infixerat pro pu-
dicitia pugnans. Nocturnę rixę. coitus: ut Virgilius Bella nocturna dixit. At non in uenerem segnes
nocturnę bella. Exuuiis uirginis. pudicitie uirginis expolatione: & uictoria: qua potitur mari-
tus primo Cum Sponsa Congressu. Est ne nouis nuptis odio uenus. tacita est questio ad id quod dixit
nocturnę rixę Spolia pugnāt ne: aut rixant nouę nuptę cum sponsis suis propter uenerem coitus odiu
habēt ne odio uenerem. Frustrantur. uana ne faciunt parentum gaudia nouę nuptę. Gaudia. nu-
ptias: & Coniugia filiarum. Falsis. fictis simulatis. Vbertim. abundanter. Non. subaudias fal-
sis lachrymis frustrantur parentum gaudia: Sed ueris lachrymis gemunt: & est responsio facta obiectioni.
ni. Ita me diu iuerint. iurifurandi modus est. Vera gemunt. s. nouę nuptę p parthesim legant hęc duo
uerba: Notanda est prima syllaba: quā licenter corripuit in hoc uerbo iuerint: uerit autē pro iuerit per
syncopen ut audierit pro audierint. Id. s. quod uera gemunt. Nouo uiro. marito ptolomeo. Tu. ore
gia berenice. Lusti. pro luxisti. Orbū. marito priuatu Cura. quę de uiro absente: cocepisti: ut quā posses.

Flameus ut rapidi solis nitor obscuretur:
Ut cedant certis sidera temporibus:
Ut triuiam furtim sub latmnia saxa relegans
Dulcis amor gyro deuocet aerio:
Idem me ille conon coelesti munere uidit
E bereniceo uertice cesariem:
Fulgentem clare quam multis illa dearum
Leuia protendens brachia pollicita est:
Qua rex tempestate nouo auctus hymenæo
Vastatum fines iuerat assyrios:
Dulcia nocturnę portans uestigia rixę:
Quam de uirginis gesserat exuuiis:
Estne nouis nuptis odio uenus: atque parentum
Frustrantur falsis gaudia lachrymulis:
Vbertim thalami quas intra limina fundunt:
Non ita me diui: uera gemunt: iuerint.
Id mea me multis docuit regina querelis
Inuisente nouo pręlia torua uiro.
Et tu non orbem lusti deserta cubile
Sed fratris cari flebile desidium:
Quum penitus męstas exedit cura medullas
Ut tibi tunc toto pectore sollicita

Ereptis sensibus. propter mentē: & animū merore oppressum propter mariti & fratris discessum.
Magnanimā. sic & callimachus magnanimā appellauit teste hyginio: Quoniam patrē hostiū multi-
tudine perterritū: ac fugientē in equū insiliens protexerit: & exercitus paterni reliquias constituerit: plu-
rimosque hostiū tum interfecerit: tū in fugam coniecerit. An ne bonū oblita es. comę consolatio ad
dominā suam Berenicen. Fortior auis. auspiciū potentius nihilo quam sit hoc Coniugii regiū & frater-
nū aut fortior id dixit: quoniam inter multas aues apparētes auspiciū a fortiori aue capiebat: De auspi-

ce nuptialibusque auspiciis superius Di-
xi in lule & malie epithalamio. Mit-
tens. dimittens: Męsta uero dixit ne
uideret prę impietate: atque feritate ui-
rū a se libeter dimisisse. Quę. Qua
lia quę tristitia. Iuppiter. uocatus per
exclamationem. Tristi. tibi Bereni-
ce. Mutauit. a rixa nocturna ad tan-
tam erga fratrem pietatem: ut eius ab-
sentiam tanto merore prosequeris.

Tantus. tā potens. An. subaudias
causa est: ut sit sensus an aliquis deus te
mutauit: an causa tā subiti meroris est
quod amantes amantiū absentiam mole-
ste ferunt Plautus in gurg. Anime mi
procul amātem abesse haud cōfenta-
neū est. Pro cunctis. unū pro abun-
dat: ut sit ordo atque cunctis diuis pol-
licita es pro coniuge dulci: aut pro cū-
ctis diuis. i. ante omnes diuos: nā pro
interdū significat ante ut pro templo
ante templum. Asiam. assyriā asie
partem. Quis. pro quibus. Factis.
uotis nuncupatis. Dissoluo. p. digre-
sim quattuor syllabas fecit. Digna
ferat. sensus est cum superioribus cō-
tinuatus: sic ordo est luro tuum caput:
quod si quis inaniter: & falso adiurare
auderet ferat supplicia digna suo per-
iurio: est autē iurifurandi facti affir-

Sensibus ereptis mens excidit: atque ego certe
Cognoram a parua uirgine magnanimam.
An ne bonū oblita es facinus: quę regiū adepta es
Coniugium: quod non fortior auxit auis:
Sed tum męsta uirū mittēs quę uerba locuta es
Iuppiter ut tristi lumina sæpe madent.
Quis te mutauit tantus deus: an quod amantes
Non longe a charo corpore abesse uolunt:
Atque ibi pro cunctis: pro dulci coniuge diuis
Non sine taurino sanguine pollicita es:
Si reditum tetulisset is aut in tempore longo
Captam asiam ægypti finibus addiderit:
Quis ego pro factis cælesti reddita cœtu
Pristina uota nouo munere dissoluo.
Inuita o regina tuo de uertice cessi
Inuita: adiuro teque tuumque caput:
Digna ferat quod si quis inaniter adiuraret:
Sed qui se ferro postulet esse parem:
Ille quoque euersus mons est quę maxima natu-

matio. Quod. caput tuum. Inaniter. falso: uane. Ferat. patiat: digna cōuenientia suo periurio.

Sed quis se ferro postulet esse parem. continuat sententia cum superioribus: sic ego inuita cessi de tuo
uertice: sed ferro me tondenti resistere nequiu: quoniam nemo auderet pari duricia resistere ferro: quo
durius est fere nihil. Ille mōs. mōtis exēplo ferri duritiem indomitā eē probat. Mons athos iter mace-
doniā: & thraciā situs est: Ideo ab homero thracius dictus & a mella inter Thracios fines descriptus est:
a plinio uero & a plerisque aliis latinis auctoribus in macedonia ponitur: Hic mons a planicie excurrit
in mare p septuaginta quinque milia passuum: Ambitus radice centū quinquaginta milia colligit: oppi-
dum in cacumine fuit acroathon plinii tēporibus erant uranopolis: paleotron: thyrfus: oleon: apollo-
nia: cuius incolę Macrobiū noiant: Nam ut ferunt ibi dimidio longior quę in aliis terris etas habitantium
erat: Ipse aut athos adeo elatus est: ut Credat etiā altius quę unde imbres cadūt surgere: Caput opinio si
dem quia de aris: quas in uertice sustinet non abluat cinis: sed quo relinquit aggere manet: hunc autem
montem xerxes rex persarum continenti abscidit in longitudine passuum mille quingentorum psoſsumque
transnauigauit: ac freto nauigabili egit puiū: hęc ex plinio atque Mella: Duplici uero terminatiōe apud
latinos greca tñ litteratura inuenit prolatus: Nā & athos ut androgeos attica declinatiōe dicitur. ut lu-
uenalis uelificatus athos: & quęquid greca mendax: aliter aut uersus claudicaret: ut ē apud Vir. Quātus
athos aut quantus erix: Non ignoro tamen Seruio aliter uisum fuisse: sed eruditiores hac in parte hoc
diligētius aduertāt: legi itē alia terminatiōe athon hinc Cicero. iii. de rep. accusatiū a tertia latinita-
tis inflexiōe protulit scribēs: Quid ergo illa sibi uult absurda exceptio: nisi quę athonē pro monumēto
uult sūdītus efficere. Stasicles autē quidam (ut Plutarchus i alexandri uita scribit) pollicitus ē alexandro id
nō ei assentiētī se fabricaturę mōtē athon in humanā effigiem. Mons. ordo est super quem uehitur.

Progenies phthiæ gens thessalica: nā mōtis huius ima: ut Mella scribit tenēt paruꝝ pelagiarum colo-
nię: Thessalia uero teste Strabone atq; Plinio argos pelagium dicitur inter eruptiones penei: & ther-
mopylas usq; ad montanum pindi tractum: quoniam: & istorum locorum pelagii existunt: Tota nāq;
thessalia quattuor in partes diuiditur: una pars uocatur phthiotica: altera estioecia: tertia thalassioti-
ca. i. marina: quarta pelasgia. Maxima natu. alii omnes fere codices habent maxima in oris: sed quū
nullus nisi puerilis sensus elici possit: ac inelegans sit duo epitheta iter se indistincte apponi idem signi-
ficantia ego Catulli elegātia monitus
ac historia inductus maxia natu legē
dū arbitror: Nam ut Plinius & mella
docent maximi natu efficiunt athon
Incolentes sūmū: ibi enim dimidio lō
gior q̄m aliis propinquis terris etas
habitātū fuit: bene igitur maxima na-
tu phthiæ clara progenies: si legitur i
oris ordo sit in oris phthiæ: alii legūt
in orbe: qd nō placet. Medi. pro per
sis: ut Iuuenalis Epotaq; flumina me-
do prandēte. Prorupere. prorupē
do fuderunt. Mare nouū. per loca
noue per fossa trāsmisum. Quūq;
per medium athō nauit. expehegesis
pcedentis sententię. Classi. pro clas-
se necessitate metrica: ut uictrici Luca-
nus protulit pro uictrice. Et qui pri-
cipio sub terra quęrere uenas institit.
Dactyli idēi ferrū reppererūt ut dio-
dorus: & Eusebius scribūt: Plinius au-
tem de hoc copiosius tractās ait Aes
conflare & temperare Aristoteles ait
lydum scythen monstrasse. Theophrastus delan phrygem putat. Aerariam fabricam alii chalybas
alii cyclopes: ferrum hesiodus in creta eos qui uocati sunt Dactyli idēi: ferrum autem optimum uite
pessimūq; instrumentum habetur: Siquidem hoc tellurem scindimus: Serimus arbuta ponimus po-
maria uites squalore deciso. annis omnibus Cogimus iuuenescere: Hoc extruimus tecta Cedimus sa-
xa: omnesq; ad alios usus ferro utimur: sed eodem ad bella: Cedes: latrocinia: non cōminus solum: sed
etiam nulli: uolueriq; nunc tormentis excusso: nunc lacertis: nunc uero pennato: quam sceleratissi-
mam humani ingenii fraudem arbitror: hęc Plinius. Institit. Instanter: & studiose curauit. Frange-
re. domare temperare. Comę. crines doming meę In uertice relictū: nam omnes non fuerant uotis
nec omnes decisi. Sed pars maxima in Doming capite remanserāt. Abiunctę. a me separatę. Lu-
gebant mea fata. quoniam ego pars crinium reginę capite priuata forem. Fata. Infortunia mea.

Quum se memnonis ethiopis. sensus Comę sorores meę lugebant Quum aurora memnonis pa-
rens alata obtulit se mihi cum equis chloridos in urbe arsinos: & me de tēplo tollēs aduolat per ethe-
reas auras: & in ueneris gremio collocauit: at uenus celi templa conscendens me inter Sydera Consti-
tuit. parens memnonis fuit aurora tithoni cōiunx. Virgilius Nunc quibus aurorę uenisset filius armis:
Aeschylus autem memnonis matrem casiam uocat. Ales. alata. Vnigena. unici memnonis pa-
rens: Solum enim memnonem ex tithono genuit. Obtulit se. scilicet mihi in templo positę. Equis
chloridos. equis quibus chloris zephyri uxor uehitur. Arsinos. idest in urbe quę arsinos dicit: &
genitiuus casus est fungens uice aduerbiū in loco significantis: ut Veronę sum: Arsinos autem Ciuitas
est in aphricę parte quę cyrenaica dicitur hęc urbs arsinos aliquando dicta est teuchria: ut Plinius &
Strabo scribunt: est alia urbs arsinos in cipro. Alia item in Actolia: cuius Strabo sic meminit: edificā-
uit autem Arsinos illam Arsinos secundi ptolemęi soror simul & coniunx commode ad ache-
loi transitum sitam: Chloridos. chloris florum dea ueneris filia zephyri uxor a Romanis flo-
ra dicit mutatis litteris Vt Ouidius in Quinto Fastorum ingeniose Interpretatur: floram autem
Plutarchus Bonam deam esse: asserit: Quę uero Sit bona dea legito apud Macrobiū libro pri-
mo Saturnalium Chloris item apud Propertium In ultimo nomen est ueneficę mulieris.

Progenies phthiæ clara superuehitur:
Cū mœdi prorupere nouum mare cūq; iuuentus
Per medium classi barbara nauit athon:
Quid facient crines: cum ferro talia cedant:
Iuppiter ut telorum omne genus pereat
Et qui principio sub terra quærere uenas
Institit: ac ferri frangere duritiem.
Abiunctę paulo ante comę mea fata sorores
Lugebant: cum se memnonis athiopis
Vnigena impellens nutantibus aera pennis
Obtulit arsinos chloridos ales equis:
Hisque per athereas me tollens aduolat auras
Et ueneris casto collocat in gremio:

Ipsa suum zephyritis eo famulum legarat
Grata canopeis incolæ littoribus:
Scilicet ut uario ne solum in limite cœli
Ex ariadnæ aurea temporibus
Fixa corona foret: sed nos quoque fulgeremus:
Deuorę flauī uerticis exuuię
Vuidulum a fluctu cedentem ad templa dione
Sidus in antiquis diua nouum posuit:
Virginis & læui contingens nanque leonis
Lumina callistœ iuncta lycaonię
Vertor in occasum tardum dux ante booten:

ritas: itē in egypto i regiōe thebaica ueneris Ciuitas: ut Strabo docet: iō ait Catul. grata. Canopeis
littoribus. nā Canopus urbs a canobē amycleo classis menelai gubernatore ibi sepulto dicta c ntu &
niginti stadis ab alexandria distat i hostio nili sita canopico appellato. Grata canopeis litto. quoniā
ibi plurimis i locis colit: ut dixi: siue q̄ ille gētes mollissimę ac uenerę sūt: & iō molles: & effeminate
a poetis Dicit: Lucanus pelusiaci tā mollis turba Canopi: & luue. Barbara famoso non cedit ripa Ca-
nopo: papinius i syluis: curua terapnei lasciuiat ora cāopi: itē ut scribūt Pli. & hyginus canopos stel-
la ad polū antarcticū: canopos autē insula flumine abluūt nilo: de canopo insula nemo quē adhuc lege-
rim pter hyginū scripsit. In uene. gre. uenus ut papinius i syluagē priō scribit sedē suā: & thalamū hēt
i lacteo circulo: de quo multa & hyginus fabulose: & Macro. historice scripserūt: papinius: forte sere-
nati qua stat plaga lactea celi Alma uenusthalamo pulsa mō nocte iacebat amplexu duro getici reso-
luta mariti fulcra torosq; deę teneę pmit agnē amog. Vt ne. parelcō: nā ut abūdat. Limite. termi-
no: circulo zodiaci: nā circuli seu maiores: seu minores qd sūt celi termini ac limites signorū ac sydeę
loca determinātes. Zonā autē arcticā: qua sita ē ariadnes Corona demonstrat: Beronices autē crines ad
antarcticā zonā figurati sūt: ut infra dicef. Dione di. uenus a matre denoiata. Vuidulū. me crinem
madidū: & suauissimis unguētis imbutū: ut ipse crinis infra inqt: unguētis una milia multa bibi. Cedē
rē a flu. discedētē a nili undis: nā iter egyptū & regionē cyrenaicā: qua ē arsinos: & ueneris tēplū nilus
iter sinit aphricā ab asta determinās. Ad tē. ueneris arsinos: aut certe accedētē ad celi tēpla: nā &
celi cōuexa tēpla dūnt. n. Var. perite docet: tēplū tribus modis dici: a natura ab auspiciādo a similitu-
dine natura i celo ab aspiciis i terra a similitudine sub terra: Terē. i. eunuchos atq; deū fecisse q̄ tēpla cē-
li sūma sonitu cōcutit: et pacuuius i hecuba: o magna tēpla celi cōmista stellis splēdidis. Sydus no. in
ati. sydus nonū Inter ātica sydera. Virginis & se. cō. nāq; leo. lu. ordo ē nāq; ego cōtingēs leonis &
uirginis lumina iuncta callistoe lycaonię uertor i occasū. Lumina. stellas i qbusdā codicibus legit cal-
listo iuxta lycaoniā: sed syllaba sic legi uetat: nā iuxta producit ultimā. lūcta. s. numia. Callistoe. da-
nius grecus Τη καλλις οἱ ὡς ἡ ἀστὴρ τῆς ἀντόσθης τοῦς τῆ τοι. Lycaonię. callisto dianę ministra
lycaonis filia i urfā maiorē cōuersa ab Oui. latissime decāta: cuius fabulas multipliciter tractatas: q̄ uo-
let plenius apud hyginū inueniet: huius autē beronice crinis locus & si his i carmibus incertus: & pobleu-
rus uidet: ac mō i arctica plaga: ut hic mō in australi ut infra i ultimis carmibus apparet: certā tū Cat.
huic syderi ex callimacho affert collocationē: hic. n. crinis iter leōis caudā: et uirginē ad australe zodia-
ci latus situs utrūq; uidet cōtingere signū: leōis autē signū extendēs se ad zodiaci latus arcticū. i. circulū
ēstiuū: quo āteriores pedes fixos hēt tā prope urfā maiorē ēut eā cōtingere appareat: Ariadnē autē
coronę bootę uirgis: leōisq; signorū: q̄ hic a Catul. tāgunt: & historias ab hyginio copiosissime narra-
tas: & partim ab Oui. tractatas breuitati studēs ptereo: nō. n. hęc puerilibus igeniis aut litteragē experti-
bus: sed his studiosis iuuenibus q̄ ferulę manū supposuerūt scribūt. Dux. q̄ illū pcedo: bootēs iō tar-
dus appellat: quoniā ad occasū tēdēs tātū tēris i pagēdo minimi circuli arctici spatio cōsumit: quantū
signa zodiaci i toto mūdo reuoluēdo: aut ut scribit hyginus: iō sere occidere dicit: q̄ magis erectus a
pedibus puenit ad terrā: sic luue. Pigri saraca bootę dixit: Luca. aut australis climatis rōne dixit lucet
& exigua uelox ibi nocte bootēs. Vix se. mer. quis tā breuē Diurno spacio circulū pagēdum. hēat se-
ro aut mergit rōne: ac respectu climatis qnti: qd ab astronomis dicit diaromes: Nā respectu quarti cli-
matis dialexātrias septemtriōes nō uidet Troglo dyticē: nec cōfinis Aegyptus pari ratione dixit supra
uertor in occasum crinis Beronice: quem Italia idest clima quintum non cernit: Sed occidisse nostro
climati uidetur: quum non appareat Boote ad occasum tendente: Plinius septentriones non Cernit
Troglo dyticē: & cōfinis egyptus nec canopum Italia: & quem uocant Beronices crinem.

Ipsa zephyritis. chloris zephyri uxor
aut certe zephyritis uenus sic dicta a
zephyrio egypti promōtorio: qd ue-
neris Arsinos facellū hēt: ut Strabo
docet: itē zephyrium aliud i cylicia.
Legarat. miserat: & ē uersus spōdat
eus sic legēdus ipsa suū zephyritis eo
famulū legarat: alii scribūt famulūq;
legarat: sed nō stat Syllaba: quū lega-
rat primā producat. Suū fa. nunciū
aliquē suū miserat. Eo. ad urbē arsi-
noen ad illū crimē accipiēdū: ut Inter
sydera collocaref. Incola. zephyri-
tis hitatrix: & incola grata littoribus
egyptiis manifeste itelligit de uenere:
nā egyptii uenerē colūt: ut apud tenti

Alto oceano. altum dixit respiciens ad arcticum in quo bootes est uertice: Nā hic uertex nobis sem per sublimis est: ideo a mari alte distare uidetur aut certe epitheton sit perpetuū oceani: qui ut placet mathematicis altior terra est. Sed q̄q̄ me nocte premunt uestigia diuū. Horū octo sequentiū uersū hic uidetur sensus: Sed pace tua rhamnusia nemesis hic fari mihi liceat q̄q̄ ego Coma in cēlo constituta hominibus noctu appareo: ac luce oriente in occasum mergor nō tamē his cēli honoribus tantum letor: quantū doleo: & discrutior me abesse a domina mea Beronice: Cum qua multarū Delicta: parti ceps fiebam: Ordo autem talis est: sed ego nō tam letor his q̄q̄ nocte diuorū uestigia me premunt: luce autem restitutor thetidi canē. Cetera per parē thetin leguntur: Vestigia diuū me nocte premunt. i. noctu uideor in cēlo: ubi deorum pedes in cēlo existētium me premere uidentur: est hoc quantum ad ad hominum aspectum: quia noctu hoc sydus apparet: mane autē dicitur in occasum demergi: Oris enī Cronice in uespera mane aut in occasum descendit. Thetidi canē. ocea/ no Cano propter spumosas undas.

Rhamnusia. nemesis: quē superbis: & ambitiosis isesta es: Quasi hęc uerba superbientis uideatur. Sydera. Quē cōtumeliis a me affici uidentur: quū eorū cētum spernā. Dictis. cōi cius. Discerpant. lacerēt me sibi isen sam. Euoluā. explicem: effundam: ē aut euoluā quattuor syllabaz p̄dyē resim. His rebus. apparitiōe nocturna: & diurno occasu. Abfore abfore esse. est aut cōduplicatio ad mē/ tis effectum exprimendū. Domine. regine beronice. Qui cū. cum qua domina: aut cū quo uertice Fuit ex pers. caruit q̄tum ad cetera p̄ter Ca/ put membra: tātū enī capillos unguē tis inibuebat. Omnibus unguentis. noua: & inusitata Constructio: quum expers apud omnes fere auctores lingue latine cum genitiuo construatur: Dicimus enim expers cura/ rum expers culpe. Multa milia. s. unguentorum. unguentorū originē atq; delicias legito apud Pliniū libro. xiii. Nunc uos optato. nouas nuptas hęc coma hortatur: ut sibi inter sydera collocatē libent: & sacrificent sua unguenta: uiris autem suis unanimis non unguenta: Sed pro summis deliciis papillas nudas tradant: ordo est nunc uos noue nupte: quas optato lumine teda coniunxit tradite unanimis cō iugibus papillas reiecta ueste nudatas. Onyx uester libet mihi q̄ lucunda munera: dico onyx uester: o uos quē Cupitis lura Casto cubili. Teda. nuptiarum celebratio: Quē planis tedis fiebat. Lumine. optato. Nam sponsi mix. immodum optant p̄ferendarum facum horam. Vnanimis non post uin cula. Qui non post uincula cōiugalia: sed multo ante uestri amatores uobis sunt facti unanimis. Tra dite nudatas papillas coniugibus. uiris uestris papillas nudantes & unguento mihi: & in meum honorē libato perfusas tradite. Onyx. lapis est p̄tiosus quo unguentariē ampullē fiebant: est autem onyx gē ma: cuius Plinius sic meminit: exponēda etiam ē onycis ipsius natura propter nominis societatem hoc in gemma transilit: & a lapide ex carmania Sudines Dicit in gemmā esse Candorem unguis humani si militudine: & infra ueg. autem onycem plurimas: uariasq; cū lacteis zonis habere uenas. Libet mihi. aut comis inspergat: posuit enī se pro toto comaz puellariū genere aut libet mihi. i. in honorē meū pa pillis inspergebat: prior expositio magis placere potest. Irrita dona. unguenta euanescentia In au ras & puluerem. Irrita. nihil proficiētia: mihi que displicentia o nupte matrimonium colentes.

Qui uix sero alto mergitur oceano.
Sed quanquam me nocte premunt uestigia diuū
Luce autem canā restitutor thetidi:
Pace tua fari hic liceat rhamnusia uirgo
Nanque ego non ullo uera timore tegam:
Nec si me infestis discerpent sydera dictis
Condita quin uere pectoris euoluam:
Non his tam lator rebus: quā me abfore semper
Abfore me a domina uertice discrutior:
Qui cū ego dū uirgo quondā fuit omnibus exps
Vnguentis una milia multa bibi:
Nunc uos optato quas iunxit lumine teda
Non post unanimis uincula coniugibus.
Tradite nudantes reiecta ueste papillas.
Quam iucunda mihi munera libet onyx
Vester onyx: casto petitis quā iura cubili.
Sed quā se in puro dedat adulterio:
Illius aura leuis bibat & dona irrita puluis
Nanque ego ab indignis prēmia nulla peto:
Sed magis o nupta semper concordia uestras
Semper amor sedes incolat assiduus:

Tu uero regina tuens quū sydera diuā placabis festis luminibus uenerē sanguinis expertē. ordo est o regina nō uotis: sed potius largis muneribus effice me nō esse tui sanguinis expertem: quū diebus festis intuens sydera placabis diuā uenerē: ut sit sensus tu diebus festis ueneri litans nō solū uotis: sed etiā largis sacrificiis & donis ostende me esse tui sanguinis participem. Votis. precibus. Sed potius largis muneribus. id est non solū uotis: sed etiam muneribus. i. donis & sacrificiis preciosis: ut unguentis odo ribus uictimis. Votis. omnes fere codices deprauati habēt uestris: sed ego uerbis sequētibus mōitus

Tu uero regina tuens cum sydera diuā
Placabis festis luminibus uenerem:
Sanguinis expertem uotis non esse tui me
Sed potius largis effice muneribus.
Sydera cur iterent: utinam coma regia fiam:
Proximus hydrochoi fulgeret aorion.

emendandū arbitror: quoniam corre/ ctio est rhetorica: ut sit sensus nō tan/ tum uotis & p̄cibus: sed potius mune/ ribus effice. Sydera cur iterēt utinā coma regia fiam. Sensus est ad qd uti litatis aut ad quā iucunditatē sydera sūt i cēlo: quū ortus & occasus totiēs sit cū molestia iterādus ac si dicat cē/ lestis sedes nihil boni habere mihi ui/ detur: quū ortus & occasus totiēs cū molestia sit repetendus. Cur. ad qd quā utilitatem quasi dicat ad nullam.

ex cōparatione capitis regine: in quo nō iterabā: sed fixa & geta semp manebā. Iterent. ortum & occasum repetāt: nunc orient & cēlū ascendāt: nunc occident & terras subeant. Fia coma regia. in re gine meē caput restituā. Proximus hydrochoi fulgeret aorion. i. si fierē regia coma: tunc aquarius & orion sydera nullo interstitio separata fierēt propinqua. nam hęc coma ut partim supius dictū est ad leōis caudā apud uirginem ita sita est ut ab aquario: cui uicinus est orion: non multū distet. Aorion. hęc est uera huius loci lectio alii aut legunt oyron diuīsa diphthongo impite: penultima enī fieret bre uior: quū apud oēs poetas producat: sed legendū est Aorion nulla diphthongo diuīsa: nō enī ab orio/ ne deducit q̄q̄ idē est signū sed aorion ensiger dicit. Tō āop. enī significat ensē inde aorion quasi ensifer: sic Lucanus. ensiferi nimirū fulget latus oriōis: ensē enī tribus stellis figuratū gerit: orionis aut & aquarii fabulas ab hyginio late ac copiose narratas breuitati sermēs p̄termitto. Hydrochoi. aqua/ rii Tō āop aqua χέω fundo: inde hydrochoos a grēcis dictus aquarius.

AD IANVAM.

o Dulci iucunda uiro iucunda parenti
Salue: teq; bona iuppiter aucter ope
Ianua quam balbo dicunt seruisse benigne
Olim quum sedes ipse senex tenuit:
Quāq; ferunt rursus uoto seruisse maligno

De quadam familia nefariis stupris incestisq; immersa.

o Dulci iucū. ui. iucū. pa. Hac elegia indelebili nefandaz libidinū infa mia notat quandā familiā: cuius diūm ac patrē senem celato noīe nefarium stuprē: seu adulteriū cū nuru sua cōmi sisse clamat multisq; opprobriis ac mordacissimis salibus hanc domum acriter insectatur ianuam primū do/ mus illius alloquens eā sibi de familie

flagitiis respondentē inducit. Viro. sponso seu marito: filius aut solus habebat uxore: cui quū cōiugii officiis mimine satisficeret: senex ipse pater sponsi nouā nuptā cōpressit: ideo dicit ianuā esse parēti ipsius sponsi iucundam: Aucter. ualde augeat: opere numine & auxilio suo. Balbo. hic est ille cor nelius balbus patria gaditanus: pro quo defenso extat Ciceronis Oratio: ad quem eiusdem ciceronis est epistola in sexto libro: Hunc inferius appellat Catullus corneliū Quum inquit: sed de postumio & corneli narrat amore. fuit item balbus Cornelius cēsaris i bello ciuili legatus oppii collega: ad quē est hirci epistola in cēsaris commentariis: de cornelio balbo legito suetonium in uita iulii cēsaris: fuit item lisdem temporibus quitus lucilius balbus stoicus: qui tantos progressus habuit in stoicis: ut cum excellentibus in eo genere grēcis compararetur: ad hūc antiochi peripatetici de stoicorum & peri/ pateticorum conuenientia liber fuit missus. Seruisse benigne. humane patuisse ac ad puellam in/ gressū facillime cōcessisse oli quū ipse balbus iā senex tenuit sedes. i. brixie p̄ses eēt: nā hęc domus: quā Catul. insectat erat brixie. ut iserius patebit aut tēuit sedes dixit. i. quū hac puella solus potiret i hoc aō/ re dñabat: nā tenere sedes ē dñari. Voto. s. amātis balbi posteaq; puella nupsit & data est molli uiro.

Facta marita nupsit. Proiecto sene. excluso balbo. Age hortantis est dum abundat: ut persius dic age dum staio. Quare mutata feraris. ordo est quare tu mutata feraris deseruisse fidē in dñm uerem balbū. In erga. Non ita cecilio placeā cui credita nūc sum culpa mea est. ianuę responsio ad poetę interrogationē: ordo est nō culpa mea est ita cecilio dño meo placeam: cui nunc sum tradita.

Pot. pro potest: aut potis est & est locutio familiaris catullo: ut alibi hoc facies siue id nō pote siue pote: Alibi in te si qđ dici pote putide uicti. Peccatū. participiū est: alibi nomē. Ianitor ipse facit. ita

tus iudicialis assumptius p purgationē a necessitate qđ sit a ianitore coacta. Istec. ista mala de quibus me i terrogas. Non istuc satis est. Catulli uerba: & est sensus: nō sufficit te negasse hanc culpā esse tuā: sed oportet causas & rationes afferre probabiles: quas unusquisq; perspiciat. Quid possum nemo qrit. ianuę responsio.

Vobis. tibi catulle quęrenti talia: quā hęc uera alius nemo scire curet ac me culpet. Primum igit uirgo. ordo & sensus ē primū igitur falsum est qđ illa puella fertur uirgo incorrupta esse nobis tradita: nō maritus illā attigerat prior patre suo: cuius metu la nūq; arangebatur: sed pater sponsi puellam prior uiolauit: quoniam aut si filius erat sterilis aut qđ pater impiissimus erat. Vir. maritus puellę. Prior. ante patrē: nā pater sponsi effēmi nati eius spōsam prior filio cōpressit.

Sicula. diminutiū a sica tali genere pro mentula iocosa trāslatio a tēlo assumpta. Betha. hortēsis herba cibis humanis familiarissima: cuius folium litterę gręcę formā retinēs inde nomen traxit. Nunq; se mediam sustulit ad tunicā. sic supius ptūdo tunicę paliūq;. Cubile. thalamū cōiugiū ut iuuenalis antiquū & uetus est alienū posthume lectū concutere atq; sacri geniū cōtemnere fulcri. Quęre dūq; nec unde foret neruosius illud. se sus ē nec est ingrēdū uñ aut ex qua cā pater mēbrū hēret neruosius & durus qđ filius qđ mēbrū posset puellę pri mitias auferre: nā qđ uidet nō uerisimile: tamen pater filii uxore uiolauit & pro ignauo filio sponsę satisfecit.

Quod posset zonā soluere uirginē. i. uirginis primicias auferre: de uirginali zona soluēda satis dictū fuit supius de passere. Egregiū narras. Catulli uerba ironica: In gremiū in genitalia spōse sui nati.

Mixerit. coierit: sic pñs patricię immetat uulue. Atq. certe uerba ianuę. Brixia cenomanog: caput urbs gallię cisalpinę a gallis cōdita ē: ut iustinus ex trogi auctoritate scribit a gallis in italiā trāsgressis Tortelii alioq; non indocti uiri uerba de Brixie origine ficta ex liuii auctoritate falso prolata mihi somnis simillima uidētur: huius aut urbis arx iposita ē colli molliter ascendēti: quē Catullus antiquo noie chinę appellat speculā. Nam catulli temporibus ille collis chinę dicebatur: uix sine risu iocisq; transire possum: curiosas ne dicam pueriles quęstiones quorundam: qui quare ac unde chinę dicatur anxie requirunt: tanq; non sufficeret diffinisse athos est mons mecedonię: & himetus mons atticus Athenis imminet: nisi interpretatiōem afferam cur ita sint appellati & dicam quot acestes uiixerit annos: quot siculus phrygibus uini donauerit urnas: ut qđstiones huiusmodi lepide ridet iuuenalis.

Postq; est proiecto facta marita sene.

Dic agedum nobis quare mutata feraris

In dominum ueterem deseruisse fidem.

Non ita cecilio placeam cui reddita nunc sum

Culpa mea est: quanq; dicitur esse mea:

Nec peccatum a me quisq; pote dicere quicq;

Verum isthęc potius ianitor ipse facit.

Quin quacunq; aliquid reperitur non bene factū

Ad me omnes clamant: ianua culpa tua est:

Non isthuc satis est uno te dicere uerbo:

Sed facere ut quiuis sentiat & uideat:

Quid possum nemo quærīt: nec scire laborat:

Nos uolumus uobis dicere: ne dubita.

Primum igitur uirgo quod fertur tradita nobis

Falsum est: non illam uir prior attigerat:

Languidior tenera cui pendens sicula betha

Nunq; se mediam sustulit ad tunicam:

Sed pater illius nati uiolasse cubile

Dicitur: & miseram conscelerasse domum:

Siue quod impia mens cæco flagrabat amore:

Seu quod iners sterili semine natus erat:

Quarendūq; nec unde foret neruosius illud

Quod posset zonam soluere uirginē:

Egregium narras mira pietate parentem:

Qui ipse sui nati minxerit in gremium:

Atqui non solum hoc se dicit cognitū habere:

Chinę alii legunt ciconia: sed omnes codices ueteres habent china. Supposita. pro imposita. aut posita ut sit prothesis & est nominatiui casus qđq; ultimā producit licentiosa ratioe sequētium cōsonantium: ut iuuenalis: occulta spolia & plures de pace triūphos: & Virgilius lapeq; tribuliq;. Specula. nam inde clarus patet prospectus cremonam usq;: alii tamen legunt in specula ut stet uersus: Mella. fluius iuxta Brixia labēs cuius mēnit i georgicis. Virg. curuis i uallibus illū pastores & curua le

Brixia chinna a supposita in specula:

Flauus quā molli percurrit flumine mella

Brixia ueronę mater amata mea:

Sed de posthumio & corneli narrat amore:

Cum quibus illa malum fecit adulterium.

Dixerit hic aliquis: quid tu isthęc ianua nosti

Cui nunq; domini limine abesse licet:

Nec populum auscultare: sed hic suffixa tigillo

Tantum operire soles: aut aperire domum:

Sape illam audiui furtiua uoce loquentem

Solam ceciliis hęc tua flagitia:

Nomine dicentē: quos diximus: utpote quā mi

Speraret nec linguam esse nec auriculam.

Præterea ardebat quendam: quem dicere nolo

Nomine: ne tollat rubra supercilia:

Longus homo est magnas qui lites intulit olim

Falsum mendaci uentre puerperium.

AD MALLIUM.

q Vod mihi fortuna casuq; oppressus acerbo

Conscriptū hoc lachrymis mittis epistoliū:

Naufragum ut eiectū spumantibus æquoris undis

Subleuem: et a mortis limine restituam:

Quē neq; sancta uenus molli requiescere somno

querat: in patriā ubi nunc erat ad fratris exegas Cenotaphio celebrandas reuertens. Petit itaq; ueniā si utriusq; petitiōis malliū compotem nō faciat: Laudatq; malliū singulārē erga se pietatem: atq; muni ficam liberalitatē nullis scēculis obliuiscēdā: quoniam cum poeta: amicam domum: amoresq; omnes cōmunes fecerit: Rogat postremo mallium ut hoc carmine sit contentus: uiuatq; foeliciter cum amica: totaq; familia. Quod mihi fortuna. Ordo est ex longo hyperbato decimi uersus: id gratū est mihi: quoniam me tibi amicum dicis qđ tu oppressus fortuna & casu acerbo mihi mittis hoc epistolium lachrymis conscriptum: ut ego subleuem te eiectum spumantibus æquoris undis ac a tristi mortis limine restituam te: quem sancta uenus non perpetitur requiescere i lecto cēlibe molli somno desertum. Oppressus fortuna & casu acerbo. Mallius hic iuliam uxorem cuius superius celebratum est epithalamio fato defunctam immaturo deflens tanti moeroris consolationem a Catullo p epistolam quę fuit signi cans se infortunato cōiugis iulię fato miserabiliter oppressum miserię solatia requirere. Lachrymis cōscriptū. Sic mallius in epistola se lachrymis scripsisse dixerat. Epistoliū paruulā epistolā: nā ab epistola fit gręcum diminutuum epistolion sicut a philotis philotion. μέγα Τὸ μικρόν Te eiectum naufragum. te aduersę fortunę casibus exagitātū: alegorice sumptū hoc a naufragiis. A mortis limine. in quo ēe te putans ob dilectissimę coniugis mortē. Sancta uenus. uenus & amor coniugalis.

Ad Mallium.

q Vod mihi fortuna. ca. oppress. acerbo. Mallio uersus et libros quodam in moeroris sui cōsolationem petenti humane respōdet Catullus excusans se qđ neq; cōsolatia carmina scribere possit ingenti ob fratris mortem mērore cōfectus & a musarū muneribus exclusus neq; libellos a se cōpositos: quos mallio ad cōsolationē det Veronę habet: sed oēs fere romę reli

Desertum molli somno. Quem coniugalis societas prestabat. Lecto celi uxore orbat. Nec
teterum dulci. per hoc significat mallium musarum studiosum dolore coactum consueta studia dese-
ruisse. Peruigilat anxia. mens anxia & si peruigilat tamē in studia litterarum incumbere nequit. iuue-
nalis. sed uatē egregium cui non sit publica uena Qui nihil expositum soleat deducere nec qui com-
muni feriat carmen triuiale moneta anxietate carens animus facit omnis acerbi impatiēs cupidus syl-
uarum aptusq; bibendis foetibus aonidum. & infra: Quis locus ingenio nisi Quum se carmine solo
uexant & dominis cirē niseq; ferunt
pectora nostra. Petis hic. ex urbe ue-
rona ubi sum. Munera mu. Carmi-
na: & libros. Veneris mu. i. ut Romā
redeā ad cōiū iter nos puellarū mu-
nera: nā ut ifra dicit: Mallius cū catul-
amicā cōmunē fecerat: sic loquitur isq;
domū nobis isq; dedit dñam: Ad quā
cōnes exercere amorē. Mea icō
moda. ex fr̄is morte suscepta. Offi-
ciū hospitis. i. mei: q; sū tuus hospes &
familiaris officiū morē gerēdi tuē uo-
lūti. Quis. pro qbus. Merfer. ual-
de imergar & uexer. Dona bea. car-
minū solatia. Vestis pu. uirilis toga
pura & unius tātū coloris erat: puero
rū autē p̄texta purpure filis itertexta
fuit. Aetas. adoloscētia: i. cuius initio
uirilis toga sumebat. locūdū uer. iu-
cundū t̄pus a p̄dagogi custodia libe-
ratū: ut p̄suis quū primum pauco cu-
stos mihi purpura cessit. Dea. uenus
cuius amorē & hui & secutus sū. Cu-
ris. amoribus. Dulcē ama. caco zelō
ē: ut Luca. concordia discors & Ora.
strenua nos exercet inertia: dulcem at
ad amatoz cupiditates: amariciē ue-
ro ad amaras i amore curas dixit: Nā
ut ait Plau. amor ē melle & felle fecū/
diffimus dulce gustu dat amaze ad sa-
tietatē usq; aggerit. Fraterna mors.
de qua supra dictū ē i ele. pria. Qua-
re qd feri. ordo ē: quare malli id nō ē
turpe: sed magis miserū q; scribis esse
turpe catullo uerone ē q; hic uerone
i. q; q; de meliore nota calefecit sibi
mēbra cubili amoribus deserto Hac
eni rōne Catul. mallius romā reuoca-
bat scribēs unūquēq; meliore cōditio-
ne uiuē. Verōq; noctēs sine puella exige-
re ac amore sedo carere. Hic. uerōq;
ubi sū. Quisq; me. no. i. q; cūq; inge-
nui melioris nois ac̄tituli siue condi-
tiōis: notā. n. pro cōditioe posuit. Scri-
ptoz. i. libelloz a me. p̄positorū: quos
romē reliq; aut certe hūaorē studioz
libros itelligit p̄ quos mal. Catul. ro-
mā reuocabat afferēs hanc secūdā rō-
nē. s. ob libroz cōmodā copā: q; Vero.
careat romē at sit abūdaturus. Huc. Veronā. Non sa. ige. igrato: & rustico: nā igratitudo rusticano
rū hominū ē. Vtriusq;. unū erat Carminū & libroz: alterū ut Romā rediret. Petēti. tibi hęc duo
petēti: puto tū potius legēdū ēē petiti: ut sit copia utriusq; petiti. i. duplicis petitiōis tuę. Vltro. spōte.

Desertum in lecto calibe perpetitur:
Nec ueterum dulci scriptorum carmine musæ
Oblectant: quum mens anxia peruigilat:
Id gratum ē mihi: me quoniā tibi ductis amicum
Muneraq; & musarum hinc petis & ueneris:
Sed tibi ne mea sint ignota incōmoda malli:
Neu me odisse putes hospitis officium:
Accipe quis merfer fortunæ fluctibus ipse
Ne amplius a misero dona beata petas.
Tēpore quo primum uestis mihi tradita pura ē:
Lucundum quum atas florida uer ageret:
Multa satis lusi: non est dea nescia nostri:
Quæ dulcem curis miscet amariciem.
Sed totum hoc studiū luctu fraterna mihi mors
Abstulit: o misero frater adempte mihi
Tu mea tu moriens fregisti cōmoda frater:
Tecum una tota est nostra sepulta domus:
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra
Quæ tuus in uita dulcis alebat amor:
Cuius ego interitu tota de mente fugauit
Hac studia atq; omnes delicias animi.
Quare quod scribis ueronæ turpe catullo
Esse: quod hic quisquis de meliore nota
Frigida deserto tepescit membra cubili:
Id malli non est turpe magis miserum est:
Ignoscas igitur: si quæ mihi luctus ademit:
Hac tibi non tribuo munera: cum nequeo.
Nā quod scriptorum nō magna ē copia apud me
Hoc sit q; romæ uiuimus. illa domus:
Illa mihi sedes: illic mea carpitur atas:
Huc una ex multis capsula me sequitur.
Quod cum ita sit: noli statuas nos mēte maligna
Id facere aut animo non satis ingenuo:
Quod tibi non utriusq; petiti copia facta est:

Vltro ego deferrem: copia siqua foret.
Non possum reticere de v qua mallius in re
luerit: aut quantis iuerit officiis:
Ne fugiens sæclis obliuiscensibus ætas
Illius hoc cæca nocte tegat studium:
Sed dicam uobis: uos porro dicite multis
Milibus: & facite hæc charta loquatur anus:
Omnibus inq; locis celebratur fama sepulti:
Notescatq; magis mortuus atq; magis:
Nec tenuem texens sublimis aranea telam
Deserto in mallii nomine opus faciat.
Nā mihi quā dederit duplex amathuntia curā
Scitis: & in quo me corruerit genere:
Cum tantum arderem quantum trinacria rupes:
Lymphaq; in ætheis malia thermopylis)
Mœsta nec assiduo tabescere lumina fletu
Cessarent: tristiq; imbre madere genæ:
Qualis in aerei perlucens uertice montis
Riuus muscolo profilit e lapide:
Qui quū de prona præceps est ualle uolutus
Per medium densi transit iter populi:
Dulce uiatori lasso in sudore leuamen:
Quuū grauis exustos æstus hiulcat agros:
Ac uelut in nigro iactatis turbine nautis
Lenius aspirans aura secunda uenit:
Iam prece pollucis iam castoris implorata:
Tale fuit nobis mallius auxilium:
Is clausum lato patefecit limite campum
Isq; domum nobis: isq; dedit dominam:
Ad quam communes exerceremus amores:

protēsus: cuius trāsītū pylas. i. portas et āgustias uocāt atq; thermopylas: sūt. n. ibi prope thermē. i. cali-
dē aquę magno i hōre ueluti herculi cōsacratę: ipse at mōs oetha ab oriēte ac thermopylis i occidentē
usq; i sinū ambraciū extendit: iō thermopylas oethas appellat Catul. Mœsta nec ass. hic locus apd
oēs fere codices deprauatus ē: Nā i aliquibus legi. mēstaq; assiduo: i aliis uero legi. mēsta. n. assiduo: sed
utruq; uitiosū ē syllabis repugnātibus legat. potius. Mœsta nec ass. ta. lu. fle. Cef. tri. im. na. ge. phūc
assiduū mērorē iugēsq; lachrymas igētē sui ai erūnā exp̄ssit: ut maximū malli Catul. a miseria leuātis
officiū: ac singulare meritū onderet. Qualis i aerei. apta poetici discursus similitudo ad largū lachry-
maz fluxū demonstrādū. Vertice. sumitate: qd proprie significet uertex legito apd q̄ntilianū lib. viii.
Iter. pro media uia. Aestus hi. ag. scindit siccitate terrā nimius solis feruor Vir. scindit canis gisifer
arua. Ac ue. elegās alterius poetici discursus similitudo & ornatus ad sequētia malli erga poetā iucū
dissima officia demonstrāda. Nigro. procelloso: tēpestuoso: nubilofo: Ora. nigris equora uētis emira-
bis isolēs. Pollucis & ca. geminoz signū nautis p̄tare felicē nauigationē credidit uetustas: Ora gra-
tū Tyndaridē sydus ab ifimis quasas erripiūt equoribus rates: Naso i factis utile sollicitē sydus utq; p̄-
rati: Mar. & gratū nautis sydus fulgere laconū: Flaccus i argonautis lunēq; innoxia fūdīt purpureū mi-
ris olim i probabile nautis: Diodo. at scilicet li. v. cur gemini nauigātibus fauere putēt hāc affert histo-
riā argonatis iter quos erāt castor: & pollux nauigātibus coorta q; igētē tēpestate ceteris salutē despe-
h ii

Defer. tibi traderē. Cop. cōmoditas
facultas: nā carmīa nequeo facere ne-
q; romā reuerti possū utriusq; icōmo-
di cā ē mihi mors fraterna: q; ois fami-
lia nrā mihi admistrāda ē. Ueē. musē
q; testes eius i me meritoz elis. No-
ctē. ignoratiē tenebris. Hoc itū. hūc
malli erga me fauorē & pium aiū.

Anus char. carmē multa uetustate p-
durās: Mar. Et qd uoluit testa uo-
cat. anus. Sepulti. i. malli postea q; se-
pultus fuerit. Ne te. te. sensus ē Mal-
li nomē ita celebret: ut nunq; ulla ex
parte fordescat. nā trāslatio ē a locis
ad frequētē nois memoriā loca. eni: q;
nō celebrāt neq; frequētāt araneis op-
plēt. Amathūtia. atonomasiō uenē-
ris ab amathūte cypri urbe: de q; supe-
rius dictū ē: duplex at dicit a Catullo
cui duplicis amoris curā iniecerat: aut
certe duplex. i. fallax: nā fallacē homi-
nē duplicē appellare solemus: ut Cic.
i offoz. iiii. Hoc at celādi genus q̄le sit
cuius hois q; nō uidet certe nō aptinō
simplicis nō igenui: duplex at uenus:
quia dulce promittēs amaze ingerit.

Corruerit. i. uerterit p̄cipitauerit. Ar-
derē. anore flagrarē. Trinacria ru-
etna sicilię mōs p̄petuo flagrans incē-
dio. Lympha malia. a thessalię loco:
quā urbē puto unde arbitror dictum
malia cū sinū: & itē maliēsē populos
quos strabo thermopylis uicinos scri-
bit. maliēsē aut thucydides tris i ptes
distribuit. i. paralios: Heres: & thra-
chinios: scribit itē Mylas locū mēssa-
niogē: uide & myliēsē dici posse puto
Malia igit pro maliēsē accipiat. In
oethis Thermopylis. thermopylēmō-
tanus tractus ad thessalię fines lōgitu-
dine sua magnas multasq; grēcagē re-
gionū partes attingēs ad oethā saltū
thessalię ac doridi conterminū usq;

tantibus solū orphēa tradūt religiōis peritū uota pro salute diis samothracibus fecisse extēploq; tēpēsta te sedata quū duo alitra supra pollucis & castoris capita cecidissent: oēs eo miraculo stupētes credidisse deoq; prouidētia se a piculis exēptos: quo facto cōtigit: ut quos postmodū maris agitarēt tēpēstas samothracibus uota pro salute facerēt: alitraq; apparētia ad caltorē: & pollucē referrēt. Is clau. Quē fuerit malli erga se auxilia oñdit. Cāpū. agrū meū: q̄ fuerat satis exiguus Dilatauit: & extēdit. Do minā. clodīā amicā quā lesbiā poeta nūcupauit: & dñam amatiū more appellauit. Cōes. mihi & ipsi

ad quos cōes amores: & est sensus ad quos amores: siue ad quā dñam diua uenus mihi fauēs attulit felix auspiciū molli aditu. Pedemol. felici accessu: sic supra in epithalamio. o cubile quot oibus cādido pede lectulis: quē tuo uenitū hero. Mea. mihi fauēs: ut Terē. o noster chreme. Tritō. ipi ueneri frequētato. Arguta sō. breui & arēta crepida siue calceo: Solea pro calceo: plus solea puer obiurgabere rubra: solea itē iter planos pisces a plinio notat: & materia robullea super quā paries craticius extruit. Cōiugis ut quō. cōparatio hęc p̄ excursū poeti cū supra ē ad seruētes & splēdidos i Catul. amores oñdēdos: talis. n. fuit Catul. dñā accedēte uenere q̄lis fuisse dicit laodamia uiri protefilai domū ingrediēs: laodamię duę fuisse iueniūt altera filia achasti pylacēi & protefilai uxor tāto uiri amore flagrās: ut illi ad troiana bella tendētē seq̄ uoluerit: sed uiri hortatu i priā remāsit inuita: altera ab Homero scribit Bellerophonis filia: quē a loue cōpreffa sarpedonen genuit. Protefilai. protefilai laus iphichi filius fuit: ut Homerus i sēdo iliados scribit is cū fratre podarce ad troiā. ix. nauibus profectus: ac ex oibus prius i troianū littus nauē egressus ab hectore iterēptus ē: Qui. ut Hectora prius fataliter hausta protefilai cadis. Accepta & fru. sensus: & ordo ē Laodamia uenit ad protefilai domū Quū hostia pro protefilai uota frustra accepta diis ac minime grata nōdū placasset deos: q̄ nō uictima: sed protefilai morte placādi erat: quoniam dii celestes decreuerāt protefilai ex grecis primū perimēdū ad troiā: aliter legit̄ icepta hostia: Quē lectio mihi magis placet: ut sit sensus. Quū protefilai iam hostia fieri iceptus: & diis destinatus i mortē frustra: & sine utilitate sua nōdū piisset ac frustra nōdū sanguine suo deorū decreto satisfecisset frustra nōdū placasset: quoniam paulopost oio erat placaturus ad troiā peundo: Et sic fatalis necessitatis uim imutabilē oñdit. Incepta ho. protefilai iā ad mortē destinatus & enotatiui casus cuius ultimā licēter produxit cōsonatiū sequentiū rōne: ut lūne. occulta spolia & plures de pace triūphos. Nihil mi. tā ual. p. his octo sequētibz uersibus Catul. cōtinet̄ opratio de uotis ab amica siue uxore pro uiro suscipiēdis: & erit talis ordo o rhamnusia uirgo nil. i. nullū uotū mihi tātū ualde placeat qd̄ suscipiat: & uoueat̄ iuitis heris. i. deis: q̄tū docta: & monita est laodamia uiro extincto q̄ ara deoq; ieiuna & sicca desiderat piū: & sacratū cruorē. Nil. nullū uotū. Suscipiat. cōcipiat uoueat̄. Heris. diis regē oium dñis. Inuitis. aduersantibus. Desideret. subaudit̄ q̄ aut sit q̄ desideret & poscat. Piū. sacratū ex uictima. Ieiuna. sicca diu nullis uictimis intincta. Coacta. i. fati necessitate. Dimittere. amittere. Nouū. lūeile aut nup sibi iūctū nuptiis. Collū. cādida uiri ceruicē quā uxor iucūdiffime amplectit̄. Vir. Ter conatus ibi collo dare brachia circū: Tibul. Huic tu cādētes humero suppōe lacertos: & alibi post ē collo se iplicuisse uelit. Veniēs hy. sequēs ānus. Auidū amo. i. fatiabilē laodamię aorē erga maritū: quo se carere posse nūq̄ crediderat. Posset ut ab. ui. cō. q̄ nūq̄ potuisset credere se posse postea uiuere sine protefilai: qd̄ tñ posse fieri docuerunt eā āni qui uiri mortē secuti q̄bus paulatī assuefacta ē carere marito. Quod. illā carere posse uiro: Nam parē uita laodamię post uiri mortem producturē sciebant si protefilai ad troiā iret laodamiā sine uiro uicturā.

Quo mea se molli candida diua pede:
Intulit & trito fulgentem in limine plantam
Innixa arguta constituit solea:
Coniugis ut quondam flagrans aduenit amore
Protefilaiam laodamia domum:
Accepta & frustra nondum cum sanguine sacro
Hostia caelestes pacificasset heros:
Nil mihi tam ualde placeat rhamnusia uirgo
Quod temere inuitis suscipiatur heris:
Quam ieiuna pium desideret ara cruorem
Docta est amisso laodamia uiro:
Coniugis ante coacta nouum admittere collum
Quam ueniens una atq; altera rursus hyems
Noctibus in longis auidum saturasset amorem
Posset ut abrupto uiuere coniugio:
Quod sciant parca non longo tempore abesse
Si miles muros isset ad ilia cos:
Nam tum helenae raptu primores argiuorum
Coeperat ad sese troia ciere uiros:

Troia nefas cōm. catu. aduei sus troiā seruēs declamatio atq; iuctio. Nefas. nefadū funus. Atq; hoc quātū ad troiā dicit: quoniam tota fere asia troiā attulit auxiliū nā & teutamus rex assyrius: penes quos totius asie fuit ea tēpēste p̄cipatus priō sibi subdito Memnonē tithoi filiū cū decē milibus ethiopū tōndēq; iustianē cū ducētis curribus i auxiliū misit. Europe. cuius magna pars grecis cōtra troianos cōspirauit. Virtutū. aut fortitudinis ois: quē proprie dicit̄ uirtus: aut oium uirtutū: quē i hoibus fuit: Nā i illis bellis singularia oium uirtutū exēpla fuerūt. Acerba cinis. asp̄ & acerbus rogi: Ci-

Troia nefas cōmune sepulchū europā asiaeq;
Troia uirum & uirtutum oium acerba finis:
Quaue etiā id nostro lectum miserabile fratri
Attulit hei misero frater adempte mihi:
Hei misero fratri iucundum lumen ademptum
Tecum una tota est nostra sepulta domus:
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra
Qua tuus in uita dulcis alebat amor:
Quem nunc tā longe non inter nota sepulchra
Nec prope cognatos cōpositum cineres:
Sed troia obscaena troia infelice sepultum
Detinet a nostro terra aliena solo:
Ad quam tū properās fertur simul undiq; pubes
Graeca penetralis deseruisse deos:
Ne paris abducta gauisus libera mœcha
Ocia pacato degeret in thalamo:
Quo tibi cum casu pulcherrima laodamia
Ereptum est uita dulcius atq; anima
Coniugium: tanto te absorbens uertice amoris
Aestus in abruptum detulerat barathrum:
Quale ferunt graui penam propter amœnum
Siccari emulsa pingue palude solum:
Quod quondam cassis montis fodisse medullis
Ausus falsiparens amphitryonia des:

amēnissimus ānis prope cyllēne arcadię mōtē labat̄: liberēus igit̄ si possumus Catul. elegātissimū: atq; prudētissimū poetā ab indignissima tāti furoris ifamia: quū eius uerissima lectio sit peneū pp̄ amēnū quē amœnū recte a catullo nostro appellatū planissime docēt hęc pli. p̄scripta flumina thessalię apidanus: phanix: enipheus onochonus: & an cūctos claritate penęus ortus iuxta gōphos iterq; ossam & olympū nemorosa cōuale defluēs q̄ngētis stadiis dimidio eius spatio nauigabilis in eo cursu tēpe uocat̄ q̄nq; miliū passuum lōgitudine & ferme sex latitudine ultra uisum hois attollentibus se dextra leua q̄ leuiter cōuexis iugis intus sua luce uiridate allabit̄ penęus uiridis calculo amēnus circū ripas gramie canorus auiū cōcentū: Hercules ut diodorus siculus scribit a locis quē tēpe uocant̄ ubi late stagnabat i cāpis aqua ducta fossa aquā deduxit thessalię circa peneū fluiū cāpos fertiles p̄bēs thessalia circūdata peneū fluiū aq̄s exitū nullū cōcedēs sub p̄petuis paludibus magna ex parte latebat: Hercules at̄ ossā ab olympo discludens aquis exitum patefecit: lucanus: hos inter montes media qui ualle premuntur Perpetuis quondam latuere paludibus agri: Lumina dum campi retinent: nec peruia tempe Dant aditus pelago stagnumq; implentibus unum Crescere cursus erat postq̄ discessit olympo Herculea grauis ossa manu: subitq; ruinam sensit aq̄e Nereus: strabo autem asserit terremotibus factis abrupta esse quē nunc uocantur tempe & ab olympo abscissam ossam: & hac peneū effluxisse in mare.

Falsiparens, Hercules Amphitryonis Falsi Et non ueri patris filius putatiuus.

nis aut apud antiquos & masculino & feminino genere prolatus fuit: qd̄ diligenter aduertit prise. Quē ē id iro. rō & cā cur in troiā iuehat̄ acerbius. Quē nūc tā longe. ordo est quē cōpositū tā longe nō inter sepulchra nota nec cōpositū prope cognatos cineres, sed sepultū in troia infelice aliena terra detinet a nostro solo. Nota. nobis cognita. Cognatos cineres. cognatosq; reliq̄s. Penetrales deos. patrios deos suosq; nepotes.

Quo casu. quo infortunio belli troiani. Tāto te absorbens uertice amoris: epiphonema ē ad p̄cedētis cōiugii altitudinē et felicitatē ostēdēdam: seu cōfirmādā prolātū. Tāto uer. amoris. tāta coniugalī amoris altitudine. In abruptū barathrum. i. profundā miserię uoraginē. Quale ferūt graui. similitudo ad barathri profunditātē ostēdēdā: ordo est quale solū pięue graui ferūt sicari emulsa paludē.

Peneū pp̄ amēnum. i. omnibus quos adhuc legerim catullianis codicibus uno meo & eodem p̄uictulo excepto hūc locū corruptissimū & portēns si millimū inuēi. nā i q̄busdā legit̄ prope cyllēniū: i. aliis uero prope cyllēnē quē lectio q̄ uitiōssima sit duę syllabę i utroq; uocabulo priores cōtra rationē positę & una sup̄abundās aptis sine indicat̄: sed q̄s nō putaret catullū portēta phrēticę uerbis simillima fuisse locutū si tā imprudētē legat̄ peneū cyllēnē: tāq; peneus thessalię

Stymphalia monstra. Euristeus rex argiuorum iunonis impulsu inter alia stipendia imperauit hercu-
lit obsecras aues in stymphali arcadię palude morantes: quę circū uicina loca infestabant aut pume-
ret: aut fugaret hoc negotiū arduūq; laborem impositum sibi arte ingenioq; facile perfecit: Nā ut Dio-
dorus scribit has aues innumera multitudine finitimę regionum fructus uastates: quia ui superari ob
infinitū numere nō poterant ingenio subulit Tabulam. n. cream parauit: quę repulsa ingenti sonitu
uolucres timore in fugam compulit longinquā: Catul. aut poetis assentiēs aues sagittis fugatas dixit:

Nā strabo ait poetas scripsisse sagittis
& tympano has aues ab hercule fuisse
se fugatas Stymphalis at ē palus arca-
dię: in qua ut scribit Pli. muscoli aqua-
tici nascunt: Stymphalum uero oppi-
dum: & Stymphalus fluuius ex quo &
Stymphalide lacu nascit' erasinus flu-
uius argiuos: agros pcurres. Percu-
lit. percussit uexauit. Deterioris he. eu-
ristei regis iussu qui deterior: & hercu-
leis uirtutibus minor erat. Pluribus
ut cęli. ut mirabilibus suarum uirtu-
tum experimentis pfectus deorū nu-
merum augeret: ac suorum laborum
mercedem hebes Coniugium accipe-
ret. Sed tuus altus amor. comparat-
iones atq; multas similitudines indu-
cit ad profundum laodamię amorem
augēdum. Tuus amor. o laodamia

Barathro. profundo ioles amore:
Barathrum est immēsa profunditas
aspicientium oculos calligans. Qui
diuum dominum ferre iugū docuit.
herculus in ianos in iolen Euriti filiam amores tangit: Hercules omnibus certaminibus absoluit mega-
ram uxore iolao tradidit: & ad prolem procreandā alterā uxore minime suspectā querens iole euryti
ęchalię regis filiam petiit: Ille megare repulsa ueritus se super eo matrimonio consultūq; respondit:
Hercules frustratus sponsa iniuriaq; motus Euryti abegit equos iphitumq; filiū eius equos inquirentem
tirynthia ex turri precipitauit: ac tandem sequentibus annis post altydamen ormenii regis stupratam
in ęchaliā contra Euryti filios ob iolen sibi in uxorem Denegatam exercitum duxit: ac urbe Capta
Euriti filios Toxeum: molionem pytium interemit iolemq; abduxit: ferunt autem poetę tanto ioles
amore herculem flagrasse: ut in eius gratiā Lanam & pensā deduxerit: Leonisq; spoliū: cęterosq; ui-
riles cultus acceptis muliebribus cū iole cōmutauerit: ut apud Ouidium in heroidibus herculi deiani-
ra plenius exprobrat. Nā neq; tam charum. Alia Comparatio: & sensus est nec tam charum nepo-
tem filia parentibus gignit in magnę hereditatis Successionem q; charus: & iucundus fuit protefilao
Laodamię amor: Tam charum caput. s. q; charus fuit protefilao amor laodamię uiri domū ingre-
dientis. Nata. filia: Confecto etate. etate grauato. Seri. tarde gentis: quum iam parens decre-
pit ex filia nepotes desperaret. Gentilis. Cognati aut affinis sperantis hereditatem iure successio-
nis: gentiles enim senis hereditatem sperabant: quoniā eius unica filia uniuersę hereditatis subitātiā
Consequi iure non poterat: Nam ea lex erat: Cuius Liuius meminit: gentilis dicitur ex eodem genere
ortus: Et is qui simili nomine appellatur: ut ait Cintius gēuies mihi sunt qui meo nomine appellant:
hec festi est diffinitio. Derisi. decepti ac uane sperantis hereditatem: quum postea sit preter spem ge-
nitus nepos. Tollens. remouens: expellens: excludens. Suscitāt a Cano uulturium Capite. id est
quum preter spem propinqui Captatoris nepos Sit genitus: heres in diuitias aui succedens: & Captato-
rem excitans abigit a senis cadauere: est autem elegans metaphora a uulturibus: & cada-
uere ad Captatores alienę hereditati uehementer inhiantes: Sic Oratius Captatorē appellauit Coruū
Scriba ex quinq; uiro Coruum deludet hiantem: Captatorq; dabit risum nascica corano. Suscitāt a
Cano Capite. abigit a senis cadauere ac morte: cui inhiabat ante nepotis ortum: in aliis libris corru-
pte legitur Suscitāt & cano Capiti: sed si quis diligentius prospiciet Inueniet Copulam in sensu non ad-
mitti: & legendum esse a Cano Capite. Vulturium. Captatorem hereditatem. dicitur hic uultur: &
uulturius: & uulturis: Catullus alibi Lingua exerta auido sit data uulturio: Ennius uulturis in syl-
uis miserum mandebat hominem. Vlla Compar. ulla columba colūbo suo pari societate cōiuncta:

Tempore quo certa stymphalia monstra sagitta
Perculit imperio deterioris heri:
Pluribus ut cęli tereretur ianua diuis:
Hebe nec longa uirginitate foret.
Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo:
Qui diuum dominum ferre iugum docuit:
Nam neq; tam charum confecto etate parenti
Vna caput feri nata nepotis alit:
Qui cum diuitiis uix tandem inuentus auitis
Nomen testatas detulit in tabulas:
Impia derisi gentilis gaudia tollens
Suscitat a cano uulturium capite:
Nec tantum niueo gauisa est ulla columbo

Seu quicquid improbius. aut si est aliud a iampar improbius & libidinosus columbis. Oseula
mordenti. sic Martialis. oseula me capiunt blandas imitata columbas. Mulier. pro femina posuit
noue quā mulier proprie de genere humano tātū dicat: Sic & Virgilius uirum pro hyreo & Caprarū
marito dixit: uir gregis ipse caper deerrauerat: & Oratius uxores de capris Dixit Querunt latentes &
thymo deuę olentis uxores mariti. Multiuola. multū uolans aut multę. i. multiplicis & mutabilis uo-
luntatis: & cupidinis instabilis. Sed tu. o laodamia nunc omnes superiores cōparationes atq; similitu-

Compar seu quicquid dicitur improbius:
Oseula mordenti semper decerpere rostro
Quantum præcipue multiuola est mulier:
Sed tu horum magnos uicisti sola furores
Ut semel es flauo conciliata uiro:
Aut nihil aut paulo cui tu concedere digna:
Lux mea se nostrum contulit in gremium:
Quam circumcursans huc illuc sæpe cupido
Fulgebat crocina candidus in tunica:
Quæ tamē etsi uno non est contenta catullo
Rara uerecundæ furta feremus heræ:
Nenimum simus stultorum more molesti:
Sæpe etam iuno maxima calicolum
Coniugis in culpa flagrabat quotidiana
Nosscens omniuoli plurima furta iouis.
Atqui nec diuis homines componier æquum ē.
Ingratum tremuli tolle parentis onus:
Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna
Fragratem assyrio uenit odore domum:
Sed furtiua dedit nigra munuscula nocte
Iplius ex ipso dempta uiri gremio:
Quare illud satis est: si nobis id datur unis

quā ēt cōcedēdā iunonis exēplo probat. Quotidianā cul. quotidianis adulteriis & stupris. Furta
furtiuos coitus. Oliuoli. oia uolētis: aut p oia optata sua uolantis: ut supra multiuolā mulierē dixit.
Cōponier. cōparari ut. sic paruis cōpōere magna solebā. Ingratū tre. tol. pa. onus. sensus ē quū nō
sit equū hoies diuis cōparare noli te onerare tāta deoę inuidia quāta se onerāt curiosi parētes filias su-
as deabus nimis ipse cōferētes. Tolle. remoue: abiice. Onus. onerosū atq; odiosū laborē. Gratū.
diis molestū. Parētis tre. pris decrepti. Illa. mea lesbia a Mallio mihi data. Nec pa. de. mihi dedu-
i. a patre suo mihi nō nupsit: nā in nuptiis mos sēp fuit: ut pater filiā spōso suo manu ducta dederet.
Domū. s. meā: ut alię nuptę solēt suę sponsoz domū accedere. Fragratē. assy. odo. diebus nu-
ptialibus spōsi domus suauissimis odoribus inspergebat: Odore. amomū i assyria nascit a Vir. assy-
riū appellatū: & supius a catul. dicit assyriū oliuū. assyrio fragras oliuo: ubi satis multa de unguētis ex
Plinii pscripto dicta sūt: possumus tū nō absurde itelligere opobalsamon: myrobālōn: itiracen: Ma-
lobathron: aliaq; huiusmodi odoramēta Quę nō minus i syria: q; i aliis locis gignūt: ut latissime legi-
tur apud Pli. li. xxii. & xiii. Furtiua munu. occulta: & clādestina adulteria. Ex ipso dempta uiri gre-
mio. a uiri surgens amplexu mihi aserebat ueneris munera. Quare illud Satis est. Concludit satis
sibi esse si a lesbia benignissimum accipit Coitum Inter utę foelicitates Lapillo albo notandum:
quis & aliis uiris Interdum sed raro non neget: nobis unis mihi & tibi malli. Id. uenereū munus.

dines ad propositū applicat. Hoge.
Columboz herculis & ceteroz. Fu-
rores. amores: Virg. seu quisq; furor
Viro flauo. protefilao: flauum pro
candido: & albicanti posuit ut Virg.
flaua ceres alto neq; q; spectat olyn-
po: Protefilao fuit corpore candido
uultu honesto uelox cōsidens temera-
rius ut dares scribit. Aut nihil aut
paulo. satis cōmode trāsīt ad amicę
suę sibi a mallio datę mentionem: &
ęperationē. Lux mea. amica mea
ipstilla uel lesbia: quā sibi oculis cha-
riorem infra cōfiteat. Lux. uita: siue
oculi lumē: lux pro uita supius: nobis
quum semel occidit breuis lux nox ē
oibus una dormiēda. Tu. o laoda-
mia. Cui. meę luct. Quā circūcur-
fans. Cupidinis cū puella consuetudi-
nē illius uenustatē egregiam demon-
strat. Crocina. croceus hitus cupidi-
ni attribuit: & crocinus forma gręca
ē κρόκινος latina facit croceus. Ra-
ra uerecundę furta feremus herę. i. &
si iterdū solo me Catullo nō est cōtē-
ta: raro tū cū aliis męchis furta cōmit-
tet. Furta. supra: siue adulteria. He-
rę. amicę quę mihi hera est. Verecū-
de. declamatoria ratio cur raro cum
aliis uiris sit peccatura. quoniā. s. ē ue-
recūda. Feremus. tolerabo pmitā-
ne sim nimis molestus ei nunq; cōce-
dens ueneri appetitus cōmutationē:

Lapide candidiore. antiq. ex thracū instituto mos fuit dies lētos albis calculis infēlices nigris quot tidiana notatiōe signare eo modo totū annū cōputantes candidis notatos inter uite seriem recēsebāt: nigris aut signatos uite nō ēē a scribēdos putabāt: sic Persius Hūc macrine diē numera meliore lapillo Qui tibi Labentes apponit Candidus annos: Oratius aut cū Acronē & porphyriōe interptibus hunc morē cretensū fuisse putauit Cressa nec Careat pulchra dies nota nisi forte qd suspicor Oratii uerba mendosa interptes deceiverint & quod Oratius thressa pro thracia scripserit: interptes: siue quod

potius Credo librariog. iperitia Cressa Corruptū inuenerit: Pl. hūc morē sic exagitat uana mortalitas & ad circūscribendā seipsam ingeniosa Cōputat more thraciē gentis: quē calculos colore distinctos pro experimento Cuiuscūq. diei in urnam Cōdit: ac sumpto die separatos dinumerat: atq. ita de uno quoq. pronūciat qd ipse Candore calculi laudatus dies originem mali habuit. Hoc tibi quod potui. Elegiē conclusio cum excusatiōe poetē qui curis: & mēroribus oppressus oibus malli meritis: & optatis satisfacere nequiuert: Sed pro tātis officiis: quē mallio debet hoc tātū amici animi testimoniū Carmine uno miserrit. Pro aliis officiis. quē tuis erga me meritis multa debeo. Nostri nomen. nostri nois memoriā. Rubiginē. obscuritate obliuiois: hoc ē ne nostrū nomē obliuioe pereat. Huc. ad hāc nostri nois Cōseruatiōnē. Themis. themin antiq. deam putabāt esse: quē pēperet hoibus id petere qd fas esset: eamq. id ēē existimabant quod & fas est. hēc festus. P. Nā themin cēli: & terrē filiā: tum diuinandi artem: tū sacra cultusq. deog. introduxisse dicunt: eaq. quē ad beneui uendū & pacē ptinent ostēdisse: nam gēuic significat fas: hāc aut deam hoibus aureo sēculo iuste uiuentibus oia uota pie cōcepta tribuisse dixerūt poetē. Plis. pie ac iuste uiuentibus. Antiquis. priscis aurei sēculi hoibus. Tua uita. amica tua. In qua lusimus. in qua ego a te hospitatus carmina scripsi. Domina. amica tua. Cōmoratio est: in eadē. n. re pēssit mutatis uerbis. Et q. i. & sit felix mallius: q. patefecit meos agros sic sup. r. is clausum latopatefecit limite campū: isq. domū nobis isq. dedit dominā. Principio. alii legūt pēcipue sed hic uerfus: & sequens uarie corrupti iudicio meo sic legant: Et qui pēcipio nobis terrā dedit atq. a Quo sūt nobis oia nata bona. Longe. ualde. Lux mea mihi charior me ipso. lesbia mihi mea uita charior: Sic infra. Eripere ei noli multo quod charius illi est oculis: seu quod charior est oculis.

In Rufum.

n Oli admirari. Rufum uestibus: & gemmis fulgentē se ab omnibus puellis contemni atq. uitari mirātem magna sordium: atq. teterrimi odoris hyrcini nota infamiaq. afficit monens aut ne admiret se uitari: aut hyrcinū sēctorem extinguat. Rare uestis. pēciosē ac pēclarē togē. Labefactas. uexas: pturbas. Vestis. f. suauibus odoribus infectē. Lapidis. gemmę sardonycis perlucidi Martialis Cuius et hic lucet sardonycata manus. Fabula. diuulgata de te infamia: Caper. hyrcinus odor ex subulis exiēs: Oratius Polypus an grauis hirsutis cubet hyrcus i alis. Subalaz. subala: & ala pars ē sub brachio concaua ab adolēcentiē initio hirta:

IN RVFVM.

n Oli admirari quare tibi fœmina nulla Rufe uelit tenerum supposuisse femur: Non illam iara labefactas munere uestis Aur perluciduli deliciis lapidis: Ledit te quædam mala fabula: qua tibi fertur Valle subalarum trux habitare caper: Hunc metuunt oēs: neq. mis. nā mala ualde est Bestia: nec qui cum bella puella cubet. Quare aut crudelem nasorum interfice pestem. Aut admirari desine cur fugiunt.

DE MVLIERE SVA:

n Vlli se dicit mulier mea nubere malle Quā mihi: non si se iuppiter ipse petat Dicit: sed mulier cupido quod dicit amāti In uento & rapida scribere oportet aqua.

un prouerbiū erat apd ātīquos aq. heret: cōtra frustra conātē huius prouerbi cice. i. offōg. iii. meminit.

AD VIRROBONEM.

f I cui uirrobon sacer alarum obstitit hircus: Aut si aliquem merito tarda podagra secat: Aemulus iste tuus qui nostrum exercet amorē Mirifice est a te nactus utrunq. malum: Nam quotiens fuit totiens ulciscitur ambos: Illam affligit odore: ipse perit podagra.

AD LESBIAM:

d Icebas quondam solum te nosse catullum Lesbiam: nec prae me uelle tenere iouem. Dilexi tum te: non tantum ut uulgius amicam: Sed pater ut gnatos diligit & generos: Nunc te cognoui: quare & si impensius uror: Multo ita tu nunc me uilior & leuior: Quis potis est inquis: quod amantē iniuria talis Cogit amare magis sed bene uelle minus? Desine de quoq. quicq. bene uelle mereri: Aut aliquem fieri posse putare pium. Omnia sunt ingrata: nihil fecisse benigne Imo etiam tedet stetq. magisq. magis: Ut mihi quem nemo grauius nec acerbius urget Quā mō qui me unū atq. unicum amicū hūit.

mihi: Nā antiqui me pro mihi dicebāt: ut festo placet. Quis potis ē inquis. lesbic obiectio p. iterragationē: & ē sensus Quis posset hēc duo cōtraria facere: ut eūdē amātem iniuria: & pfidia amicę cogat magis amare illā: sed eidem puellę minus bene uelle pp. iniuriam. Magis amare. magis appetere illā amicam. Minus bene uelle. minori beniuolētia psequi: legito Donatū in andria. Desine de quoq. quicq. bene. u. m. poetē uerba: noli inquit de quoq. benemereri: aut si benemereris De ullo: noli sperare illum posse fieri gratū: aut pium: quoniā oēs sūt Ingrati: itaq. magis atq. magis stet: & placeat tibi nihil cuiq. benigne facere: sicut mihi stat: & placet nihil benefecisse multis. Desine uelle. i. noli. Quicq. benemereri de quoq. alicui q. q. benefacere. Putare. sperare. Pium. gratū: nā gratia & pietas idē plegq. significāt. Omnia sūt ingra. plus dixit: q. si diceret oēs hoies ingrati sūt. Stet. placeat. Nihil fecisse benigne. benigne facere est benemereri: & liberalitatē exercere Cicero in officioz primo: nō dēdū est enī ne oblit benignitas: & his qbus benigne uidebit fieri & ceteris. Magis atq. magis. maxie: ac uehemēter. Imo ē tedet. p. parenthesim hēc dicta sūt. Ut mihi. stat: & placet: q. sub audias Mallius ille q. me unum. i. pēcipuum. Atq. unicū. & singularē amicū. Fiabit. habere indica uitralii legunt habet: sed non stat uersus: qui quattuor collisionibus asprimus est.

De Lesbiam.

n Vlli se dicit: i. puellā suā scribēs fallacia mulierē i amātes uerba. Inania q. promissa demōstrat. Et rapida scri. opor. aq. quoniā frustra cre dit qd mulieres promittūt: aut dicūt amātibus quē admodū frustra signat aut pforat aq. oio post istū cohērens

Ad Virrobonem.

s I cui uirrobon. uirrobonem allo: quēs eū iocose cōsolat de com: muniibus iniuriis sibi & illi factis a rufo utriusq. riuat: quē podagrę toetoris libidinēq. indomitę amarulēta infamia notat. Aemulus. riuat. tuus. Nostri amorē. meā amicā. A te. a tuis iprecatiōibus. Vlscit. ulciōe persequitur. Ambos. se atq. puellā quē amorem tuum fraudat.

Ad Lesioiam.

d Icebas quō. lesbic fallacibus illecebris blādisq. uerbis pēlecto ac postremo deceptus poeta se solū a lesbiam amari credēs puellā dilexit: ac oia p. terno affectu psecutus ē: sed quū se ab ea alios plures amāte: aut certe cui da hoi noie mullo nubente derisū cognouisset: amore magis ardēs lesbiam tamē leuius: ac uilius ēstīmabat. Prę me. an me: aut respectu mei. Nūc te cognoui. te fallacē mulloq. nubetēm aliosq. prę me recipiētē depēdē: Nupserat aut lesbiam mullo cundā stolido uiro: i. quē Catul. ifra ifultat i epigrāmate lesbiam mi pnte uiro. Et si ipē. uror: multo. Ita tu nūc me uilior: & leuior. sensus ē q. uis ob riuatū meoz emulationē: atq. amittēdi metum tui amore magis accēdar: tū pp. fraudes tuas ac Corporis diuulgationē te uiliorē: leuiorēq. hēo. Intēsus. uehemētius. Vilior & le. f. es. Me. pro

In Gellium.

g Ellius audierat. gelliū patrui sui nefariū irrumatorē satyrico felle aspgit: Gellius. n. patrui sui uxorem impie ardens In eius gratiā Delicias multas & dicebat: & faciebat: quod quum patruus intellexisset obiurgare cepit oblique Gellium: Qui patrum irrumando filere coegit: Hic Gellius uidetur: esse ille De quo Cicero pro sextio scribit aderit Gellius homo: & fratre indignus uiro clarissimo & ordine equestri: & Infra quum ostenderit eum gulosissimum ganeonem subdit: uerū ego tibi patrimonium eripui gellian tu comedisti: legito amplius circa finē supradictę orationis.

Nō iurgia ferre. nō tolerare uerba delicata tanq̃ iurgia uxori: ac sibi dicta: aliter legi patrui obiurgare sole re: que lectio magis probari potest.

Ipsi. sibi Gellio. Perdespuit. cōtēpsit: nā quos contemnimus in eos despumus: Perius despue quod non es.

Reddidit harpocratem. mutū fecit filere coegit: harpocrates Catulli tēporibus fuit mutus quidā denoiatus ab harpocrate deo egyptiorū. Nā ut Plutarchus oratiōe de sarapidis numine scribit: harpocrates ab egyptiis colitur deus silentii: cuius numinis simulacrum digito labiis admoto figuratū indicat silentiū Huius dei meminit Oui. noie p̃termisso quū deos isidis Comites dinumerat: sanctaq; Bubastis uariūq; coloribus apis: Quiq; p̃mit uocem digitoq; silentia suadet: Siltraq; erant: nunq; q; satis quę sitis osiris: harpocratis aut imagine in annulis signatoriis antiquos usos scribit Plinius his uerbis: iam uero ēt harpocratem: statuasq; egyptiorū numinū in digitis uiri quoq; portare incipiunt: Hic deus egyptiorū harpocrates ab aliquibus putatur Saturnus: ego uero multis argumentis ducor cur credam harpocratem esse Mercuriū: qui ab egyptiis sup̃stitiosissime cultus ostendit a Cicerone atq; Macrobio: Harpocrates igit̃ Mercurius tenens harpen ab ἄρπη & κρατέω idest ab harpe & teneo: Ita eni pingit̃ tenens harpen: quam harpen cyllenida uocauit Lucanus. Fecit quod uoluit. patrui filere coegit: Duplici modo. s. & eius libidini satisfaciēdo: & mentula os obturādo: nam qui irrumat & fellat tacere cogit. Irrumet. s. in os. Patruus. qui fellator erat. Non faciet uerbum. Silebit: Sic Martialis: Si te phen dero Gargili tacebis.

Ad Lesbiam.

h Vc est mens deducta tua. lesbie fallacias: & p̃fidiam conquerēs ait se culpa eius in tam angustum uite sue discrimē adductū esse: ut eam (et si fieret optima) neq; amare possit: neq; ab eius amore desistere: aut fugari: quous oia malore genera in ipsum poetam lesbiam faceret: Deinde se ipsam consolatur multis rationibus postremo a diis immortalibus petit atq; implorat: ut poetę ipsius misereantur: eumq; a tanta peste atq; diri amoris calamitate liberent. Mens mea. ratio consilium animi mei. Tua culpa. tua in amore p̃fidia. Ipsa. mens mea. Suo officio. Sua erga te fide officiosa. Omnia. scilicet mala contra me.

s Iqua recordanti. se ipsam cōsolat a benefactorē recordatiōe: Nā Bene acta uita multorū benefactorē recordatio ē iucundissima: ut inqt̃ Cice. sic & Epicurus ad doloris diminutio nē iubebat p̃teritarū uoluptatū remissionē suauitates. Piū. iustū inocētem beneficū. Nec sedē. i. ul. nec i. ullis patris: aut promissis se ab usum eē deorū numinē: Siue testimonio: Nam iusurandum ut ait Cicero affirmatio religiosa qd̃ aut affirmatiue quasi deo te ste promiseris id tenēdū ē. Dictaq; factaq; sūt. s. tuę lesbie ingratissimę.

Consolatio Ad Se Ipsum.

f Iqua recordanti benefacta priora uoluptas Est homini quum se cogitat esse piū: Nec sanctam uiolasse fidem nec foedere in ullo Diuum ad fallendos numine ab usum hoies: Multa parata manent in longa etate catulle Ex hoc ingrato gaudia amore tibi: Nā quęcunq; hoies bene cuiq; aut dicere possunt Aut facere: hac a te dictaq; factaq; sunt: Omniaq; ingrata perierunt credita menti.

In Gellium.

g Ellius audierat patrui obiurgare solere Siquis delicias diceret aut faceret.

Hocne ipsi accideret: patrui perdespuit ipsam Vxore m: & patrui reddidit harpocratem Quod uoluit fecit: nam quis irrumet ipsum Nunc patrui: uerbum non faciet patruus:

Ad Lesbiam.

h Vc est mens deducta tua mea lesbia culpa: Atq; ita se officio perdidit ipsa suo: Vt iam nec bene uelle queam tibi si optima fias: Nec desistere amare: omnia si facias.

Quare iam te cur amplius excrucies: Quin te aio affirmas: atq; instinctoq; reducis Et diis inuitis desinis esse miser: Difficile est longum subito deponere amorem Difficile est: uerum hoc quod lubet efficies: Vna salus hac est: hoc est tibi peruincendum: Hoc facies: siue id non pote: siue pote: O dii/ si uestrum est misereri: aut si quibus unq; Extrema iam ipsam morte tulistis opem/ Me miserum aspiciate: & si uitam puriter agi: Eripite hanc pestem perniciemq; mihi: Quę mihi subrepens imos ut torpor in artus Expulit ex omni pectore laticias: Non iam illud quęro cōtra ut me diligit illa: Aut quod non potis est esse pudica uelit. Ipse ualere opto & tetrum hunc deponere morbum O dii hoc reddite mi pro pietate mea.

AD RVFVM:

r Vse mihi frustra: ac nequicq; credite amice Frustra imo magno cum precio atq; malo: Siccine surrepsi mi atq; intestina perurens Sic misero eripuisti omnia nostra bona? Eripuisti heu: heu nostrę crudele uenenum Vitę. heu heu nostrę pectus amicitia.

protulit: Perurens. iracundię dolorisq; incendia Concilians: meę uite bona posuerat. Heu heu nostrę pectus amicitia exclamatio i p̃fidū rufi pectus ajumq; fallacē.

DE GALLO.

g Allus habet fratres quorū ē lepidissima cōiūx Alterius: lepidus filius alterius: Gallus homo est bellus: nā dulces iūgit amores Cum puero ut bello bella puella cubet: Gallus hō est bellus: nec se uidet esse maritum: Qui patruus patrui monstret adulterium: Sed nunc id doleo q; pura pura puellę Sua uia cōiunxit spurca salua tua: Verum id nō impune feres: nā te omnia sacra Noscent: & quis sis fama loquetur anus.

suspectum maritū. s. uxoris. Tua. o galle. Spurca. sc̃tida. Pura suaui puellę. mūda oscula uxoris fraternę. Anus fama. lōgeua infamia: sic superius hęc charta loquatur anus.

Cur amplius te excrucies. quū oia bene fecisti: ac nulla tua culpa tibi malū hoc acciderit. Quin te aio affirmas. i. te aio tuo cōfirma & a tāto lāgore ac dolore suscita: legitur & sic: qui tu animū affirmas: neutra lectio improba da est. Diis inuitis. diis nolētibz te dolere ac miserum esse. Nō pote si ue pote. siue potest siue non potest fieri tamen efficias diis adiuantibus.

Me miserū aspiciate. mihi misero fa uete ac opem ferte. Puriter. inuolenter: pie iuste: Hanc pestem. hunc le/ sibi pestiferum amorem. Torpor. aut lethargū aut ueternū dicit. Valere. sanus fieri ab amore pestifero.

Morbū. nā omnes animi p̃turba/ tiones appellari morbos scribit in tu/ sculanis Cicero.

Ad Rufum.

Rufe mihi frustra. p̃fidam rufi amicitiam cōqueritur: quoniam lesbia amicitiam suam abduxerit: hic ē ille rufus quē supra dixit hyrcinū fetorem ole/ re podagricumq; esse. Frustra. Cas so labore. Nequicq; uana spe. falsa q; Credulitate. Pretio. magno dam no lesbie amissę. Surrepsi. clam: & fraudulenter in animum meum ingressus es: surrepo est latēter & clam succedo & est tractum a serpentibus surrepsi pro surrepsi per syncopen

In Gallum.

Gallus habet fratres. uersutā atq; nefariā galli libidinē satyrica mor/ dacitate lacerat: quoniam is gallus ut facilius posset fratrum suorū liberos & uxorem in suā nefandam libidinē allere: ipse leno eos inter stupra cōmit/ tere docuit: minatur itaq; gallo poeta se eterna infamia sacrilegas eius libidines notaturū. Quorū est lepidissima cōiūx alterius. ordo est quorū alterius cōiūx est lepidissima. Bellus. benignus iroice. Stultus. rudis quoniam tam diros amores inter illos Concilians imprudenter idicat sua cum illis flagiciofa stupra: facit eni se stupri

In Lesbium.

Lesbius est pulcher: lesbiū riualem suū sibi ob pulchritudinē a lesbia prępositum amarulēto ioco insectatur i lesbię indignationem: quoniā ea pulchritudine decepta amatorē ad rem uenerēā imbellē ac sterilē elegerit ex cluso catullo. Quid ni. Cur nō. si sit pulcher si eū mihi anposuit lesbia: ē inuita & amara cōcessio. Tria nat. sua. i. si tria oscula unq̃ dederit suis liberis: quos nullos hūit unq̃. Suauia. parētibus. n. iucūdiſſia sūt paruulog: natoꝝ oscula.

In Gellium.

q Vid dicā gelli. asperrime lacerat gellū fellatorem spurcissimū q quū esset facie uenusta pallidissimus mane surgebat: qd̃ scelus palā diuulgatū erat. Cādiora: pallidiora. Iu uēalis. & morbo pallet utroq̃. Octa ua hora. quoniā plurimos fellās usq̃ in octauā solis exorti horā iaces. E molli quiete. a molli somno. Longo die. estus diebus: q sunt ceteris lōgiores. Grandia. uirilia mēbra grādia: sic martialis. quū tibi uernarent tenera lanugine malę lambebat me/ dios improba lingua uiros. Clamāt uictoris rupta miselli. labra tua grandibus mentulis lacerata ruptaq̃ clamāt: atq̃ manifeste indicāt hęc flagitia tua. Notata sero. spermate inquinata: Serū pro spermate posuit: ē. n. serū aqua lactis: Virg. pascē sero pingui. Victoris. tui qui multos pēnes Surgens uictor euasisti.

Ad luuentium.

n Emo ne in tanto. iuuentiū adoleſcentem imprudentē arguit: q̃ pisaurum quendā pallidissimū sibi amato rem delegerit. quū in tāto populo ro/ mano q̃ plurimi sint illo pisaurensi pulchriores atq̃ amabiliore: hic est il le iuuentius de quo in endecasyllabis dixit o q̃ flosculus es iuuentioꝝ. Alibi surripui tibi dum ludis mellite iuueti suauolū dulci dulcius ambrosia. Tāto populo. scilicet Romano. Bellus. facilis: Benignus diminutiū a bono. Pisauri: pisaurū umbrię oppidum est romanog: Colonia: nō a pēfato auro dictum: sed a pisauro amne uicino ut plinius indicat. Quem. qualē interrogatiue. No bis. mihi Catullo: nam poeta formosus erat. Et nescis quod facinus facias: totum interrogatiue. Quod. quale q̃ inutile tibi.

Ad quintium.

q Vinti si tibi uis. quintiū familiare suū impēse precat ne puellā suā sibi arripiat. si uult poetā ei maximas debere gratias. Eripere noli. puellā. s. seu subintelligit charius eo si qd̃ ē oculis charius.

DE LESBIO.

l Esbius est pulcher: quid ni? quē lesbia malic Quam te cum tota gente catulle tua: Sed tamē hic pulcher uendat cum genere catullū: Si tria natorum suauia reppererit.

AD GELLIVM:

q Vid dicā gelli quare rosea ista labella Hyberna fiant candidiora niue? Mane domum cum exis & cum te optata quiete E molli longo suscitatur hora die: Nescio quid certe est: an uere fama susurrat Grandia te mediū tenta uorare uiri: Sic certe est. clamant uictoris rupta miselli Illo demulso labra notata sero.

AD IVENTIVM.

n Emo ne in tanto potuit populo esse iuueti Bellus homo: quem tu diligere inciperes? Praterq̃ iste tuus moribunda a sede pisauri Hospes inaurata pallidior statua: Quid tibi nunc cordi ē? quē tu pręponere nobis Audes: & nescis quod facinus facias.

AD QUINTIVM.

q Vinti sit tibi uis oculos debere catullum Aut aliud siquid charius est oculis: Eripere ei noli multo quod charius illi Est oculis: seu quid charius est oculis.

AD MVLVM.

l Esbia mi pręsente uiro mala pluria dicit Hoc illi fatuo maxima læticia est: Mule nihil sentis: si nostri oblita taceret Sana esset: quod nunc garrit & obloquitur Non solum meminit: sed quæ multo acrior ē res: Irata est. hoc est uritur: & loquitur.

tur. Obloquitur. de me maledicit simulate. Irata est. simulat aduersum me iram. Vritur. amore meo ardet: & ideo de me loquitur simulata ira: quum prę amore de me filere non possit.

DE ARIO.

c Hōmoda dicebat: si quādo cōmoda uellet Dicere: & hinfidias arius infidias. Credo sic mater sic liber auunculus eius Sic maternus auus dixerat: atque auia. Hoc misso in syriam requierant omnibus aures Audibant eadem hac leniter & leuiter. Nec sibi postilla metuebant talia uerba: Cum subito affertur nuncius horribilis Et tum mirifice sperabat se esse locutum Cum quantum poterat dixerat hinfidias: Ionios fluctus postquam illuc ariusisset Iam non ionios esse sed hionios.

bit Catul. nobile hoc epigrāma ē: plura i hūc sensū Cicero in oratore perite ut cetera cōscribit. Hinfidias. pria littera aspirata crassoq̃ spiritu prolata. Credo sic ma. mulieres. n. ut scribit Cicero facilius icorruptā atq̃tate cōseruat: q̃ multog: sermōis exptes ea tenēt semp̃ quę pria didicerūt: itaq̃ Crassus dicebat quū soerū meā lesbiā audio sic eā audio: ut Plautū mihi aut neuū audire uidear sono ipso uocis ita recto: & simplici ē: ut nihil ostētatiōis: aut mutatiōis afferre uideat. Hoc misso i syriam. postea q̃ arius i syriā a senatu magistratus missus ē: oēs tam tediosa loquacitate liberati gaudebāt. Hęc ea. ea/ dē uerba ab aliis sine aspiratiōe proferri. Leniter. nō huiusce nō crasse: sed exiliter. Leniter. facile: Sua uiter: nō aspere. Postilla. aduerbiū ut posthac & postilla significat postea: siue post illud tēpus. Nūcius. q̃ ariū ex prouincia Romā reuerti significabat: Horribilis. oibus formidādus p hoc indicat for midādū ariū fastidiū. Ionios fluctus. nā Quū arius Romā reuersus familiaribus narraret loca & tēp pestates: siue procillas lonji maris: ionios crebro repetens Crasso spiritu addita more suo aspiratione proferebat cū audiētū risu: ac felle putidus.

DE AMORE SVO.

o Di & amo. quare id faciā fortasse requiris Nescio: sed fieri sentio & excrutior

perfidiam: & multos quos accipit amatores: hęc autem mulier fortasse lesbia est. Ex hoc colore sum/ ptum uidetur id Ouidiū argumentum in amoribus ubi de intollerandis amicę suę moribus conquerēs ait. Luctantur pectusq̃ leue in cōtraria ducunt Hac amor hac odium: sed puto uincet amor: & infra. Nequiciam fugio: fugientem forma reducit. Auerſor morum Crimina: Corpus amo. Sic ego nec sine te nec tecum uiuere possum. Et uideor uoti nescius esse mei.

De Lesbica in mulum.

l Esbia mi pte uiro. Muli lesbię mariti stoliditatem stulticiamq̃ deridet: quoniā fatuus uxoris fraudes subdolaque adulteria: & manifestos dolos non aduertat. Mule. mulus nomen proprium mariti lesbię. Sa na. libera ab amoris ifania: cōtra Virgilius maleſanā didonē cneę amore Captā dixit: Tūc sic unanimē alloqui tur maleſana sororē. Garrit. nuga/

tur. Obloquitur. de me maledicit simulate. Irata est. simulat aduersum me iram. Vritur. amore meo ardet: & ideo de me loquitur simulata ira: quum prę amore de me filere non possit.

In Arium.

c Hōmoda dicebat. Ariū uerba latina barbare aspirādo pronū ciātē: ac cōsonātes: & uocales litteras pleno ac crasso spiritu: magnoq̃ aspi rationis afflatu pter grāmatics rōnē pterq̃ latinitatis usum cū itollerabili audiētū fastidio proferētē ioco risu/ q̃ Catul. insectat. Hōmoda. sic pro ferebat Arius pria cōsonāte barbare aspirata: ueteres aspiratione litteraz̃ parcissime usos scribit Quintilianus ēt in uocalibus quū edos ircoſq̃ dice bāt: diu deinde referuatum ē ne cōſo nātibus aspirēt ut in graccis & trium/ phis: Erupit breui tēpore nimius usus: ut chorog: chenturiog: pchones cū aspi ratiōe adhuc i quibusdā scriptiōibus maneat: Qua de re: ut idē fabius scri/

De Amore Svo.

o Di & amo. Hoc disticho se unius mulieris amore odioq̃ uexari fa tet: nec rōnē quare id fiat scit: sed tā/ tū id malū sērit & patit: amat at pp pulchritudinē: atq̃ rei uenereę cū ea consuetudinem: sed eādē odit ob eius

Quintæ atq; Lesbicæ Comparatio.

q Vintia formosa est. Quintia puellâ
a multis amatoribus laudatam
lesbicæ postpōnit: Nā quintia: & si
pulchra multis uidetur: Tamen Catullo
nō formosa: sed tantū cādida lōga re/
cta uidetur: lesbia uero partim tota est
pulcherrima: partim oīum puellarū ue/
nustates ipsa una misce hēt: hoc epi/
grāma cū supiore disticho apud oēs
fere Codices cōfusi ē: Sed si diligen/
tius inspicias a supiori separabis: ac to/
tū unū eē: usq; ad epigrāma qđ incipit.
Quid facit is gelli: prudētiores intelli/
gēt. Est multis uidetur multis. To/
tū illud for. nego. ordo est nego illud
totū formosa ē: hoc ē nego hanc pro/
positionē eē uerā. f. Quintia formosa ē: modus aut̃ dialecticus ē i arguēdo. Venustas. pulchritudinē
muliebrē uenustatē dicere debemus dignitatē aut̃ uirilē: ut docet Cicero. Nulla i tā magno corpo/
re mica salis. uenustū est: quod cū gratia quadam: & uenere apparet. Salsum in consuetudine pro ridi/
culo tantū accipimus: natura nō utiq; hoc ē qđ & ridicula oportet eē Salsa: Nam & Cicero oē quod
est salsum ait atticoz eē nō qđ sunt maxime cōpositi ad risum: & Catullus cū dicit Nulla i tam magno
corpore mica salis: hoc dicit n̄hil in corpore eius esse ridiculū: salsum igit̃ erit qđ nō erit Insulsum: ue/
lut simplex quoddā oratiōis condimentū: qđ sentit latente iudicio: Hęc qntilianus perire: ut pleraq; oīa
de hōz uerbōz proprietatē: Sed eius cū bona dixerim uenia: Catulli mei uerba parū perpendisse uide/
tur: nā si qđ diligentius poetē de quintia sententiam inspexerit saltem hoc in loco nō ridiculū: ut consue/
tudine accipimus: sed natura nō insulsum gustū: ac quasi amoris cōdimentū hoc est iucundā uenusta/
tis gratiā significare perspicit: Dicit enī in tam procero quintiæ corpore nulla formę gratia: nullū pul/
chritudinis Condimentū apparet: Est aut̃ sal pro suauī cōdimento: ac iucūditate a cibis ad formę gra/
tiam eleganter trāslatus: Sic Martialis: Nulla q mica salis nec: amari fellis in illis Gutta sit. pro oratiōis
Condimento: ac pro urbanitate nō insulsa posuit. Lesbica formosa est. qualis nō est insulsa quintia.
Cū. partim. Tū partim. Veneres. uenustates gratias. Quantum lesbia. pp̃ eius iucūdas uenusta/
tes: qbus oībus qntia caret. In amo. tuo. o lesbia. Ex par. mea. i. quātū tibi fidē itegerimā seruau.

In Gellium.

q Vid facit is gelli. sacrilegū ince/
stum atq; nefarriā gelli supra sa/
tyrico felle respicit: quoniā is impius
ac nefarissimus homo matrē sororē
q atq; patrui sui uxore serino more
incestaret: qđ nefariū prodigiosum
q scelus omnia flagicia exuperās nul/
lis expiationibus deleri: nullisq; pur/
gationibus ablui posse Catullus excla/
mat. Patruū q non finit esse mari/
tum. quoniam eius uxore abutitur.
Nō si dimisso se ipse uoret Capite.
idest si se ipsum fellet nō grauius pec/
cet nec scelus ulterius admittet. Demisso capite. Capite atq; ore suo ad inguen suum inclinato.

In Eundem.

g Ellius est tenuis. idem in nefan/
das gelli libidines argumentum
reddidit nanq; rationes Cur gellius sit
tā tenuis & macer quoniā scilicet ab
amoribus domesticis exauritur san/
guine. Tam bona. tam benigna in
coitu. Valens. robusta in uenerem.

QuINTIæ & Lesbicæ Comparatio.

q Vintia formosa ē multis: mihi cādida longa
Recta est: hac ego singula confiteor;
Totum illud: formosa nego: nam nulla uenustas
Nulla in tam magno est corpore mica salis.
Lesbia formosa est: quæ cum pulcherrima tota ē
Tum omnibus una omnes surripuit ueneres;
Nulla potest mulier tantum se dicere amatam;
Vere quantum a me lesbia amata mea est:
Nulla fides ullo fuit unq; foedere tanta
Quanta in amore tuo ex parte reperta mea ē.

AD GELLIVM.

q Vid facit is gelli qui cum matrē atq; sorore
Prurit & abiectis peruiulat tunicis:
Quid facit is patrum qui non finit esse maritū:
Ecquid scis quantum suscipiat sceleris:
Suscipit o gelli quantum non ultima tethys
Nec genitor nympharum abluat oceanus:
Nam nihil est quicq; sceleris quo prodeat ultra
Non si demisso se ipse uoret capite:

AD GELLIVM.

g Ellius est tenuis: quid nī: cui tā bona mater
Tāq; ualens uiuat tāq; uenusta soror:
Tāq; bonus patruus: tāq; omnia plena puellis

Cognatis. quare is desinat esse macer:

Qui ut nihil attingat nisi quod fas tangere non ē
Quantum uis quare sit macer inuenies:
Nascatur magus ex gelli matrisq; nefando
Coniugio: & discat perlicum aruspiciū:
Nam magus ex matrē & gnato gignatur oportet
Si uera est perlarum impia religio:
Gnatus ut accepto ueneretur carmine dīuos
Omentū i flāma pingue liquefaciens.

pietas geminato crescit amore. Omentum in flāma pingue liquefaciens. per se in sacris Coronatā
hostiā statuē: quū uero magus q sacrificio pest mēbratim carnes in quēq; diuisit: abeunt nulla par/
te diis relicta: dicūt enī deū nihil uelle pter hostiē aiām: nō nalli (ut fertur) p̃cordioz partem igni impo/
nūt: hac p̃cordioz partē Catullus omentū appellauit. Liquefaciens. secundā syllabā natura breuem
produxit licentiosā Cōpositi ratione ut supius fecit alta tepefacit permulta flumina cēde. Omentū
omentū est pingue qđ dā intestinis Circūolutū.

AD Gellium.

n On ideo gelli sperabam te mihi fidum
In misero hoc nostro perduto amore fore
Quod te cognossem bene constanter ue putarem
Haud posse a turpi mentem inhibere probro:
Sed neq; quod matrē nec germanā esse uidebā:
Hanc tibi cuius me magnus edebat amor:
Et quanuis tecum multo conuiungerer usu
Non satis id causā credideram esse tibi.
Tu satis indulti tantum tibi gaudium in omni
Culpa est in quacunque est aliquid sceleris.

lesbicæ cōcubitu. Vsu. familiaritate Cōsuetudine. Edebat rodebat Cōsumebat. Id. ē. qđ tecū fami/
liarissime Cōiungar. Nō esse satis causę. nō esse sufficientē causam ut abstineres lesbicę meę iniuriis.
Tu satis indulti. satis induxisti animū ut a meis iniuriis mentē inhiberes. Tantū tibi gaudiū in omni.
tantūmodo ē tibi gaudium in omni culpa: in qua est aliqd nefandū scelus. Gaudium. libidinis uolu/
ptas. Culpa. crimine: ut Cicero ad curionem: p̃sertim q in quo accusabar culpa uacarer.

DE LESBIA.

l Esbia mi dici: semper male: nec tacet unq;
Deme: dispeream me nisi lesbia amat:
Cui ego quasi eadem totidem mox deprecor illi
Assidue. uerum dispeream nisi amo.

re dicit querens ueniam: q & malediceret ei palam: respueretq; & recusaret: detestareturq; assidue: & ta/
men eā penitus deperiret: hęc est Aulii gelli elegans expositio.

Puellis cognatis. quas oēs stuprat.
Nihil. nullā uenerem: nisi eā: quā tan/
gere nō est fas. Magus. lingua per/
fica magus sapiēs dicitur quem grę/
ci philosophum appellant: hi magi ut
strabo scribit cū matribus ex patrio
more congregiunt: a quo impio atq;
serino more partorū reges gigni scri/
bit Luca. partorū dīs quotiēs sic san/
guie misto nascit arfacides cui fas im/
plere parēt: Sic & myrrha apud Oui/
dium huiusmodi gētis nefandę memi/
nit: gētes tamē esse ferunt: in qbus &
nato genitrix & nata parēt iungit: &

In Gellium.

n On ideo gelli sperabā te mihi fi/
dum in misero hoc. aliud epigrā/
ma qđ amarulento ioco mordet gel/
lium: ego inq; nunq; timui te uiolatu/
rum eē meos amores: sed semper te a
mea lesbica fideliter alienū spauī: non
quia mihi esses beniuolus: sed quia ne/
q; mater neq; soror tua ē mea lesbica:
matris enī & sororis Coitus tantum
sequi soles ab aliis mulieribus alienis/
simus es. Hoc posse a turpi. in omni/
bus fere Codicibus legit̃ haud posse
a turpi: sed poeta cōtrarius esset suo
proposito: nā dicit gelliū posse abstie/
re probro lesbicę inferendo: quoniam
solum matrem & sororem amat: le/
gatur itaq; hoc probro idest ab hoc

De lesbia:

l Esbia mi dicit semper male. fallaces
& simulatas iter se ac lesbiā cōtume/
lias ad dissimulandū atq; occultandū
amorem plerūq; factas fuisse scrip/
tū. Cui. in quā lesbicā. Eadē iura. op/
probria. Totidē. quot m. dixit.
Assidue deprecor. freq. enter dete/
stator uel execrator: uel de illo: uel ab o/
minor: sic enī Catullus eadem se face/
re dicit querens ueniam: q & malediceret ei palam: respueretq; & recusaret: detestareturq; assidue: & ta/
men eā penitus deperiret: hęc est Aulii gelli elegans expositio.

n Il nimium studeo cæsar. C. Iulii cæsarē blādiis poetæ animū allicietē mordaci adulteriorū infamia diltingit. Nec. si studeo nimium tibi placere. Si. pro etsi. i. quous. Orem. pro rogem idest interrogem: an sis saluus. An alter. i. dissimilis saluo. i. saluus: sed male te habeas: aut sis perditus. Mētula. cæsar mētulatus. Ipsa olera ola legit. prouerbium erat in adulteros mēchagē sectatores: ac in pedicones puerorū aucupes: ola legit olera. i. ut ola colligit ac cōprehendit olera sic mēchus mēchas colligit: & captat: Ac ut olera cōueniunt olē: sic mēcho conueniunt semper adulteria.

De smyrna Cinne.

f Myrna mei cinne. hortensii uolusii nugatoriis insulsiq; annalibus anteposit Cinne poetæ smyrnam opus ingenii multiq; laboris: ac tādē nouem annis absolutū: significat itaq; poeta Cinne smyrnā ppetuis seculis duraturā. uolusii aut insulas charitas quāto uelocius scriptæ sunt: tanto citius esse pituras: ait igitur poeta sibi placere pauca & breuia scribere quous populares immēsis uoluminibus delectentur eaq; sumope laudēt: smyrna fuit amazon: quæ ephesum tenuit: ab ea & urbs & homines dicti sunt sicut a sisyrrba quidam ex ephesius sisyrrbei dicebantur: & locus quidam ephesi smyrna dicebatur: quod hipponax significat: ut pone urbem in smyrna habitabat: smyrnæ ab amazone dicti smyrnā antiquam cōdiderunt. Cinna igitur egregiū & elegans de smyrna amazone poema fecit nouē annis elaboratū ac pfectum opus: qd cōmetatus fuit nobilis gramaticus. L. Crassitius generē tarentinus ordinis libertini cognomine pasicles mox a se panfa transnominatus: de quo adhuc uiuo nobile claruit epigramma: uni crassitio se nubere smyrna probauit: desinite indocti cōiugio hanc petere: soli crassitio se dixit nubere uelle: intima cui soli uota sua extiterint: scripsit pteia idem Cinna epigrammata quous testimoniis & auctoritate utit marcellus.

Nonā post hyemē. Sic et quintilianus de hoc ope scribit. Cinne smyrnam nouē annis accepimus scriptam & panegyricū isocratis q; paratissimū: decē annis dicunt elaboratū. Vilia quingēta. i. carmina siue poemata: numerus finitus pro infinito est. hic quum manifeste desit pentameter uersus ac eius subtractione sensus poetæ sit impfectus: nemini bono uiro arrogans aut impudens: sed potius pium atq; officiosum factum meum uideri debet: si meo uiui Catullo de patria nostra Benemerito uersum meum hoc in loco quousq; suum poeta iueniet mutuabo. immo et si poetæ placuerit benigne donabo: omnia enim amicorum inter bonos Ciues sunt communia: suppleatur itaq; hic Catulli nostri locus hoc modo Vilia quum interea quingenta hortensius uno In pede stans fixo Carmina ructat hians: Hoc mihi faciendum quous fuit superius: ubi adonium uersum uetustate abolitum sapphicis suppleui: Hortensii autem Carmina inuenusta fuisse scribit gellius libro penultimo. Interea. dum Cinna nouem annis smyrnam elaborat. Atracis ad undas. i. ad penes tempe propinqua urbi atracis: ubi atrax urbs thessaliæ iuxta quā penes labis. extendit aut urbs i stadia quadraginta: ut atrax est flumen. tolē ab atracibus populis descēdēs ionio mari infundit: ut scribit plinius. Incana. āno sa ualde cana: Vilius icanaq; mēta cynipii tōdēt hyrci: puoluēt quadrissyllabū ē per syllabę diuisionem.

Il nimium studeo tibi cæsar uelle placere
Nec si orem utrū sis saluus an alter homo
Mētula mœchatur: mœchatur mētula certe
Hoc est quod dicunt ipsa olera olla legit.

DE SMYRNA CINNAE.

f Myrna mei cinna nonā post deniq; mēssē
Quam cœpta ē nonāque edita post hyemē;
Vilia cum interea quingenta ortensius uno
In pede stans fixo carmina ructat hians.
Smyrna cauas atracis penitus mittetur ad ūdas:
Smyrnam incana diu sacula peruoluent.

At Volusi annales pataui morientur ad urbem
Et laxas scombris saepe dabunt tunicas:
Parua mei mihi sint cordi monumēta laboris:
At populus tumido gaudeat antimacho.

chum puteoli dicuntur: aut litteris & syllabis detractis: siue mutatis proferuntur: ut argoshippi. n primū deinde argirippa: postremo Arpi dicta est urbs a diomede Condita: sic ex pataui nō absurde profferri potest padua: hęc autē nobilissima Venetiæ Ciuitas magis nota est Virgilio Carminē q; a me posuit ex itabone aliisq; Cosmographis declarari: uolusius igitur hortensius patauius scriptor in patria suos Conscripterat annales: quos ait poeta pataui urbe nō esse egressuros: sed ibi breui tempore ignobiliter perituros. Tunicas. inuolucra: & tegumēta. Scombris. uilissimi pisciculi sunt scombris: hinc Martialis sumpsit: nec scombris tunicas dabis molestas: Persius Linquere nec scombro metuetia Carmina nec thus. Populus. qui magis laudat ingentia q; docta uolumina. Tumido antimacho. i. ptegradi opere Antimachi: tumido autem uel propter operis magnitudinem tumentem: uel propter tumidū poetæ iblum atq; ingentiū: Antimachus fuit poeta cyclicus. i. Circulator hominū. Circulis Carmina decantans: Qui aggressus belli thebani materiam uigesimali quartum uolumen impleuit anteq; duces usq; thebas perduceret.

Ad Caluum.

AD CALVVM.
f I quicq; mutis ingratum acceptū ue sepulchris
Accidere a nostro calue dolore potest
Quo desiderio ueteres renouamus amores
Atq; olim missas flemus amicitias
Certe non tanto mors immatura dolori est
Quintiliæ: quantum gaudet amore tuo.

Renouamus. magis accēdimus mortuos desiderando: desiderium est libido uel cupiditas uidendi eius q nōdū adsit ut Cicero diffinit. Quinque. huius puellę suę funus caluus elegatibus eleus desleuit: Cuius rei testis est Propertius in secundo scribeas: Hoc etiam docti confessi est pagina calui: Quum Caneret misere funera quintilię.

In Aemylum.

DE AEMYLIO.
n On ita me diu ament: quicq; referre putauit
Vtrum os an culum olfacerem amylio.
Mundius hoc nihil est: nihiloq; imundius illud:
Verum etiam culus mundior & melior:
Nam sine dentibus est hic: dentis sesquipedalis
Ginguias uero ploximo habet ueteris:
Præterea rictum qualem defessus in æstum
Meientis mula cunnus habere solet.
Hic fuit multas: & se facit esse uenustum
Et non pistrino traditur atq; asino:
Quem si qua attingit: non illam posse putemus
Aegroti culum lingere carnificis.

das rubignosus. Ploxemo. in ore marcido: Nam transpadani nostri priscais temporibus ploxemum dixerunt Capfam: Hinc illud quintilianus libro primo: Sicut Catullus ploxemum Circa padum inuenit: ploxemo igitur pro ore posuit per metaphoram a Cariosa capsa sumptam.

Paduam morientur ad ipsam. sic omnes antiqui codices hanc lectionē seruant alii uero recentiores leguntur pataui morientur ad urbem: prior tamen lectio non uidetur improbanda: Nā urbiū nomina quandoq; aut mutantur ut ephire: Corinthus: & dicar-

f I quicq; mutis. Ingeniosum epigramma: quo Caluum poetā qntilię puellę suę morte miserabiliter merentem ac funus egregiis elegis deflentem Cōsolatur: dicens si aliqd ex dolore nostro potest fieri gratū mortuis nō tantum immaturā mortem suam quintilia uoluit: quātum gaudet singulari atq; imēso erga se calui amore.

Dolore. dolenti desiderio nostro. Renouamus. magis accēdimus mortuos desiderando: desiderium est libido uel cupiditas uidendi eius q nōdū adsit ut Cicero diffinit. Quinque. huius puellę suę funus caluus elegatibus eleus desleuit: Cuius rei testis est Propertius in secundo scribeas: Hoc etiam docti confessi est pagina calui: Quum Caneret misere funera quintilię.

In Aemylum. n On ita me diu ament. emylii cine di obsecnos mores mollesq; culi delicias atq; oris ridiculam deformitatem: postremo infinitas libidines lepidē mordet. Referre. interesse: differre. Olfacerem. gustarem odorare. Nihil mundius hoc, nihil est tersius hoc culo emylii. Nihiloq; imundius illud. idē illud emylii os est culo imundius nihilo imo etiam culus est mundior ore: Alia tamen lectio est ut legatur nihil estq; imundius illo. fore. Nam sine dentibus est. adeo melior qā culus dentibus carens mentulas non ledit: os autem dente sesquipedali ledit irruantes. Sesquipedalis dētis. accusatiuis pluralis: sesquipedalis est unius pedis cum dimidio: ut sesqui hora: hora cū dimidia. Ginguias ueteris. marci-

In VICTIVM.

Nte si quicq̃ dici pote. Acerbe sue
hinc iunctu hominem uerbosum atq̃
isulsum nugatorē oīum audiētū aures
fatua molestaq̃ garrulitate obtūdētē
quē ait pro suis malis meritis dignum
esse: ut culos atq̃ stercore se datas cre
pidas deligat denique dicit poeta: si ui
ctius uult oēs familiares perdere discat
hoc scilicet q̃ eius garrulitas oībus est
infecta: & sic oīo qd uult efficere po
test. Vfus. comoditas: utilitas. Possis. uolūtate tua Cōfentiēte pro usu & utilitate cōsequēda. Pos
sis lingere culos. qd nō sordidius ēēt q̃ isulse ac spurce garrire. Crepidas Coprotinas. calciamēta
stercorata: Coprotinos stercoreatus dicit: nam gr̃ce κοπρος latine sterco & fimū significat: ide Co
protinus: ex greco formatū ēē hoc uocabulū penultima breuis docet: nā ex gr̃ecis deriuata i tinus oīa
fere penultima correptā hnt: ut adamātinus: hāthinus hyacithinus: crythalius: Myrrhinus: nō igit̃ absur
de legit̃ coprotinas. i. stercoreatas: quū culos prius posuerit. i. oībus fere aliis codicibus hęc dictio uarie
legit̃: alii Carpatinas: alii Carpotinas: pauci una tātū littera mutata Caprotinas habēt: sed ex talibus
lectionibus nullus sensus poetę proposito cōueniēs elici poterit. Crepidas. pro quocunq̃ calciamen
to: ē aut uerbū gr̃cū ut gellius docet τὰς κρητὶδὰς gr̃ci dicūt. Vis. cupis. Lūcas. ex hoc qd dico
te uerbosum nobis ēē molestissimum. Efficies qd cupis. nos perdes.

Ad Iuuentium.

Vrripui tibi dū ludis. iuuentū for
mosissimū adolēscētē poeta deo
sculatus fuerat: ille tā q̃ iēsus poetam
maximo cruciatu affectit: nec poetę ul
lis p̃ciibus placari potuit: nisi itēgrā ho
rā dedisset penas Catullus: donec oīs
suaui dulcedo in amaritudine fuerit
cōuersa: fatef̃ itaq̃ poeta hoc suppli
cio deterritus se posthac nunq̃ basia
surrepturū. Iuētū hic ē ille iuētius
de quo in endecasyllabis scripsit: o q̃
flosculus es iuuentio: & alibi Melli
tos oculos tuos iuētū: & supramemo
riē in tāto potuit populo esse iuētū.

Sūma cruce. Sūmo cruciatu & sup
plicio. Multis diluta labella. ordo ē
absterſi oībus articulis labella diluta
multis guttis. Diluta. madefacta.

Articulis. digitis meis. Lūp. me/
retreus. lūue. Ite quibus grata est pi
cta lupa barbara mitra: ide lupanar
dictū. Cōmiste. moechatē: nā mere
trices tales saluas in ore uirorū Cocū
tium reliquūt: mista significat mēchatā: ut Virgilius mista deo mulier gr̃ce μοιχευτρία dicit̃. Hel
leboro. hellebori qd uerat̃ latine dicit̃ duo prima genera scribit Pīnius cādidū ac nigrū hoc radici
bus tantū intelligi tradunt: pleriq̃: alii folia nigri similia platani: alii Betę incipietis & minora & nigri
ora & pluribus diuisuris scissa: plurimū nascit̃ in oetha mōte & optimū uno eius loco Circa epirū nū
grū ubiq̃ provenit: sed melius in helicōe Cādidū probat̃ oetheū: Nigrū ex his melapodiū uocant: alii
Euchimō: alii polyrhizō: purgat̃ p inferna: Candidū aut uomitione: Causasq̃ morborū extrahit: hęc
ex Plinio: Strabo aut de hellebori loeis ubi nascatur multa in nono libro scribit.

In cēlium & quintium fratres.

e Aelius auf. epli & qntii fratrum
amores scribit optans cēlio pro
amicit̃e mūerib; felicissimū amorē
cēlius & qntius fr̃es ueronenses ama

AD VICTIVM.

Nte si quicq̃ dici pote putide uicti
Id quod uerbosis dicitur & fatuis
Ista cum lingua si usus ueniat tibi: possis
Culos & crepidas lingere coprotinas:
Si nos omnino uis omnes perdere uicti
Discas: omnino quod eupis efficies.

Possis. uolūtate tua Cōfentiēte pro usu & utilitate cōsequēda. Pos
sis lingere culos. qd nō sordidius ēēt q̃ isulse ac spurce garrire. Crepidas Coprotinas. calciamēta
stercorata: Coprotinos stercoreatus dicit: nam gr̃ce κοπρος latine sterco & fimū significat: ide Co
protinus: ex greco formatū ēē hoc uocabulū penultima breuis docet: nā ex gr̃ecis deriuata i tinus oīa
fere penultima correptā hnt: ut adamātinus: hāthinus hyacithinus: crythalius: Myrrhinus: nō igit̃ absur
de legit̃ coprotinas. i. stercoreatas: quū culos prius posuerit. i. oībus fere aliis codicibus hęc dictio uarie
legit̃: alii Carpatinas: alii Carpotinas: pauci una tātū littera mutata Caprotinas habēt: sed ex talibus
lectionibus nullus sensus poetę proposito cōueniēs elici poterit. Crepidas. pro quocunq̃ calciamen
to: ē aut uerbū gr̃cū ut gellius docet τὰς κρητὶδὰς gr̃ci dicūt. Vis. cupis. Lūcas. ex hoc qd dico
te uerbosum nobis ēē molestissimum. Efficies qd cupis. nos perdes.

AD IVVENTIVM.

Vrripui tibi dum ludis mellite iuuenti
Suauiolum dulci dulcius ambrosia:
Verum id nō impune tuli: nāque amplius horā
Suffixum in summa me memini esse cruce
Dum tibi me purgo nec possum fletibus ullis
Tantillum uestra demere læuitia:
Nam simul id factum est multis diluta labella
Absterſi guttis omnibus articulis:
Ne quicquam nostro cōtractum ex ore maneret
Tanquam cōmista sp̃erca salua lupæ:
Prætera infesto miserum me tradere amor
Non cessasti omnique excruciare modo:
Vt mi ex ambrosia mutatum iam foret illud
Suauiolum tristius helleboro:
Quam quoniā pœnam misero proponis amor
Nunquam iam posthac basia surreptiam.

Hel
leboro. hellebori qd uerat̃ latine dicit̃ duo prima genera scribit Pīnius cādidū ac nigrū hoc radici
bus tantū intelligi tradunt: pleriq̃: alii folia nigri similia platani: alii Betę incipietis & minora & nigri
ora & pluribus diuisuris scissa: plurimū nascit̃ in oetha mōte & optimū uno eius loco Circa epirū nū
grū ubiq̃ provenit: sed melius in helicōe Cādidū probat̃ oetheū: Nigrū ex his melapodiū uocant: alii
Euchimō: alii polyrhizō: purgat̃ p inferna: Candidū aut uomitione: Causasq̃ morborū extrahit: hęc
ex Plinio: Strabo aut de hellebori loeis ubi nascatur multa in nono libro scribit.

IN CŒLIVM ET QUINTIVM.

c Oelius aufilenum & quintius aufilenā
Flos ueronensum depereūt iuuenum

Hic fratrem: ille sororē: hoc ē quod dicitur illud
Fraternum uere dulce sodalicium
Cui faueam potius cœli tibi: nam tua nobis
Perspecta exigitur unica amicitia
Cum uesana meas torreret flamma medullas
Sis felix cœli sis in amore potens.

FLETVS DE MORTE FRATRIS.

m Vltas p gentes: & multa p æquora uectus
Aduenio has miseras frater ad inferias:
Vt te postremo donarem munere mortis
Et mutum ne quicquam alloquerer cinerem:
Quandoquidē fortuna mihi tete abstulit ipsum
Heu miser indigne frater adempte mihi.
Hæc tamen interea prisco quæ more parentum
Tradita sunt tristes munera ad inferias
Accipe fraterno multum manantia fletu
Atque in perpetuum frater aue atque uale.

Ora. nouēdiales pulueres appellauit: sin aut cadaver domū referri nō poterat domi cōstituebat ceno
taphion mactatūq̃ hostiis & ceteris de ritu sacrificiis factis iusta mortuo reddebāt. Hęc mu. has ce
notaphii iserias. Aue at. ua. sic i pallātis funere apd Vir. salue gternū mihi maxie palla: eternūq̃ uale.

AD CORNELIVM.

I quicquā tacito cōmissum est fido ab amico
Cuius sit penitus nota fides animi:
Meque esse inuenies illorum iure sacratum
Corneli & factum me esse puta harpocratem.

Cuius. i. taciti hoīs. Illoz. qui taciti sunt. Harpocratē. mutū: de harpocrate superius dictū ē.

AD SILONEM.

a Vt fodes redde mihi decem sextertia silo:
Deinde esto quāuis læuus & indomitus:
Aut si te nummi delectant: desine quæso
Leno esse: atque idem læuus & indomitus.

nūmos ei tā crudeliter ne minitet: nā silo audacissimus poetę decē sextertia reposcētī terribiliter mini
tabat. Silo. nomē propriū cuiusdā grāmatici: de quo i endecasyllabis ad caluū Munus dat tibi silo
litteratoz. Sæuus. crudelis: terribilis munitado. Indomitus. i. placabilis nūmos abnegādo. Nūmi
te delectāt. si nūmoz rapia delectaris.

AD QUENDAM.

c Redis me potuisse meæ maledicere uitæ:
Ambobus mihi quæ charior est oculis:
Nec potui: nec si posse tam perditæ amarem:
Sed tu cum caupone omnia monstra facis.

bāt: alter Aufilenū adolēscētē: alter
aufilenā eius sororē: ideo a plerisq̃ hi
fr̃es dicebāt̃ sodales: & eoz̃ fraternū
sodaliciū: quoniā i eadē aufilenū do
mo idē amor: & ueneris cōmerciū tā
q̃ iunui: alter cū puero: alter cū puel
la frequēter inibat. Hic. celi. Fr̃em.
aufilenū fr̃em aufilenę. Sororē. aufi
lenam. Perspecta. p̃fecte Cognita.
Vesana flā. uesanus lesbię amor.

Fletus fraternę mortis.

m Vltas p gē. amiserat Catul. fra
trē suū: ut i pria elegia dixit in
littore troiano extinctū: atq̃ tumula
tū i patriā itaq̃ reuersus poeta ceno
taphio m̃ibus fraternis cōstituto ise
rias celebrat: pietatēq̃ fraternā acer
bo fletu: lachrymisq̃ testat̃. Neq̃cō.
frustra nā cineres alloquēti nō ridēt.

Prisco mo. pa. mos apd ātīquos fuit
ut quū aliq̃s extinctus ēēt cadaver eius
domū suā si poterat referret: lauaba
tur: ungebat̃: ut i octauū duraret diē:
quo diē a propinq̃s incēdebat̃: nono
Cinere: atq̃ reliquię sepeliebant̃: uñ

Ad Cornelium.
I q̃cōq̃ ta. Corneliū de Catul. fide
dubitāte cōfirmat: atq̃ fidē & ta
curnitatē suā i amicitia profitet̃: Di
cēs: si ullis amicis tacitis q̃cōq̃ arcanū
fideliter cōmissū fuit unq̃ a fido ami
co: se eē iter illos tacitos: ac fidos nu
merādū. Tacito. alicui amicorū ar
cana tacētī Cōmissū. fidei traditū.

Ad Silonem.
a Vt so. mi. red. silonē grāmaticū
seu litteratorē: cui poeta decē se
stertia mutauerat audacissimē auar
cię ipudētissimēq̃ igratitudinis arguit:
monetq̃ ut sibi reddat decē mutuata
sestertia ac postea poetę reposcētī mi
nitet: ut solet q̃rū uoluerit Aut si aua
ricia: & rapina delectat̃ retinēs poetę

Ad Silonem.
a Vt so. mi. red. silonē grāmaticū
seu litteratorē: cui poeta decē se
stertia mutauerat audacissimē auar
cię ipudētissimēq̃ igratitudinis arguit:
monetq̃ ut sibi reddat decē mutuata
sestertia ac postea poetę reposcētī mi
nitet: ut solet q̃rū uoluerit Aut si aua
ricia: & rapina delectat̃ retinēs poetę

In Aemulum.

c Redis me po. meę. emulū quēdā
suū i populo diuulgātē inter les
biā & Catul. discordias & maledicta
seminata eē redarguit poeta: quoniā
nō possit lesbię uitę suę maledicere:
& si posset tū nō ē tā temerarius ut fa
ceret: sed iuidus ipse cū sordido Cau

pone nō discordias: sed mōstrosas libidies facit. Tā p̄di. tā temere tā stulte. Potuissē. sex aio p̄
tuit aut simularē maledicta: sed ex uolūtate: atq; corde nūq; potuissēt ei maledicere.

De Mentula Sua.

m Entula co. conabat poeta cuius
dā uirgis: quā erat nactus primi/
tis potiri: sed naturę uirginalis clau/
stris: & obstaculis atq; puella reluctā/
te prohibebat. locosē atq; facete ait
Se conatū fuisse pipleū musarū mōre ascēdere: sed a musis inde p̄cipitātū ēē: p̄ pipleū mōtē itelligit eu/
giū: qd ē quē dā pars media iter muliebria genitalia quā partē mētula igrediēs ascēdere uidet: laberius
Mimographus cuius uerba ex hoc catul. disticho formata uidet de hoc sic scribit: quare tā arduū ascē/
das an cōcupisti Eugiū scindere. Pipleū. pimpla locus heliconi uicinus sic a thracibus: q; heliconē ico/
luerūt denotatus: Nā ut strabo refert pieria: olympus pimpla & libethrū loca quodā thracia fuere: qui
q; musis heliconā cōsacrarūt thraces fuerūt boenę accolę ut hi q; libethriadū nymphagē antrū cōsa/
crarūt: & q; priscę musę curā studiūq; dederūt: thraces fuisse p̄hibent: Ephorus orpheus: & Muleus
& thamyris: Quia ex re ut idē strabo ait suspicari licet eos q; heliconā: & pieriā & libethrū: & pimplā
mus. eis dē cōsacrarūt thraces extitisse. Furcillis. obstaculis a furca fit furcilla diminutiuum.

De obolo puero.

c Vm pue. ob. p̄conē oboli pueri
lenonē infamia falsoq; loco no/
tat leporē disticho afferēs ex ābiguis
uerbis: Nā quū dicit p̄conē regē uena/
liū minist̄rę cupe uendere puegē uidet
poeta dicere q; p̄co auctior aut haste puegē uēdēdū sit subiecturus: quū itelligat potius p̄conē p̄re auari/
cia ēē lenocinio pueri mores corrupturę: ac p̄diconibus subiecturę. Vēdere. acceptis pecuniis corru/
pere: ac eius amatoribus subicere.

Ad Lesbiam.

f I q̄q; cu. iurgis atq; maledictis
ultra citroq; iactatis discordiē in/
ter lesbā & catul. iterecesserāt. post āt
paucos dies cū Catul. rediit i gratiā
lesbia aiumq; amatori suo restituit:
quare poeta nūc letatur: ac sibi lesbię
cōciliatiōe gratulat̄: dicens si cupidis
hoibus q̄q; gratiā unq; cōtigit sibi
proprie gratiosissimā ēē lesbię recon/
ciliatiōe atq; restitutionē qua facta
se oium felicissimū ēē iactat. Inspe/
rati. ex quo mihi multo charior effice/
ris: quū tātā gratę recōciliatiōe desperare.
Gra. creffa nec careat pulchra dies nota.

In siconiū Maledicū.

f Iconi ar. po. siconiū maledicū: ac
obscenis moribus cōtaminatum
atq; diris totius po. uli exacratioibus
crudelissimo exitio delictatū deuouet
Catul. Arbitrio. iudicio: ordo ē sico/
ni tua cana senectus ipuris moribus
spurcata itereat arbitrio populi. i. ad
arbitriū: & iudiciū totius populi: cui
uita tua scelerata ē maxie iusta. Nō
du. s. si arbitrio populi interibis.

Ad Lesbiam.

i Vcūdū mea uita mi. lesbia i gra/
tiā cū Catul. rediēs ei blādis uer/
bis promittebat hūc amorē fore iter
ip̄os uēdū: atq; p̄petuū: orat igitur
poeta dos ut faciat lesbiā uere promittere: atq; ex aio siac̄re dicere ut ā bobo liceat i tota uita p̄ducere

DE EIVS MENTVLA:

m Entula conatur pipleum scādere montem
Musæ furcillis præcipitem eiiciunt.

DE OBELLO PVERO.

c Vm puero obello præconem qui uidet esse
Quid credat nisi se uendere discupere..

AD LESBIAM.

f I quicq; cupido optantiq; & obtigit unq;
Insperanti: hoc est gratum animo proprie:
Quare hoc ē gratum nobis quoq; charius auro
Quod te restituis lesbia mi cupido:
Restituis cupido atq; insperanti ipsa refert te
O mihi chara magis candidiore nota:
Quis me uno uiuit felicior: aut magis est me
Optandus uita: dicere quis poterit?

Cādidiorē notā. i. feliciore die q; lapillo cādido notat.

IN SICCONI M.

f Iconi arbitrio populi tua cana senectus
Spurcata impuris moribus intereat:
Nō equidē dubito quin primum inimica bonoq;
Lingua exerta au do sit data uulturio:
Esollos oculos uoret atro gutture coruus:
Intestina canes: cætera membra lupi.

AD LESBIAM.

Vcundum mea uita mihi proponis amorē
Hunc nostrum inter nos p̄petuumque fore
Dū magni facite ut uere promittere possit
Atque id sincere dicat: & ex animo:

Vt liceat nobis tota perducere uita

Alternum hoc sanctæ fœdus amiciciæ.

AD AVFILENAM.

a Vfilena bonæ semper laudantur amicæ:
Accipiant precium quæ facere instituunt.
Tu quod p̄misti mihi quod mentita inimica es:
Quod nec das nec fers sape facis facinus.
Aut facere ingenua est: aut non p̄misse pudicæ
Aufilena fuit. sed data corripere
Fraudado efficitur plus q; meretricis auaræ est:
Quæ sese toto corpore prostituit.

cunia lucroq; oēs mēbroz suoz partes stuprādas p̄bet. Bonę. benignę liberales i re ueneræ: bonus li/
beralis dicit Vir. Vina bonus q; deinde cadis onerarat Acestes. Bonę. iter q̄s minime potes nūerari.

Accipiūt. amicę: quę decreuerūt p̄bere coitū pretiū accipiūt: at tu accipis: nec facis quod promittis.
Quod. ueneræ opus: Quod nec das. qā nō das mihi promissū: facis facinus idignū: & maxie pec/
cas. Est. iter est. Nō promissē. pro promississe: & ē ordo aut fuit pudicę nō promississe. s. qd seruare
nolebas. Sed da. cor. ordo sed fraudado corripere data plus. s. mali efficit q; iter est meretricis auarę:
quę toto corpore sese prostituit. Fraudado. s. promissa. Plus. s. mali facinoris: sic Proptius. Men/
tiri noctē promissis ducere amātē: Hoc erit infectas sanguine habere manus. Toto corpore. superio/
ribus & inferioribus corporis partibus.

In Eadem.

AD AVFILENAM.

a Vfilena uiro cōtentam uiuere solo
Nuptarum laus est laudibus eximius:
Sed cuius quantus potius succubere fas est
Quam matrem fratres efficere ex patruo.

uere solo cōtētā uiro. Contentā. intelligit nuptam. Cuius. homini. s. non propinquo.

In Nasonem.

IN NASONEM IMPVDICVM.

m Vltus hō es naso neq; tecū multus hō: sed
Descendis naso: multus es & pathicus.

sūt cōiūcta: sed sensu maxie repugnāte duo diuerfa ēē epigrāmata demonstrāt. Naso. uocatiuus ē ca/
sus qd sequētis uersus uerbū probat: ait. n. multus es: & pathicus: nō legat̄ utrūq; uerbū: p̄cedēs es naso
& descēdis. Multus. procerus aut frequēs. Neq; tecū. sed cū draucis. Descēdis. inclinaris ad stu/
pra: & ideo es pathicus.

AD CINNAM.

c Onfule pōpeio primum duo cinna sedebāt
Mœchalia: at facto consule nunc iterum:
Manserunt duo: sed creuerunt milia in unum
Singula fœcundum semen adulterio.

apd Cice. tñ ut asconius Et suetonius scribūt cōsternata re. p. Clodii cēde senatus unū cōsulē & noiati
Pōpeii fieri cēsuit Sedebāt. placebāt: Vir. Et sedet hoc aio: pituręq; addere troiē Teq; tuosq; iuuat.
Mœchalia. mēche parue scortilla: ē aut gręcū diminutiuum τὸ μοιχαλίων ut a glycere τὸ γλυκέ/
ριον glycerium: sic a μοιχαλὶς τὸ μοιχαλίων formatur. Adulterio. s. tuo

ac seruare hāc amoris cōiūctionem.

Sincere. icorrupte ac pure. Alter/
num. mutuum.

Ad Aufilenam.

a Vfilena bonę semp. aufilenā me/
cham fraudis atq; p̄didit arguit:
quoniam ex pactiōe ueneris accepto
p̄tio pacta: & promissa nō seruet: sed
coitū neget: ait poeta eā minime lau/
dādā: ēē quoniam neq; benigna sit ami/
ca neq; ingenua: qā nō dat neq; pudic/
ca: qā accipit p̄tium ac promittit: sed
promissum nō seruat: itaq; quū corri/
piat ab amātibus data mūera fraudā/
do promissa efficit manus scelus q; p/
tineat ad auarā meretricē: quę pro pe

a Vfilena uiro cōtētā. nefaria pro/
digiosaq; aufilenę icesta carpit:
quoniam patruo suo se prostituerat: &
ex eo filios genuerat. Ait igit̄ q; quū
laus sit nuptagē: mulierē ēē cōtentam
uno uiro tñ magis ēēt fas cuiunq; fla/
gicio succumbere: q; filios ex patruo
suo gignere: ordo est: o aufilena laus
nuptagē ē laudibus eximius. s. nuptā ui

m Vltus hō es na. nasōnē uirę pro/
ceg: ac lōgum mordet hoc disti/
cho significās eū esse pathicū: ac drau/
cis se subicere: in aliis codicibus hec
duo carmina cū superiore epigrāmāte

c Onfule pō. ad Cinnā de inūera/
bili mēchagē multitudie scribit di/
cēs pōpeio primū consule duas fuisse
cinne mēchas: sed pōpeio iteq; consu/
le nō solū illas duas mansisse mēchas
sed ēt creuisse duo milia singula i unū
cinne semē adulteriis fecūdū. Cōsu/
le pō. s. existēte solo cōsule. Nam etsi
duo simul ipabāt cōsules: ut ē i legib;

In Salium firmanum.

f Irmanus salius. salū firmanū se
magnę mētule bñficio brissimū:
atq; locupletissimū ridicule iactatē
ac propterea tāq; plurimū posset sup
be minātē inimicis: amaris iocis infē
ctas. Nō falso. ironica irrisio. Tot
res egregias. aucupiū oē genus pisca
tiōis prata: arua: feras: ut ipse ridicule
iactabat pro his oībus mētula sibi fa
tistac. re. Quicq; fructus. aliqd fru
ctū: ex tot possēssōib; mētulę. Nā.
hic mentulatus adulteris atq; uetula
rū subagitatōib; multū diuitiag; cō
sequebat: sed oīa luxuriosis sūptibus
q; primū absumebat. Instar. ad equi
perationē: & ordo ē mētula hēt trigi
ta iugera prati: & xl. arui. Instar. i. ad
eq; perationē: aut sic distinguat mētū
la instar prati hēt. xxx. iugera: & mē
tula instar arui hēt. xl. iugera: reliqua
mētulę spatia sunt maria: & piscinę.

Maria. rettulit ad id quod supra dixit omne genus piscis. Croesum. Rex lydorum creesus Cuius
diuitię opesq; insignes fuerunt quum babylonis aduersus Cirum persarum regem tulisset auxilium ui
ctus in regnum cōfugit: Cirus aut uictoria potitus i lydiam transtulit Bellum in quo creesus ipse captus
maxiaq; regni parte multatus: uita & patrimonii partē urbēq; Bercen sibi a ciro cōcessas recepit: alia
& diuersa scribit herodotus. Vsq; ad hypboreos. Ironica hypbole: hypborei scythię ultimę finiti
mi populi in Asiatico littore primi sup aglonē rhyphęosq; mōtes sub ipso siderū cardine iacēt: ubi sol
nō quotidie ut nobis sed primū uerno egnoctio exortus autumnali demū occidit ideo sex mensibus
dies & totidē aliis nox usq; cōtinua est: Terra angusta aprica p se fertilis: Cultores inuissimi & diutius
q; ulli mortalium & beatius uiuunt. hęc ex mella. Ipse est maximus ultor. ut ipse iactat se hac men
tulę opulētia posse omnes minuas nlcisci. Vere. certe & non falso mentula ipsa magna est minax:
non autem homo salius est minax aut ultor.

In Gellium.

s Acpe tibi studioso aio. gellius ut
a Catul. carmina ex callimacho
supius trāsata extorquere posset: io
co minitabat poetę: se tāq; muscā tē
lis & aculeis eius caput infestaturū: ni
sibi callimachi uersus translato mit
tat Poeta nunc urbane atq; facete rū
det se frustra multas sudisse preces ut
a petendis carminibus gellius desiste
ret: quū oīo requirat. idēdem mmitādo quare ait urbane Catullus se amicum muscę illius tela & acu
leos facile uitatū. Sepe regis. plerunq; repetis. Venante. Captate meam uoluntatem: translatio
a uenatoribus feras indagatibus. Vti: pro ut: Carmina battiadę. Carmina mea ex callimacho de
berentes criminibus traducta. Quę. Carmina. Te lenirēt. placarent ab infesta mihi ira: quā iocose
fingebas. Neu conarere. hic uersus a primo ad inum spōdaicus est. Infestum. tibi obnoxium & a
te infestandum passiua significatione posuit ut cicero pro planco: Dolebam iudices & acerbe ferebā:
Si huius salus ob eam ipsam causam esset infestior: q; is meā salutem: atq; uita sua Beniuolentia p̄sidio
custodiaq; terisset: alias infestus dicit q; infestat alios. Icere. ferire ptūdere. Musca. tu tāq; musca ut
iocose minitaris: aliq; Codices habēt hęc uerba minusq; pro musca alii mitteremusq; caput: quog; neu
tra lectio probāda uidet: Nā in priori mi pro mihi supstū cēt: quum in pcedenti uersu sit nobis: ut sit
ordo meum tu Conarere musca nobis icere telis caput infestum: alia uero a me improbata lectio syl
labis inuerissimis: atque uitiosissimis se ipsa Confutat. Hunc laborē. nostras preces laboriosas.

DE SALIO FIRMANO.

f Irmanus salius non falso mentula diues
Fertur: qui tot res in se habet egregias
Aucupiū omne genus piscis prata arua ferasque
Nec quicquam fructus sumptibus exuperat.
Quare concedo sit diues: dum omnia desint.
Saltem laudemus dum modo ipse egeat.
Mentula habet instar triginta iugera prati
Quadrageinta arui: cetera sunt maria:
Cur non diuitiis croesum superare potis sit:
Vno qui in saltu tot modo possideat?
Prata arua ingentes siluas saltusque paludesq;
Vsq; ad hyperboreos: & mare ad oceanum:
Oīa magna hac sunt: tamē ipse ē maximus ultor
Non homo: sed uere mentula magna minax.

AD GELLIVM.

f AEpe tibi studioso animo uenante requiris
Carmina uti possem mittere battiada:
Quæ te lenirent nobis neu conarere
Infestum telis icere musca caput:
Hunc uideo mihi nunc frustra sūptū esse laborē

Nec nostras hinc ualuisse preces. exephegesis est. Ista tela. istos tuos aculeos o musca gelli. Ami
tu tegumento Capitis. Nostris. alii codices habent nobis: quę lectio probabilior uidetur: ut sit tu

Gelli: nec nostras hinc ualuisse preces:
Contra nos tela ista tua euitamus amictu
Affixus nostris tu dabis supplicium.

affixus mihi: & meo Capiti patieris
supplicium. Dabis. s. finalis de me
tro abiicitur more antiquorum Licē
tioso: ut Ennius Egrege cordatus ho
mo catus Aelius sextus.

Τίλος.

Brixia Impressum per Boninum de
Boninis de Ragusia .M. CCCC.
Lxxxvi. xi. Kal. Maias.

.a. b. c. d. e. f. g. h. i. tutti sono termini excepto .i. che e quaderno.

h Acc habui humanissime lector quę assiduis litterarii ludi laboribus implicitus atq; distractus p singulas lectiones Catullianas annua fere aut non multo longiore cōmentatione mihi annota / ta tecum triennio post operis foeturā cōmunicāda esse duxi: ut si enarratiōibus meis studio tuo ulla ex parte cōsului: tu quoq; pari mecū officio & industria: si quid est a me uel prętermissum uel ignoratū quod ad necessarium Catulli mei pertineat illustrationem: istius arcani tui me participem benigne fa / cias: atq; si quid erratum est: quod potuerit a me & deprehendi & corrigi: non tantū mihi uitio des: quantū amicis meis honori meo nimis Cupide studentibus: per quos nō licuit mihi scripta mea in no / num comprimere annum. Est pręterea quędam alia editionis festinate causa non minor in non nullis hominibus inuidis: qui enarrationes meas superiore anno quarto discipulis meis dictatas: & in cōmen / tarium sine nomine meo redactas dum inique intercipiunt: meum operis maturandi consiliū euerte / runt. Sed ex his interpretationibus si qua mihi mutanda quę fortasse nō pauca erunt uidebuntur: fa / to mihi non aduersante faciā te Certiorē in quęstionibus meis: quas iam exorsus succisui tēporis tex / tura in lucem maturo partu deducam. Non autem ignoro plerosq; litteratores atq; difficiles Criticos uel reclamatuos graui supercilio: uel scriptis suis huic meo Conatui perinde ac temerario refragatu / ros: quoniam loca quędam mutanda cenauerim: & innouare sim ausus: quale illud idēos ne petā mon / tes. Et peneum propter amoenū. Verum hi si qui sunt hoc equius uideant: ne ipsi multo audaciorē: ne dicam impudentiorem temeritatem incurrant: quum ingenuos labores meos pro Cui meo pie susce /ptos ob paucissima loca uetustate Corrupta inhumane damnent: ac inuidia compulsi lacerent impu /denter. Cur igitur huiusmodi homines tanq; fuci operi alieno infesti insidiatores ipsi ante me tales co /natus nō sunt aggressi? Cur alienā iuentionē oscitantes expectarūt? Cur herculea uirtute instructi ac fre /ti Immanem Catulliani Carminis hydram non sunt ausi Cōficere? Cur ante uigilias meas tā desidio /si hallucinatores fuere? Cur deniq; molesti alieni operis critici benedicendo potiusq; obtrectando ho /nestis laboribus nomen ac famam sibi non qnēsuere? Vale.

